[illegible] Sanchez

M.S. en 4.º pergamino, mediano, con 372 f. titulado

tres tractatus de legibus.

Es de D. Pablo Ventura de
Samaniego y Buiza
Suarez de la
Torre

Judex
est H. V. de Mss tab. C

L. P. Gutierrez
f.at Granatæ

Villalba

Ad titu ff de liberis et posthumis Heredib. instituendis vel exheredandis methodica explanatio Cap. 1m

Titi emendatio partitio et ad superiorem Continuatio. apellatio Liberorum

De qq. agitur 1m. q in presenti importet.

Eoru instituendoru origo et Aro exponit. traditur initiu expositionis. Atintus ad txu in l. inter cetera § o

hoc titulo

n. 1.

in ea pandec. [illegible]

[illegible] in [illegible] nomine [illegible]

pre scrip tra [illegible] nostre [illegible] lectione [illegible]

studior [illegible] nobis [illegible]

el post. hered. instit. uel exhered. [illegible] iuris

pelago non [illegible] aut obscuri [illegible] iter nam preterm

ve difficultatem [illegible] maxima [illegible] ca

rit accedunt uarie et [illegible] questes qq implicat.

itesuni [illegible] aliaque dam [illegible] elementa et prin

cipia ad generales causas [illegible] acceptioni

pertinentia quemadmodum [illegible] natura

difficiliorem illum [illegible] a tab. [illegible]

pre [illegible] nuncupatus [illegible]

cum ipso in presenti subtilissimum appellavit nec ideo omni utilitate caret cum rarum frequentissimarum sit copiare fertur et subtilitas ipsa ratis cum utiles reddit cum nihil sit fere in iure civili reperiatur subtile quod idem necesse ut esse utile si modo iudicium adhibeatur ut plecaré monuerunt Costa lib. 2. select. rum Cap. 25 in fine et ante eum Baldus in. l. 1. in prin. C. ... ex tero Castrensis in. l. curatoris 27. ... C. ... gestis Mantica de tacitis conventionibus lib. 14. tit. ... in prin. unde studiosi nostri attentos se prebeant et assiduos deo dante uberrimum fructum inde spero percepturos sed ad rem.

n. 2.º Ipsa tituli inscriptio arguit ordinem literae et scripturae ... quem servandum esse docent ... in. l. quoties 34. de usufructu. l. si quis servum 58. §. certam. l. cum pater 77. §. a te peto de legatis 2.º l. heredes mei 57 §. finali ad trebellianum. l. generaliter 29. §. quod ... commi... ... libertatibus Cap. penultimo de rescriptis in 6.º Cap. mandato de prebendis eodem l. a et ex aliis ... barbosa in §. ante ... 33. ... de legatis ... practicarum conclusionum tomo litera C. conclusione 196. Scobar de ratiociniis ... 2. computatione 20. barbosa cum multis in tractatu axiomatum iuris Cap. 80: satisque ... demonstrat prius de liberis quam de posthumis agendum esse posthumos enim a liberis secernit interposita particula et quae inter diversa apponi solet ut in rubrica tit. de iuris et facti ignorantia et in rubrica C. de sententiis et interlocutionibus ubi communiter doctores adnotaverunt et ipso in. ... 2. n. 2 de iustitia et iure Alvarez in. l. de ... n. 14 de legibus Menochius de adipiscenda possessione remedio 3. n. 20. et plures apud barbosam de dictionibus ... frequentibus Cap. 110. n. 25., non ... quod posthumi

non sint liberi quos clare constat liberos autem
liberi esse. l. 5. de testamentaria tutel. l. 5. de operis libert.
eleganter Tex. in l. ult. ff. de assignandis libertis. l. nomen
filiarum 164 de verborum sig. l. iubemus §. penult. Cod.
de [illegible] et si interdum filiorum appellatione non veniant
in l. qui quartam 45. §. finali ff. qui filiabus 17. de legat. 1.
secundum accepte Peregrinus in tractatu de fideicom
missis articulo 22. n. 14. et Tusci in practicis conclusio
nibus tomo 6. litera p. conclusio 452. n. 1. et aliorum cum
quibus Barbosa de appellatione verborum sig. cap. 99. n. 1. et Alciatus
lib. 8. parergon cap. 13. [illegible] quia ob huius iuris alia causa d. filio
rum superstitum qui in potestate sunt alia posthumorum
illis quidem iniustum testamentum faciunt et rumpunt
illis autem [illegible] si nascantur nec inveniantur exheredati
ut de luci [illegible] ab Ulpiano scriptum est in l. 3. §. ex his appa
ret de injusto rupto ubi Florentina lectione ceu veri
posthumorum expressit voces posterorum quod non est du
bium genuino sensu posthumos etiam significarunt
significanter traditur verbis in d. l. nomen filiarum
164. in principio vers. notandum in fine per tex. in [illegible]
fine de jure immunitatis cui iunge est tex. in [illegible] eodem
tit. meliores tex. in l. vacatio [illegible] de muneribus et
honoribus, qua licet tamen admissa Ulpiani sententia [illegible]
probabit Justinianus in §. posthumi de exheredatione
liberorum et textum [illegible] adhuc est tit. Cap. de posthumis
in principio eruditissimus primarius antecessor noster d. d. Mel
chior de Valenzuela granatensis senator tracta
tum iuris illustrium tomo 3. tractatu 3. de sequorum
heredum successione et iure cap. 3. n. 3. et tractatu 9. cap.
2. de variis posthumorum speciebus passim.

Hinc fit ut et appellatione libe n. 5.
rorum cuiuscunque generis filii et nepotes et pronepo
tes et ceteri omnino universi descendentes [illegible]

primi quam posteriores tam nati quam nascituri tam masculi quam feminae tam naturales quam adoptivi, dummodo naturam natura atque habilitati nascentur continentur ut in l. cognoscere ff. § liberorum l. justa 201. l. liberorum 220 de verb. signif. l. si hac l. 10 § liberos ff. de in jus vocando l. si dotalis 48 solut. matrimonio l. liberorum 4 § 1 de excusationibus tut. l. 1 de bonorum poss. secundum tabulas l. 1 vers. et generaliter de legat. praestandis l. 13 § penult. de assignandis libertis l. 4 C. de episcopis et clericis l. ult. C. de legitimis heredibus et authentica de heredibus ab intestato venientibus § 1 glosa verbo liberi in clementina unica de baptismo, et ex pluribus observarunt Peregrinus de fideicommissis articulo 22 n. 43 et articulo 23 n. 8, Rusticus in commentariis legis cum avus de conditionibus et demonst. lo. 6 cap. 8 n. 20, Menochius lo. 4 praesumpt. 84 n. 22 et consilio 1 n. 197, Rebuffus, Cuiacius et alii, ind. l. liberorum, Barbosa in tractatu de appellativa verborum significatione cap. 130 n. 1, et ad speciem nostram Cossetus ter praeceptor in (?) tractatu de legitimis ac in praeludiis cap. 1 n. 17, et Antonius Faber in rubrica tit. C., qui in re in specie (?) pugnanti praecipua jura et praecipue textum ind. l. liberorum tum l. quod si nepotes de testamentaria tutela et l. fin. vers. quod si nepotes in sta. quibus testamentarii tutores dari possunt, de quorum conciliatione adeundum Peregrinus d. articulo 22 n. 58, Fortunius in d. l. Gallus § idem credendum n. 28 et alii quos recensset Genua (?) legum conciliatarum pagina mihi 494. Ubi Faber lo. 3 semestrium cap. 24, Donellus lo. 3 commentariorum cap. 4 et Tibaldus (?) litera L. in argumento tamen nostri titulo liberorum appellatione nepotes huminor (?)

continentur nam cum specialiter de his agat nisi nominatim exprimerentur sub generali appellatione non crederentur comprehensi ex ratione textus in l. liter aput labeonem 15. §. hoc edictum 26 de injuriis.

Itaque verisima est [illegible] qua ab auctoribus adjudicatum in presenti inconcusse cum doctores scholabant ut liberos prohibitionis posthumos pronasciturus accipientes liberos post humos nascituros post humos aut liberis illarum non permissens cum in instituti vel ex heredatione utrorum preteriri non possint ut ex predictis apparet ac proinde nomina eorum non debuerunt tum hinc juxta vulgatam regulam textus in l. si mariti 40. in fine ubi glossa verbo separata. de donationibus inter vir. et uxor. l. papinianus 20. de minoribus. l. finali de calumniatoribus. l. si consequenter 28. §. familie erciscunde l. nobis 25. de testamentaria tutela et similibus. Unde etiam genuinus et apertus dimanat intellectus ad gaium in l. inter cetera 30. hoc titulo ubi cum inter cetera que ad ordinanda testamenta necessario desiderantur instituti vel ex heredatione liberorum ut principalis et essentia testamenti requirat [illegible] posthumis mentionem faciat [illegible] posthumis nascituris de liberis in potestate existentibus aperte sensisse qui preteriti testamentum irritum faciunt neque enim certe facerent si natis non esset eum preteriri potuisse tum diserte Scevola scribit in l. gallus §. in omnibus hoc titulo tametsi testamentum [illegible] corpus subiacerent si [illegible] fuissent l. si [illegible] pre terronem quam ibi in fine [illegible]

n. 38. ex his apparet de injusto rupto p. statim inst. de ex heredatione liberorum.

125° Quod eundem textum expresse tenet [illegible] ubi q. ius [illegible] l. in lte. cetera ubi dissertatione scribit "ileo qui in potestate est pre-
terito inutiliter testamentum esse" ut ansam paret quae non reddi rationis. Sed praesertim assertione
affirmativa et propter lacertum [illegible] paris [illegible] l. et s. nang[illegible] sicut inst. de ac [illegible] prio. inst. de [illegible] hor-
tate liberorum constituit ius [illegible]
[illegible] in tractatu [illegible] adver[illegible] est [illegible]
l. 61. barbosa de edictis [illegible] frequentis [illegible] cap. 200
at qui in potestate parentis est [illegible] ne q. enim
antequam nascatur potest dici in potestate morari [illegible]
ut eleganter Paulus ait in l. ult. de eo late bono-
rum q. ffatus no [illegible] postumi [illegible] liberi
na [illegible] loqui, ut loqui recte scripserunt bartolus
et Momensis in commentariis eiusdem [illegible]
[illegible] heredum jure
[illegible] quorum interpretatio [illegible]
in d. l. in te[illegible] cetera in prio pro quasunt aper[illegible]
in l. si filius qui in potestate [illegible] l. posthumus
13. de injusto rupto.

126° Quo circa non est audiendus vir
aliquid [illegible] Emanuello [illegible] in commentariis
[illegible] l. [illegible] 3 p. a n. 35. qui priorem
partem [illegible] in d. l. in terce cetera a posteriori male di-
stinguens, priorem de filiis postumis [illegible]
[illegible] qui post humanum [illegible]
[illegible] pequeño [illegible] pre-
teritio non reddit testamentum nullum [illegible]
[illegible] in l. q. dicit
12. hoc [illegible] l. 9. in prio. l. posthumo 12. de injusto

rupto et inofficioso evidenter fallax esse et manifes
ta juris periti superius ratiocinatio cum adversarii in medium
adducti Valencia d. n. 3 quare a tradita contra baculum
longe recedendum est.

Neque is moveri debuit rumpen nº 7º
dum verbum quod in legitima posita est agnascendibus filijs
posthumis per quod convenire videtur juribus sequentibus § ex
his apparet est leges 3 et in l. 2 et 5 eodem titulo de injusto
rupto et inde l. quod dicitur hoc nostro titulo § posthumi
de exheredatione liberorum l. ultima C. de bonorum possessione
secundum tabulas l. 1 C. de posthumis heredibus instituendis
vel exheredandis l. 4 C. de codicillis l. si filius familias 33 in principio
et § penultimo et § finali de militari testamento § miles de testamento militis
et ubi et alibi passim, quasi inde constaret testamentum ta
le tamen hic tenuerit neque enim ... poterat ...
esset propter praeteritos filios in potestate dicta l. 2 dicto §
verum post defectum de injusto rupto quod de jure regio con
gruit textus in l. 2 nostra dictis titulo 6 partida ... natu
... [illegible] ... frustra
... [illegible] ... in l. nondum ubi ... C. de legibus l.
... in integram restitutionem
necessaria ... dispensata in pa
... [illegible] ... interea tera
liberos pro posthumis accipiendos esse et praeteritos
et statim testamentum valeret post tamen ... rumpitur
cantur ut inde § posthumi de exheredatione liberorum
cum similibus. Nam respondendum est verba illa din
... juris ... tamen validitatem supponere ... nullitatem
... malle ... rumpi vel rescindi ...
... scilicet quatenus ...
... in l. si ... C. ... § ...

quietagg. l. hoc modo 67 de conditionibus et de-
monstrationibus l. si quis 15. que in fraudem credi-
torum ubi Jason n. 699 ff. Juliani docet et Alb. C. si
adversus [illegible] pertiz in l. si liber heres 46 § fina-
li de jure patronatus, nam et actio quae nata non fuit
singulariter dicitur perimi in l. si vivi 22 [illegible] ha-
beri, et tolli quae non habuit locum in l. si servus servum 27
§ si calicem 29 ad leg. aquiliam et in l. dispensatorem 62
juncta glossa ibi verbo sublata de solutionibus [illegible]
plura notabilia exempla recensent Albericus in [illegible]
nam [illegible] de [illegible] torum [illegible] in contrarium facit
[illegible] in argumentis legalibus locum privatis [illegible]
[illegible] quare non pendi verba [illegible] in d. l. non est
[illegible] absurda faceret [illegible] statutum [illegible] exhe-
redatione [illegible] humorum ad solemnia necessaria [illegible]
tamen [illegible] desiderarat quando eorum omissio [illegible]
[illegible] nihil adeius [illegible] facit et tractat Valencia
ubi supra considerat.

n. 8°

Facessat [illegible] interpretatio
[illegible] praeceptoris [illegible] in [illegible] de ex-
heredatione liberorum quae [illegible] n. 32 [illegible]
[illegible] n. 33 [illegible] aperta divinatoria [illegible] mani-
festa [illegible] verbis [illegible] facit [illegible] go
[illegible] superiori [illegible] innumerabilis [illegible]
[illegible] inscripta [illegible] quas
in contextu [illegible] inter cetera liberos [illegible]
[illegible] accipiendos
[illegible] tamen [illegible] secundus formas
[illegible] quas [illegible]
[illegible] similiter [illegible]
[illegible] fuerint
[illegible]

vel habuerint e forma humani generis con
verso more procreati, tales partus, tanquam portenta
non sunt liberi, neque pro liberis habendi, ut Paulus
quod in l. non sunt liberi 14. de statu hominum, et Iustinianus
in l. 3. in fine C. de posthumis heredibus instit.
et Ulpianus in l. ostentum 38. de verborum significatione
et cum iis regia lex 5. tit. 23. p. 4. quod propter explica
ri possit scribunt Archidiaconus in cap. proprie in fi
ne de consecratione dist. 4. verba sunt mulier
et Menochius de arbitrariis casus 91
n. 26. ubi n. 27. impune occidi posse asserit, ac proinde
occidentes monstrum non esse homicidas, et Tobias Corna
ba de Sicaniis, Montenerius cubicularius hunc dederunt, Ve
lut et Arctinus in l. quod dicitur 12. hoc nostro
tit. et ex plurimis Farinacius in praxi criminali
3 p. q. 120. tit. de homicidio sectione 5. n. 191. quod
in hac specie Verone nobili Italiae urbe accidisse ab
solute, quaerenti quid, qui quasi contra naturam humanam capite
quadruplici ex quo sit mulier procreatus, perturbatus
interea mandat ex patria carere fecit Torres in eod.
l. non sunt liberi n. 2. prosequuntur ipsi citatis et tantum
Menochius et Farinacius dicto loco et Ambrosius Catabalus
resolutio criminalis cap. 139. [illegible]
C. de posthumis heredibus tit. Donellus [illegible] commenta
riorum lib. 20 ex nostris Gregorius in l. 1. pecunia 1. glossa 1. tit.
2. p. 7. Acevedo, post alios in rubrica n. 7. tit. 23. lib. 8. reco
pilationis. Larrea in conpendio civili [illegible] cap. 10. n.
Carranca de partu cap. 17. n. 31. ubi, quod partus mon
struosus dici debeat, quaeque signis cognoscibile sit, late expo
nit, de qualibus agendi partus sub cobertura tes tamen
hujus materiae [illegible] Iustinianus consultum tit. n. 1
3. ubi pluribus ex veteribus adnotarunt, ibid. l. quod dicitur.

hoc nostro tit. et Vi[illegible] fuss. ind. l. ostentum 38. columna
2 versiculo prodigiosi et alii ceteri Menoch. d. cap.
491. 825.

29 Hoc tamen obloquitur d. [illegible]
et similiter vulgatus textus in l. quaerat aliquis 135. ff. de V. S. [illegible]
modi monstrosos, et prodigiosos partus, tanquam si non li-
beri essent produxisse mater Ulpianus scribit, cuius ta[illegible]
sa [illegible] Merito lib. 1. observationum cap. 38. ut
existimet a Baudoisen [illegible] in d. l. non sunt liberi Cu[iaci]us
aperiusque etiam revoluta ex [illegible] lib. 11. [illegible] cap. 6. 5. Id
merito opinio [illegible] explosam quam solis confundit atque re-
fellit Carranza d. cap. 1. n. 39. ut vera [illegible] haec vera
sima ad ueri interpretatio questionis in d. l. quaerat aliquis
ex [illegible] eiusdem referta ad illud caput legis juliae, et
Papiae quo mulier [illegible] id est [illegible] non dum peperit pro-
hibebatur solidum capere ex alienis testamentis [illegible]
[illegible] sublato libero amisso, unde orbae [illegible]
dicuntur [illegible] capacitatem soli [illegible] ac proinde
semissarii appellatae [illegible] propter liberos [illegible]
matrimonii [illegible] capere possit, inde q[illegible]
orta apud Ulpianum quaestio an [illegible] poenas
[illegible] legis Papiae partus monstruosi vel pro-
digiosi possint, ut [illegible] paren[tibus]
prodesse [illegible] imputari [illegible] qualiter
potuerunt [illegible] legi obtemperaverunt non quasi
[illegible] liberis [illegible] procreandi [illegible] qui a
matre enixus [illegible] partu-
[illegible] liberis [illegible] ac proinde [illegible] accepit
[illegible] damnum [illegible] in fine [illegible]
Ulpianus concludit: [illegible] Martinus
in l. 5. § 2. in fine [illegible] Ulpianus in
pri[ncipi]o [illegible] ingenuus [illegible]

mitatem ... non debere ... careat qui inuen
... in l. non ... liberis ... lib. ... 85 lib.
2 § 3 inquibus ... uniquo ... testamento quo
... maternae ... ad successionem
filii ... jus ... justini... rus
... consequi ... testis Paulus ... prio ... sig.
... fragmentis ... final. et justi
nianus in § postea ... instit. ... con
sulto ... tiliano ubi ... et Ptolomaeus Val
... et ... observaverunt et Petrus ... go
rius lib. 33 sintagmatis cap. 9 n. 5 et ... in l.
amiculus L 32 ... inquitur ... ad ... obtinen
dam apud Paulum monstrosi et prodigiosi ... nou
... discriminis, nam ... Matre
lucrum successionis captat, superiorem autem multam
legis papiae ... autem jura ... + eu ... tat
... quidem novitatem ... quasi ...
... tando ... in l. fin. § si quis ... C. ...
... l. ultim. ... ... de ... l.
l. 7 ... de juris et facti ignorantia l. 13 et ...
putant 22 de condi... in l. ... l. sciendum ... ex quibus causis
maiores l. non debet ... l. ... jur. ...
... interpretantur Cuiacius ... in
... in ... § ... in l. quae
ret aliqui ... scripsit ... Baldu ... in ...
de l. Papia pagina 14 Corrasius in d. l. non sunt
liberi ... Antonius Fabet tomo ...
... et in jurisprudentia ... l. illata 3 ...
... in d. l. 3 n. 3 Pacius centuria l. q. 25 Done
llus d. lib. 2 cap. 20 et ... litera
f. denique Carranca d. cap. a n. 35.

... infra n. 10

res ... interpret ... ad eundem ...

in l. terentia 37. [illegible] et conciliatur ei ipsemet
ipse in d.° Lib. 4 sententiarum dist. 9. § 2., nam in d.a l.
37. scribit ille terentiam [illegible] eam etiam quae ter
geminos pepererit, et d.° in d.° § 2 diserte scribit
eam quae [illegible] [illegible] [illegible]
liberorum non consequi [illegible] [illegible] semel
partum edidisse videtur nisi forte per intervalla pa-
riat, quorum jurium manifesta pugnantia [illegible]
[illegible] superioribus in concordiam adduci [illegible] non pe-
distinguendo inter terminos [illegible] [illegible] legis
juliae et papiae, ad quam Paulus scripsit in d.a l. terentia
et Menochius consilii [illegible] tractatum [illegible]
[illegible] pauli sermo in d.° [illegible] 9. [illegible]
[illegible] liberi [illegible] non obstante tergemi-
nos [illegible] [illegible]
[illegible] prodesse ait cum verum [illegible] ter peperisse [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible] successiones
[illegible] semel [illegible] par-
tus edidit non [illegible] [illegible] se-
mel partus [illegible] partum
ac pro [illegible] non consequitur [illegible] vero
[illegible] [illegible] quocirca
diversi modo pariendi [illegible] [illegible]
ubi [illegible] [illegible] de partu cap. [illegible]
38. [illegible] [illegible] quas
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] lib. 2. variar. [illegible] cap. 6. [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
lib. 4. sententiarum [illegible] lib. 2. [illegible]
cap. 33. in fine Menochius de arbitrariis [illegible]
[illegible] lib. 20. [illegible] cap. 4.
in dubio [illegible] [illegible] doctrina [illegible]

nihil ~~liber~~ fuit nimis seuera et asperaui deletur
et traz in se natus consu[illegible] tertulliani eo quod exeundes
decisione tantum requiritur [illegible] mater tres filios
peperisse tanta ductas in eas [illegible] contraruerit constat
ex [illegible] 2 [illegible] in [illegible]
[illegible] unde nulla [illegible] mater [illegible]
tando et traz [illegible] C. tertulliano si [illegible] filios peperisset
et si in non [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] decebant iuxta [illegible] consultus in d. l.
[illegible] in [illegible] § 2. intelligen
de esse cum maior [illegible] liberi de [illegible]
[illegible] supra relata.

[illegible] Supra relata resol- n. 11
tio in liberis mo[illegible] prodigiosis firmitates
[illegible] tamen dicam [illegible] liberis qui ex
[illegible] matris in luce [illegible] quod [illegible]
liberis [illegible] testamentum rumpunt
[illegible] iuxta [illegible]
[illegible] in d. [illegible] 194. et
de [illegible] 1. 2. § [illegible] matris [illegible] tertulliani [illegible] 1. 2. § [illegible]
[illegible] cognati l. 10 [illegible] 2 [illegible]
[illegible] posthumi [illegible]
[illegible] testamen[illegible] § [illegible]
de publiciana in rem actione l. 2. [illegible]
[illegible] tertullianus [illegible]
[illegible] possimus filios illos quos [illegible]
ex [illegible] matris [illegible] quam doctrinam
firmant Baldus consilio 128. [illegible]
l. qd. [illegible] in l. si unquam [illegible] peperit
liberos n. 141. l. de reuocandis donationibus [illegible]
de maioratibus 2. p. q. 9. n. 15 cum pluribus relatis
ab Adriano [illegible] sancho [illegible] responsum
q. [illegible] n. 39. et [illegible]

lesiones appellant. ut constat ex Brissonio de verbo
Sicardo et aliis de verborum juris verborumque et verbo-
rum resert ex Dno. lib. 7. cap. 9. tit. de verborum signific.
vio Maximo et aliis Antonius Richardo in proemio
instit. tit. in epigrafe ubi Carranca d. cap. 8. sectione
1. ex n. 3. et hic quidem partus cesoma [illegible]
[illegible] scribunt e utero [illegible] in lucem editum
et [illegible] [illegible] [illegible]
alusisse [illegible] in [illegible] epigrammate
13. [illegible] verbis [illegible] [illegible]
sive [illegible] ut [illegible] [illegible]
refert ex [illegible] 2. C. ubi Hermosilla qui [illegible] de
successionibus ab intestato § 51. n. 8. [illegible]
[illegible] in Donellus lib. 9. cap. 2. litera C.
nº 22 Quamvis [illegible] ex his doctrinis
infertur [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] 32. § falsum [illegible]
[illegible] falsum esse eam peperisse cum mortuum filium [illegible]
[illegible] deduci filium natum esse [illegible] filium
non debere appellari [illegible] factum in [illegible]
[illegible] dum matrem cum non [illegible]
[illegible] [illegible] Oleandro
in [illegible] articulis ~~qua~~ cum exiit materia
loco [illegible] verbi mortua [illegible] mortuus [illegible]
[illegible] jure [illegible] falsum esse eam
peperisse cum filius mortuus esset [illegible] haec omen
[illegible] sequendae doctrinae [illegible]
[illegible] et [illegible] quae [illegible]
magnum discrimen constituendo esse in terhac
[illegible] filium non [illegible] filium non peperisse.
[illegible] habere non potest dici [illegible] mulie
re quae excisam [illegible] et [illegible]
[illegible] bona [illegible] filius [illegible]

bus sequitur modo in l. illa ubi dicitur consultus in d. l.
etiam in § ad Tertull. Celerius ... poeniri se vene
re dicit. decam ... exceptione in tra filius
probatur nam licet hic filius habeat non tamen
propterea ... quia quare moriuntur ... naliter
nullo modo potest docent ... ubi
supra Antonius Faber ... rationalia ad d. l. ... s. vidett.
§ idem ff de publicanis ... Duarenus in paraphra
si ad ... Cap. de posthumis ... [illegible]
... aliorum ope ... n 13
... in d. l. ... falsum ... verborum signa ...
persona iuris ... tamen ... modo ...
cum ... nam si ... simul
non ... partum mulieri pro
ficere ad evitandas poenas legis Iuliae et Papiae cum ipsa
non ... accipiendo ... potius devitando ...
agat et nihil possit in ... fatalitur accessit
cum ipsa in quantum potuit legibus ... tabulis obtempe
raverit ... ut non ... mulier ... in eam mu
lierem cum mortuus filius ... quod enim magis fata
le aut tristius potuit accidere quam partus ...
... spiritu ... in successione ... lex ... et
aliis supra notavimus eodem quoque modo partus exce
dentis ... in a ... poenas ... bus ...
... ad evitandas poenas legis Iuliae et Papiae at
quoque ... leges dictas leges ... falsum ...
... scriptione monstrata ... ipsius ...
cultatem adeo graves arbitrat. Covarruvias d. cap. 8 sec
tione 2 ... licet ... non praesens ...
et testibus ... contra
rios ... in d. l. etiam ... et in d. l. ...
... Ulpianus ... in d. ... et in aliis locis
supra relatis ... partus ...

et doesse foetus in ipso partu cum mortua mulier
ejecisse. Paulus vero eodem fere tempore con-
us sensisse constat ut colligitur ex verbo falsum in d. §
ancillas quotiens [illegible]
oportuisse [illegible] quae quidem [illegible]
modo reiicienda erit ut non sit credibile in re tam
n° 14 aperta Tribonianum contrario praetulisse iureconsul-
[illegible] subtilissimus sit [illegible]
palis supra expensus [illegible] hereditaris [illegible]
verissimum enim prodigiosos et monstruosos partus
ad evitandum penas legis Juliae et Papiae mulieri pro-
ficere de quo passim [illegible] commentus lib. 2 his-
toriae [illegible] cap. [illegible] Duarenus [illegible] disputationum
Cap. 40. cum pluribus congestis a Barbosa in [illegible] quadri-
mestri 2 p. n° 11. ideoque et partus ejectos [illegible]
[illegible] matri [illegible] proficere ut [illegible]
[illegible] habuisse ut [illegible]
pianus docet in d. l. [illegible] nec contrarium con-
[illegible] Paulus in d. §. falsum enim non negat filium
ejectum matri non proficere [illegible] proprieta-
tem huius verbi peperisse proponit et docet fal-
sum esse peperisse eam cum mortuus filius ejectus est
duplici recta ratione prima quia ea mulier natu-
raliter non peperit [illegible] secunda quia quia jam
erat mortua naturaliter peperisse non videtur ideoque
attenta proprietate verbi recte consultus respon-
dit peperisse non videri tenerant enim iureconsul-
ti proprietatem verborum maximo observatione
ut constat ex toto tit. ff. de v. s. et referunt [illegible]
ad Varronem lib. 5 de lingua latina Cujacius lib.
11 observat. cap. 37. [illegible] in suis [illegible]
[illegible] disputat. 14. thesi 2.

n° 15 Maiorem tamen difficultatem

Comprehenditur igitur in iuncta in d.a l. aviculus
§. falsum ex qu. fateri praecise cogimur Pauli responsum
legum iuliae et Papiae commentariis ad ipsas refe
rendum. Unde inquirendum erit ex antiqua iuris
prudentiae principiis ad quem casum illud capitulum
harum legum iurecons.ulti ss. restringendum ideo
notandum venit antiquitus ea quae ultimis elogiis
relinquebantur triplici modo deficere. aut enim relicta
erant his qui tempore testamenti iam rerum natura
non erant quae pro non scriptis veteres appellarunt
etiam ante legibus iulia et Papia quas post consti
tutionem iustiniani in titulo lidet nullius momen
ti apud heredem manent usu heredit. ipsi et ius
institutionis in nefectum sortitur. l. 2. in princ. l.
quidam ff. l. penultima ff. de iure codicillorum
l. quo loco 20. §. qd. nullius ff. de hered. instit.
l. penul. ff. de his quae pro non scriptis habent. l.
unica in princ. C. de caducis tollendis. alia quidem
relinquebantur quae post factum testamentum vivo
adhuc testatore deficiebant quae quasi iure
antiquo pro non scriptis haberent. postea tamen
legibus Iulia et Papia in causa caduci effecta sunt
hisque referuntur [illegible] fideicommissariis [illegible] gra
tiarum post factum testamentum vivo adhuc testatore de
cessissent aut conditio sub qua aliquid relictum erat defice
ret quae ita congerit iustinianus in d.a l. unica §. cum
triplici ubi referunt Cujacius et Sifanius [illegible]
lib. 3. disputationum cap. 6. denique caduca proprie di
cebantur quae post mortem testatoris ante apertas ta
bulas quocumque modo sive morte naturali sive civi
li heredis vel legatarii deficiebant [illegible]
obnoxia erant. Ut constat ex d. l. unica in princ. textu
ante [illegible] mentis [illegible] quae damnationi [illegible]

similiter et que in causa caduci appellabantur quoniam
titulo Justinianus sublatis de quo latius in d. l. unica.

n° 26

97

Cxxx videlicet iam quasi manu
ducimur ad inveniendam genuinam mentem jurisconsul-
ti Pauli in d. § [illegible] nam cum emendaria
edidisset legem Juliam et Papiam circa ea que in cau-
sa caduci sunt dubitavit quomodo interpretandum
hoc verbum peperisse videlicet si mulieri legatum re-
lictum sit a conditione adiecta si peperisset nam plu-
rimi puntant tamen re [illegible] parti nato condi-
tione [illegible] vel non nato [illegible] ut
ea conditio ex legibus Julia et Papia [illegible] quasi in cau-
sa caduci vindicabitur in autem adimpleta censetur mu-
lier adquiret unde jurisconsultus interpretatur
hoc verbum secundum juris consulti regulas quibus verbum
verba in testamentis et precipue in conditionibus
naturaliter sunt interpretanda a qualitate verbo-
rum proprietate recedendum quam cum manifestum
est aliud sensisse testatorem l. non aliter 69 ff de leg. 3.
ideo recte docet non videri peperisse eam cui mortuus
filius est ac [illegible] legatum sub hac conditione relic-
tum in causa caduci acquiretur nec mulier consequi
ri debet quia hic non deviandum nobis potius de
novo lucro captando certatur quod non ita facile
admittitur ut diximus supra l. non debet 44
§ in reobservanda ff de regulis juris pro quo solidissima
interpretatione et illud facit quod conditio apposita
mulieri si peperisset in formalibus etiam tandem
[illegible] in l. qui heredi 44 ff de conditionibus
et demonstrationibus fundamentum relictum sine
liberis quis decedat [illegible] habuisse filios
tam naturali non adoptivo effectu jor [illegible]
l. ii [illegible] 51 § i scias ff de leg. 2. l. fidei commiss

76. ff. de con. et dem. ad inuent. et si militer legatur
ra scilicet si ve ipse eius administrauerit naturali tamen
nisi post vicesimum quintum annorum aetatem non tamen impetra
ta principali rescripto ut eleganter in l. si qui sul
tima C. de his qui ueniam aetatis impetrarunt juxta
quam intelligendae difficilis sunt reges et aurea l. ulti
ma ff. de conditionibus et demonst. alioquin dubitandi
ratione omnimode [illegible] tractatur notarunt a cur
et Accursius et alij ex auctoribus ibi de Duarenus in pa
ra phrasi ad tit. C. de his qui ueniam aetatis impetraue
runt. Antonius Gomez tomo 2. uariarum Cap. 5 n. 28. et
Cap. 12. n. 52. cum pluribus aggerentes illustrant Man
tica de coniecturis lib. 3. tit. 7. n. 15. Camillus Gallinius
de U.S. lib. 2. Cap. 21. n. 8. [illegible] practicarum conclu
sionum tomo 2. litera A conclusione 102. Barbosa inter
axiomata juris Cap. 222. an. 27.
Quae omnia tanquam vera et n. 27.
intelligenda sunt si postumus sectorum [illegible] legi
timi tempore [illegible] aut naturaliter uiuere potuit
licet statim decedat alioquin non possunt uiveribus
annumerari [illegible] et tamen ipse [illegible] nulla super [illegible] uel
ex defectu temporis uel ex nimia debilitate [illegible]
[illegible] ita [illegible] alexander et jason in d. l. ad
dicit n. 62. et Sarmiento ibi de lib. 4. selectarum [illegible]
in l. postumam 4. C. de bonorum possessione [illegible]
et ex alijs Carranca de partu Cap. 6. sectione 1. n. 19. quo
rum ipsi probatae [illegible] iure in l. 16. [illegible]
[illegible] Gregorius [illegible] [illegible] ad plu
rima subtilissima notanda in facti specie quaestiones
referuntur et considerant ipse Carranca ibidem n. 12. in
prior sectione vers. [illegible] contraria [illegible] et [illegible]
in l. si uniquam C. de reuocandis donationibus vers. [illegible]

suscepit liberos an. 139. et plurimis adductis ad-
anus Neguzantius in silua responsorum q. 400. per
totum ex nostris taurinarum legum glosografis cer-
ter. in l. 13. tauri quae lex 2. tit. 11. lib. 4. ordin. compila
tionis ubi Alvarez Velazquez ... [illegible] tradiderunt
et Mieres de maioratibus 2 p. q. 9. an. 15. Gutie
rrez lib. 2. practicarum q. 101. Velazquez de Avendaño tracta
tu 2. cap. 68. n. 33. quod apertius et certius prefiniunt
patrium regium jus in d. l. 13. tauri quae translata fuit
in d. l. 2. tit. 8. lib. 5. ad hoc ut natus filius non mons
truosus non abortivus judicatur et parentibus succeda
re et testamentum rumpere possit requiritur et exigit
ut totus et integer vivus nascatur et vixerit saltem
per 24 horas et quod sit baptizatus et eo
tempore ditus quo vel ab absentia mariti vel a contrac
to matrimonio tantum temporis spatium intercesserit
quo naturaliter concipi et sine suspicione nasci
et vivere potuerit quemadmodum in dictis regiis legibus
rectissime constitutum quarum justissima sanctio in trac
tatu nostro ad rupturam vel nullitatem testamenti
precise observanda ... in d. l. 13. n. 4. adnotatur et
Dacius ... et Gomez ... ipse Gomez tomo 1.
variarum cap. 1. n. 7. et cap. 11. n. 5. in fine Alvarado
in d. l. 13. glosa 2. n. 2. Matienzo in d. l. 2. glosa 2. n. 3. La
ra in compendio vitae hominis cap. 10. n. 51. Mieres et Gutie
rrez et alijs relatis.

Ad illud nequaquam animadvertimus
... summe ... [illegible] ... quod d. regia lex dicit si propter
mariti absentiam vel ex tempore contracti matri
monij clare probaretur filium eo tempore natum quo na
turaliter vivere non potuerit minime proficio
... [illegible] ... naturalia et legitimo habendum

n. 13.

quae verba tam singularia et obscura visa sunt
Abendañ. ubi sup. n. 9. q. 9. ut scribat precisa decla
ratione indigere, et quidem maritus cum ille recta
perpendit absurdum videatur ex matrimonio vel
absentia probari filium eo tempore nasci quo maritus
vel ille vivere nequeat cum ei cum vita negata ma
trimonio negotia absentia pendeat sub ita natura
et a matre editus sit vivere et crescere et in lucem su
per se consistere possit quemadmodum Papinianus
apud Martianum ait in l. peculium 90 de peculio.
hinc a difficultate omissa responsione eiusdem Abendañi,
ibidem quae magis difficiles et obscuras regias leges quas
ipse sibi relinquit ut facile intuenti apparebit verius
dicendum arbitror verba dictae legis ibi tuvo nacido en tiempo
que no podia aver naturalmente acaesciendo esse res
pectum ad tractatus et tertia quas habet vel debet
habere filius in comparatione et attentione eius ma
trimonii et eorum coniugum separantem de quorum
successione quaeritur. hinc dicerem respectu eius matri
monii naturaliter partum vivere non potuisse recte lex
ait hoc est ex eo matrimonio ita non habuisse velu
ti si non amplius maritus anno integro abfuisset deinde
reversus intra quadrimestre uxorem peperisse hunc
non dicemus mariti filium neque vivere ex secundum
ipsum matrimonium posse id quod ipsum dicemus si
maritus per decennium absens et reversus anniculum
in domo sua invenerit nam secundum Juliani
ab Ulpiano relata in l. filium 6. de his qui sui vel alieni
placet hunc non esse mariti filium atque filium qua
quamvis filium eius matrimonii vivere et habere
possit tunc eius fine dicta lex regia concludit tantea
etiam docuerat regia lex cum Juliano et Ulpiano

consentiant tit. 14. p.a 2. et lex 9. tit. 23. p.a 4. l. 1. tit. 6. p.a 6. illustrant pluribus Menochius de arbitrariis casu 89. n.o 53. et lib. 5. presumpt.e 41. a n.o 5. et lib. 6. presumpt.e 29. n.o 22. farinacius in praxi criminali lib. 4. p.e q. 136. n.o 200. Matienço in d.a l. 2. tit. 8. lib. 5. glosa 4. n.o 6. quapropter non improbabiliter suspicor qd. proverbio mihi cognito per hec habeo ver[illegible] aquella que no podia vivir naturalmente, idest in d.a l. signare qd. nasci nec improprie acerte loquendi ratione vita ipsa per sineddoches pronuntiatur, desumpta qd. eius spes l.a et potissima pars, iuxta tradita in l. 1. de origine iuris ut plane sumi videt. apud locus sapientis ecclesiast. 3. secundum qd. exponit Pater Pineda de rebus Salomonis lib. 2. cap. 12. n.o 2. et 4.

n. 49 Unde necessario exorta celebratissima illa et elegantissima questio de tempore humani partus atque eiusdem varietate non solum inter jurisconsultos sed et inter medicos et filosophos a beo validissime exagitata sicuti testatur helius lib. 3. cap. 16. Cuius precipua sedes extat in l. septimo mense 12. de statu hominum in l. gallus 29. in prin.o hoc nostro tit. in l. 3. §. si natus fuerit legitimis in. bull.a C. de posthumis heredibus instituendis novella 39. de restitutionibus et ea que parit in undecimo mense cap. 2. iure regio in d.is legibus septem partitis jurisetiam examinata quas omnia in presenti executione noviua catelius studiose adeat ex medicis et filosophis hipocrates lib. 2. de morbis mulieribus sectione 3. et lib. 6. sectione 2. Cuius auctoritate testatur Paulus in d.a l. septimo et aristotales lib. 4. de generatione animalium cap. 4. et lib. 7. historia animalium cap. 4. Plinius lib. 7. naturalis historie cap. 5. Plutarcus lib. 5. de placitis filosophorum cap. 18. ...

nimus Mercurialis lib. 4 variorum Cap. 10. franciscus Valesius de sacra filosophia Cap. 83 et lib. 1 controversiarum medicarum Cap. 1. Muretus lib. 1 variarum lectionum Cap. 12. Andreas Laurentius lib. 8. historie anatomice q. 29 et sequentibus et ex eo genere plures alios referunt ex jurisperitis Carranca qui fuse de hac tractatione disseruit in tractatu de partu Cap. 7. cum sequentibus usque ad 15. Tiraquelus in l. si unquam C. de revocandis donationibus verbo susceperit liberos nº 205. Lara in compendio vite hominis Cap. 10. Menochius de arbitrarijs Cap. 89. per totum Mascardus de probationibus volumine 3. conclus. 1152. Alciatus lib. 3. paradoxorum Cap. 7. Cujacius lib. 4 sententiarum Pauli titulo 9. § septimo mense Duarenus de legibus Cap. 4. et in commentarijs ad d. l. gallus Otomanus lib. 9. observationum Cap. 9. Misinserus observationum imperialium Centuria 6. observatione 40. Corrasius in d. l. septimo mense Gotofredus et Curacius in notis ad d. novellam 39. Cap. 2. Matienço in d. l. 2. titulo 8. lib. 5 glosa 7. nº 2. doctores citati in d. l. gallus precipue Marius Salomonius in paradoxis ad eam legem denique ex teologis omnino est videndus Pater Pineda de rebus Salomonis lib. 1. Cap. 10. a nº 8. ubi elegantur hanc questionem illustrat.

Cui pro coronide adjungimus in de et ... exortam ... in qua ... mulier ... mentio ... in l. si ... 22. de ... appella ... in l. si maior 22. C. de legitimis heredibus ... antea appellaverant Plinius lib. 7. naturalis historie Cap. 24. Aristoteles lib. 5 de historia animalium Cap. 14. Solinus in poli histore Cap. 4. ... nº 20.

agnouit Accursius uerbo quinquaginta in d.ª l. si sterilis, et cum eo Bartolus in l. 3. n. 2. de legibus, et Socinus consilio 35. n. 26. uolumine 2. Corasius consilio 29. n. 4. lib. 2. qui tamen dare tenet intellectus celebres tractatus dictorum iurium ad uerba unica Menochius d.º cap. 89. n. 56. et lib. 5. presumpt. 27. n. 47. Fontanella in suis variarum resolutionum lib. 2. resolu. 4. n. 4. Sacrus centuria 2. q. 20. Gregorius Lopez in l. 6. 2. tit. 4. p. 2. glosa 3. Pater Sanchez lib. 7. de matrimonio disputat. 32. n. 6. et disputa. 92. n. 29. Caradeui tabo cap. 20. n. 30. Cujacius in recitationibus ad tit. C. de legitimis hæredibus in fine et in d.ª l. si sterilis Justus Lipsius in exemplis politicis lib. 2 cap. 4. monit. 2.

nº 21 Itaque ut ad institutionem nostram conuertatur oratio, hi quae prædiximus in unam conuenientibus si partus, quod filius non monstrosus non prodiens sed legitimo tempore editus in potestate patris tempore testamenti et existens, nisi aut ab eodem institutus heres uel expresse exheredandus, cum præterea hic hoc sit neque institutus neque nominatim exheredetur, ruptum paternum testamentum fit ut Caius ait in d.ª l. inter cætera, ubi Cuiacius et totius iuris nostri hoc summa asserit intentio per oppositionem quam disertissime etiam imperatoris Justiniani confirmat in prin. et § adoptiuis, inst. de exheredatione liberorum, et iure consulti in l. si filius qui in potestate l. si a primo § 1. commodissime l. quod dictum 12. l. Gallus 29. § in omnibus l. penultima et ultima hoc nostro tit. l. 1. l. filio præterito l. 1. de iniusto rupto l. si quis cum 10. § finali de uulgari l. 1. § finali si tabula testamenti nulla extabunt l. quidam cum filium 32.

ubi tt. eleganter Ls. de ver. oblig. l. maximum vitium et autentica ex causa. C. de liberis preteritis novella 115. ut cum de appellat.e cognoscit. Cap. 3., de jure regio consonat textus in l. 10. tt. 7. l. 1. tt. 8. p.a 6., cuius tractationis materia fusse prosequuntur varii superiores illustrantes doctores cum ferentibus locis precipue in d. l. si fi lius, et in d. l. inter cætera 30. et in d.o prin. inst.a de exheredat.e liberorum ubi præceteris post Viglium et D. tomanus ad eas dus d. Richardus et in lectibus salmanticensibus ad dam l. Jalisius in preludiis Cap. 2. ferdinandius Vasquius lib. 1. de successionum Creat. § ... et libr. controversiarum illustrium Cap. 99. et 100. Cobarrubias in Cap. Raynucius ... de testamentis in p.to a n. 2. Antonius Gomez tomo 1. variarum Cap. 11. ar. 1. Parladorus tomo 3. differentia 18. Cancerius variarum resolutionum l. p. Cap. 3. ar. 14. Gratianus tomo ... disceptationum Cap. 398. a n.o 1. Michael Grasus de successioni bus § testamentum q. 35. et 36. julius Clarus lib. 3. sentiar. § testamentum q. 42. et 43. Loridus de juris arte tractatu 12. axiomate 1.o cum sequentibus Vespen ... in paratitla ad nostrum titulum n. 3. Cuaxe ... in paratitlis ad eundem Cap. 2. Pe ... 99. ... Cap. 2. Antonius Faber ... conie ... 10 et 14. et 18. et passim. ... in jurisprudentia tt. 2. prio 7. illat.e 15. et ... pragmatico regi parte decade 14. errore ... et ... decade 30. errore ... ar. 5. fachineus lib. ... controversiarum Cap. 9. et sequentibus Antonius Merenda lib. 4. controversiarum Cap. 25. et 30. donellus lib. ... commentariorum Cap. 15. cum duobus sequentibus et ... dis ... clementinus in tractatu de patria potestate

Cap. 5. effectu 16. per tot. Pascalis de viribus
patriae potestatis 2. p. Cap. 4. et 5. Cardinalis Tuschus
practicarum conclusionum tomo 6. litera D.
conclus. 647. Dominus Valencia tractatum
illustrium tomo 3. tractatu 3. in praelectionibus ad Timo-
theum Cap. 13. et quibus sunt alii quos libenter omittimus
postea in discursu referendos

n. 22 quae observatio et si intrinseca sit respectu testamenti,
neque solemnibus quae testamentum extrinsecam et apparentem for-
mam componunt, adeo tamen a sui ordinatione necessario desideratur, ut ea
deficiente testatus pater, ipso jure irritum ~~translatum~~ et inutile reddat,
id quod adeo verum est ut nisi in eo patre filius decedat non ideo magis
convalescat aut vires resumat, ut Justinianus fatetur
in d. princ. inst. de exhered. liberorum et Gaius testa-
tur in d. l. inter caetera, propter quam causam in ibi
inter caetera quae ad ordinanda testamenta necessa-
rio desiderantur hoc dicit principale ipsius esse non
solum quia heredis institutio caput et funda-
mentum totius testamenti §. ante heredis inst.
de legatis l. qui per manus 10. et l. finali de jure
codicillorum sine qua nihil eorum quae in illo scripta
sunt unquam valet l. 1. §. finali de vulgari l. pro-
xime 3. de his quae in testamento delentur ut ad
species considerant Crassus d. q. 35. in princ. Richar-
dus d. cap. 2. a n. 4. id quia postquam ita fuit ex ju-
ris ratione inductum et constitutum et pro interiori for-
ma testamenti desideratum si omittatur nullum reddit
et spirituum ultimae paternae voluntatis judicium
ut interpretatur Valencia d. cap. 3. n. 6. namque subitam
certa forma a lege vel ab homine praescripta non serva-
ta actus data qualiter corruit l. certa forma C. de
jure fisci lib. 10. l. cum hi 8. §. si praetor de transactionibus

l. si usquiquadringenta 80. §. quedam ad l. falci diam l. qui heredi [illegible] l. maevius §. de conditionibus et demonstrationibus cap. cum dilecta 22. ubi late Felinus comprobat de rescriptis cap. quia propter 42 de electione cap. [illegible] Ficjanis [illegible] de restitutione spoliatorum cap. venerabili 37 ubi bonus text. de officio delegati cum pluribus quae confirmant [illegible] [illegible] in argumentis legalibus loco a defectu formae pertractus [illegible] tomo 3 litera f conclusione 413. Barbosa in tractatu axiomata juris cap. 100 n. 2 et 2 quae [illegible] forma data esse rei d. l. 80 §. quedam l. julianus 19 §. 2 si quis rem ad exhibendum l. mulieri 13 §. 2 ubi glosa et [illegible] adverterunt de V. S.

Institutiones autem vel exheredationes liberorum in potestate existentium esse formas a jure requisitas ad consistentiam et valorem testamenti paterni praeter quas justinianas quae dictis locis hoc diserti sime asseverant et eo apparet quod [illegible] noster [illegible] inscriptus est de liberis heredibus instituendis vel exheredandis quae verba ne quia agerunt de forma et necessitate importantur ut Baldus Angelus Aretinus et alii ex veteribus in prima sententia dixerunt ex traditis communiter a doctoribus in rubrica C. de edendo et in l. si haec ex parte 75 per text. ibi de adquirenda hereditate [illegible] [illegible] [illegible] de gerendis n. 9 Tiraquelo in [illegible] cessante causa limitatione 2 Acebedo in l. 13 tit. 21 lib. 4 recopilationis vel quae juxta [illegible] praefati temporis instruerent quod necessario in futurum faciendum est tractatus [illegible] notavit [illegible] [illegible] n. 23

in rubrica hic et post eum Jason ibidem n° 23. et 26.
et post alios Richardus in d. preludiis ad leg.
Gallus Cap. 1. n° 21. quam ob rem recte hac tax ordine
in ser. his 2. post tit. qui testamenta facere possunt
et quemadmodum testamenta fiant in quo de solem
nitatibus testamenti condendi agit. quorum hec obser
vatio instituendorum vel exheredandorum libe
rorum potissima pars est, ubi sic agnoscendo continu
ate et continuando agnoscit Justinianus in d.
pr. lo de exheredat. liberorum ex eo colliter inter
pretes ibidem et ab Accursio tamque ceteros quos
recentiores in rubrica hic precipue Jason n° 21. et
Wesenbechius n° 1. Cujacius in recitat. ad ff.
in l. 1. in princ. h. tit. Duarenus in parafrasi ad eun
dem Cap. 1. quod mate nos Angelus Alianus et re existi
timauerit Richardus in d. preludiis Cap. 1.
n° 1., ubi autem ad substantiam actus requirun
tur plura solemnia si unum deficit totum corruit
ut notabiliter tradiderunt Angelus n° 2. et Jason n° 3.
in l. cum ij. 8. §. si pretor ubi de elegans tit. de tran
sactionibus et in d. Cap. Pisanis 19. de restitu
tione spoliatorum Innocentius Vtrius et alii in
Cap. 1. de sacramentis non iterandis Nue
vardus d. loco ad effectum forma n° 3. ad finem co
meretacite profecto testamentum paternum a
deficiente institutionis vale the redationis
forma quo casu ut prediximus nullius momen
ti esset ut dicit. a Papiniano in l. 1. de injusto rupto
ut pote non iure facto in l. post humorum 13. et
de stit. idem quod inutile ac ruptum in d. l. inter cete
ra Titii in §. [illegible] hoc autem quo mo
dis testamenta infirment. quia in iustum in l. 3.

Sex viis separet. l. si quis v. l. posthu
mus l. 2. versiculo idem de iniusto
rupto. §. 3. l. de repudianda heredita
te eodem nam qui imperfectum in l. in duobus
l. 2. §. si prius ff. de bonorum possessione con
tra tabulas quos sicuti his omnibus
laborare uidetur testamentum in quo
filius impositus est tertiis testibus ut
eleganter ait Cuiacius in recitatio
nibus ad digesta in dicta l. l. de in
iusto rupto.

nec quod nos n° 24.

conturbet quod in ipsa l. huiusmodi
testamentum separari uideatur ab eo
in quo solemnia iuris defecerunt, quod
ibi non iure factum dicitur, quasi hinc
colligas eam institutionem valere here
ditatione [illegible] solemnia testamen
ti condendi non sinceri neque ad huius
modi ordinationem pertinere, nam
omissa interpretatione Goueani lib.
l. variarum lectionum cap. 5. [illegible]
alio tendit [illegible]
[illegible] Duarenus ad huius titulus
cap. 2. [illegible] in libri de
[illegible] quorum l. dicta [illegible]
[illegible] accura
te [illegible] nomina [illegible] testa
menti distinxisse [illegible]
testamentum in quo solemnia
iuris defuerunt nullum non sit
quod aperte constat nullum esse,
nec rursus [illegible] institutione here

datio filii in potestate ~~ex~~ solemni
bus testamenti non sit quia consti
tuit principale ius eius ac per ipsum
formam fore, sed quia tam definitiones
hoc est regulas juris in illis libris scriberet
ut observavit Cuiacius in initio tituli
de libri primi et apparatu ex lege omnes
de officio de regulis juris lege prima
de regula Catoniana lege cum ex pluribus
nota xesima septima de solutionibus
operepretius fuit illas speciatim enarrare
rata distinguere, ut cuiusque conditio secun
dum propriam naturam cognosceretur: enim
vero in dicta lege prima prohibit regu
las, seu causas quibus nullitates testamen
tationis testis signos carentur ut ubi des
agnoscit Accursius et ita te Cujacius in d. api
biano exposuit, nec satis erat inter com
munes solemnius defectus extrinsecus
in testamento contingentes intrinse
cus praeteritionis in ... ille
sub quela litterata prout eius natura ex
posit exprimeretur iuxta regulas text
bus in lege et ... apud Labeones paragra
fo hoc dictus est in injuriis cum eius con
ditio, atque alteras aceterorum solemnium
defectu omnino diversas sit, ut in in di
cta lege prima statim in principio Bar
tolus et Gofredus, Cumanus ... molar
... rectissime advertuntur censuisse quando
causas nostras ~~ex~~ textum a superiore
separatim editum fuisse propria

et plenas tractationes habeat et quo
do difficillimus sit significanter
tradit Duarenus hoc capite
primo.

Diversi
tatis autem ratio inter haec solem
nia exteriorum de effectu ad opiniam
mentem et distinctionem assequendam
commodatissima quam
praefati interpretes alto silentio
praeterierunt ex superioribus dima
nans illa mihi illa apperuit haec quod
solemnitates communes ex qui
bus extrinsecus testamentum componi
tur favore publico sunt inducte
ut falsitas evitetur, et fra
udes quibus testamenti fac
tio obnoxia esse valde repalantur,
ut Justinianus testatur in lege
ultima versiculo locus enim in Co
dice de fideicommissis et ex eo Do
nellus libro sexto commentari
orum capite sexto in principio
ubi Pulterio Osualdus, item Ba ma
tienzo in lege prima glosa ter
tia numero decimo octavo titulo quar
to libro quinto recopillationis
qua re ne a voluntate testanti
um ac proinde facti ut desi
derio privatorum non po
sunt remitti lege nemo potest
quin qua ex sima quinta ubi eo

muniter doctores observant
de legatis primo lege quod bonis
decima quinta paragrapho primo
digestis ad legem falcidiam in lege
ultima digestis de suis et legiti-
mis lege jus publicum trigesi-
ma octava digestis de pactis lege
neque expretorio trigesima septima
digestis de regulis juris lege non
dubium quinta Codice de legibus et le-
gans et dissertus textus in lege tes-
tandi decima mater hac Codice de
testis lege tertia digestis eodem re-
tenta postrema clausula, quae
adest in vulgatis codicibus et in flo-
rentinis de testa literatque testamentum

nihil
dest

§. ex his apparet. l. siquis. ff. l. posthumus 12. uers. idem de iniusto rupto. l. 3. C. de repudianda hereditate ac demum in per factus in. l. si dao bus 12. §. si prius de bonorum possessione contra tabulas quasi uitijs omnibus laboraverit deat. testamentum in quo filius in potestate praeteritus est. ut eleganter ait Cujacius in recitationibus ad ff. in d. l. 1. de iniusto rupto

nihil deest.

aliter atque testamentum illi in omnibus uenientibus etiamsi minimum desit confectum nullius momenti erit. d. l. 1. de iniusto rupto. l. si quaeramus ff. l. ex ea 29. de testamentis. l. 3. l. si unus 12. l. hac consultissima 21. uers. non subscriptis C. eodem. l. iure ita 23. l. ex testamento 29. C. de fideicommissis. l. ex imperfecto 23. de leg. 3. not. Rolandus consilio 82. n. 1. uolumine et Donellus lib. 6. cap. 9. in princ. Mathenus in d. l. 1. glosa 4.

et glosa 10. A 16. et in l. 2. codem tit. et glosa 10. antl.
quorum ll. probata est regio jure in l. 3. tauri que est
lex 2ª. tit. 4. lib. 5. recopillationis et aperte constat
ex ijs que late ad haec solemnitate recensit flores de
mena lib. 1. variarum q. 1. ut nec testamenti nomen
mereat. l. 2. § 1. quemadmodum testamenta aperiantur
ti iunct. l. 4. § condemnatus de re judicata Necesse
aliqua ast habenda vo. uti pertinet ind. l. 1. de injusto
torupto recte scribit fon de deus consilio 66. n. 30
uo lumine 1. ad eum q. adeo ut ex eo nec naturalis ob.
gatio oriatur nec in conscientia foro aliq. debeatur
ut ex ueriori ll. et quibus de controuersiae resoluunt
atque defendunt Cobarrubias in cap. cum esses n. 6. de tes
tamentis tiraquellus post l. leges connubiales glosa 2ª
n. 21. cum pluribus acriter et eleganter Menochius
de praesumptionibus lib. 4. q. 20. n. 8. et Osualdus
in notis donelli d. cap. 9. litera a. qui contrariam
ualide trucidant post longam examinationem mantica
de coniecturis lib. 2. tit. 14. fachineus lib. 4. controuersia
rum cap. 5. Antonius gomez in l. 3. tauri n. 120. ma
tienzius ind. l. 1. glo. 2. n. 9. Parladorius tomo 3.
diferentia 12. § 1. n. 2. quod adeo uerum esse credi de
runt doctores ut in nuncupatiuo testamento
qui coram testibus non fuit lectum aut traditum prae
de reaffirmant ubi testator postquam ultimam ordina
uerat illico antequam legeret aut publicaretur de
cessit etiam si jam illi de testantis uoluntate ali
quatenus uidentur constitisse, ut constat ex
ijs que hic qui interdum tradiderunt praecipue tras
sus in l. his quae 25. pertinens ibi de testamentis et con
silio 75. n. 307. Videri cum suarez alegat. l. multo
Cobarrubias in cap. Ve latum el primero a. j. de testamen
tis Antonius gomez in l. 3. tauri n. 107. ubi etiam latissime

Burgos de Paz cap. n. 20. et Matienzo in d. l. 1. gl. 3. n. 9. Menochius consilio 33. n. 28. volum. 1. et lib. 4. presumpt. 5. Surd. consilio 314. n. 1. volumine 3. eleganter Jondedeus consilio 77. lib. 1. et abac plura adsumens Gracianus tomo 3. disceptatio forensium cap. 550. denique late tractat et plures recensens Flores de Mena d. q. 1. n. 39. Dico quod ubi de turdi ... in l. fideicommissa 11. § quotiens de leg. 3. ad cuius illius rationem adducendi ... adaundi sunt.

Diversa causae eius solemnis ob- n. 26 servationis quae in institutione vel exheredatione liberorum in potestate consistit nam etsi haec per quem testamentum nullum reddat ut proxime asseruimus non tamen ut illa alia favore publico inducta sed tantum privato ipsorum liberorum et aperte Bartolus docet in l. 1. § sed si filius n. 3. de leg. 3. imo la in l. si filius qui in potestate ff. hoc tit. n. 10. et Jaso ibidem n. 30. ad in rubrica hic n. 21. et late in d. l. inter cetera n. 2. et tanta eius castrensis ibidem inter quae in meo jure multum interest quia pater liberi ea ob causa possunt huiusmodi observationes remittere atque huic solemnitati tanquam iuri pro se introducto renuntiare ex vulgata regula legis si quis in conscribendo C. de pactis l. si judex ff. de minoribus et dictis locis praelaudati interpretes praecipue Jaso fatentur nam solum ab initio in condendo testamento praeteritionis paterna desfaciende consentiant ... facere posse docet Accursius in l. scimus 35. § et generaliter C. de inofficioso per textum in l. non putavit ff. § si quis suam matrem de bonorum possessionem tabulas

idque quatenus vero ius sit subtilius difficultas patet ind. l. inter caetera art. 3. et l. 1. ff. et ex post facto paternus testamentum in quo sunt praeteriti habentur ex eleganti textu in l. filio praeterito 17. de iniusto rupto per quem similiter vid. doctrinas ... et Gomecius tomo 1. variarum cap. 11. n. 5. Clarus lib. 3. § testamentum q. 43. art. 3. ... tamen locum ff. et interpretationem dicti ... in libris responsorum papiniani ibidem Duarenus ad tit. 3. de iniusto rupto cap. 2. Antonius Faber lib. 1. coniecturarum cap. 19. et lib. 9. cap. 17. eleganter Hualdus in notis Donelli lib. 6. cap. 13. littera C. quare recte sine papinianus in d. l. 1. has solemnitates ... ... non solum notiliter sed utiliter ut ex praedictis convincimus ex quo instituendis liberorum ratio ... consequenter dimanat quae in initio huius capitis posita ... nimis ... ... fideique praestita ex ... pergamus.

Tractationis methodicae De liberis et posthumis Cap. 2.

Liberorum instituendorum origo et ratio exponitur

Ex superioribus satis appa- n.° 1°
ret testamentum patris in quo preteritus est filius
in potestate, hoc est neque institutus neque nomi-
natim exheredatus, nullius momenti fore, cuius
rei ratio ante omnia exquirenda, quoniam ut ait
filosophus non aliter rem arbitramur scire quam
si prima principia ipsius et primas causas in-
telligamus, ita referente Angelo in l. qui Romae
l. 122 § duo fratres ff. de verb. oblig. et ad eum citatus
noster Jasone in l. in suis ff. hoc nos tradit n. 34.
principiis autem ignoratis necesse est ut ignoren-
tur principiata, ut scite Baldus aiebat in l. 1 par.
ff. de origine juris. Ceterum ex inspectione
duplices partes continet, primam quidem ratio-
nes institutionis, posteriorem vero rationes ex-
heredationis, quae cum omnino inter se distinctae
separari neque confundi ab interpretibus debu-
erunt, quia de priore prius de posteriore pos-
terius ut rerum ordo postulat dispiciamus.

Quod ad priorem attinet, illud n.° 2°
nobis pro comperto est habendum naturam ip-
sam ceteris afferre et ut ceteris parentibus omni-
no ... ad civiles mores et leges sine
... civitatione manasse ut elucida-
tur ... consultissimi legislatores in l. cum ra-
tio § in principio de bonis damnatorum quae omnia ...
gatis ... l. ex § de portionibus quae liberis
damnatorum conceduntur, l. nam et si parentibus
ff. de inofficioso testamento, l. atqui a L. O. prospicio
ff. scripto § finali unde liberi, l. julianus 26
versiculo ultimo ff. quibus modis causa testamen-
ti ... penultima ... in principio de bonis libertorum

l. finali C. quorum bonorum l. idem anciu ... versiculo ingenis. C. de legitimis heredibus l. finali § sin autem C. de curatore furiosi auth. hereditico de heredibus et falcidia § ... 3 collatione auth. heri ... code ... ro et primero collatione 3 l. ulti. § ... C. de codicillis l. scimus 36 § ... C. de inofficioso l. unica paulo post principium ... C. de ... lib. 10 cap. ... testamentis cap. si pater ... ... cap. ... glosa ... verbo ... distinctione l. 17 ... et text. ... 44 et text. ... 43 p. 6 glosa ... in l. 3 C. de juris et facti ignorantia et in l. in quartam ad l. falcidiam et ind. cap. ... in ... d. l. ... 42 ... 6 ... 2 ferdinandus vasquius de successionum creatione § 20 n. 320 elegantier ... in l. quoniam in prioribus C. de inofficioso in declaratione legis regni limitatione 2 molina de primogeniis lib. 2 cap. 1 n. 46 mieres de maioratibus 1 p. q. 58 n. 147 antonius gomez in l. 40 tauri n. 57 et tomo 1 variarum cap. 1 n. 2 richardus in rubrica de hereditatibus quae ab intestato ... 6 valencia tractatus illustrium tom. 3 tractatu 3 cap. 1 n. 1 ... parladorius tomo 3 differentia 3 ... michael ... de successionibus ... q. 2 ... declarationibus ... lib. 3 declaratione 49 n. 49 et declaratione 50 ... donellus lib. 1 ... commentariorum cap. 4 et ... valdus ... ...

et Cap. 7. litera. d. Petrus faber lib. 2. semes
trium Cap. 1. Petrus gregorius lib. 44. sintagmatis
Cap. 8. nº 28. Surdus de alimentis titº 1. q. 19. nº 7.
filipus Pascalis de viribus patriæ potestatis 2ª
pª Cap. 8. Cujacius lib. 14 questionum papiniani in prin
cipio in d. l. nam et si parentibus subiecti as elle
ganter Antonius faber tomo 2. rationalium
roberttus lib. 1. rerum judicatarum Cap. 1. et lib. 2.
Cap. 3. Cardinalis tuscus practicarum conclu
sionum tomo 5. litera L. conclusª. 191 et 812.
et tercon clusª. 200. artº. novissime Salinas alto
gradus consilio 5. nº 13. et Italijano bis consulto omi
ssi qui in hanc rem ut receptissimas sicuerissimas
pedibus ierunt quas dilucidius et elegantius
expressit Salvianus Mastrensis lib. 3. adecclesias
Catholicas qui dicitissime jureconsultis in dictis locis
consentiens loquens de parentibus qui nimia solici
tudine studiosi et cum periculo animarum suarum
comparant et conquirunt divitias filijs suis pre
clare sic ait Sed est ignosci parentibus positis ex
parte aliqua hereditarias facultates filijs derelin
quant habere certe aliquas speciem excusationis
videntur dicentes pietas urgeat visi sanguinis com
pulit et natura ipsa quasi amoris mandatum in pressum
traxit scimus quid iustitia deposcat et quid ac ravia
ritas postulat Sed subacti fatemur sumus
ingo in carnatam necessitudinis captivitas fa
dimus manus vincula iscaritatis tibi scissit san
quinis fides tuerint de devotionare religionis
jura pietatis abactenus ille.
Constat namque homines nº 3º
qui sparrerum naturam non potest non mori

ut scripturæ psalmo 88. vers. 41. et apud divum
Paulum ad hebræos 9. vers. 27. et apud iuraconsul
tos in l. si post mortem 66 § finali de leg. 2° l. 2. § si
1. heres meus 79. § 2. de condit. et demons
trationibus. l. nonnumquam 8. C. de contrahen
da stipulatione posteritatis et perpetuitatis
studio ducimur cum incredibili desiderio te
nerla firmat plato in libro de convivio seu
amore atque [illegible] natura impulsu et propriæ
conservationis appetitu commodum quem satis
exprimit Cicero in oratione pro Milone et Aris
toteles lib. 2 de generatione animalium ex
legitima autem femina coniunctione quæ ma
trimonium appellatur liberis operam dantes in
l. 1. § ius naturale de justitia et iure § ius natu
rale de iure naturali lib. 2. de patria potesta
te l. 2 de ritu nuptiarum l. 1. § et generaliter
de ven. tr. in possessionem mittendo l. liberorum 220.
vers. præterea c. de v. s. ut ex prolem suorum diutur
nitatem sibi memoriam in ævum relinquat ut
elegantissime ibidem a iuraconsulto profertur
o acquasi [illegible] renovatione valuta altera
fenix toto orbe mirabilis de qua sic tradide
runt plinius lib. 10. naturalis historiæ cap. 2.
Lactantius in carmine de fenice Christianus
Adricomius in teatro terræ sanctæ in descriptio
ne secundæ tribus Manasse n. 22. pagina 77. Cue
vardus in argumentis legalibus de eo agenere
ad spectantibus [illegible] tomo 3. in San
cta cap. 4. investigatione 30. n° 44. in perpetuum
vera intelligatur nam ut ecclesiastici cap. 30. vers.
4. scriptum est mortuus est pater eius et quasi non est
mortuus similem enim reliquit sibi post se quare
secundum priorem et veriorem interpretationem quam [illegible] verbo
ind. cap. supra 2. dist. quæ liberorum succesio successio

in eo cap. dicitur non de ea qua ad causas bonorum seu hereditatis pertinet intelligenda est, sed illa, qua per huiusmodi [illegible] propagatur et renouatur contingit tutum antecedentia et subsequentia ubi [illegible] aperte demonstrat, de qua nostra hanc rationem mirifice probare, sub nota [illegible] justinianus eloquitur in authentico de nuptiis collatione 4. nouella 22 in principio, dum inquit: Matrimonium est honestum et humano generi ui deesset immortalitatem arte quadam introducere ex tertio [illegible] renouatam gratiam manentibus quantum terrenae quam nostrae immortalitatem donaret naturae. §§. ubi [illegible] alia similia nec minus eleganter imperator Leo philosophus in nouella 26 in principio et idem justinianus in l. 1. §. C. de legitimis heredibus, quae eleganter illustrat Roberts lib. 4 rerum judicatarum cap. 10 pag. mihi 804. Petrus faber lib. 3 semestrium cap. 86 pag. mihi 110. Antonius merc. [illegible] cap. 1. n. 4. Blasius [illegible] lib. 6 cap. 7 art. 11. Matienzo in dialogo [illegible] cap. 11 n. 16 et plasidorus lib. 8 uariarum epistola ad [illegible].

Ex quibus fit ea ipsa natura patris et filii personarum unam eandem quasi esse existimari in l. finali ad finem C. de impuberum [illegible]. l. nec [illegible] filio 16 de [illegible] l. 2. tit. 5 p. 5 cap. contradictionum 21 §. [illegible] tit. 35 §. 3. ubi per eas iura [illegible] lib. 2. Ancarranus consilio 2. n. 3. Gomez d. n. 7. Matienzo d. [illegible] art. 1. Abiles in cap. 1 pretorum uerbo [illegible] n. 2. Robles [illegible] cap. 7 a n. 8 et cap. 6 [illegible] in principio inst. de heredibus qui ab intestato [illegible] 2 n. 10. Roberts lib. 2 rerum judicatarum cap. 13 pagina mihi 567. [illegible] cap. [illegible] Petrus faber d. cap. 8 pag. [illegible] in l. si unquam C. de reuocandis donationibus in principio a n. 15. Mascardus [illegible] tomo 3. [illegible] a n. [illegible] n. 9

,qd. etsi juris [illegible] magistratum natura
fieri contendunt Merillius lib. 3 observatio-
num cap. [illegible] Antonius faber in jurisprudentia
lib. 8. [illegible] 7. in [illegible] et illatione [illegible] et passim
Cujacius lib. 2 de [illegible] Papinianus in
l. nepos 22 de manumissionibus [illegible]
eos Alexander consilio [illegible] lib. 4. Cagnoleus con-
silio 53. [illegible] Seguntur [illegible] qui impe-
ratores [illegible] paginis [illegible] commentar.
in fine [illegible] sequentibus [illegible] in [illegible]
in cap. [illegible] [illegible] natura [illegible]
esse [illegible] [illegible] quod [illegible]
cari patris et filii una [illegible] in
dicto cap. contradicimus [illegible]
nullus 35. q. 3. [illegible] in l. [illegible]
de testamentis tit. a titulo [illegible] lib.

Tes semper natas [illegible] propter [illegible]
[illegible] quam [illegible] filia [illegible]
et filius portio [illegible] in l. cum [illegible]
22. § [illegible] C. de [illegible] lib. [illegible]
47. et [illegible] lib. 3. de providentia
[illegible] in fine et portio [illegible] in l. [illegible] de ven. tre
ins [illegible] [illegible] cap. 30. ex [illegible] apud [illegible]
[illegible] 2 ut [illegible] [illegible]
[illegible] lib. 3. [illegible]
[illegible] exorabat

[illegible] filius [illegible]
[illegible] [illegible] pluribus quae [illegible]
[illegible] rei illustrandae causa praeter laudatos
proferunt Merillus dicto cap. 7. et lib. [illegible] cap. 16. Paulus
Castrensis dicto consilio [illegible] 83. lib. 2. [illegible] consilio

224 art. 35. et consilio 225. n. 24. Menochius lib.
6. praesumptione 8. Gratianus tomo 3 discepta
tionum cap. 567. a n. 29. Fontanella de pactis nup
tialibus clausula 4. glosa 7. p. 1. a n. 63., quia prop
ter repraesentationes parentum quae contingit
per liberos deq. in l. 40. Tauri glosa 2. latius l. 7.
lib. 5. recopilationis et ibi periti interpretes
eius agunt et latius per Molinam de primogeniis
lib. 3. cap. 6. et sequentibus Mart. de successione
legali 1. p. q. 23. et alii innumeris aliis passim,
eam in qua non est fictionis onus id descendere
a pietate ac veritate naturae rectissime ex multis os
tendit Ludovicus consilio 325. n. 12 versiculo et non
2 vero lib. 3. Rondedeus, Menochius, Tiraquellus
et alii apud Robles de repraesentatione lib. 2 cap. 6.
n. 20. et per totum et cap. 7. a n. 5. quam per latissime su
fragantur textus in l. 1. §. si filius sibi quod naturali
equitate contingit de suis et legitimis §. cum fi
liis instit. de hereditatibus quae ab intestato.

Hinc etiam recte adnotavit Fornerius n. 4.
in notis ad Cassiodorum lib. 4. epistola 12. effectus
est 1. ingens ille atque impensus parentum in libe
ros amor quo non alius maior unquam largiter in
sinuaverunt iuris authores in l. naeci 27. §. 1.
et §. praeterea de adoptionibus. l. isti quidem 8.
§. finali de eo quod metus causa. l. nam et si parenti
bus 15. de inofficioso. l. non solum 7. §. 1. de ritu
nuptiarum. l. 3. §. 1. de administratione tutorum.
l. quidam cum filius 10. de heredibus instituen
dis. l. cum pater 77. §. mandato de legatis 2. l. pa
trem 29. quae in fraudem creditorum. l. neque in
22. §. finali de adulteriis. Divus. de parricid...

l. 1. §. ad quaestiones de quaestionibus. l. fal-
sus 22. §. Iulianus ff. de falso tutore. Pater ff.
in fine de evictionibus. l. de creationibus
27. C. de episcopali audientia. l. final. in prin-
cipio C. de curatore furiosi. l. unica §. Taceat C.
de rei uxoriae actione §. final. Institut. de
noxalibus. l. 4. tit. 27. p. 4. l. 11. tit. 7. et l. 4.
tit. 13. p. 6. ex philosophis Aristoteles lib. 8. ethi-
corum cap. 12. Plutarcus in lib. de amore pa-
rentum [illegible]
ulta lib. 2 cap. 7. Seneca lib. 3 de beneficiis
cap. 2. et lib. 1 declamationum cap. 4. ex ecclesiae
Patribus divus Ambrosius lib. 6. Examemeron
cap. 4. divus Chrisostomus homilia 29.
in genesim cap. 9. et homilia 40. ad populum
Antiochenum, divus Crisologus sermone 14.
et 33. Salvianus in libris ad ecclesias catholicas
passim in iurisperitis veteribus Felinus
consil. 49. n. 3. Decius consil. 95. colum-
na 2. et consilio 224. n. 35. late Socinus
iunior consilio 2 [illegible] lib. 4. et ex novioribus
varie illustrantes Tiraquellus in praefa-
tione [illegible] a quo plura
[illegible] transcripsit et multa ultra
[illegible] de patria potestate cap. 7.
eruditissime [illegible]
iurisconsult. lib. 5 cap. 7. et [illegible]
[illegible] cap. 8. [illegible] lib. 2 rerum iu-
dicatarum cap. 13. pagina mihi 469. Me-
nochius lib. 6. praesumptione 43. et [illegible]
ter lib. 6 praesumptione 50. per totum Man-
tanus in tractatu de tutelis cap. 3. n. 37. qual
dus

[illegible] cap. 7. litera [illegible] lib. 2
Cap. 25 litera [illegible] fregoria [illegible] pecin [illegible]
[illegible] vel [illegible] de capra [illegible]
[illegible] cap. 19. dominus [illegible]
de parricidijs lib. 2. cap. 18. [illegible]
[illegible] potestate [illegible] 13 [illegible] cap. [illegible]
[illegible] lib. 4 [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] filio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Marcione [illegible] scribit [illegible]
populi [illegible] remedia [illegible] Fuit
[illegible] prospiciens [illegible]
[illegible] non [illegible]
filiorum suorum salutem quam [illegible]
[illegible] lib.
6. cap. 12. [illegible] lib. 3. cap. 4. [illegible]
[illegible] emblema
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Unde [illegible] nomen [illegible]
ver [illegible]

sanitate interpretatur amorque, si filius
summa etiam perdiens totius paternitatis
rejicitur, [illegible] ... [illegible]
ff. de his q. ut indig. in l. liberorum 2 20 ver
sicut non e contrario [illegible] supra
n. [illegible] Antonius Clementinus [illegible] cap. 4 n. 13.
Gratianus tom. 1 disceptationum cap. 6 12 n. 89.
ac proinde [illegible] natura fit
ut nepos sequatur ad filium [illegible]
ab illo [illegible] obligatur ut [illegible] Cassiodorus
lib. 4 variarum epistola 42, idemque lib.
3 epistola 9 et 21 et lib. 5 epistola 16 in
fine; ex nostris [illegible] consilio
169 n. 13 lib. 2. Capanneus consilio 67 n. 30.
Surdus consilio 325 n. 4 lib. 3. et [illegible] Clemen
tinus lib. 6 q. 2 n. 13. Gratianus ubi proxi
me [illegible] tomo 5 cap. 847 n. 36. et aperte
insinuat jureconsultus in dicta l. libe
rorum [illegible] [illegible] dubitare
[illegible] etymologiam respi
cit [illegible] scribit non posse nomine nepotes filios
[illegible] [illegible] appellari
[illegible]
[illegible]
[illegible] concludit
[illegible] authoritate [illegible]
[illegible] in l. 1 C. de bonis [illegible]
[illegible] cap. 1 ad finem de [illegible] successione
[illegible]
in lege [illegible]
[illegible]
lib. 1 quaestionum [illegible] in l. [illegible]

34. de negotiis gestis pal.º per princi
pium Alexander autem quid dixit ille inter
ceteros consilia consil. 83. n.º 44. lib. 9. et ex
aliis probatur de repræsentatione lib. 3. cap.
7. n.º 44. ita ex ipsis parentibus tenentur ad res
plus pertinentes ratione diligentia magis est
in hac amicitia obseruabit tacitus ius de hac
re parentes in l. 8. § final. verbo ma
gis [illegible]

hinc deinde exercitio
naturæ tuetur non reparentur liberos et ex tacito eorum educatione alimentaque praestandi ad necessarius sub
diuturna obligatione parentibus cum
in eiusmodi conditione litis dissertissime
indicatur in l. 1. § ius naturale de iust. et
iure transposita in prior. instit. tit.
de iure naturali cap. ius naturale
est distinctione dicta necessarius 39.
de neg. gestis l. alimenta ff. C. eo
de l. capite 19. alias quid liberos de
ventre nupt. l. si quis a liberis 15. § 1.
et § utrumque cum sequent. l. nam quæ
admodum [illegible] careat de libe
ris agnoscendis l. pen. de his qui sui iur. l. 3. et 4. C. de alendis
liberis [illegible] pater C. de diuortio facto l. 2. C. de infan
tibus expositis elegans text. in l. unica § [illegible] verbo filia
C. de rei uxoriæ act. et in l. final. [illegible] filias
in proæmio et filiis [illegible] fine de bonis quæ liberis ap.
[illegible] [illegible] in talibus
[illegible] sermone regio [illegible] iure in l. 2. tit. 1. p. 1. prædict.
l. 2. et 2.ª tit. 19 p. 4. quæ certissima [illegible] iurisdicti
ci [illegible] comprobatur illustrante [illegible]

tamben

propter interpretes in ijs Juribus dicendo ali-
menti[s] 110 & q[uo]d l. cum adquirentibus q[uae] adquisita
esse a n[...] alimentis de patria potestate cap. 8 effectu 17
art. 8. filippus bachovius [illegible] tractatu 2. [illegible] cap. 3. ancon[...]
mus thepabeparianarum [illegible] tomo 2. [illegible] et sequen-
tibus alexander [illegible] in consiliis [illegible] de
alimentis resolutione 2. [illegible] consilio 76. in prin[cipio]
cum multis [illegible] conclu-
sionum tomo 1. litera A. conclusione 27. [illegible]
lib. 1. commentariorum cap. 7. et lib. 2. cap. 4. et [illegible]
de [illegible] antonius faber in jurisprudentia
tomo 2. [illegible] faber lib. 2. [illegible] cap.
[illegible] lib. [illegible]
[illegible] Molina de primogeniis lib. 2. cap. 1. n. 17.
et cap. 15. n. 52. Valentia [illegible] cap. 1. n. 4.
[illegible] joanes garcia de expensis cap. 20. [illegible]
[illegible] in matrimonio lib. [illegible]
[illegible] in summa [illegible] 1. p. tractatu 15. [illegible]
tate 12. quare [illegible] iniquitate [illegible]
atque caritate sanguinis rectissime scribit con-
[illegible] 15 § [illegible] atque inde contra
naturales stimulos facere dicitur [illegible]
tenquilbendi et [illegible] bernardi filijs man-
[illegible] in l. amicissimus
26. § 1. in fine de excusationibus tutorum
[illegible] omni genere [illegible]
[illegible] est [illegible] tutoribus [illegible]
[illegible] intelleguntur [illegible]
[illegible] Ciceronianis [illegible]
[illegible] ex [illegible] 13 [illegible]
[illegible] dixerit [illegible]
[illegible] alimentis [illegible]
[illegible]
[illegible] de praesumptionibus regula 1. praesumptione

vinas quas qua alimenta in ... ita conpstare
non potest, [illegible] ad [illegible] dus §. 5. per. de legatis
[illegible] l. necare de liberis agnoscendis. l. verbo
[illegible] §. 3. de u. s. [illegible] potius quam alij querere
alimenta procurant, sicut in [illegible] litteris
[illegible] in. l. 1. §. officio in fine de tutela et rationibus
distrahendis, [illegible] consilio 387. n. 7.
et Surdus de alimentis tit. 1. q. 91. et q. 97. an. 7.
et tit. 7. q. 29. ante [illegible] in. l. praeses. C. de
[illegible] propriam conservationi sapetit
[illegible] supra hoc cap. n. 2. diximus
quam [illegible] amore perduci, quia natura ipsa
[illegible] ipsa producti, [illegible] secundum quae quis
[illegible] habeat ceteris [illegible] cariores [illegible]
[illegible] q. 29. n. 9. sicut [illegible] que
[illegible] liberorum
[illegible] alimenta [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] tit. 20. [illegible] et Gre-
gorius Antonius Faber in jurisprudentia tit. 5.
[illegible] in fine [illegible]
[illegible] lib. 2. cap. 2. litera B. et lib. 14.
cap. 27. litera Y. [illegible] lib. 1. re-
rum [illegible] cap. 20. Menochius de ar-
bitrarij [illegible] 398. Petrus Gregorius lib. [illegible]
[illegible] cap. 10. et lib. 15. cap. 2. an. 5. Larrea [illegible]
[illegible] lib. 1. cap. 24. an. 67. [illegible] ter gra-
cianus tomo 2. disceptationum cap. 267. [illegible]
[illegible] de [illegible] an. 56. exemplo Medeae in
[illegible] feminae [illegible] proprias [illegible]
perdidisse apud [illegible] lib. 7. metamorphoseon
et Alciatus emblemata 5 [illegible] et 193 cum aliis [illegible]

eruditè recensent Dominus Florcanus de pa-
rricidijs lib. 2. cap. [illegible] tamen in puni-
tionem non mansisse constat ex text. in l. vicero
39. de poenis et ex his quae [illegible] tra-
dit [illegible] Florcanus d. lib. 2. cap. 11.
et 12. Menochius de arbitrarijs casu 357. Cu-
jacius lib. 19. observationum cap. 9. Pancirolus
lib. 2. variarum lectionum cap. 41. nam tale
[illegible] quin Aelianus de [illegible] non
est tanta pietas filius observasse quantus fa-
cinus occidisse.

88 [illegible] hujus praestantia om-
nia quae nos [illegible] liberi nostri sexus parare
nos [illegible] constituit [illegible] in l. pen. § id. nam
[illegible] liberi [illegible] in l. scripto 76. final.
[illegible] liberi et justinianus in l. [illegible]
13. [illegible] [illegible] thesaurizabimus [illegible]
[illegible] apostolus docuit 2. ad Corinthios cap. 12. vers.
14. filios non debere parentibus thesaurizare sed
parentes filijs cui [illegible] liberi [illegible]
[illegible] gravissime [illegible] explicavit [illegible]
[illegible] lib. 2. variarum [illegible]
la 14. [illegible] multis [illegible] laborat.
[illegible] divitiae conquiruntur [illegible] quos
credat habundare [illegible] ut una pater [illegible]
queritur pro alteraque [illegible] peccatur ma-
[illegible] tempestatibus excitata [illegible]
[illegible] non [illegible] moribus [illegible] qui
[illegible] proquasi [illegible]
[illegible] ut apostolus Seneca [illegible]
[illegible] lib. 2. [illegible] servitute
divitiae expetunt [illegible] in hoc quod [illegible] liberi
relinquant [illegible] pecuniam [illegible]

[illegible]

[illegible] n° 9

[illegible]

filijs post genitorum mortem non debentur [illegible] de
bita ipsis et alterutrius exhibere ipso [illegible] ut in eum
modum qd. circa subsidium vitae orbati paren
tes sentiant stipatii bonis relictis ex voto [illegible]
quatenus valeant reparare nam legitimas
bonorum portiones post mortem patris locu[illegible]
mentorum succedere probat text. in l. prohi
bemus in authentico [illegible]
[illegible] in authentico de heredibus
et falcidia in [illegible] Surdus de alimentis
tit. 1. q. 31. n. 42. et q. 35. n. 15. et tit. 7. q. 12. n. 6.
et alii [illegible] quo circa eas successiones debitas
liberis competere [illegible] et quia l. [illegible] pro socio
l. cum ratio 7. de bonis damnatorum l. finali
§. [illegible] nuero perpetuo C. de curatore furiosi
l. ulta. §. penultimo. C. de codicillis l. uni
ca paulo post principium C. de imponenda lucra
tiua descriptione lib. 10. l. 1. tit. 1. p. 6. et alij
in [illegible] capi [illegible] n. 2. laudata [illegible]
[illegible] per leges neque per consuetudinem neque per sta
tutum neque per principem [illegible] eas successio
nes in [illegible] quatenus ad alimenta li
berorum necessaria cum jure naturali hac in par
te [illegible] et quae [illegible] juris sunt mutari et
[illegible] in §. [illegible] naturalia in sta
[illegible] naturali [illegible] 12. §. [illegible]
[illegible]
[illegible] 2. [illegible]
[illegible] lib. 3. practicarum [illegible] 82. [illegible] 2. [illegible]
[illegible] 2. cap. 1. [illegible] 12. [illegible]
[illegible] cap. 1. [illegible] et alij [illegible]
[illegible] l. 7. de bonis damna
torum

litera L. Rosas in epitom. quaestionum cap. 7 a n. 9. Crassus de
[illegible] lib. 2 et 3 Salgado in tomo 3 diffic. 3. n. 6. Cas
tillo lib. 3 contr. [illegible] cap. 2 a n. 24 Ceballos [illegible]
sanz [illegible] 12 [illegible] Garcia de expensis cap. 3 a n. 1.
quae [illegible] multa huic civili legi ista [illegible] a [illegible] ipso
[illegible] ut fere maximum [illegible] imitatur ut n. 10
constat ex Aristotele lib. 2 politicorum cap. 1 et ex D. Augustino in lib.
quest. 23 hoc [illegible] et ex [illegible] in. l. [illegible] et [illegible]
Confessionibus [illegible] facienda [illegible]
[illegible] notaverunt [illegible]
[illegible] capitum [illegible]
[illegible] hominem [illegible]
[illegible] fundamentum [illegible] repraesentatibus
[illegible] immortalitate [illegible] similitudinem
humanae posteritati [illegible] per [illegible] l. qui per succe
ssionem [illegible] de reg. jur. [illegible] haeredes [illegible] l. sciendum [illegible] antiquitus
[illegible] et hac argutia in [illegible] de here
dibus instituendis et inde [illegible] testati [illegible] more
[illegible] populi romani introductum [illegible] lib. 2
et Ulpianus in l. pater [illegible] testamento [illegible]
testantur Antonius Faber in jurisprudentia [illegible]
[illegible] ad leges 12 tabularum cap. 3 et cum
[illegible] in [illegible] lib. 2 cap. 2 litera L.
[illegible] lib. 2 observationum cap. 4 una persona [illegible] per
sona ex duabus patris et filii [illegible]
[illegible] comprobatur [illegible] cap. [illegible]
[illegible] n. 95 § familiae [illegible] filii
[illegible] tute leg. [illegible]
[illegible] in lege ultima [illegible]
potestate Antonius Faber dicto titulo [illegible]
[illegible] 3 et ex hujus [illegible] nunc [illegible]
[illegible] secundum [illegible] primo in fine
et [illegible] totale [illegible]
[illegible] libro tertio declaratio [illegible]

qua ex ejus morte in fine videlicet honera to
tius eius familiae non ad alium quam ad patrem
familias [illegible] capiti eius spectare [illegible]
textus ex his in l. penultima de adoptionibus
l. pri. § quis post mortem [illegible] de jure do [illegible]
rem l. 56. non tantum hujus et legis penulti
ma de liberis agnoscendis
[illegible] Antonius Faber d° tit. 8. pr° 7 illat.
[illegible] 10 pr° d. illat. 29. [illegible] libris amandus
[illegible] educandus [illegible] de [illegible]
[illegible] de liberis ag
noscendis l. 3. [illegible] de liberis [illegible] l. penul.
C. de patria potestate [illegible] adductis supra
[illegible] contradictum ab eadem jura
[illegible] tamen [illegible] esse quatenus in peram
[illegible] doctores commu
niter [illegible] ex hoc jure [illegible] de jure [illegible] jure [illegible]
[illegible] in [illegible] l. 6. [illegible] de [illegible] insti tu
endis art. 2. [illegible] lib. 2. [illegible]
[illegible] cap. 10. [illegible] quae natura jure post mor
tem patris liberis [illegible] solemnitatibus
instituendos esse decrevit [illegible] data l.
inter caetera 30. l. penult. [illegible] quidam
cum filium § 2. de verborum obligationibus [illegible] interpretata
[illegible] Bartolus [illegible] art. 5. [illegible] et alio
rum [illegible] praefert Menochius de arbitrariis [illegible]
[illegible] casu 301. n. 13. [illegible] adoptivi [illegible]
ex [illegible] libertum [illegible] appella
[illegible] cognoscit [illegible] cap. 3. [illegible] forma institutionis [illegible]
[illegible] capite [illegible] tractatur [illegible]
[illegible] naturali ratione
[illegible] tribuitur in d° l. 7. de

bon ista in natura rerum [illegible] successio
[illegible] n. [illegible]
ra [illegible] libandis [illegible]
[illegible] D. l. 7. § sapliue [illegible] l. 2. de [illegible]
[illegible] l. [illegible] montal. [illegible]
enim [illegible] potiorem [illegible]

Unde apparet contra [illegible] n. 11.
[illegible] juris constitutiones grauiter peccare parenti
[illegible] liberos suos [illegible] praeterire [illegible]
[illegible] exheredando repellunt, [illegible] quidam contra illud
[illegible] naturale [illegible] bona exiro [illegible]
liberis debita [illegible] quia parentes [illegible]
[illegible] dicunt [illegible] in l. 2. de inofficioso [illegible]
[illegible] quae naturaliter inter parentes et liberos
[illegible] constat [illegible] l. 5. [illegible] l. [illegible]
[illegible] finali de adulteriis [illegible] obsequiis [illegible]
[illegible] l. ult. C. de [illegible] propter [illegible]
[illegible] nequaquam [illegible] possunt, deinde
[illegible] cap. [illegible] necessitatis [illegible]
[illegible] necessitate [illegible]
[illegible] jure naturali [illegible]
[illegible] jus ciuile [illegible]
[illegible] lib. 2. cap.
[illegible] a n. 20 [illegible]
a [illegible] lib. 19. cap. [illegible]
[illegible] secundum ea quae late [illegible] supra
cap. 1. a n. 22. unde non mirum si testamentum
[illegible] quo praeteriuntur liberi [illegible]
quae [illegible] ratio [illegible] princeps [illegible]
[illegible] in tertia [illegible] quaz [illegible] supra [illegible]
[illegible] indubitanter [illegible]

[illegible] legitima n. 12.

liberis in bonis parentum debitam, ac proinde
ipsa parentum hereditate, et si quoad ipsam
substantiam quatenus alimenta respici-
t juris naturalis, a tamen ratione et
quantitatis modi vel praefinitionis ipsius
esse juris civilis positivi quod formam in ea relinquen-
dae et deferendae constituit, quae expeditissima
et verissima totius huius tractationis aper-
tio et resolutio, quam constanter et strenue tu-
entur Rodericus Suarez in d. l. quoniam in prioribus
in declarat. legis regni limitat. 2 n. 3 et in eius
notis Ubaldus [illegible] n. 1 et litera L. [illegible] illos
refert quos et Trecius et [illegible] sequitur Garcia de
expensis cap. 3 n. 7 Molina de primogeniis
lib. 2 cap. 1 n. 14 ubi etiam [illegible] vers.
3a conclusio Sotus (?) de successionibus cap. 7 Valen-
cia tractatu nostro cap. 1 n. 1 et n. 13 ad finem
et n. 18 Castillo lib. 5 controversiarum cap. 5 a
n. 21 Portado [illegible] differentiarum 3 n. 5 Gu-
tierrez canonicarum quaestionum juris cap. 15 a n. 4
Doctrina communiter in authentica novissima
C. de inofficioso testamento [illegible]
[illegible] lib. 29 cap. 4 litera U quapropter
legitima absolute [illegible] legitima portio
hereditatis dicitur in l. 27 n. 1 § [illegible] et in l. 26 et
29 Tauri et in libris legum regni passim et in l.
2 § fin. de assignandis libertis l. capitis 11 de
[illegible] legitimis l. 1 in principio et [illegible] capitulis [illegible]
[illegible] l. vel singulis 37 de vulgari l. 2 et 14
unde leg. [illegible] scripta in principio si tabulae
testamenti nullae extabunt l. cum tabulis
16 in principio de his quae ut indignis l. ult. C. de car-
boniano edicto et aliis pluribusque locis laudatis a Briso-
nio.

in legi cum verbo legitima hereditas Claudio
qui [illegible] de portione legitima cap. 2 Petro Gre-
gorio lib. 44 sintagmatum cap. 2 n. 4. nempe
quia legitima non dicitur quod a lege sive institu-
tis praestatur definitum ut tradit species pluribus
similibus comprobant [illegible] ad
Authenticam novissima [illegible] Reinaldus Corsus
lib. 1 indagationum cap. 23 n. 13. Quinimmo
dicuntur hereditas sive legitima [illegible] lege
obveniens [illegible]
cio [illegible] lege obvenire n. 30 de verborum significatione
[illegible] cum sequentibus [illegible] petitione hereditatis
[illegible] lex Cornelia 25 de vulgari et l. capitis 11.
de suis et legitimis et aperte [illegible] Justinianus
in [illegible] 36 § 1 [illegible] opportune
[illegible] leges [illegible] constitutionibus [illegible]
[illegible] tractator.

Caeterum ad [illegible] n. 13.
versus superiora omnia quae [illegible] oppo-
nuntur quae [illegible] impugnamus ne-
cessario [illegible] et removenda [illegible]
[illegible] § quidem obiicitur quod [illegible] alimenta libe-
ris iure naturae debebantur [illegible]
[illegible] quae lex [illegible] quae lex operi [illegible]
[illegible] quae naturalia immutabi-
lia iura [illegible] de iure naturali [illegible]
[illegible] mutari aut corrumpi
non possunt [illegible] de capite minutis
l. 2 § 1 de usufructu earum rerum quae [illegible]
[illegible]
[illegible] qui [illegible] pecuniam [illegible]
[illegible] huiusmo-
di alimenta quae iure sanguinis [illegible]

non deberi in l. 5. § fi. ff. de lib. et post. vel deliberijs agnos
cendis, l. ex transacto ... l. 7. § 2. ... ex contraria
razones mitendo l. 6. u. ... otros quanto
el hijo ... 19. p. 4. ubi adnotauit gregorius
glo. ... bar. ... lup. ... § ... saranb. ... l. 23. ... ind.
... ff. de filius molina de primogenijs lib. 2. cap.
15. ... rolandus consilio ... ar. ... in
... bar. ... in l. maritus 13. ... 13. ...
... matrimonio ... in hoc tractatu cap.
... gracianus tomo 2. disceptationum cap. 120.
... cap. 236. n. 30. ... de
alimentis ... 30. ... 7. § 6.
... in l. per. § ... in ... libe...
... ualide ...
... plerique putauerunt ... dotes
... alimentorum ... huic ... tione
... l. 7. in prin. ... iuris
... ad ipsas ex alimen
... procedendo ... ad
glosa in l. ... C. ... minorum ... quarta ...
... legalibus ... alimentis ... dotes
... n. 322. sanchez de matrimonio
lib. 4. disput. 26. n. 2. et alij plures apud bar
bosam in locis ... arg... ... iuris ... uer
... cap. 7. n. 2. late ... de alimentis ... q.
... ubi n. 2. causas eius alimentis fauora
biliores esse comprobat ... in quas non deberi
... contendunt barto. ... et ... doc
tores ... in l. mulier 22. § cum propo
neretur ad trebelianum ... de enorme
... filia ... cap. 7. n. 26. ... fachineus
lib. 10. controuersiarum cap. 38. gracianus
tomo 2. disceptationum cap. 259. ... pro ...

expendi potest [illegible] in l. ut vere [illegible] § pater
naturalis de legatis 3.° [illegible]
in [illegible] Mantica de ta. [illegible] conuen [illegible] lib. 12.
tit. 1. an 25. [illegible] de alimentis tit. 6. q. art. 7 [illegible]
[illegible] magis quas succederet [illegible] alimenta [illegible]
[illegible] prohibemus in authentica [illegible]
[illegible] nouella 29. [illegible] posse fieri ut filio
non [illegible] ac proinde [illegible]
[illegible] liberi [illegible]
in [illegible] vix [illegible] necessarius
consequenter [illegible]

Sit 2.° [illegible] protectus n.° 14.
ex [illegible] pater [illegible] filius [illegible]
[illegible] ad [illegible] per [illegible]
[illegible] a patre [illegible]
[illegible] causa pater [illegible] agenti [illegible]
[illegible] portionis [illegible]
[illegible] bonis [illegible] a patre [illegible]
pietate et caritate [illegible] credi [illegible]
[illegible] animo [illegible] comprobatur [illegible]
[illegible] portiones bona [illegible] pertendere [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] ex communi [illegible]
[illegible] de [illegible] 21. an 2 et [illegible]
practicarum [illegible] tomo 2. litera [illegible] Ulpianus per [illegible]
regia jure in l. 9. tit. 4. p. 5. et in l. 3. tit. 15. p. 6.

Quibus ex [illegible] pater qui natura [illegible] n.° 15
[illegible] ad [illegible]
[illegible] erogavit liberaliter [illegible]
[illegible] parentis et [illegible] filio [illegible]
[illegible] glosa in [illegible] Baldus et [illegible] in
l. macedonianum § [illegible] de senatusconsulto macedoniano [illegible]
n. 35. et [illegible] de alimen. lib. [illegible]

art. 1. a[rticu]lo 6. q[uaestio]ne 8. rebuffus de privilegiis scholarium privilegio 33. at[que] ... tractatu privilegio 16. Menochius de arbitrariis centuria ... casu 501. a[rticu]lo 7. ... lib. 2. ad antonium fabrum tractatu 23. d. 2. a[rticu]lo 3. Gratianus tomo 2 disceptationum cap. 257. a[rticu]lo 92. Petrus barbosa in l. 1. ... tomo ... memo 1. parte art. 26. et eleganter ... de studiosis adolescentibus ... nostra salmanticensis academia ... clarissima ... eleganter ... cap. ... a[rticu]lo 50.

Invenit autem ... testamento ... 1. a[rticu]lo 33. ... habitum l. 2. ... filius ... ubi pupillus educari debeat. l. cum ... l. 1. de bonis ... 6. ... de leg. 3. ... 16. ... a[rticu]lo 10.

Pro ... in ... in ... adimitur ... barbarus

Quae ... tamen ... ratio ... ac proinde ... a[rticu]lo 13. de legibus ... fin ... a[rticu]lo 10.

Billa[illegible]

31

quod adeo uerum est plerisque credi- } n° 26

[illegible] docuerint a quibus non [illegible] a reparen-
[illegible] ita agnosci [illegible] debuisse quasi [illegible] praecipua
[illegible] alimenta [illegible] candidis liberis [illegible]
[illegible] apparentem negligentia [illegible], ex l.
quaedam [illegible] ut fortioritas statuisse [illegible]
[illegible] l. quidam cum filium l. 32.
et 33. [illegible] Menochius
n. 9. [illegible] n. 25. [illegible]
n. 35. [illegible] possitera
[illegible] alimentis [illegible]
[illegible] quia [illegible]
[illegible] quae addita
[illegible] legato non [illegible]
[illegible] alimentis legatis [illegible]
[illegible] l. uerbum [illegible] de uerborum
[illegible] in l. 5. in fine [illegible] p. 7. [illegible]
[illegible] l. 43. [illegible]
[illegible] alimentis [illegible]
[illegible] cum multis [illegible] non [illegible]
[illegible]
l. 5. [illegible] Menochius [illegible] praesump-
tione 57. [illegible] per totam [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible] quae
ex dispositione legis naturae [illegible] sanguinis
ex natura [illegible] praesumptione [illegible] ne
cessitudine iudicis officio [illegible]
[illegible] quippe [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] alimentorum [illegible]
[illegible] constat
[illegible] quidam docuerunt

precipue Angelus et Jacobinus in l. cum hi ff. § qui transigit de transactionibus et cum ipsi tabulis ubi proxime cum num. 8. in fine vers. insuper notandum fuit dictus D.^{us} [illegible] Valentia tractatu nostro cap. 1.º n. 6.

n.º 17 quae si mera sunt ultra necesse [illegible] dentur et illi certa sit pater inspecie dicta legis quae pater non potuisset credendi animo sumptus mittere filio quos illi ex educationis lege et obligatione naturali tenebatur submittere ac adistaci ... cogi posse tutorum ... [illegible] ... principio ac pro rata in ratione portionis quae ex defuncti patris bonis ad eundem filium pertinuit nulla tenus more computando nam solutio semper est factio eorum sumptuum quae in patre liberationem ... de educandi obligatione produxit non potest imputationes ... repetitiones in decern. l. jam sortes 26. § certus et § si decem ... cuius qui 32 § L. l. si ... cuius 59 de condictione indebiti l. qui homines ... l. cum qui 32 § L. et 2.º quaerenti l. paulus respondit 101 de solutionibus et in specie sumptuum ex hac necessitudine erogatorum text. in l. officio § L. de negotiis gestis quarum ... ulpianus in g.^{a} l. 50. ... de turres pondisse.

n.º 18 Cuius difficultates non ... dixeris ... filio [illegible] ulpianus ad ... forte quia ... dubitaverat quas de ... impotestate ... Alvericus notavit et cum aliis Petrus Barbosa in d. l. ... tomo ... 1.º n. 18 32 et 33. ... dupli ... littera X. columna 2. an tamen dicimus nam ... casa bene ... obligatione ... parentes et filius familias non potest cadere ... quibus in l. imperator

50. ad trebellianum et in l. nec cum filio 16. de pu-
lis l. si in ulla de praejudicijs l. siue emancipatis 17.
C. de donationibus, ut advertit faber tomo 2. ra-
tionalium in d. l. quae pater et tamen cum de impen-
sis liberorum ulpianus loquatur quas ad causam
alimentorum pertinere docuimus certe emanci-
patio filij in hac re obligationem patris diminuere
acreminus cum si mare potest. l. 5. § 1. de liberis
agnoscendis quippe obligatio alendi non descendit
ex patria potestate, sed ex l. naturae et sanguinis
caritate, ut ibidem asseritur et tingunt ut l. ejusdem
legis ubi pluribus Corduban sis comprobat et gerdam
de alimentis tit. 6. q. 1. art. 20. et q. 11. art. 6. Acae-
vedo in l. 3. tit. 5. lib. 8. lib. 5. recopilationis jura autem
sanguinis nullo jure civili dirimi possunt l. 8. de regu-
lis juris ideo naturalia per emancipationem § cum autem
§ per. de jure naturali § per. de capitis diminutione
l. eas § 1. ff. eodem l. 2. § 1. de suis et legitimis ure agnus
consumuntur et in specie ad notavit faber in ratio-
nalibus supra.

Denique contra superiores ll. et resolu-] n° 49
tiones nostras obstat dispositio hac in re hactenus
in civ. gabiis §. in l. 3. de interdictis et relegatis, bis
interea quae occasione deportatis patris quasi in ta-
bestam eum amisisse et ejus nec in inst. de
capitis diminutione l. ult. ff. eodem liberos ejus
dimittere jure consultus recensent numeranti hum-
ditatem et ius et libertatem et aliud in hoc genere
reperire non est quae vero non ea patria in fuit a
ille l. 18. a genere a civitate arcentur liba
erant in romanorum cives incolumna, ut ciendum
exempla quae ubi certe in vertice et alta quasi proxi-
me sequent in latinitatis quae ad eius legitimi
tiones

fuisset violenta donatio ultra quae vid. de jure primogeniorum q. 35. nam ut eleganter ussit apud ... lib. 3 ... mor ... ecebat.

nam genus et proavos et quae non fecimus ipsi
vix ea nostra voco.

ex quibus verbis liquido apud jureconsultum apparet hereditatem ... non numerari inter ea quae a rerum natura liberis tribuuntur quin potius inter ea quae per occasionem ipsam a patre nascuntur cum ab ipsis liberis auferantur l. ... apud ... in tractatu de jure ... lib. 3. ... et ex ... hereditate parentum liberis jure natura non deferri tum quia inter ea quae a natura proveniunt a jureconsulto non recensentur tum quia ob delictum paternum liberis adimuntur contra rationes et decisiones textus in l. cum ratio ... de bonis damnatorum. l. si deportatus ... C. de bonis proscriptorum et ... de ... 3. ... naturae juncta ... tex. in l. crimen 26. de poenis cum similibus et ... liberas ab ... causa hereditaria ... modo in ... deportatione naturali eleganti exemplo fidei commissi a matre filio relicti ostendit jureconsultus in l. ex facto 17. §. ex facto ... in paribus speciebus frequentibus ... expendunt ... Peregrinus ubi proxime Molina de primogeniis lib. 3. cap. 2. n. 26. Mantica de conjecturis lib. 11. tit. 2. n. 5. ... n. 90. ... lib. 2. quare ... rationibus non ... legitimas liberi neque aequas ... natura liberi absolute contendunt ... Gregorius lib. 47. ... cap. 5. ... 2. ...

indiquentes [illegible] marta cap. 1. n. 8.
Covarruvias de partis in e[illegible] cap. 3. ad finem
[illegible] in totum tolli aut minui
[illegible] tenentur defendunt Petrus Gregorius
[illegible] proximo [illegible] in l. in praeponquentis de reg.
juris [illegible] referunt et Crasus de
successionibus legitima q. 13. n. 2. Alciatus de prae
sumptionibus regula 1.a praesumpt. 8. Sarmiento
lib. 2. selectarum cap. 14. a n. 5. Menchaca de successio
nis creat. lib. 2. §. 20. a n. 292. Costa in ap. si pater
de testamentis in 6.° 3.a p. verbo privare non posit
n. 42. Rainaldus Corsus lib. 1. indagationis cap. 28.
Sicardus in authentica novissima C. de inofficioso
n. 6. Frantacin. [illegible] resolutionibus 2.a parte
cap. 9. n. 22. Antonius Faber in jurisprudentia
lib. 2. p. n. 2. et de erroribus pragmaticorum 1.a parte
decade 25. errore 2. et 3. parte decade 11. errore 1.
et alii quos [illegible] praeterimus.

Verum tamen argumenta
et [illegible] juri[illegible] tantum non ta n° 20
men [illegible] superiorem nostra [illegible] com
muniorique [illegible] et [illegible] in judicando quas
in consulendo sequendam. Adversus [illegible] non est
[illegible] de alimentis et dote [illegible] illis li
beris [illegible] tantum et quae [illegible] habere
unde se exhibere possint [illegible] sed duerunt
[illegible] cupe [illegible] et [illegible]
[illegible] juxta rationabilitatem [illegible]
tam [illegible] per totas
de liberis agnoscendis [illegible] de aequitate [illegible]
[illegible] non videtur convenire [illegible] forte
[illegible] naturalem [illegible] compilere
et [illegible] administrare [illegible] quip. [illegible]

parentibus servus ad veniae tenebatur, an filii
cessarent debiti vindicationes et adducendi ulterior
dubium considerat et videtur l. 5 §. si filius et Mo-
lina de primogeniis lib. 2. cap. 15. num. 65. et Bar-
bosa in l. matrimonii 13 a n. 43. Et tum a matrimonio
juxta rationem et exemplum juris consulti. Filii
liberi tuti l. cit. ibid. elegantes dicentes quod deo
filios liberorum non tamen inde se quidem legitimos
liberis jure naturae debitas nonnisi necis ideo mi-
nus deberi, quod aliunde sua dicendi habeant facultate
tum qui ex eo non erat connexus et coaxque naturae simul
comparatus communi tum simul liberi bona parandi et
relinquendi tum praestare quia per tam iniquissimus
foret et contra ultimus modi naturalis simul non
nimodas naturae in ipsum continentes acervi peccat
rat pater qui bona per mortem dimiserit post ipsa
ju orum jure contra [illegible] Apostoli 1. ad Timoth. cap.
5. alienas soboles propriae nullis an [illegible], quod non
esse faciendum nec praesumendum quod monant nostri
majores loco in l. cum aliis n. 30 in fine C. de
his commissis l. si unquam 8. C. de revocandis do-
nationibus. l. cum avus 102. de conditionibus et
demonstrationibus lib. 4. tit. 7. §. 6. quam honestatis
pietatem vel dignitatem legatarii institutis ex
cluentis liberis ut constat ex l. papinianus §. si
imperator de inofficioso et ex elegantia celebra-
tissimo illo exemplo divi Augustini homilia 52. a
tractatu quod habet tanquam resertur verbis pientis-
sime extat in cap. ultimo l. 7. q. 4. tum denique quia ab
legitimas non compare tur illis alimentis quas judi-
cis officio praestantur ad numera libertam et illis
quasi ex reactioni debentur cum omnimodo praestan-
tur et filius si aliunde habeat quo se sustineat

possit ut tracte considerat Mares cotus lib. 2. va
riarum resolutionum cap. 32 n. 7. deqq loquitur tex.
in l. finali § ipsum metauster filius C. de bonis
que liberis vivo ch. his que tradit barbosa in l. 1.
ff. p. art. soluto matrimonio neque enim diuitie
filii in causa sunt ut necessitas actionis et iuris
aboleat. ut tractat docet Tachineus lib. 4. con
trouersiarum cap. 30 ut opus principium et
textu in q. alterius eius capitulis in authentico
ut cum de appellatione cognoscitur.

Id quod exemplo de dotis pro n. 21
positione infiliadi bis confirmari potest quia
iure potest petere dotes sibi a patre constitui
etsi bona propria aduentitia habeat quibus se dota
re possit ut sancitum est in l. ult. C. de dotis promi
sione semper enim mei usint est locupletiores do
tes habere ut honorificentius nubat et a marito
melius tractatur tam etsi bonis propriis dotata
conquerent eam posset nam ut eleganter Bal dus
ait Baldus in l. 2. n. 2. in fine de pactis uxoris
honorabilia matrimonia dotes debet habe
re honorificam ~~et habeas~~, praesertim cum dos
in locum legitimae succedat ut notant doctores
communiter in authentica res que partibus
C. communia de legatis Calderas in l. si curatores
verbo in e curatore n. 96. C. de in integrum restitu
tio. latè Iaso in authentica nouissima n. 10. C. de
inofficioso Barbosa in locis argumentorum iuris
cap. 39. art. 7. et cap. 62. n. 3., quare filia etiam
diuitis propter has causas dotes constituenda
fore recte ut ex communiori opinione existimant
Ripa n. 54. Grabus n. 83. Socinus iunior n. 57.
in l. 1. soluto matrimonio Castrensis consilio 58.

nº 5. lib. 2 Suarez in l. quoniam in prioribus
C. de inofficioso in declaratione legis regni
limitatione 2. anº 3. et 9. et alios refferens
Molina de primogenijs lib. 2. cap. 4. anº 7. gra
tianus tomo 2 disceptationum cap. 259. nº 7.
Molina theologus de justitia et iure tomo 2.
disput. 616. nº 1. quorum jus regio iure com
firmata extat in l. 8. tit. 11. p. 4. tunc ijs
ijs quae in eius scholijs tradit Gregorius Lopez
glosa 2.

nº 22 Atque haec ratio evidenter a bonam
parentes qui primogenium vel maioratum re
gia praecedente facultate instituunt ex om
nibus bonis suis in quibus omnium liberorum le
gitima includitur debent illis congrua ali
menta atque dotes competentes relinquere et i
am ut aliunde se sustinere atque dotare possint
tamen dos et alimenta in locum legitimae sub
rogentur legitima quae etiam habentibus aliun
de ex quo alere et dotare possint debeatur
consequens est ut dos et alimenta etiam aliunde
habentibus debita sint ut recte tradunt docent
ut ergo Molina ubi proxime nº 6. et mere de
maioratibus quarta parte q. 28 anº 21. Surdus
de alimentis titulo 7 q. 6. n. 25. subrogatum enim ira
tione et natura sapit ejus in cujus locum subrogatur
l. si eum 10. §. qui injuriarum ff. si quis cautionibus
l. 2. §. haec actio ff. si quis testamento liber esse jussus
l. unica §. 2. C. de rei uxoriae actione §. fuerat inst. de
actionibus quod pluribus comprobat Barbosa in
tractatu axiomatum juris cap. 213. et loquitur in specie
in vice aliorum ad maioratus subrogatis hoc ea
lenter idem Molina de primogenijs lib. 4. cap. 4.

aliter ergo concessa regia facultas sine eius tenoris ex
pressione et impositione nullius momenti erit etiam ipsius
tissime consuluit lib. 2 cap. 1. n. 44. ac forte ...
ceteris liberis contra eius naturam ... a parte ... non po
test neque ... eorum praejudicium ...
l. 2 §. ... in loco publico ...
emancipationibus liberorum ...
... in coniunctione ... praeferendi primo
genitos in successione ... excludendi ...
... propter ... obtinere ... authentica
... cap. ... n. ... quos sequitur ... supra ...
consilio 225. n. 25. lib. 2. quorum ... tradidit
alexander consilio 95. n. 22. lib. 4. rolandus consilio
72. n. 7. lib. 3. aliique nonnulli.

Ex quibus abunde ...
... quartum inter alimenta debita ... n. 23
... iure actionis ... hac etiam ...
... debeant ... nomine ... commoda
... nec negari non possunt ...
... ex ... hac et alia ...
... barbosa ind. ... p. ...
... tom matrimonio ... colliges praeterea ...
... alimentorum ... debeatur ...
ab alimentis ... argumentum ...
... de successionum cre
atione lib. 2. §. 20. n. 391. Ceballos practicarum
communium q. 780. n. 293. barbosa ... alimen
torum iuris cap. 7. n. 2 ...
aliorum ...
... de conditionibus et demonstrationibus ...
... prohibemus ... authentica de trian ...
... non tamen per omnia alimentis
comparantur neque hoc perpetuo verum ...

quinimo eas argumentationes validissimas fir-
missimas fortissimo nullatenus de iure procedere
nullatenus inde discriminibus utentibus qui
adducti iis accriter et veritus tum detur conten-
dunt Cornea consilio 316 sub 2. Verenga Latius
in praefactione legis in quartam ad legem falcidiam
[illegible] et aliis quos referunt et sequuntur Giraqua
[illegible] de primogeniis q. 55 n. 17 Larra
[illegible] allegationibus fiscalibus n. 64 [illegible]
[illegible] Balasquez de partitionibus cap. 16 a
n. 39. Surdus de alimentis tit. 9 q. 2. [illegible]
novissime Olivares de [illegible] in tractatu de pri-
vilegiis miserabilium personarum 1 p. q. 16.
an. 4. ex quibus plura peti possunt quae [illegible]
[illegible] intelligentia non modicum fructum adfe-
rent quae ob brevitatem consulenter omissa fu-
erunt.

n. 24 [illegible] cum dolo [illegible]
[illegible] [illegible] quatenus
[illegible] probat [illegible]
[illegible] alimentorum
iure et appellatione [illegible]
[illegible] consilio 22. n. 8.
[illegible] consilio 50 n. 3 [illegible]
[illegible] 4. q. 1. Garcia [illegible]
[illegible] 3. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] supra n. [illegible]
[illegible]
[illegible] q. 2 [illegible]
[illegible] 50. [illegible]

[illegible]

verbis ejus [illegible] in forma dicentibus [illegible]
Abreu [illegible] ex [illegible] cum causa [illegible] vocatam
prout constitutum [illegible] filio [illegible] per [illegible]
[illegible] causa peregrinationis [illegible] patrem impendia
[illegible] hon [illegible] deo [illegible]
[illegible] interque [illegible] quod [illegible]
[illegible] et ad [illegible] cognitionem [illegible]
[illegible] differentias [illegible] patet [illegible]
[illegible] ex causa credendi [illegible] potestatis
[illegible] municipali [illegible] tertio [illegible]
quae [illegible] communiter [illegible] doctores [illegible] notant de condi-
tione inde [illegible] Mantica de tacitis [illegible]
lib. [illegible] in [illegible] causa [illegible] credere
[illegible] de consequenter [illegible]
[illegible] in credito [illegible] debere [illegible]
[illegible] compulsare [illegible] ad simplicem
ex eo quod [illegible] obligationem [illegible]
[illegible] pertinens quae [illegible] bonis ad
illum [illegible] communes [illegible]
potestate [illegible] studiorum causa a patre [illegible]
[illegible] non credere [illegible] debitor
jure patriae potestatis, ad non parvam [illegible] obligationem
[illegible] in [illegible] filios contractio
[illegible] l. [illegible] ex causa [illegible]
[illegible] l. 38. §. finali de minoribus l. 12. de
contrahenda emptione l. cum [illegible] 56. §. quod [illegible]
[illegible] obligationibus [illegible] 56. §. 1. de [illegible]
[illegible] jurisprudentia
[illegible] lib. 7. conjecturarum cap. [illegible]
[illegible] 20. [illegible] de patria potestate
[illegible] lib. 12 [illegible] variarum cap. 23.
[illegible] separatione
[illegible] studiorum impendia [illegible]
[illegible]

quam post emancipationem esset, secundum quae tradidimus
supra n. 47 [illegible] et ita respondeo textum Ul
piani [illegible] in [illegible] esse ut intelli
gamus patrem [illegible] voto filio ad literarum studia ei us
que in potestate sua emancipatio studiorum sumptus credere pos
se [illegible] mentis emancipatus [illegible] ministraverit, non tamen
negative [illegible] quia pro jure certo habemus quod ea
impendia erogavet teneatur atque consequenda po
testatis [illegible] judicis officio consulere ex eius de Jul
piani [illegible] l. 5. § 1. de liberis agnoscendis atque ita
quod in uno casu contextu non [illegible] debet ex aliis juri
bus suppleri praesertim cum [illegible] authoris sint juxta re
[illegible] in l. [illegible] non [illegible] sequentibus de legibus
[illegible] l. [illegible] de jure patronatus l. 28. Tauri
[illegible] in l. [illegible] requisati dare cogantur
atque ita [illegible] pater contra communem sen
sum recte utrumque sentit interpretationem Antonius
Faber de erroribus 2. p. decade 4. errore 7. [illegible] 3. Chi
fordechensis [illegible] tractatu 23. q. 3. [illegible] in au
thentica ex testamentali [illegible] collationibus n. 62. prae
ter ea ultra [illegible] probabilibus respondere [illegible]
se arbitror quod ex Ulpiani verbis satis constat nempe illum
non loqui absolute de sumptibus studiorum subministra
tis filio quatenus ad studiorum subsidium neces
sarii sunt [illegible] generalibus de amplioribus et uberio
ribus erogationibus ad sumptus in filio quas indigentias
eius et studiorum conditio et necessitas postularet non
enim [illegible] sumptus studiorum patrem subminis
trasse filio ut loquitur [illegible] in l. sumptus ff. de rei vin
dicat. [illegible] l. patronus 38. § fin. de leg. 3. l. liberius 34. § fin
de negotiis gestis et ferme in [illegible] in l. si pa
ter (15) vers. quod si [illegible] l. hoc negotium 18. C. eodem [illegible] gene
raliter ac indefinite quae pater filio commandat studiorum
causa peregre agenti subministrauit in [illegible]
quem [illegible] referre [illegible] nam [illegible]

sumptus tamen necessarii et probabiles fuerint erant
ut Papinianus loquitur in d.ª l. 31. §. fin. ~~de leg. 3.~~ quos
proprii pietas ad subsidium studiorum non vacuaret
ut loquitur text. in fin. l. macedonianis. Cod. macedonia
nus ac deniq. eam quantitatem quam studiorum causa pa
ter solebat subministrare ut scriptum est in l. 7. §. ~~q~~ d.
citur ff. 31. ff. eodem posteriora verba maiorum quanti
tatum praestationes et erogationes superiamus significa
tive dubium non est caput quem in his quae pater submi
nistravit filio nulla praesumptio est atque de ea magni
sumptus esse potuerunt uti ut in l. aristo 18. §. fin. de dona
tionibus dum pater lautius et explendidius quam appa
rebat erogationes fecit cum filio ut in l. id. et si 25. §.
si quis re sua 12. de petitione hereditatis iuncta ex
positione duarenis lib. 1. disputationum cap. 5. quo casu
si credendi animo pater misisse fuerit eam erogatam
in rationem portionis legitimae et defuncti patris
bonis postea ad filium perventurae fore computandam
iustissime iureconsultus scribit non scripturus si
probabiles et moderatae sint ex rationabili. in d.ª l. 7. §.
quod dicitur d.ª l. macedoniani. l. 3. §. proinde de in
rem verso. l. stichus 12. l. si filius 43. de leg. 3. l. in rebus
18. §. possunt ff. commodati. l. illud. C. de collationibus
iunctis iisque ei iure et gratia tradiderunt gal...
de fin. ne... et dictis §. quod dicitur Gomez in l.
29. tauri et l. 16. vers. unus tantum est et Avendaño
ibidem glosa 3. n.º 6. Valasco de partitionibus
cap. 13. n.º 46. Matienço in l. 3. tit. 8. lib. 5. recopi
lationis glosa 2. n.º 6. et alii ex statim referendis
Ceterum si filius propria bona
n.º 26 adventitia aut castrensia habeat, quae pater
administret an impendendo ex his potius quas
ex paternis erogasse praesumatur utiliis atque elegans
quaestio est quam latè post Bartolum communiter
DD. discentiunt in l. Mecenius 34. de negotiis gestis

et in d. l. § nec castrense de collatione bonorum
garcia de expensis cap. 4. n. 42. schobar de ra
tiotinijs cap. 22. a n. 33. barbosa in d. l. p. 7. n. 28.
solut. matrimonio. gil. chenius in auth. ex tes
tamento C. de colationibus n. 67. surdus de
alimentis tit. 7. q. 8. a n. 98. et multi alij apud
Gualdum lib. 19. donelli cap. 7. dupliciliter ad
et apud schifordegerum dicto tractatu 23.
questione 2.a qui potius ad ministratorio
nomine patrem expendisse asseuerant au
thoritate textus in dicta. l. Mecenius et
chiniega finaliter est de petitione here
ditatis aduersus quos acriter insurgit, he
dicorum causas defendens et de
suo pater impendisse credatur schi
fordegerum ibidem questione quarta et
quinta contrarijs legibus satis faciens
Vtametsi apud nos pregiosiura communis
sententia probata uidetur in. l. 5. tit. 15. p. 6.
quam frequentius patrij interpretes tradi
derunt in. l. 29. taurique est lex 3. tit. 8. lib. 5.
recopillationis.

Denique non obstat textus in l. 3. n. 27
Peculiar de leg. et relegatis qui potius [illegible] nostram confir
mationem probat [illegible] [illegible] a patre fuerit
non relictum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a nobis in hu
ius capitis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fin. unde liberi. l. [illegible] ratio. T. de bonis
damnatorum. l. [illegible] tit. 15. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] repositum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
n. 28. [illegible] respondendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a iure
[illegible] [illegible] [illegible] omnino [illegible] [illegible] [illegible]
quin exemplo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] peculium [illegible] in. l. [illegible] [illegible] [illegible] de

con dictione indebiti. l. si pupillus 24 ad legem falci
diam l. pupillus 59. de obligationibus et actionibus
recte Antonius Faber [illegible] Cujacius [illegible] conjec
turarum cap. 5. ante finem, et [illegible] Grassus
lib. 6. [illegible] 22 art. 5. et [illegible]
Donellus lib. 1. commentariorum cap. 12. [illegible]
[illegible] nobis. Itaque natura [illegible] quidem
de jure naturae [illegible] qualis est pluribus ostendunt
Antonius Faber in jurisprudentia tit. 2. princ.
l. Madera lib. singularium [illegible] cap.
1. et 2. [illegible] variorum cap. 1. Vaina [illegible]
lib. 1. indagationum cap. 10. Covarrubias
in regula peccatum 2. p. § [illegible] lib. 1. cap.
6. et 7. [illegible] liberi [illegible]
debilit hereditatem a rerum natura [illegible]
conditionem [illegible] qualitates hominis
tribuit esse liberum [illegible] majestati
[illegible] modi [illegible] Covarrubias
ubi proxime [illegible] in paragrapho [illegible]
[illegible] hominum n. 2. Contius lib. 2. commentario
rum cap. 1. [illegible] lib. 2. cap. 9. libera
[illegible] lib. 2. controversiarum illustrium cap.
12. atque [illegible] jureconsultus [illegible] in d. l. 3.
[illegible] manere liberi [illegible]
[illegible] non est in specie
[illegible] de jure primogeniorum
q. 35. [illegible] caeteraque in hanc [illegible]
[illegible] facile [illegible] tamen
[illegible] decisioni [illegible] in d. l. 3. quas
[illegible] l. C. de bonis libertorum
et l. [illegible] C. ad legem juliam majestatis [illegible]
[illegible] juncta
[illegible] ad legem juliam majestatis [illegible] l. [illegible]
[illegible] Magnum
[illegible] conciliatione [illegible]
[illegible] lib. 2. commentariorum cap. [illegible]
[illegible] criminalium lib. 1. cap. 11.

[illegible] de [illegible] in dispensatione cap. 23.
[illegible] fol. 47. [illegible] in notis
[illegible] lib. 1. cap. 6. [illegible] Gomez alegazion
[illegible] num. 15. Molina de primog.
[illegible] lib. 2. [illegible] a
[illegible] formas
exponentes [illegible]

Cap. 3m.

Instituendorum liberorum forme

Liberos [illegible]
[illegible] partes liberi [illegible] in pal[illegible] nec
[illegible] formas [illegible]
[illegible] communi [illegible]
[illegible] interesse [illegible] hoc
[illegible]
[illegible] cap. 37. [illegible] forma [illegible]
[illegible] institutioni
[illegible] 2° [illegible] legitima,
3° ut [illegible] nominatim [illegible]
[illegible] legitimam dispiciamus.

[illegible] legitima li-
beri [illegible]
[illegible]

Ut leges pro temporis varietate et rerum aptitudine et dispositione mutant.
Cap. non debet [illegible] de consanguinitate et affinitate
Cap. quandus 29 [illegible] l. unica in princ. [illegible]
[illegible] et tantum [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
[illegible] epistola 25 [illegible]
[illegible] lib. 47 [illegible] Cap. 32 [illegible]

et lib. 10 de republica cap. 2. Connanus lib. 1 com-
mentariorum cap. 15. Covarruvias in rub. de testa-
[illegible] ad n. 7. et [illegible] in pr. [illegible]
eadem n. 7. Donellus lib. 1 commentariorum cap. 12.
et [illegible] litera B. Castillo lib. 2 politicae
cap. 10. n. 33. Hac cum re pro temporum varietate
varie sit immutata, et diversis [illegible]
ut apparet ex [illegible] investigandum [illegible]
tradiderunt [illegible] Authentica novissima
C. de inofficioso n. 126. [illegible] in disputatione
de quarta [illegible] cap. [illegible]
§. testamentis q. 35. art. 3. [illegible]
[illegible] Donellus lib. 19. cap. 4. [illegible]
Barbosa in collectaneis ad dictam authenticam
novissimam n. 3. optime [illegible]
q. 37. Sancius lib. [illegible] cap.
3. Matienzo in l. 1. tit. 7. lib. 5. Recopilationis
glosa 10. n. 50. Gutierrez de juramento confirma-
torio 2. p. cap. 5. Spino de testamento glosa 47.
principali n. 25. et alios laudans [illegible]
[illegible] quarta [illegible] testamen-
taria [illegible]

n. 2.

Et quamquam [illegible]
tradit [illegible] constat [illegible] jure
[illegible]
[illegible] institutionem vel in
[illegible] momen-
[illegible]
probant ex generalitate [illegible]
[illegible] 26. §. in omnibus [illegible] hoc nostro [illegible]
[illegible] 27. §. [illegible]
[illegible] omnibus [illegible]
[illegible] adducit [illegible] supra cap. 1.

[illegible] atq. a liud quaq. Ca
pi [illegible] ubi 2. [illegible] tit. adi, ponitq. in
aut. [illegible] de appellat. [illegible]
Collat. 2. nouella 115. Cap. 3. [illegible] hanc
[illegible] receptissima [illegible] indubitata [illegible] pre
dicant [illegible] authent. [illegible] n. 15. et om
nes [illegible] clementius
[illegible] ita
[illegible] Molina de primogenijs lib. 2. cap.
15. [illegible] 15. [illegible] cap. 27. n.
28. [illegible] in [illegible]
[illegible] resolutionum 1. p. cap. 3. n. 14. Donelus
lib. [illegible] comment. [illegible] cap. 12. et lib. 19. cap. 9.
[illegible] in tomo
[illegible] litera [illegible] conclusione 227. et tomo [illegible] lit. [illegible]
conclusione [illegible] et tomo [illegible] litera [illegible] conclu
sione [illegible] resolut. [illegible] praesumpraba
[illegible] in. l. 5. [illegible] p. 6. et [illegible]
[illegible] cap. [illegible]
22. ibi [illegible] heredes filios et nepo
tes

Et [illegible] titulus atq. receptus est f. 3.
primo [illegible] institutionis [illegible]
[illegible] apparat in [illegible]
26. [illegible] testa
menti [illegible] l. filius 5. [illegible]
de legatis praestandis [illegible] hora 12.
[illegible]
[illegible] lib. [illegible]
[illegible] cap. 19. [illegible]
[illegible]
[illegible] notis [illegible]
lib. [illegible] cap. 19. litera [illegible]

liberis quibus nihil est tacito legato communi pro-
rus parentibus relicto de bonis hereditatis ut recte
considerauit Donellus lib. cap. 12. Cum itaque quis
pater ipse post mortem suam per filium [illegible]
[illegible] l. liberorum 220. §. fin. de verbis sig.
iunctis [illegible] [illegible] cap. 2. art. 2.
[illegible] honorari [illegible] l. [illegible] de [illegible]
[illegible] iuxta [illegible] manumissionem dicta [illegible]
[illegible] [illegible] Medice [illegible] si [illegible] ho-
norare debeat [illegible] [illegible] [illegible] pa-
ratexsi [illegible] in l. [illegible] de [illegible] [illegible]
secundum interpretationem [illegible] [illegible]
nibus [illegible] codice eodem [illegible] in fine [illegible] l. 2. de
iust. [illegible] pater sic filius institutus
[illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible]
Guillermus Benedictus in repetitione cap. Raynuntius
de testamentis [illegible] [illegible] testamentorum [illegible]
el primero art. 83. et textu [illegible] a [illegible] glosa [illegible]
[illegible] glosa l. 1. n. 50. nam institutio [illegible] [illegible]
de confirmando tutore. l. nemo [illegible] §. 1. de heredibus
instituendis quaestas [illegible] [illegible] liberos
[illegible] [illegible] cap. 2. art. 7.

18 2. propter [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] heres [illegible] lega-
[illegible] habuit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] hereditatis [illegible]
[illegible] pater [illegible] filius [illegible] [illegible]
[illegible] hereditatis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] commodo [illegible] legitima
non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] hereditates

rij ... a rescendi consequi et diserte bar
tolus scribit in l. ex facto 35. nº 2. de heredibus ins
tituendis, ... communiter receptus testat.
Jason in l. quoties 13. nº 6. C. eodem et in Auth. ... ex ca
... l. 13. C. de inofficioso et alijs pluribus ibi
de ... frequentissime ... quibus supra laudatis
placuisse ... de ... in l. 23. ... ex ...
l. ... 28. de heredibus instituendis l.
... 2. § fin. de vulgari et ... quamvis aliqui
... in controversia ... quia
... 15 ...
§ ...
...
... 29. Molina ... glosa 10. nº 54. Moli
na d. cap. 15. nº 19.

Propter ... rationes ... que
... commoda libero ... interdum
... legitimas
... honorabilis ... relinquendas
... donationis ...
...
... ex
... contrarium ...
in l. si ... 36. § ... verbo ... C. de
inofficioso et in l. Papinianus ... § si quis mortis
...
...
...
...
...
...
mortis 25. de inofficioso testamento l. 5. § ...
... probari ... natura ... jura

nº 5

uaterì legitimam quouis titulo relinqui posset, et rursus textum in. hominibus modo 30. d. a l. scilicet moras 36. iuncta dicta authentica nouissima. Ibidem eodem titulo de inofficioso quae detractab. et §. l. in authentica de trienta a semissem nouella 18. Cap. 1. ubi obseruandum quod tametsi jura haec sint justiniani nouissima probantia manifeste dictam legitimam liberis quolibet titulo relinqui posse, atque ita justinianum avertamarte cum sequo pugnare in eisdem nouellis constitutionibus, nam dicta §. aliud quoque capitulum nouella 115. Cap. 3. ubi contrarium constituit, et uidentur utraque nouperae Olomanus Dominus dispu. de quarta legitimaria Cap. 6. et donellus dicto lib. 6. Cap. 12. et lib. 19. Cap. 4.

nº 6 Verum tamen non onte

dimouentauerisi ma et recepta ss., non primum ex dicta l. §. si quis nostris casibus similibus qui ipse quae necessario intelligenda sunt de filio exheredato et sensibi testamentum solemne fuit ex tareguisi tum et forma dicta legis interlocutoria aliter enim non in nepti trattaretur de querela itaque ponendum 2. testamentum rite factum fuisse nihil quineo ex solemnibus juris omissum esse quae ad ualorem eius et consistentiam partineant quali sin sit titulo libris ex .... hoc nam generali eorum jurium dispositio supponitis ut fiunt termini habilibus intelliganda est iuxta regulas textus in l. cum maritus 20. de conditionibus et demonstratione. l. qui testamento 20. de testamentis l. gallus 29. §. in omnibus hoc nostro titulo l. ad gerab. §. quaquis de jure patronatus l. ut gra dantium 22. § 1. de muneribus et honoribus et ibi scilicet si bauosacent magis notae communi ante xii. bar tolum i. 2. 13. de rebus creditis .... temperatur veritatis indies ... gotohredus

[illegible] cum pluribus [illegible] in [illegible]
[illegible] lib. [illegible]
[illegible] lib. 6. [illegible] molina de pri
mogeniis lib. 2. cap. 12. n. 28. [illegible]
[illegible] indic [illegible] proponunt consulti [illegible]
[illegible] in inofficiosi
si donationes causa mortis vel legata [illegible] in filius
exheredatus [illegible] accipi
endo [illegible] patri [illegible]
[illegible] postea [illegible] testa
mentum [illegible] non potueritis [illegible]
[illegible] l. [illegible] § si conditioni l. si par
10. § 2. l. nihil interest [illegible] l. penultima [illegible]
[illegible] invalide [illegible] l. 5. in princ. [illegible]
[illegible] ad exemplum [illegible] militem circa [illegible]
[illegible] patrono accipiant legatum [illegible]
contra tabulas bonorum possessionem non admi
[illegible] legibus [illegible]
[illegible] quas
[illegible] inter [illegible]
[illegible]
[illegible] 2. [illegible]
[illegible] 2. p. cap. 3. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 7
[illegible]
[illegible]
[illegible]

relinqui permittant [illegible] ta mens est ejus
[illegible] in [illegible] quod capite
[illegible] [illegible] et [illegible] tempore, hi
omnino [illegible] Cap. [illegible] n. 2. in
fine [illegible]
aut [illegible] [illegible] [illegible]
unde ab [illegible] de [illegible] authentica [illegible]
[illegible] quibus [illegible] constitutionum
vigor instauratis et confirmatis [illegible] cap. [illegible]
[illegible] [illegible] aliis [illegible]
auctoritas [illegible] habeant [illegible] inexplica
bili [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ordine et [illegible] constitutionibus [illegible]
[illegible] abrogatas esse per posteriorem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ac proinde per
[illegible] [illegible] firm. [illegible] in
[illegible] Cap. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et constitutiones per posterio
res [illegible] abrogentur ex regula [illegible] non est
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
observa[illegible] Cap. 7. [illegible] lib. [illegible] com[illegible] ta
riorum Cap. 22 et [illegible] nostri liberal
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legibus 2a
p. q. [illegible] 2us. prae [illegible] [illegible] legis decem
[illegible] [illegible] memini [illegible] lib. 7. [illegible]
[illegible] [illegible] quod cum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] quas illustrat re
[illegible] [illegible] [illegible] Cap. 1. [illegible]
[illegible] ad leges [illegible] Cap. 2 [illegible] dicere
[illegible] [illegible] lib. 6. Cap. 22. et lib. 19. Cap. 7. in
[illegible] [illegible] 18. Cap. 1. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
qui

ti illud tantum ita ut id quod ei recte relictum fuit ex
eo quod dividi debeat recte autem relinquitur
si saltem ex minima parte hæres institutus
sit filius ut eod. sequenti explicabimus, ubi
et quod hæredi alterius quæ relinquitur et alia quæ relicta
imputantur in legitimam de quo late doctores
tractant in d.a auth. novissima et in l.
omnimodo 30. §. imputari C. de inofficioso et in
authentica ex testamento C. de collationibus
et in l. in quarta ad legem falcidiam fusse et qual.
distinxit Pinellus d. l. 2. p. 4. per totum. Antoni
us Gomez in l. 29. Tauri per totum. Parladorius
tomo 3. differentia 150.

Ceterum in hac quæstione quod jure n. 8.
regio novissimo observandum sit juste investiga
tionis est, cuius resolutio ea pertinuit
alia prius necessario examinanda est, an
videlicet eodem jure regio ab intestato testamentum
paternum ratione præteritionis filii et etiam
hodie nullum sit quam fuisse patrii doctores dice
bant in l. 1. tit. 4. lib. 5. recopilationis quæ
huic quæstioni ansam et dubitationem præ
buit quippe qua aperte sancitum est ad valorem
testamenti non esse necessariam institutio
nem hæredis tanto opere a jure communi requisi
tam in l. 1. ... hæredis inst. de legatis l. 1.
de hæredibus instituendis ... in hac ... vul
gari l. 3. de iis quæ in testamento delentur
l. 1. ult. de jure codicillorum ... late expendi
mus supra lect. 2. ... etiam si ea deficiente ad huc
sustineri ultimæ voluntatis eloquium et om
nia in testamento relicta firma manere
ex tra verba dictæ legis que ... valga en quan
to a las mandas y otras cosas que en el se contienen

aunq el testador no aia echo eredero alguno
ex qua decisione dicendum quid debatur eius legis dispo
sitione atenta per praeteritionem filii testamen
tum nullum non redditum institutionem heredis ad sui
consistentiam non egeat etiam eres hec precipi
te segit regis juris et omnes inter pretes ind. l.
l. ult. ta. ibidem docerent. t. D. uerius est qui ius pri
des gregorius lopez docuerat in d. l. ult.ª tit. 8. p. 6.
uerb. loquebantur sc. distinguendo a firmans
inter testamentum in quo nullus prorsus heres insti
tutus fuit et illud in quo heredes fuerunt instituti siue
sui siue extranei nam in primo casu si filius uel
filia aliusue suus heres fuerit praeteritus aut ex
tra alius fuerit heres scriptus testamentum irri
tum non fiet nec agnatione rumpetur cum ipsemet
filius uel quicumque alius qui ab intestato suc
cessurus erat institutus censeatur quasi testator eo
casu quo cetera omnia in testamento ordinauit
heredes autem non scripsit uoluerit eos heredes
esse qui lege et iure ad hereditatem uocabatur
ideoque succedat filius uel alius cui lege compe
tit hereditas ita ut ex testamento heres esse con
seatur ut apertissime producuntur tad. legis
regie ibi. entonces herede aquel que segun
derecho i costunbre de la tierra devia de eredar
en caso que el testador no ouiera testamento
e cunpliase el testamento posteriori autem casu
in quo filio uel quocumque alio suo herede praeterito
heredes alios testator instituit testamentum
nullum erit aut certe agnatione rumpetur ita
tamen ut cetera in eo contenta et meliorationes
tertii et quinti et onorum et iusmodi habeant ex
tra decisionem [illegible] hoc causa l. de li
beris praeteritis. 24. cum que d. lex d. tit. 6.

lib. 5. recopillationis quae est quarta [illegible] rego
vij tit. sequentis. Matienzo in dicta l. 10.
glosa 10. n. 44. et 46. Richardus in preludiis
ad leges [illegible] hoc tit. cap. 2. n. 75. quem mihi
nec videre permissum fuit.

Secundum quarta [illegible] pa- .n. 9.
te bit [illegible] quaestionis resolutio [illegible]
[illegible] hodie ex [illegible] regio jure legitima l[illegible] be
[illegible] instituti [illegible] tingua
[illegible] hurtado [illegible] quoniam in prio
ribus [illegible] officioso ampliatione [illegible] negan
[illegible] et alij quos refert
[illegible] praeclarum q. 44.
Ceballos practicarum communium q. 23. n. 7. et
q. 501. [illegible] legitima [illegible]
[illegible]
[illegible] proxime [illegible] eriter
et eleganter [illegible]
[illegible] 56. [illegible] lib. 2. cap. 5.
[illegible] cap. 27. n. 28.
in fine [illegible] sequentibus [illegible]
[illegible] testamento paterno [illegible]
[illegible] regia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] quod non [illegible]
[illegible] testamento [illegible]
semper [illegible] honore et commo
[illegible]
[illegible]
aliis [illegible] haeredibus [illegible]
[illegible] opinione [illegible]
officioso [illegible]
[illegible] proxime [illegible] de testamento [illegible]
27. n. 29. in fine [illegible]

[illegible] testarii [illegible] hereditatis [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
hered[illegible] excludendo [illegible]
ta [illegible] lega[illegible] [illegible]
[illegible] et reliqua in testa-
mento relicta [illegible]
et decisionibus [illegible]
24. [illegible] authentica [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] 467. an [illegible] 467.

[illegible]

n. 10 [illegible] [illegible]
[illegible] decimum [illegible] pre-
[illegible] receptas [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] liberis [illegible]
[illegible] relinquen-
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] 32 [illegible] fine. [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] 65. [illegible]
[illegible] [illegible] tertio [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible]

n° 44

vecissime ratiocinatur Molina de primo
genijs lib. 2. Cap. 15. n° 27.

Itaque hac ipsa in re hanc mu
tationem et uicissitudinem constat eadem in aliis
honorabilibus titulis relinquendis eisque
[illegible] consimilibus huius capituli [illegible]
[illegible] et unde sit dos in eo honorabilis [illegible]
[illegible] et consuetudinis relinquatur nullius mo
menti [illegible] titulo habeatur pro non scripto habea
turque [illegible] l. turpia legata
54. de legatis 1. quia ea ipsa [illegible]
[illegible] adiximus et [illegible]
[illegible] in l. Iulianus 25. in princ. si quis
omissa causa testamenti honoribus [illegible] et esse
[illegible] nomine coniunctis ut elegantius
[illegible] lib. 6. commentariorum cap. 19. in alia
[illegible] per speciem simulationis [illegible] ad honorem
[illegible] ordinatis testatoris [illegible] et
propriam [illegible] hereditas [illegible] quia re ad
effectum honoris inductum [illegible]
[illegible] superiorem generatione [illegible] regulas [illegible] in l. le
gata [illegible] de leg. 2. l. [illegible] 14. de adimen
dis legatis l. cum tale 71. § [illegible] de conditionibus et
demonstrationibus [illegible] iurisprudentia [illegible] 9. princ. §. Ceterarum in argu
mentis legalibus [illegible] ordinationem [illegible]
tum [illegible] propter [illegible]
[illegible] l. nec [illegible] pro
[illegible] testatoris [illegible]
[illegible]
[illegible] rescripserunt [illegible] C.
[illegible] lib. 10. [illegible]
[illegible]

se discrepant, nam [illegible] protest. ö testatoris dis
positum [illegible] vereius, [illegible] honorandi defunc
ti [illegible] eius [illegible] verbis ex [illegible] injuria pro
[illegible] quo circa eiusmodi institut[illegible]
[illegible] nullius [illegible] momenti testat.
iure [illegible] in. [illegible] 19. § si quis nomen
de heredibus instituendis et eius authoritate
doctores communiter in l. 3. [illegible] praecipue
[illegible] n. 62. [illegible] 169 [illegible] ibus ad
[illegible] et inde [illegible] Eduarenus [illegible] non
[illegible] de heredibus instituendis
cap. 3. [illegible] cap. 50. [illegible]
[illegible] de successionum [illegible] § 20.
requisito 29. a n. 70. Farinacius [illegible]
[illegible] cap. 25.

Huic tamen resolutioni n. 22
obstat textus [illegible] in l. [illegible]
§. 1. [illegible] de heredibus instituendis, ubi
diserte iurisconsultus [illegible] illam institutio
nem valere conceptam his verbis [illegible]
[illegible] heres esto
[illegible] quia [illegible] maledictio heres [illegible]
[illegible] et hanc in [illegible] formam [illegible]
[illegible]
sin l. 10. tit. 3. p. 6. [illegible] Gomezio
[illegible] in extraneo eius nomine expresso et [illegible]
[illegible] pleno [illegible] in [illegible] cap. [illegible]
[illegible] hec varie et [illegible]
[illegible] interpretatus [illegible]
[illegible] doctores [illegible]
dictis [illegible] tradidere, inter quos [illegible] ubi
proxime [illegible] instit[illegible]
[illegible] extraneis heredis [illegible]

illa con[illegible] tenent posteriores autem
nominatis que [illegible] etiam amplexus est a Theodoro
Straimanocham [illegible] novissimis juris contraria
tate [illegible], a quo non nullus discrepat [illegible] dicen
d°. Cap. 3. inter maledictus ... distinguens
qd. permissum [illegible] filijs bonis care corum ad [illegible]
dorum [illegible] a usu [illegible]
[illegible] in l. adque patet l. 3. C. ex quibus [illegible] fa
m. [illegible] advocatu procedat [illegible] ind.
l. [illegible] et confirmatis [illegible] extranei
in eius institutis quasi de non omnia [illegible] ind.
l. quoties §. si quis nominis quia probrosa [illegible]
est, et in hac [illegible] tandem post longam investigationem
resident Costa lib. 2. selectarum cap. 3. ad finem in quo
prius [illegible] in l. si non conditionis C. de inst. [illegible]
[illegible] ind. l. 48. §. 2. prout illas refert [illegible]
[illegible] ind. l. 3. [illegible] iure [illegible] omnium [illegible]
[illegible] in verbis [illegible] ind. §. 2. conveniat quibus
postquam Martianus scripsit valere institutionem
[illegible] maledicto facta generaliter [illegible] omnes
[illegible] modi institutio nes recepta esse quibus
verbis Martianus de quavis [illegible] institutionem
intelligi sive [illegible] extraneus planus
[illegible] animadvertit Costa d°. Cap. 3. n. 4.
[illegible] in initio [illegible] mentio fiat de [illegible]
[illegible] quia id contingit exempli gratia et quia
[illegible] ex facto potuit [illegible]
[illegible] formas postrema verba includere videntur
quae magis conveniunt generali inscriptioni [illegible]
[illegible] debent certe interpretari ex iuribus
[illegible] nobis supra [illegible] tractant [illegible]
[illegible] lib. 2. selectior. cap. 19. et [illegible]
[illegible] conciliatarum pagina mihi 257. [illegible]

Quarto omnium opinio [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et a communi [illegible] Marianus [illegible] 146. l.
in [illegible] [illegible] alii [illegible] nomine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hisque
[illegible] [illegible] communiter tradiderant
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n. 43.
[illegible] [illegible] quamquam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] haberi [illegible] [illegible] [illegible] quibus
[illegible]

n. 13

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Litera B.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nomine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rationem [illegible]
[illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habuerit [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
necessaria [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
runt

Angelus in l. [illegible] 13. [illegible] 9. ex
[illegible] Paris de Puteo [illegible] 90. [illegible]
Cap. [illegible] litera B. [illegible] abinpug [illegible]
[illegible] lib. 1. cap. 2. [illegible] 2. Sarmiento lib. 7.
lectarum in commentarijs [illegible]

nº 14 [illegible] pote[illegible]
potestas [illegible] disputat. [illegible] intendimus
[illegible] partibus [illegible] in d. l.
[illegible] 5. [illegible] plus minus retro [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
communis opinio [illegible] Covarruvias [illegible]
recepta fuerat [illegible] in hac [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

N. 15 [illegible] [illegible] quocumque modo consuetudo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] generaliter [illegible] [illegible]
consuetudine expresse declaratum [illegible]
regia l. [illegible] quae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legis par
[illegible] in hispaniae regnis [illegible] communia [illegible]
[illegible] [illegible] Covarruvias [illegible] 2. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] 29. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 12. l. [illegible] §. fin. [illegible]
[illegible] lib. 5. [illegible] [illegible] d. l. 11. [illegible]
2. 7. §. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] l. 14. §. fin. [illegible]
lib. [illegible] commentariorum Cap. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] imperio
[illegible] [illegible] [illegible] l. 35.

sionem ancipatus de bonorum possessione contra tabulas competebat, denique nova [illegible] admitteret [illegible] jam aliis [illegible] filiis [illegible] [illegible] praeteritis [illegible] [illegible] consideravit.

§ 2.us De quantitate Legitimae

In hac materia legitimae [illegible] est patres olim [illegible] jure et more non tenebantur certas bonorum partes filiis relinquere, sed tantum eos instituere vel exheredare, sequebatur [illegible] portionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in terce[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inst. de exheredat. lib. [illegible] tempore [illegible] [illegible] [illegible] legitimo quantitas [illegible] [illegible] temporibus fuerat introducta [illegible] [illegible] in haereditate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonorum partem in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

nº 65

[illegible] l. Papinianus §. quis impuber[illegible] ... 12a. ff. de inventarii Salamoni ... 22 ... l. de adoptionibus ... 2 ... ad Trebell. ... in ... de adoptionibus ... insertas rubricas inst. de adoptionibus ... Antonius Faber ... 20 ... 22 ... Donellus lib. 2 commentariorum cap. 23 ... littera ... ... Antonius ... ... cap. 32 ... ... l. Papini ... ... commentariorum cap. 9 ... testamentum ... cap. 17 ... cap. 29.

... partes ... tor

in ma [illegible] tradentibus [illegible] nouella [illegible]
piro [illegible] l. carmen [illegible] [illegible] traditiones
a [illegible] [illegible] senior [illegible] bilone
[illegible] [illegible] [illegible] 82
[illegible] mediam bonorum patris portionem [illegible]
liberi haberent. quibus omnia bona patrimonialia
[illegible] ex uo bona [illegible] dixim
[illegible] [illegible] legitima [illegible]
est [illegible] hoc est tertia [illegible] qua [illegible]
[illegible] bam [illegible] [illegible] quin [illegible]
[illegible] superstites [illegible] tam [illegible] dimidia
[illegible] [illegible] [illegible] antiqua
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] communiter
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] cap. [illegible] lib. [illegible]
[illegible] cap. 6. n. 30 [illegible] cap. 1.
[illegible] [illegible] ind. 3. [illegible]
[illegible] [illegible] de successionibus [illegible] legitima
q. 7. Cancerius lib. [illegible] resolutionum cap. 3.
[illegible] [illegible] lib. 1. [illegible] de leg.
[illegible] resolut. 3. [illegible] practicarum conclusionum
[illegible] litera. L. conclusione 233. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] n. 2. [illegible] comprobatur [illegible]
[illegible] l. p. [illegible] [illegible] parte [illegible]
[illegible] in l. 12. [illegible] [illegible]
parte 1. [illegible] l. [illegible] [illegible] parte
[illegible] [illegible] [illegible] bonorum
[illegible] cap. 31. n. 59.

[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] multi [illegible]
[illegible] leges 30 [illegible] [illegible]
[illegible] lib. 5. [illegible] in l. 1.

tit. 8. adeo libertante capper legem 9. tit. 5. lib. 3. ori
recepta tam [illegible] legibus quam generali hispaniæ
consuetudine [illegible] [illegible] [illegible] statutis
ut omnia bona parentibus legitima sint filiorum
excepta quinta parte quæ acquiritur [illegible]
qua sola testator inter extraneos [illegible] disponere pote
[illegible] l. 29. [illegible] inter ipsos autem liberos
de [illegible] ut constat ex l. 1. [illegible] requi
[illegible] ad l. 27. ubi [illegible] ordinarii sint
præ [illegible] et Matienzo in l. 1. tit. 6. glosa 1.
[illegible] l. 2. glosa 3. n. 2. eodem tit. lib. 5. recopillationis
Eschobar in tractatu computationibus [illegible]
[illegible] de ratiociniis comput. [illegible] 3. n. 7. Castillo
[illegible] in tractatu de usu [illegible] cap. 43. § 15. et lib.
[illegible] controversiarum cap. 15. n. 9. Molina [illegible]
[illegible] tomo 2. disputatione [illegible]
[illegible] adversarios in l. [illegible] prioribus
[illegible] versiculo tertio casu [illegible] legis
regni in præludiis [illegible] plures et exterioris scrip
[illegible] [illegible] [illegible] observavit
[illegible] Barbosa et [illegible]
qua tamen [illegible] observandum
est quia [illegible] confert et maxime pars
[illegible] hereditatis [illegible]
[illegible] tertii a parentibus [illegible]
[illegible] quinta legatis in extraneos
[illegible] hereditatis [illegible] adiciendus [illegible]
[illegible] maior [illegible]
[illegible] l. 14. [illegible] in his regnis [illegible]
[illegible] observabatur [illegible] testant.
[illegible] in scholiis ad easdem leges Aurora [illegible] variis [illegible]
2. p. q. 9. n. 5. Matienzo in d. l. 1. tit. 6. glosa 1. n. 2.
[illegible] de divisione bonorum cap. 7. n. 21. Escho
bar [illegible] n. 3. [illegible]

quin [illegible] legata et funeris impensas
[illegible] deducenda [illegible] iuxta l. 28 et 30 tauri
que extant in l. 12. 13. tit. 6. lib. 5 recopilationis
[illegible] patrij interpretes late docuerunt
tam etsi ea impensa [illegible] quas legatorum
ex iuris communis dispositione ex corpore hereditatis
deducere [illegible] in l. penultima de
religiosis l. successores C. ad l. falcidiam.

Ex qua resolutione
in tertium [illegible] hodie [illegible] iure regio ex[illegible]
tante superueniat ut [illegible] — nº 68
[illegible] integra [illegible] relinquenda sit [illegible] iure
[illegible] tertij bonorum [illegible]
[illegible] pro [illegible] testamentario [illegible]
[illegible] communia [illegible]
et tertius si meliorationibus [illegible] facta
sit ac proinde [illegible]
actiones [illegible] condictiones quas uocant ad su
plementum legitime ubi minor portio debita
relicta est que procedit ex constitutione legis omnino
30. C. de inofficioso translata per Justinianum
[illegible] authores [illegible] citati in [illegible] de
qua tractant [illegible] in paratitla [illegible]
[illegible] medius [illegible] lib. 19 cap. [illegible]
[illegible] tomo 2 [illegible]
[illegible] art. 23 [illegible] l. uariarum
resolutionum [illegible] art. 17 [illegible] casu
quo pater duos liberos habens [illegible]
[illegible] hereditatis [illegible] triente
[illegible] institutionis [illegible]
[illegible] testamentum [illegible] per quas
[illegible] inofficiosi [illegible] supplementi
actio siue condictio ex d. l. omnimodo

conservandi iuris [illegible] testamenti gratia
iuxta regulas textus in l. ut vulgare quasadmo
dum testamenta aperiantur [illegible] in
telligenda erunt, sua praeter [illegible] Mati
enzus in l. 4. tit. 4. lib. 5. recopilationis glossa 1.
num. 10.

n.º 19. Id tamen [illegible]
ex [illegible] iurisconsulti Ulpiani in responsis [illegible]
non [illegible] l. 25. de inoff. [illegible] ubi [illegible] tamen [illegible]
gitime quod Justinianus in illa l. 30. novi [illegible]
tur constitutis [illegible] § si haec ita [illegible]
Ulpiani iurisconsulti [illegible] videbitur [illegible]
[illegible] in d. l. 25. in haec verba: aut si minus ha
beat quod [illegible] boni arbitratu suppleatur. [illegible]
[illegible] si ullas in varias cogit interpretes
[illegible] constat ex his quae [illegible]
[illegible] post Bartolum, Alvaricum et Fulgosium et
Paulum Castrensem et alios ex veteribus tradiderunt
[illegible] ex neotericis Covarruvias lib. 1. commentariorum
cap. 10. n.º 13. et nominatim [illegible] quos recenset [illegible]
in §. [illegible] quartam [illegible] n. 32. Moli
[illegible] lib. 1. cap. 12. a n. 26. [illegible]
[illegible] lib. 3. cap. 4. Item [illegible]
[illegible] in d. l. 25. verbo [illegible]
[illegible]
[illegible] a compositoribus novissimis [illegible]
[illegible] l. omnimodo 30. [illegible]
[illegible]
[illegible] Antonius [illegible] tomo 2.
[illegible] pragmaticorum 2.
[illegible] n. 15. [illegible]
[illegible] respondetur [illegible]
[illegible]
[illegible] in d. l. 25. [illegible]

in recitatione cuius adffa. ibidem ... nramus ubi pro
xime et ex nostris Federicus ... ex
Varijs adde quoniam in prioribus C. de inofficiosis
in eius Decretalibus ait.

Apparesciu. nodidi solum — n. 20
digratia missis plurimis opina tione deus verius
dicendus videtur ut ... in d. l. 25. ... certo
quod de donationem ex ... filio a patre facta
ea. l. et contemplatione ... quartam legiti
ma portionis imputa ... ut ex verbis eius
patias constat, quod donatio inter vivos ... sim
pliciter ... facta in eas quartas legiti
timam non imputet. ex dicti locis ... tenetis
lib. 3. ... et ex ... tom.
ij in l. 29. tauri. ... tomo. 7. ...
ferentia l. 50. in pro. ... l. quibus opitulatur
in l. si ... §. D. ... in mortis de bonis liber
torum. tamen ... contemplatione facta sit
Leclugue ... imputari. l. cum ... ro 56 ... l. ...
... quam ... 35. ... et generaliter. C. de in
officioso ... Secure ... et Antonius ... in
d. l. 25. ... §. 2. n. 83. ... exemplis videlicet pari ... debita
vel parenti ... inquam non imputatur
donatio inter vivos, nisi ... specialiter actum sit
l. 1. §. si parens si a parente quis ... manumissus
l. 3. §. 17. et si non ... de bonis libertorum
casu quia donatio inter vivos ... tantum
relicta in testamento ... ex ...
iure ... pletio
quartae ... legitima donata fuerit quasi
... ne repletio in
... intenderant

122

ri legitimationis per [illegible] hi qua ratione sint
minus aggravandi [illegible] intestatis succedere
ita notat Ulpianus ind.a l. 25. stabilita
in articulo aut certa via specialiter [illegible]
[illegible] induci in d.o l. 30. C. de inofficioso et con
firmatum in l. si q.o 35. G. in lib. l. [illegible] in eodem tit.o
q.d alij [illegible] circa ea que in testam.o [illegible]
relicta sunt [illegible] filius non consentit ut hunc
actionem ad supplementum [illegible] locum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ubi supra
[illegible] Baldus in [illegible] Baldus
d.o cap. 9. litera K. [illegible] ind.o [illegible] quar
ta part. 33. eodem [illegible] interpretatione [illegible]
ind.a l. 25. nisi mali dicere [illegible] lectio in tracta
tu de portione legitima cap. 25. in [illegible] quarta
[illegible] particulari optionis filio [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
ta qua supplementum [illegible] exigendo [illegible]
cundior [illegible] patris [illegible]
[illegible] constitutiones
[illegible] precise ad supple
mentum legitimae agendum [illegible] non est
[illegible] magis [illegible] Tonaldo ubi supra
[illegible] petendi [illegible] supplementum
[illegible] consilio 17. lib. [illegible]
ab omnibus [illegible] decisione 150.
n. 1. quibus [illegible] litera
L [illegible] 192. et sequentibus [illegible]
[illegible] legitimaria cap. [illegible]

n.o 21 2.o ex eadem ipsa superiore
resolutione [illegible] prout supra
explicavimus [illegible] notabilis [illegible] tertur q.d. [illegible]
de controversia [illegible] fuerit inter [illegible]

an legitima, itaquod portio bonorum a uero herede relicta, ei apparet esse [illegible] frequentius uocatur portio bonorum esse [illegible] ut constat ex his, quae tradit [illegible] in [illegible] coniuncti de leg. 3. n. 244. et in [illegible] fere [illegible] in principio [illegible] ubi [illegible] n. 5. auctores [illegible] et Bardoya in collectaneis [illegible] per 32. n. 3. eodem [illegible] fachineus lib. 12. controuersiarum cap. 4. Castello lib. 2. [illegible] cap. 13. n. 32. [illegible] lib. [illegible] donelli cap. 4. duplici litera [illegible] et [illegible] Baiacus de partitionibus cap. 67. n. 4. ubi n. 6. probabili distinctione [illegible] concordare [illegible] ita tamen non solum [illegible] [illegible] legitimam portionem [illegible] haereditatis non bonorum [illegible] [illegible] legitima [illegible] redacta [illegible] [illegible] in [illegible] quoties 13. C. de heredib. instit. [illegible] [illegible] quota portio quae relin[illegible] ad partem [illegible] haereditatis [illegible] [illegible] [illegible] 50. § [illegible] lib. 3. [illegible] lib. 2. uariarum lectionum [illegible] portione [illegible] haereditatis non bonorum quaeri [illegible] fachineus [illegible] cap. 4.

abstracto de portione legitima cap. 12. quibus
etsi ab his facere tantae [illegible] quibus supra adhuc
tamen ab his impugnationibus eorum memoratis
vindicat nouissime Valladolid tomo 3. dissert.
146. n. 9.

n. 22 Tacita in terminis jus Hispaniarum
ista secundum nostri regii juris definitionem sunt
expedita ut constat ex l. 20 et 21 Tauri quae extant
in l. 4. et 5. tit. 6. lib. 5. recopilationis quibus ex [illegible]
sim tamen expressa praelegatarius tertii et quinti partis
bonorum loco heredis habendus et pro rata portione
aeris alieni exsoluendo obligatur, fore quasi
perpetua heredis conditione in l. 1. [illegible]
fideicom. l. 2. C. de legatariis petitionibus l. 2. C. si uno
ex pluribus heredibus et nonnumquam plus [illegible]
l. si quis servum § fin. cum l. sequenti ff.
de leg. 2. Nec obstat quod dicta [illegible]
captione tertii et quinti bonorum, meliorationem
tertiae et quintae bonorum appellatione hereditatem
quoque et universalem successionem intelligi conti-
neri, constanti juris authoritate l. magis et § fin.
cum legibus sequentibus ad Trebellianum l. hereditas
208. de verb. sign. ubi Rebuffus et Cujacius [illegible]
erunt et Cardinalis [illegible] tomo 1. lib. 2.
conclusione 101. n. 27. ut ista recte docet Lara
doras ubi proxime a n. 10. cum sequentibus lib.
2. variarum quotidianarum cap. fin. l. 2ae. § 9. ad [illegible]
[illegible] nihil certius manet.

§. Tertius.

Legitima liberis sine ullo onere
relinquenda est.

Gravissima est et [illegible]
[illegible] huiusmodi quaestionis tractatio quas
ut percipias advertere ceteram jura non [illegible]
potestatis patriis in liberos et authoritatem voluisse
quas semper magno in pretio habita fuit. l. filius
familias [illegible] secundum [illegible]
res de leg. l. [illegible] liberi [illegible] bonorum patris
[illegible] ad [illegible] haberentur. l. [illegible]
[illegible] an [illegible] terminandis
[illegible]
[illegible] prorsus coercendi [illegible]
[illegible] permissum [illegible]
liberos qui in potestate eius essent sub conditio
ne quas in potestate [illegible]
[illegible] ex l. [illegible]
l. 5. et 6. [illegible] l. filius 15.
l. ult. [illegible]
[illegible]
[illegible] conditioni [illegible]
[illegible] conditionibus et sub
[illegible] observata [illegible]
mentariorum cap. 12 et 19. [illegible]
[illegible] in l. omnimodo 30. [illegible] in l. [illegible]
[illegible] 32 in l. [illegible] in [illegible]
[illegible] liberorum [illegible]
[illegible]
ad eo liberi [illegible]
appellet. [illegible] 15 [illegible]
[illegible] cap. 2. expensis [illegible] constitutionibus
[illegible] conditionibus [illegible]
[illegible] potestatione

[illegible] [illegible] adversa [illegible]

[illegible] [illegible] excan [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

ne que ulla alia dispositio moratoria [illegible]

ores introducere [illegible] tares [illegible]

quasi in initio contractus [illegible]

sicut diversis [illegible] 32 im

perator [illegible] 4, quibus pro [illegible]

ra communis Communis plurimorum doctorum [illegible]

tenuit quas refert [illegible] Gabal [illegible] pract.

car. [illegible] communis 122. et 74 [illegible], qua

tamen contra [illegible] controversia [illegible]

[illegible] et Moli

na [illegible] lib. 2 cap. 1 n. 32 vers. [illegible]

secunda [illegible] profitentur

plures [illegible] 90. [illegible]

decisio [illegible] 817.

Elegantes [illegible] rubrica. Deinde [illegible]

[illegible] ex concordia interpretes

[illegible] conditiones potestatis [illegible]

[illegible] a parte percon

[illegible] conditiones [illegible]

[illegible]

[illegible] 158. et amplia [illegible]

[illegible] cap. 1 n. 31 vers. [illegible]

in resumentiones quare doctores [illegible]

[illegible] conditionem [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] legitima conditione [illegible] quo

magis minoribus. n° 24

[illegible] quaestione minus est quantum in rebus [illegible] et [illegible] [illegible] principii [illegible] [illegible] [illegible] praescriptionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in probave runt. [illegible] [illegible] [illegible] generaliter [illegible] [illegible] praescriptione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potesta [illegible] quam in hac posteriore parte [illegible] [illegible] appellat [illegible] [illegible] ampliatione [illegible] [illegible] l. cohaeredes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] impugnationibus [illegible] [illegible] [illegible] communi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quaestionem [illegible] [illegible] difficile [illegible] intelligi [illegible] principii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

exuerit [illegible] novi cribus interpretibus
rius in ea magna commentaria [illegible] laborarunt
D. qui omnes longe excelluit Do[illegible] his
panus noster Rodericus Suarez in per[illegible] libe
llo ad eius legis explanatione edito ubi omnia
locupletissime cumulavit que postea diversi passim
Doctores varijs locis ad huius materie illustratio
nes collegerunt quos innumeros latissime et no
[illegible] recensuit Barbosa tomo 4. in Codicem in
Collectaneis ad eam l. et Osualdus lib. 19. Donelli cap.
4. duplici litera M. et sequentibus preter eos Co
varrubias [illegible] Rainaldus lib. 2. [illegible]
ti § 2. verbo [illegible] Gomecius tomo 1 variarum capitulo
a n. 24. Molina de [illegible] lib. 2. cap. 1. a n. 29. Cancerius
lib. 1 variarum cap. 3. a n. 34. latissime [illegible]
de successionum creatione lib. 1. § 10. a n. [illegible]
[illegible] lib. 5. controversiarum cap. 64. Cardinalis Tuscus
tomo 5. litera L. conclusione 187. Fusarius
de substitutionibus q. 296. verbo tam in terminis
de quarta legitima [illegible] cap. 6. Antonius Faber de conie
cturis 2. p. decade 36. errore 7. a n. 11. et alij plures
[illegible] preterea ex quibus ea que ad huius trac
tationis laborem cognitionemque usui esse poterunt
juris studiosus colligere poterit [illegible]
peris [illegible] vagari non
potuimus

[illegible] Quare [illegible] constitutione adeo
efficacem esse [illegible] prohibuerit de
rivetur nec pretextu cuiuscunque favoris aut
privilegij [illegible] aut [illegible]
posse [illegible] monet cap. in [illegible] possere
[illegible] gravari in legitima [illegible] valeat

qđ huius rei limitationes plures recensu-
erint [illegible] Suarez in commentarijs eius
legis limitatione et consequentibus et Bar-
bosa supra art. 19. quas tamen plerique ex doc-
toribus displicuisse uideo. uerius uti studiosis-
simi [illegible] duas pro [illegible] species an-
madverti [illegible] grauari posse filium a patre
recentius [illegible] ex l. 27. tauri quae ex-
tat in l. 11. tit. 6. lib. 5. recopilationis [illegible]
[illegible] interiori meliorationis bonorum quod su-
pra §. 2. legitima liberorum esse res [illegible] ex-
traneorum [illegible] patri [illegible] onera et
grauamina conditiones [illegible] in-
ponere [illegible] illic [illegible] interpre-
tes [illegible] explicuerunt. 2a species est [illegible] filius
tempore condendi testamenti patris uel post
mortem patris consensit grauamini in legiti-
ma [illegible] praecedenti-
bus [illegible] firmat Molina d. lib. 2. cap. 3. art.
7. Cancerius d. cap. 3. art. 35. Barbosa in d. quo-
niam art. 27. et Suarez ubi de ampliationes art.
29. per tex. in l. [illegible] mari
de bonorum possessione [illegible] tabulas l. 1. § 35. §
[illegible] C. de inofficioso, alias eius constitutioni
circumscribende rationes ex [illegible]
[illegible] de [illegible] cautela 32.
[illegible] quas [illegible]
[illegible] lib. 1 controuersiarum cap. 19. [illegible]
[illegible] descendes. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] moderatore [illegible]

[illegible] Granada
[illegible]

1 D. Billalobos

Ad titu[lum] ff de legatis 1°

iunctus commentarius

in quo difficilis et diffusa nimis Legatorum et fideicommissorum tractatio tribus integris et dilatissima Triboniano proposita lib. 30. 31. 32. duobus sequentibus anno bijs in singula capita et certas sedes distributa breviter dilucide et methodo enarratur, quo facilius percipi, et eius prima et argumenta repleti possint. Cap. 1m.

Ratio partitionis et continuationis horum librorum propositum legandi verbum in usu iuris et testamentorum parte potestatis fuerit olim atque hodie sit legandi occasio sive causa exposita quam eam occasione de legatis fideicommissis et provocationis et his quae pene cavere lindunt aliquid dicere.

n. 1°

Cuius tractationis subsit ex gravitas quam tanta est in libris veris et humanis decisionibus quanta eius magnitudo et frequentia qui per nihil est in foro crebrius quam cuiusque est de legatis lites quae passim apud iudicia exaudiuntur magnitudo autem tanta et propter ingentem illius amplitudinem ab uno quasi debuerat in tres libros fuerit distributa ut constat ex editione pandectarum florentinorum in quibus vocessilleae trinorum

liber primus 27. et 28. singulis hisce libe
llis per gradus et ordinem aptissime distincti
notis reperiuntur quasi superadditi et irrep
titijs ut plane solet esse in huiusmodi notis eius
editionis conditio, imo in eas [illegible] deficere
testantur Iulius Pacius in notis ad hunc libe
llum Antonius Augustinus lib. 3o. emenda
tionum cap. ulto. ad finem quod evidens argu
mentum est compilatores iuris hos addere aut
unum librum fefellisse aut [illegible] carendum esse quo tamen
non obstante vulgari sequuntur tripartita omnes
librorum iudicia ex recepta et inveterata
ceterorum omnium exemplarium fide constan
ter tenendum esse librum quinquagenarium quin
quaginta librorum ex quibus digesta constant
numero consistere si ea distinctio expungeretur iuxta
enarrationem et supputationem Justiniani in proe
mio ff. veteris § omnia ex his et in prooemio in
stitutionis ex his et in l. 1. et 2. § 1. C. de veteri
iure enucleando atque ob ipsas tractationis pro
lixitates quae [illegible] inimica et legentis
fastidio esse solent tantum [illegible] Senecae
et Aretinus tradit Rolandus consilio 1. n° 3.
et consilio 6. n° 3. volumine 1. et ex divo Je
ronimo et illa lectio Gracianus tomo 2. dis
ceptationum in praefatione n. 89. quae sane
si obesset legi tribus libris dispensari est sub
uno tantum Tribonianum posuisse et rectissime
primus omnium Accursius scripsit et docuit
[illegible] hic in princ. et ab eo multi asse
[illegible] et [illegible] et alijs cum quibus
[illegible] in lectionibus salmanticensibus
ad hunc text. cap. 1. n. 10.

Recte q. e belegantissime illustrac- n. 2°
tiones hanc in eos tres libros clarioris doctri-
ne gratia diuisit, cuius diuisio facilliore eorum quae
dicuntur intelligentias praestetit commodiore
rationes afferat l. q. aiunt scias 86. §. 1. de lega. tis 2.
l. 1. in princ. de dolo. l. exceptione, ut ipse ait agnoscit
ipse Justinianus in c. §. nonius 3 vers. § qui in prae-
mil. scripta. hoc tit. alio ex 3 ut litteras sectis praedicat
quos recenset glosa a testo eadem indicatur in
proemio institutionum et ad reza habeant jaso
in rubrica tit. de 19. et 22. Crauetta n. 3. et 54. quar-
te pandectarum corpus in tria digestorum volumina
quae vulgo citari ferunturae librariis recentioribus
fuisse diuisa testantur Alciatus in rubrica de verbo-
rum nouis intentione n. 35. joac hinus opecus lib. 1.
de juris arte tit. de partitione pandectarum et ex
aliis barbosa in rubrica soluto matrimonio l. p. 1e
n. 11. videri q. 3 apud nos legio jure in l. 8 in fine tit. 4o
lib. 1 p. 3. tabelliones nostri temporis arte tipas scriptu-
rarum siue instrumentorum ut eorum regestaque registra
docant per menses et annos.

Atq. sequutiq. 3 eius diuisionis clerior n. 3°
ra hoc est, quae salta e actus des accursi posterior in ru-
brica hic etiam in rubrica de leg. 3° aqua non multum
discesserunt Bartolus et Aluericus ibidem referen-
te et explicante Jasone d. n. 19. ubi sen bochio in
paratitla ad tit. de leg. 2 n. 2 qui propter varietates
rebus et uerbis legatorum libros distinctos esse
asseuerant, quae utrique opinio nec et conditoribus
septem partitis juris placuerit in l. 10. et 20. tit. 9. p. 6.
ut ibi aduertit gregorius glosat; res tamen ipsa

23

monet legum quas Caesares veras non esse, ut ante Caesaribus
nostris iam pridem merito displicuit, a quibus si quae tam
curin his libris permixtum jurisconsultorum de legatis
et fideicommissis fuerint, leges Justinianeas tam
tam in institutionibus quam in codice in praedictum
sese dederit, ut rescripto sententiae voluntatem inveni
e ... et Caesari praecepto placuisse et inde §. bonorum quas
... in primis inst. hoc tit. atque eius autho
ritate ... quilibet doctrinae causa
184° instructionum gratia facilitatis esse docenda.
haec de librorum partitione
nunc ad eorum ad [illegible] continuationes quae con
tinuationes [illegible] videamus, in qua mirum est
quantum in [illegible] prolixe de [illegible] interpre
tes, quantum ab instituto fundant alienant
constat ex his quae ... cumulaverunt
... et Cravetta in rubrica hic statim a principio
et per totam ut [illegible] in expositione esse
videantur quibus explosis atque contentis ut
ex multis [illegible] habemus sive lega
tum ut partem aut accessionem testamenti consi
deres, ut consideravit Accursius in rubrica hic
scholio l. et Cujacius ibidem n. 5 Cravetta
n. 17 et 19 Mesingerus in princ. inst. eodem
n. 5 Ottomanus in princ. eodem enunciatione 2.a
vers. non sine causa per tex. in l. 4 in fine
de manumiss. testamento, sive quia legatum
jure veteri in testamento relinquebatur
l. legatum 36 de leg. 2 §. ante heredis inst. eodem
§. praeterea inst. 20 de [illegible] commissariis hereditati
bus jure autem novo [illegible] in testamento et in
codicillis ut ibidem a Justiniano et veteri
doctrina sententia recepta recte posterposita

testamentorum et codicillorum jura tamen pan
dectis quas in codice hac post hereditates supre
ma testatione delatas superioribus duobus li
bris expositas in presenti legatorum et fidei
commissorum tractationem tempus aperit, ut ipse
nobis apertissime insinuat in princ. inst. de leg. ... hoc titulo
et tit. ... inst. per quas personas ... multa
... communiter receptum in rubrica
C. de leg. et Donellus ... in princ. et ... commen
tariorum cap. 1. et ibi Osvaldus litera ... basem
bechius in rubrica hoc titulo ...

Quocirca non est audiendus | n. 5.
... in princ. inst. eodem n. 2 qui hunc titulum va
gari extra propositum et recto tramite tractationem ejus institutionibus ... de donationibus
subrecipitus scribit ... et hoc ipsum Imperator
dictis locis agnoscit ... supra ... et tamen statim ... ex
... propter superiorem rationem ordinis ... ta
ta ... quasi licet olim ante he
reditatis institutionem legata relinqui non po
terant ... ante heredis et nisi scriptus fuisset
heredi ... hereditate non foret qui
legata prestaret. l. omnia 32 de leg. 2. l. si pa
tronus ... quis fideicommissa ad trebellianum
l. si nemo ... de testamentaria tutela l. 1 § 1 ad le
gatorum ... si nemo ... de reg. jur. ... ope ... prius
fuit prius de testamentis ... heredum institutione
et acquisitione hereditatis tractare ut si ... ordo
scripturae, rationes juris et ordinem naturae se
queretur. l. cum pater 77 § ... de leg. 2. ...
neque enim ... de ... lata ... ordinem ...
in argumentis legalibus locum ordine ... speci e

eleganter observavit fornerius lib. 1. rerum
quotidianarum cap. 11. et antea eum Cravetta
in rubrica hic an. 57. licet aliud postea Iusti
niano placuerit in d. §. ante heredis quibus sic
agnoscens immerito reprehensus est cum me
lla sit juris censura inconsistentes. l. proin
n. 6° de 25. §. fin. ad l. aquiliam.
In hunc itaque modum
operis partitione et conjunctione percep
ta oportet jam ut de rebus et verbis ejus
videamus quorum adscriptus ordo postulat,
ut prius de legat. postea de fideicommi
ssis tractemus. Et quidem illud initio aput
omnes constat. legatum seu legandi verbum
sive a lege dictum credas cum ulpiano in fragmen
tis tit. 27. in princ. id est quod legis modo imperati
ve relinquatur quem sequuntur sedeus in l.
verbis legis 120 de V. S. n. 1. Antonius faber
de erroribus pragmaticorum 2ª p. decade
44. errore 7. n. 4. sive a legendo seu delectu ut
docuit Varro lib. 4. de lingua lat. quod sit cum
delectu id est animi deliberatione et elec
tione amandare a nobis seu ablegare quod aput
alios vice nostra fungatur sicuti magis placuit
donello lib. 8. commentariorum cap. 1. et in ru
brica 6. hoc tit. n. 1. Vesembechio ff. eodem n. 2.
Petro Gregorio lib. 42. sintagmatum cap. 32.
in princ. Ricardo in lectionibus ad hunc tit.
cap. 1. a n. 12. Valentia lib. 3. illustrium sub
hoc tit. cap. 1. n. 8. latissimam habere significa
tiones, nam omissis pluribus quas eius
verbi causa pre tereos retulerant Briso
nius et pratteius et alii lexicographi in libris

de uerbis jur. uerbo legati, et uerbo lega
re, Sigonius de Antiquo jure ciuium Roma
norum lib. 1. cap. 12. Valduinus ad leges
duodecim tabularum cap. 26. Rebardus ad eas
dem cap. 18. Petrus Faber lib. 3. semestrium
cap. 24. Rebuffus in l. silua 30. §. stipula de u.s.
Alexander ab Alexandro lib. 1. de analogijs cap. 17.
art. 10. qd. ad propositum nostrum latine etiam
significat qd. decernere l. humanum 8. C. de
legibus, relinquere Vlpianus d. tit. 24. §. legatus
.... qua loquimur disponere quomodo
.... imperator in §. disponat in authen
tica de nuptijs nouella 22. cap. 2. et in l. ult.
C. familiae erciscundae l. 2. C. communia de manumis
sionibus et jureconsultus in l. filius familias
114. §. Diui .... de leg. 1. secundus series
et enarratio .... legis faltidiae quae re
feruntur in d. l. ibi dare, legare, nolent ad leges
faltidias et latae ad uarena in paraphrasia de eas
.... cap. 1. ac deniq3 postquam lege duodecim
tabularum illa uerba prolata sunt, uti quisq3
legassit re sua, ita jus esto quae exstant in eadem
.... et in d. §. disponat et in prio. inst. de lege fal
cidia et in d. l. uerbis legis l. 120. de u.s. ubi scias
omnia in testamento scripta complectitur
siue sint heredum institutiones siue legatorum
aut libertatum dationes siue etiam tutorum cons
titutiones quemadmodum pomponius eius
dem author ibidem docet, immo et fideicommissa
ipsa posquam ad juris necessitatem redacta
fuerunt l. gaius 36. §. 1. de leg. 2. l. Paula 27.
§. fin. l. uxores 41. §. legauerat. l. et si de uis mijus

87. de leg. 3. l. equis 39. de usuris non ullis quod hac ratione ... del commissa ... in quod lega ... quae uel ex titulo noster inscripta uel ex di uersitate nominum constat diuersa esse l. si idem 7. C. de codicillis, ut Bartolus et sequen ter doctores adnotauerunt in l. centurio ff. de uulgari ... quia amplitudo uerbi legandi tanta est ut omnes omnino mortem tium dispositiones comprehendat ex lati ssima illius potestate per legem duodecim ta bularum concessa quales Pomponius significat in d. l. uerbis legis uti ... et ... alii ... reclamante ... docuerunt quibus ... Richar dus ubi supra a n. 33.

.n. 7. Caeterum quia ... interpretatione ... hisce ... uel auctoritate iura constituentibus ... Pomponius ... dederunt ... testimonium eius ... iure inspecto illius uerbi interpretationem uel amplas significationes per eas iuris interpre tationes restrictas fuisse ... sola ... particu laria legata ea uoce comprehendi: in qua sententia ... Bartolus ubi proxime ... in l. 1. n. 4. ... communiter receptus secundum ... ibi n. 10. ad eandem Couarrubias in cap. Raynutius de testamentis § 10. n. 1. ... 47. ... lib. ... sententiarum cap. 23. ... lib. 4. declaratione 55. denique ... in notis Donelli lib. 8. cap. 1. litera ... et Richardus ipse in rubrica inst. ... quare hodie uerbum illud adiectum uniuersitati bonorum non ...

tare institutiones heredis ante Constantini constitutionem in l. quoniam indignus ff. de testamentis ex communiori sententia acriter et prolixe contendunt Croius et Corniellus in rubrica et l. 2 hoc tit. Vaconius d.a declaratione 55 et alij apud Josephum Ludovicum decisione Lucensi 43 num. 4 et apud Osualdum in notis ad Donellum lib. 6 cap. 17 litera C motiex textu in d.a l. verbis et l. cum ex filio 39 in principio de vulgari et ex l. Mulier 22 § fin. ad Trebellianum denique ex d.a l. quoniam C. de testamentis, et jam inter interpretes haerere ingentes controversias esse magnasque ortas prout constat ex supradictis ab ipso Crotio ibi supra et a Cravetta in rubrica hic a n. 64 cum multis sequentibus.

Verum enim vero quidquid illi velint verius est adhuc post decisionem dicte legis verbis significationem verbi ipso restrictam non esse quin potius vim suam illam amplam retinere ac proinde nullo alio herede instituto adiectus d. nuncupatio honorum veram heredis institutionem importare, et que cumque in testamento relicta comprehendere aperte docent et profitentur Castrensis n. 2 Jasonis in l. 2 hoc tit. Socinus junior n. 49 Cravetta a n. 65 Bolognetus a n. 86 in rubrica eodem et alij cum quibus Covarruvias sibi contrarius in cap. Raynaldus § 1 de testamentis § 2 n. 5 Petrus Gregorius lib. 42 Syntagmatis cap. 32 n. 55 Richardus a Selpio dis Caldensis in lectionibus ad hunc tit. cap. 1 a n. 22 novissime Parladorius tom. 3 differentiarum n.o 8.o

n. 1. Ceballos practicarum communium q. 214.
Barbosa in tractatu de dictionibus usu frequentibus cap. 139. et qui extreme [illegible] hanc
sententiam asserit et tuetur Alexander Vaudensis
lib. 1. de Analogiis cap. 12. art. 14. cum pluribus sequentibus. quorum solidum fundamentum ex textu in
decisione Constitutionis ind. cap. Raynaldus ubi
cum ille patruo et filiis eius quorundam bonorum
medietatem testamento reliquisset paterna bona legasset,
legatum hoc in postremam partem Pontifex
heredis institutionem appellavit, et merito,
neque enim in nulla iuris parte eius verbi significatio
reperitur correcta quominus institutio
nem importare possit, cur non ergo importavit?
ut ratiocinantur Caesares in l. sancimus 27. C. de
testamentis et in l. praecipimus 32. in fine C. de appella
tionibus et in specie Parisius in rubrica hic n. 35.
et Grauet n. 70. quare textum illum ad hoc singulares
commendat Baldus in l. ult. n. 11. C. familiae
erciscundae et ab impugnationibus textum defendit
Grauet a supra, pro quo faciunt etiam textus in § dis
ponat in authentica de nuptiis et in l. 1. § si ex
fundo. l. quoties 9. § si duo ff. de heredibus institu
endis quibus de iure regio congruit textus in l. 14. tit.
n. 9. 3. p.a 6. ubi multa gregarius verba todos los bienes
&
Atque eorum authoritate
manifestum non ab hac sententia non dimoveat
textus [illegible] assertoribus contrarie [illegible] acceptus in
[illegible] l. verbis legis. Non enim ibi docet Pompo
nius generalem illam significationem verbi lego
fore restrictam ut male pro [illegible] crediderunt,
sed illud potius amplam illam et latissimam

pro arbitrio de rebus suis disponendi facultates
l. duodecim tabularum testatoribus concessas,
angustatas postea fuisse vel ex recepta in
terpretatione apostrorum (?) vel ex legibus qua
liber ad hibendam esse demonstrant. Hin. l. non
est novum 20. cum sequentibus de legibus. l. fin.
de constitutionibus principum. l. 1. § 1. ff. quod iussu
l. praecipimus 22. in fine. C. de appellationibus
ll. 23. Cauri Duarenus ad tit. de legibus cap. 10.
ante finem. Donellus lib. 1. commentariorum cap. 13.
non procul a fine. Antonius Faber in iurisprudentia lib. 2. principio 6. Columna. Et in principio quod
ab authoritate iura constituentium, quales fuerunt
dictis Iustinianus in §. responsa prudentum inst. de
iure naturali, et Teodosius in l. 1. C. Teodosiano
de responsis prudentum, imo et ipse Pomponius
in l. 2. § his legibus latis et §. post originem
iunctos. ff. de origine iuris et ex his Donellus lib. 1.
commentariorum cap. 8. et ibi Osualdus litera K
et sequentibus, Antonius Faber d. tit. 2. princ. 9. Renardus
de authoritate prudentum cap. 14. Albericus Gentilis
lib. 3. variarum lectionum cap. 3. Catantalus (?) a loco
et Mascardus in rubrica legis Gallus de liber. et postumis
etiam ab ea authoritate suis civiliter, ut ante fuit, perta
scribit Papinianus in l. ius autem 7. de iustitia
et iure, ubi fusse Cuiacius in recitationibus ad ff.
et lib. 2. definitionum Papiniani. Simul eleganter
illustrat. Cuius rei insignia exempla extant
in l. cum Aquiliana 5. de transactionibus. l. an
tiqui 3. si pars hereditatis petatur. l. divus 17. de
iure patronatus.

Certus quippe est postea l. duodecim n. 20.

tabularum illas liberrimas testandi facul
tates fuisse restrictas per leges furias, voconias,
falcidias, julias, et papias, pupias, caninias, aelias
sentias, ac denique julias de vicesima hereditatis
et si quae sunt aliae, ut ex pluribus lic. corn. gelij
et Ulpiani locis constat de quarum prohibitionibus
et statutis singulis videndi sunt Otomanus, val
duinus et alij in indice legum romanarum, Covarruvias
lib. 2. coniectaneorum cap. 1. Petrus Gregorius lib.
46. sintagmatis cap. 15. n. 3. Menochius de adi
piscenda possessione remedio 4. n. 1. Cujacius et Ritta
nius in privilegijs, Uvica per tit. sibi. de caducis tollen
dis quemadmodum datis priorib. agentes
aperte tradunt Justinianus in princ. inst. de l. fal
cidia et sibi Otomanus et Balduinus Missingerus
et Richardus alijque glossographi duarenus
in parafrasi ad tit. ff. eodem cap. 1. Bancirolus
lib. 2. variarum lectionum cap. 279. divus Augusti
nus lib. 3. de civitate dei cap. 21. et ex eo Robertus lib.
2. rerum judicatarum cap. 7. imo et posterior quo
impiorum principum edictis vetitus fuit ne qu.
ecclesijs aut sacris locis testamento relinqueret.
quae Constantinus Caesar sua constitutione
sic intelligenda sustulit in l. 1. C. de sacrosanctis
ecclesijs ubi recte Alciatus et Fisanius docue
runt et Bancirolus d. lib. 2. cap. 161. tametsi
postea partim Valentiniani et Valentis etiam
catholicorum principum renovata dispositione
clericis et monachis, ac certo generi personarum quas
testamento relinqui ut constat ex l. nulla de epis
copis et clericis in C. Theodosiano quam in suum codicem
referri merito Justinianus noluit qui bene fuerat

aput ethnicos legata idolorum sacerdotibus pro
barim. l. annua 20. §. 1. de annuis legatis et qd eius
rei causa sic maximus eclesie doctor Ieronimus
fuerit conquestus lib. 2 epistola 2. ad nepotia
num his verbis pudet dicere sacerdotes idolorum
mimi aurigae et scorta hereditates capiunt
soli clericis et monachis hoc lege prohibetur et pro
hibetur non a persequtoribus sed a principibus
christianis, nec de lege conqueror sed doleo qd me
ruerimus hanc legem. quibus totam eorum
legum seriem atque rationes exponunt et illas trans
tulit dabis et stephanus supra fornerius lib. 1. selec
tionum cap. 22. fachineus lib. 8. controversiarum
cap. 39. robertus lib. 2 rerum iudicatarum cap. 2. pa
gina mihi 304. doctissimus cardinalis baronius tomo
4. annalium anno domini 370.

Authoritate vero iura
constituentium etiam coangustata fuit illa tes
tandi facultas certis formis et cautionibus in
troductis a iurisprudentibus a quibus in sua et
conceptione testamentorum testatoribus re
cedere non liceret, nam plura quae in hac iuris parte
iure civili recepta sunt ex eorum prudentum inter pre
tatione ut fuit institutio vel exheredatio suorum — n.° 11
heredum nominatim et necessario facienda pro
institutis de exheredatione liberorum l. 1. et 2 l.
inter cetera 30. de lib. et postum. item qd ea exhere
datio non in merenter fiat. l. cum ratio 7. de bonis
damnatorum princ. inst. de inofficioso testamento
, qd institutio heredis sit caput testamenti
atque sit ea exordium sumat §. ante heredis inst.
hoc nos pretto, qd ipsa codicillis nec detur nec adi
matur immo neque exheredatio sit. l. qd permanus

10. de jure codicillorum. l. 2. l. jubemus. C. de
codicillis. §. codicillis inst. eodem, quod ex alieno
arbitrio non pendeat. l. illa institutio 32. de
heredibus instit. qualiter in posthumis nepo
tibus fiat. l. gallus 29. de lib. et posthumis, de
nique solutate testamentorum observatio. l. pg.
35. C. de inofficioso, et eorum ordinandorum ratio
l. lucius 88. alias. l. scaevola §. fin. de leg. 2. aliaque
de hac re nonnulla de quibus apud Heibardum de
authoritate prudentum cap. 11. et 12. Balduinum
ad leges 12. tabularum cap. 29. Petrus Fabrus
lib. 3. semestrium cap. 24. Antonius Fabrus in
jurisprudentia lib. 2. princ. t. illatione 1. et his
non laudatis Richardus in lectionibus ad hunc
tit. cap. 1. art. 28.

n. 12 Atque hanc interpretationem
dictae l. verbis legis praeterquam quod aliqua libet
locaretur rebus et leges interibi tradiderunt
in praetoria perpetuoriis in manus nostras perlegime
occultando princ. inst. de l. falcidia ubi late
Praeceptor noster ille art. 15. Prosequitur et
Valentia lib. 3. illustrium in commentariis ad
hunc titulum cap. 1. art. 10. Craveta in rubrica hic
n. 64. vers. nec obstat et n. 69. in fine exacte
autem Gaudensis d. lib. 1. de anomalis cap.
18. art. 20. Cum non obstat quod ipse considera
titubides n. 28. verbum coniunctum cum se posi
tum in textu, secundum rectam grammaticam non
posse referri ad voces latissimae potestatis supe
rius expressas ac proinde ad verbum ius quod
cesserat prius referendum esse in his ea interpre
tatio sum alter quae ratione recti sermonis
congruentior est iuxta regulas textus

in l. Paulus § de auro et argento legato
de qua Bartolus in d. l. fin. et Rebuffus
tract. a ciuili n. 17 observationum cap. 16 Ga-
liniacus de verb. sig. lib. 5 cap. 6 n. 43 ipse Clauden
[illegible] eod. tit. lib. 6 cap. 22 n. 96 nam etsi [illegible] con
cipias adhuc super potestate testandi sensum ver
borum manet magis pro potestate accipi in
[illegible] plusquam [illegible] est in l. coniun
ctim § codicillis de iure codicillorum l. 2 § idem [illegible]
[illegible] ad l. Corneliam de falsis l. 1 in prin. l. praetor
20 § nec [illegible] de operis novi nunciatione [illegible]
plerisque [illegible] cum quibus [illegible] dubitandum [illegible]
[illegible] et [illegible] in l. potestatis 215 de verb. sig.
et in specie sic expressum est duplici in loco
[illegible] ipsa verba legis falcidiae de quibus in l.
1 ad l. falcidiam neque enim [illegible] posse
[illegible] de iure [illegible] possumus [illegible] vulgari [illegible]
quod pro dictum est in l. conditiones 14 [illegible]
15 de conditionibus institutionum l. placuit
29 de vulg. [illegible] l. si [illegible] 21 alias 26 § si ar
[illegible] tertium sequentibus de recept. arbitr.
[illegible] 79 § 1 de iure dotium cum aliis.
Nam obstat tertia [illegible] n. 13
in l. cum ex filiis 39 in prin. de vulgari pro ad
versa sententia adducta quia potius contra
ipsa retorquetur nam [illegible] alter duos ne
potes ex parte [illegible] filio alterius in potestate
alterum emancipatum [illegible] impuberem
vellet ex aequis partibus heredes [illegible]
ex his impuberes decessisset ad alterum partem
eius transferri ex consilio [illegible] iurecon
sultorum [illegible] cum quem in po
testate habebat solum heredem [illegible] ab eo

ad alterum emancipatorum puberes in suas
tutelas venisset dimidias partes heredita
tis legavit. quod utique legatum pro institutio
ne habendum esset et ex voluntate testan
tis quis cum putet utrumque nepotes ex equis
partibus heredes habere quae ex consilio
jurisconsultorum qui eos ita attento sic consu
luerunt, denique etiam effectu juris inspecto
legatarius partis hereditatis pro ea par
te qua legata est onera hereditaria subit
l. si quis servum d. §. fin. l. cum filius 76. §. 1°
de leg. 2. ac proinde heres et juris successor est
l. si hereditatem 32. mandati. l. mores de
acquirenda hereditate. l. 2. et ult. C. de
hereditariis actionibus. l. 2. C. si unus ex plu
ribus heredibus. l. 1. C. si certum petatur. l. 2.
C. de hereditate vendita. l. aes alienum 15. C.
de donationibus cum aliis de quibus aput
Donellum lib. 7. commentariorum cap. 11. quod qua
tenus verum sit dilucide exponit ipse lib. 8. cap.
19. et Valentia lib. 3. illustrium sub hoc tit. cap.
1. art. 14. nam legari posse partem hereditatis pla
cuit prudentibus in. l. ab omnibus 104. §. fin.
de leg. 1. l. mulier 22. §. fin. ad Trebellianum quod qui
dem legatum portionis vel partitionis appellabant
quia inter heredes cum legatario heredi
tatem partiri oportebat. l. nomen filiarum
164. §. portionis alias partitionis de verb. sig.
§. Id quia heredes vero post quam senatus
consultus in. §. 2a. de fidei commissariis heredi
tatibus ubi haec fillius adnotavit et Concius
lib. 2. lectionum successivarum cap. 12. et
aliis quibus late Osvaldus in notis Donelli

Lib. 8. Cap. 11. litera. S. de quo nos fortasse latius
infra cap. 3. at quod de eo scripsisse loquitur jurisconsul
tus in d. l. cum ex filio exuar bis etiam appar et
ex quibus observavit Cujacius in recitationibus
ad ff. ibi de [illegible] et done Cujas d. cap. 11. quare enim
in ibi legandi verbis non solum non ad cau
sas hereditatis trahi neque ad legatum singulare
referri, ut hoc argumento deductus rectissime
consuit Jaso ibidem n. 7. quod quidem aliud male adver
sus sententiae authores crediderunt.

Quibus ad versus hec
ipsa non opitulat. textus in d. l. mulier. 22. §. fin.
ad trebelianum signaret ibi huiusmodi legata
rius partis hereditatis pro herede non habeat. n. 44.
hoc ideo contingit quoniam alius fuerat in solidum
heres institutus ut recte ponit [illegible]
alii quod vetus glossa [illegible] Craueta in rubrica
hoc tit. n. 64. in fine et Vaudensis de [illegible] cap. 12. n.
51. neque testatoris propositus fuit neque consili,
us legatarius per [illegible] alius heredes instituendi
equaliter ad alterum ut in d. l. cum ex filio nos
vero affirmamus per verbis legandi has hodie
institutiones fieri ubi nullus praeter alius heres
institutus ut asertus supra cap. 8. Ex quo alia atque
alia oritur de legis interpretatio demanat
videlicet adhibitis legandi verbis institutio
nes non importare quoniam alter neque
in potestate fuerat in solidum heres institutus
pugnaret namque juris ratio ut unius duo pro solido
heredes existerent contra [illegible] legis quod con
tra l. 141. §. unius duo de regulis jur. quare ubi pre
cessit institutio universalis legatus partis heredi

tatis non possit trahi ad institutionis diserte scripserunt Ribulum [?] num. 1. et Iaso n. 3. ideo quod Curiacius ibidem et ante eum Castrensis n. 2. vineaus specialiter ponendus animadvertunt ex heredatus fuisse alterius emancipatus nepotem cuidam media pars hereditatis legata est nisi non fuisset exheredatus bonorum possessionem contra tabulas haberet quasi preteritus et tam si legatus habuisset iuxta tam regulas textus in l. vitatam et n. 27. §. quiroga [?] tit. 2. ad trebellianum quod utique dici iuste omnino responderet iureconsultus si nullus alius fuisset in testamento heres quam is cui hereditas legata est.

n. 45 Denique quod eum ea non possit et tempore neque ad tempus dari l. hereditas 34. de heredibus instituendis §. heres institui eodem l. 45. tit. 3. p. 6. ubi latius et eleganter illius tractat Gregorius Lopez glossa 1. et 2. et Antonius Gomez tomo 1. variarum cap. 2. n. 8. Cujacius lib. 1. definitionum, Lapinsani in d. l. 34. de la Rua [?] ad tit. de heredibus instituendis cap. 3. ad fines vers. 15. addendum non potuit pro herede haberi emancipatus nepos cui usus in suas hereditas quaesitus [?] et dimidia pars hereditatis legata est ut ex hac ratione non insubtiliter docuit Gravetta [?] n. 67. vers. pro qua opinione cum ea verba pecun dus receptiores [?] iuxta interpretationes ibi verbo tutelas de tempore pubertatis accipienda sint et tutanea accipiantur in l. si quis a filio 32. de leg. 2. l. cum filio 50. de leg. 3. l. l. pater filios 54. de heredibus instituendis

Iulitta de jure deliberandi l. si ita scriptus
8. § 1. de bonorum possessione secundum ta
bulas l. 1. § 3. ait praetor quibus ex causis
in possessionem eatur et apud Ciceronem
lib. 2. de inventione et in oratione pro
Cruento, nisi sim alii dicere cum Cujacio in
d. l. cum ex filio huiusmodi oratione ista
gatum esse conditionale iuxta text. in l. si ti 417
tio 22. quando dies legati cedit. l. cui lega
tur 49. § 1. vers. hoc aut testes [illegible] de lega. 2o
de quo tamen consulendi doctores ibidem
et Donellus lib. 8. commentariorum cap. 31.
Postremo non obstat 416
text. in l. quoniam indignus 45. C. de testamen
tis ubi diserte cavetur quibuscunque
verbis sive imperativis sive precariis sive direc
tis sive in flexis institutiones heredis fie
ri posse, nam qui olim non nisi directis et
solemnibus poterat his verbis scilicet Titius
heres esto ut apparet ex Ulpiano in fragmen
tis tit. 21. et 29. et ex fragmento eiusdem quod extat
in l. 1. § qui neque de heredibus instituendis
et ex illa coniecto quia late enarrat lib. 4. de
clarat. [illegible] Donellus ind. l. 15. art. 3. et lib. 6. co
mentariorum cap. 17. quae et a Ulpiano legi
tima dicuntur in l. verbis 7. de vulgari et pupill. l. ul
ta C. de testamentaria tutela l. direc
ta 14. C. de testamentaria manumissione
de quibus Cujacius lib. 11. observationum cap. 25.
Duarenus lib. 2. disputationum anniversariarum
cap. 9. Hotomanus lib. 4. observationum cap. 24. For
nerius lib. 1. rerum quotidianarum cap. 11. Antonius

faber de erroribus pragmaticorum 2. p. te deca
de 37. errore 2° Ossaldus in notis ad Donellum lib. 10. cap. 17.
litera D: ea constantinianae juris constitutione effec
tum est, ut quibuscumque posset, uti a posteriori saepe mar
tia consuendo ea tur. Ego in tria in questione quam n. 11. illud
12. § 1. de jure codicillorum quae ad modum in pro sub
lectis iidem Cuiacium adnotavit.

n. 17 Unde contrariae senten
tiae authores alliquot antea constantinianam con
stitutionem non licuisse institutionem haeredis per
verbum lego concipere, in quo prae aliis pertinacior
insistit Vela conium ubi supra, sed utrique male nam
praeter quam quod argumentum a contrario sensu etiam
habita suppulatione temporis non inducitur ad
correctionem veteris juris quo verbum legandi jam
plissima habuit significationem etiam ut multis
adstruunt Eduardus in argumentis legalibus
loco a contrario sensu n. 3. Barbosa ad dictum tracta
tu Cap. 27. n. 29. et in specie ad rem hanc observa
runt Bolognatus in rubrica Iustinianea n. 97. Laudan
sis d. Cap. 58. n. 33. et 36. ac sequentibus qui testantur
verbum illud numquam sua lata significatione
amisisse: animadvertere illi debuerunt constan
tinum in sigilla constitutione intercatera in flexa
re actio obligua verba quae memoravit, neque
quam praescripta tum verbum recentuisse et quod
adverteret, et potequi novarat neque usum
eius correctum nec minus restrictum quam sui
ste dari Sexillis nobis eque adeo formandam
institutionem haeredis concernant idonea eius
legare sit legis modo id est imperative relin
quere quomodo institutio fiebat ut exilles

ulpiani loci constat ex quibus si enon obsju
re ubi de eius sensisse Donellus lib. 6. c. 5. Neq. 3 qd. usus
etiam tarde in libris juris reperiatur id quos facit
Cujus lex duodecim tabularum qua correcta non
reperitur semper in uiridi observantia esse cen
setur. l. Arriani §. uers. cuncti quoque legibus.
C. de hereticis. atque ideo perpetuo locum etiam
inter quasis excludi debet ut tait huc cuius
practicarum conclusionum tomo 5. litera L.
conclusione 266. et in specie elegantius Vaudan
sis d. n. 36. quare ea constanti statuisti ne non
debetta argumentis trahi.

Quae cum ita sint iam n. 58
dubitari non potest saltem ipsa constitutione
attenta per verba lege clara hodie recte insti
tutionem fieri ultimo eoque omnia bona sua
uel hereditates lega et res possum estatua
con loqui etiam re praestari aser hoc tandem
fabrico gitur d. declaratione 55. n. 6. ad fines
et ex eo Osualdus in notis Donelli d. cap. 27. litera.
C acerrime autem propugnauit Vaudensis d. cap. 18
a n. 14. Cuius tibia aiunt ex his uerbis satis inten
tio testantis apparat et expresse hanc eius mentem
esse liquet glosa nec uerba repugnant l. d. d. jure no
bo regio nouissimo de quo in l. 1. tit. 4. lib. 5. recopi
lationis fortius admittendus est ubi cum ad testamenti
ualorem institutio heredis non desideretur mecap
lem nisi ad ut certa uerba desiderabuntur id qui
buscumque heredis institutio significabitur
ut tibi de somnes eius regis juris interpretes
communibus suffragiis agnouerint quare
non sunt audiendi doctissimi quidam antecessores
nostri qui in suis praelectionibus ad hunc titulum

ultra illam etymologicam significationem verbi lego ex
solenni sse et inde consuetudine ea dixisse in tantum
crediderunt hodieque tantum ad causas singula
rium legatorum referri et adhaerere docuerunt ut
constat ex traditis a Vallensis lib. 3. illustrium
sub hoc tit. cap. 1. n. 12. nostri decisione consult.
in d. l. mulier 22 § fin. ad trebellianum cum
supra responsum, et auth. bonif. vatalsualdi quelta
ex sedeo sor operatione nostro donelli lib. 8. cap. 1.
litera D. cui ipse contrarium paulo ante tradi
disset d. lib. 6. cap. 17. litera C. peccarunt enim
contra tam aperti Cessarei novissimi et Regii juris
constitutiones quae universim asse illa consi
et laudensis nostras demum sententias satis
manifeste ostendunt quas frequens nego
ciorum usus et ~~negot~~ judiciorum stylus [illegible]
qui sine cunctatione probavit atque ideo ab illo
rum traditione hac in parte longe cavendum est

Sectio 1.a de causa legandi ac de aliis in initio capitis praefixis insuper de iniunctis inter legatarium et testatorem quibus legatum revocatur

n.º 19 Ex posita vi verbi iam ad legata
nostra propius accedamus oportet quae sane
testantis legatariorum meritis extorserunt
l. nec adiecit. 9. pro socio. l. idem qui 10. § fin. mandati

l. tutor 28. § 1. de excusationibus tutorum l. amicissimos 36. ubi est de leg. an[illegible] eod. tit. et in l. dotes 16. § 1. de castrensi peculio. l. fideicommissa 11. § proinde de leg. 3. quid de omnibus maneri legata aut mariusse dicuntur et in l. qui tutelas 28. de testamentaria tutela. l. Lucius 40. § 1. de testamento militis. l. Latinnius 33. de leg. 2. l. 5. § amittere de his que ut indignis. l. si pupillus 21. ad l. falcidiam, et alibi passim in propinquis, qui de ratione sanguinis et conjunctionis d. l. tutor 28. § 1. d. l. dotes 16. § 1. l. cum alienas 10. C. de legatis. l. cum alegas 7. C. de castrensi peculio lib. 12. tit. 37. l. 10. tit. [illegible] p. 6. in extraneis autem ratione caritatis et affectionis d. l. qui tutelas 28. de testamentaria tutela. l. de hereditate 19. in prin. de castrensi peculio. l. affectionis 5. de donationibus que inter [illegible] testantius provocare solent. l. captorias de heredibus instituendis l. ut 4. C. si quis aliquem testari prohibuerit. l. 4. de confirmando tutore. l. nemo 58. § 1. eod. tit. de heredibus instituendis. l. 3. tit. 3. p. 6. u[illegible] [illegible] [illegible] l. [illegible] 25. n. 8. de lib. et posthu. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in paratitla [illegible] tract. [illegible] 5. atque his conmotilibe ralitatas legatorum exercens [illegible] l. unum ex familia 67. § si de [illegible] falcidia de leg. 2. [illegible] co. 10. § me dico de [illegible] leg. [illegible] legatarius 18. de adimendis leg. [illegible] non facile [illegible] simplex qua per leges falcidias est enim legatum donatio l. legatum 36. de leg. 2. § [illegible] inst. eod. que liberalitas dicitur in l. hoc jure 19. § non potest de donationibus. l. si extraneus 33. de jure dotium qua testator honorare legatarios [illegible] l. filius 5. § 10. et [illegible] portio de leg. prestandis l. 1. vers. [illegible] testator. C. communia de legatis

eleganter in l. 1 de eo § 2 § de alieno pœnas de iudi-
cio quibus legatus non leves honores, d. l. qui tute-
las 28 de testamentaria tutela 2. l. amicissimos
de excusationibus tutorum, l. Julianus 26 in fine
si quis omissa causa testamenti, l. civitatibus 122
de leg. 1. l. fideicommissa 44 § plerumque de leg. 3. l. 3
§ hoc autem de leg. præstandis, l. divus Claudius 15 § 1
ad legem Corneliam de falsis, quare ne tere summo
honori ducebant si quasi tum libertatem adicum
sibi supremo momento iudicio relinqueretur
ut videre est apud Tacitum lib. 3 annalium, Ci-
ceronem in oratione pro quintio, apud Valerium
lib. 7 cap. 7 ex quibus et aliis illustrant Brisonius
lib. 4 selectarum antiquitatum cap. 19 et Franciscus
Hotomanus in scholiis ad textum in d. § hoc autem littera
C. Lenardus lib. 2 variorum cap. 16 in principio, Forne-
rius lib. 2 selectorum cap. 19, Petrus Gregorius lib.
42 syntagmatum cap. 1 n. 9 et lib. 44 cap. 2 n. 25
quæ relictorum in testamento evidens et eficiens cau-
sa esse tu tagnovit vives embectius ubi supra.

1120

Ex qua tanquam ex limpidissi-
mo iuris fonte ad tractationes legatorum plura utilia
et notabilia quasi scaturientes rivuli dimanant
quæ sine eius de offensione silentio præteriri non po-
ssunt. Illud primum turpia legata quæ de notandi
magis legatarii gratia quam honorandi scribuntur
odio scribentis pro non scriptis haberi quemadmodum
Pomponius scribit in l. turpia 54 hoc nostro titulo de
leg. 1. cuius sententia confirmatur in l. si quis in
quilinos 112 § si quis scripserit eodem titulo et in l. Lu-
cius 3 § 6, nam cum legatus honoris est ... eius fini sit hono-
re legatarium aficere, ubi legatus turpis est et con-
tumeliæ causa relinquitur iam non est legatus

quia non honoris et probrum et iniuria est videq;
pro non scripto habetur quia contra bonos mores
causa non debet in optabiliusq; retorqueri iuxta
regulas text. in l. nulla ad § de legibus. l. quod favore
vers. C. eod. l. pluresque ff. de fideicommissariis libertatibus.
rap. l. 13. et duo autem vers. frequenter de Carbone
a noe dicto Cap. qd. ob gratiam 6. L. in eo quum in pacto
idque etiam in contumeliosa institutione obtinere
it in l. quoties 9. §. si quis nomen de heredibus
instituendis et fortius in eius titulo turpium
appositissimum exemplum extat in l. si quis post-
humos 9. §. 1. et pen. de lib. et posthumis quod e-
ricet qui posthumus heredes instituit ex uxore
tua que alii nupta sit hanc enim institutionem
utpote turpem ipso iure non valere verissime scri-
bit Paulus ibi quippe que turpitudinem et crimi-
nosam sit tam uxori alterius inducat quam si mani-
festo vitam adulteri indicavit et tenens in-
terpretes ibi recte intellexerunt in quo sensu
accipiat Pomponius in d. l. turpia legata tur
praedicuntur quibus testator legatarium
de turpi vita notare voluit ut eleganter animo
tarunt Alciatus Cujacius lib. 1. pro responsis Donellus lib.
6. commentariorum cap. 29. in principio Pancirollus
lib. 3. variarum lectionum Cap. 6. nam qd. Cumanus
scribit sibi non in persona sed in re legato tur-
pitudinem consistisse magis divinatorium est quam
ut ferri possit tamen etsi placuerit Emmanuel Costa
lib. 1. selectarum Cap. 3. n. 2. et Valentia lib. 3. illus-
trium ad hunc text. cap. 2. n. 8. qua ratione etiam
in l. Lucius 83. ff. de conditionibus et demonstra-
tionibus testamentum eius nullius esse momenti

ab eodem Paulo d. l. turpia quia si filias suas heredes
instituerat [illegible] filias si ex illa muli
ere si filium mariti se [illegible] ei prodanatur heres
esto nam pe[illegible] quia si instituendo timere aut turpitudi
ne [illegible] esse admonita, pauperculi
re [illegible] illas quas lib. [illegible] arumisibus
[illegible] Cap. [illegible] art. 17. qui eos nos sequi timere preter
to post paschalis tamen si seri primus latius in observa
tionibus ad sui lectores legesti. ff. [illegible] et post h.
[illegible] fuerint interpretati Menochius
de arbitrariis Cap. 89. art. 7. et alii apud Spaldum
in notis Donelli l. 7. Cap. 19. litera D.

122 Ceterum si tamen sit com
nes huiusmodi testantium prohibitas dispositi
ones ipsorum [illegible] pronunciari potius haberi [illegible]
Pomponius in d. l. turpia quia intelligi nisi in
pectu in omni eventu nullus sit earum exitus
si sint res sive persona testantis sive ipsius
legatarii aut instituti consideres nam quoad pri
mum quia lex nequaquam maliciis indulget ne
que in iniquum malignantium propositis habet
l. in fundo §. 1. vers. consilium ff. de rei vindi
catione l. [illegible] ff. de arbitris l. 9. ff. de inoff.
testamento l. 7. vers. denique in fine ff. ubi
pupilli educari debeat l. si servum 71. §. qui a mone
re ff. de acquirenda hereditate l. 1. divus 6. vers.
ult. ff. [illegible] cap. pastoralis 28. §.
fin. de officio delegati in [illegible]
maliciosi autem et perspectissime simulatio sui
rebus ad honorandum ordinatis abutitur tes
tator qui legatarium per aliquid vel institu
tum [illegible] conceptum hac

parte indulgendum non est ut late scribit
Donellus ubi supra non etiam quoad secundum
nam enim credendum est quisquam sanus homo
ut legatum de decrossissima accipiat pro lucro sine
iactura pati ... cum honor lucro imo etiam
cunctis rebus praeferendus sit l. 1. siquidem
§. ult. qd. si dederit ff. qd. metus causa l. Julia
nus 26. si quis omissa causa testamenti l. neque
36. ff. de liberali causa l. iusta §. ubi ... animadvertit
... l. ...
l. cum ex pluribus 97. ff. de solutionibus l. ...
... ff. de reg. iur. ... et Menochius
de arbitrariis casu 377. n. 19. et casu 396. n. 7. Casaneus
in catalogo gloriae mundi 1a p. consideratione 2a
et late Petrus Faber lib. 3. semestrium cap. 9. Medices
tomo 2o apud ... unde factum ut ... omnia
... testamenti iure ... probari ... in l. condi
tiones 14. l. filius 15. ff. de condit. ... omnes
l. non dubitamus 20. ff. de conditionibus et demon
strationibus l. facta 63. §. si sub conditione ff. ad
S.C. Trebellianum l. 3. §. 4. ... maritus cor
porum ... habere ... ad l. ... et
ut ... l. quoties §. ... nomen.
Quibus ... n. 22
in l. his verbis 48. §. 1. ff. de heredibus instituendis
ubi illas institutiones in persona filii factas dum
eum ... et male de se meritum
appellavit ... Consultus omnes huius
modi institutiones receptas esse nam omissa dura
re ... interpretatione ... instituendis
andis cap. 3. post principium que et Manuelis
... lib. ... cap. 3. n. 3. ...

Cujacius in recitationibus ad d. l. turpia
et in l. 3. ff. de lib. et posth. et Forner. lib. 1. selectio-
num cap. 19. verius dicendum est in proposita quae-
stione contumeliosam institutionem nullam re-
formam ea sola contumeliosa et odiosa demons-
tratione lineata nominis denotatione aut
expressione facta sit; nam vero adiecta alia demo-
nstratione seu nominis institutio heredis nam
priore capiens institutionem valet, in qua loquitur
Ulpianus in d. §. si quis nomen postea ibi vero
defenditur ut in d. l. 48. §. 1. cuius [illegible] diversi-
tas ex temporibus provenit; nam quia honor
institutionis debet in ea esse cum ignominia coniunc-
tio quasi ubi lex expungit et pro non scripta habet
institutio manet in d. tit. [illegible]
tractatu contumeliosa demonstratione [illegible] demons-
tratio heredis [illegible] remanet quae certus esse possit
ut oportet secundum sententiam consulti in d. l. quo-
ties §. heres quias adstruit Donellus lib. 6. commenta-
riorum cap. 21. et ibi Osualdus litera C. at vero cum
[illegible] consulto expressus est nomen heredis detrac-
ta contumeliosa demonstratione altera honesta
manet que sustinet institutionem ut sic recte do-
cuerunt ipse Donellus ubi proxime cap. 19. et ibi
Osualdus litera B. Dacius centuria 5. quaestione ego.
quorum interpretatio prius Cumanae et Socini
fuit in l. 3. ff de lib. et posth. et in d. §. si quis nomen
et in d. l. turpia n. 3. iuxta quam etiam accipiendus
est text. in l. cum qui decadens 87. §. seias ff de leg. 3.
secundum quod exponit Valentia lib. 3. illustrium
ad hunc tit. 3. cap. 2. n. 8. et Cujacius in d. l. turpia
n. 23. 2. ex eadem prio. descendit legata

penē causa relicta optime mouetur iure q[uo]d. iuris
consultorum seculo nequit non ualere ut aper
te Justinianus profitetur in §. fin. Inst. de leg. eius
q[ue] rei clara uestigia extant in l. 2. ff. de his quae pene
nomine et in l. si ita scriptum 12. ff. de conditio
nibus et demonstrationibus et aput Ulpianum
in fragmentis tit. 24. §. pene. at tit. 25. §. pene
de qua frequenter tractant interpretes in d. §.
fin. Jacobus Cujacius tractatu 5. ad africanum
in d. l. 1. ff. de his quae pene nomine et in recita
tionibus ad C. in l. unica C. eo d. tit. donellus
lib. 8. commentariorum cap. 16. et fibius ualdus et
Tarant. et Jo. Costa lib. 1. selectarum cap. 12. quae
autem sint penalia legata dissertae tempore ex
plicuit Justinianus in d. §. fin. ea uidelicet
que coercendi heredis causa quo magis aliquid faci
at uel non faciat legatariis relinquntur unde
recte fecisse et eo iure huius modi legata repro
bata et inutilia fuisse ut pote quae non tam ob meri
ta et affectiones legatariis relinquuntur quam
puniendi et urgendi heredis causa quo fiebat
ut legatarius lucrum ex pena heredis reporta
ret in super ut sic testator potius heredem
multare quam legatarium honore afficere ui
deretur denique quod isto modo penae ficuntias suas
ex heredis peccato suspenderet quae omnia
non solum a iure declaratione dictum alie
na sunt ob quas causas et alias haec legata
reiecta fuisse agnoscunt Ullesembechius
et Mijngerius n. 2. et Otomanus antur
tiationes in d. §. fin. d. Ullesembechius
in paratitlis ad tit. de his quae pene nomine

usualdus d.º cap. 16. litera A. // Verum tamen Iustinianus magis adiuvandas testantium voluntates quas ad subtiles rationes legatorum respiciens, haec omnia valde scrupulosa esse existimavit, ac proinde dellenda decrevit in d.ª l. unica. C. de iis quae poenae nomine quas studio apertius exposuit in d.º §. finali Inst. de leg. ibi: atque generaliter ea quae relinquuntur poenae nomine omnimodo valitura, nihilque ac ceteris legatis distare, exceptis tantummodo ea quae impossibilia fuerint vel legibus interdicta aut aliàs probrosa, quae nullius forma momenti esse constitutionibus volui, ut ipsarum contextus latius expresse demonstrat.

nº 29 Dicta men adversus illas nonnulla scrupulas movent aut veriùs scropulus, ad quo[s] meticà vitia impingant, unis studio suis admonendi sunt, et qui de[s]t. obices faciunt text. in l. 1. ff. de poenul. legato. l. cum sine prae finitione leg. in princ. l. si poenam 29. ff. q.º dies leg. a bredat l. multa 61. l. in testamento 27. ff. de cond. et demonst. l. 1. §. Titius 8. ff. ad l. falcidiam l. ita stipulatus 115. ad fin. ff. de verb. oblig. et quae sunt alia nonnulla iura quibus probari videtur poenalia legata respectu heredis vetitas esse tali iure consultorum constitisse unde malè Iustinianus afirmat tunc temporis huiusmodi legata fuisse inutilia deterius illud quod si bis nomina tum atribuit legatarii illicitum vel probrossa poenae nomine relicta non sine revera valeant cum Africani responso quod extat in l. 1. ff. de his quae poenae nomine satis expressas sit huiusmodi legata etiam tunc

nullius momenti fuisse ergo nequaquam id
a justiniano inductum fuit quae tamen a catum
nessim indicare magis cordi est a vobis aperta
ipsius constitutione neque credendum est tantum
Caesarem ceterisque prudentiae leges suo nomine insiglo
rie et titulo sibi falso ab tribuisse quod Angelius
et Doravus cum quibus Mesinger in d. § fin.
n. 3. contrarium commiscantur quibus omissis sua
rius videtur posse dici in d. l. de perinde legatorum
similibus per ea adiectas sive potius secundum
vel posterius legatum quod in dictis iuribus relic
tum proponitur non tam odio heredis a cuius accoer
cendi causa quam adiuvandi primi legatarii et
eius praelectionem firmandi gratia adiectum fuisse
quo respectu validus firmusque esse habetur antiquis
quorum iurisprudentiae tempore potuit neque
enim poenale sed meritorium huiusmodi fuit
legatum ut tractatu docuit Donellus d. lib. 8. cap.
16. et ab eo transcribens Valentia d. cap. 2. n. 9.

Dificilius certe est quod secundo n. 25
loco obiicitur ex a praeceptio responso in d. l. c. ff
de his quae poenae nomine in illis verbis Titio
et probo quae ... fecerit
Rafaeli Cumano ibidem ubi existimaverit
adiectum fuisse a compositoribus novi iuris et
verba tamen ipsius ancessor in l. 2. § tamen
veteris iure enucleando quod ipse perscribit
Donellus d. cap. 16. et quod magis mirandum est
in eius nostris litera P. Osvaldus Hilligerus
recepta lectione defensor acerrimus in
hac sententia videbatur mortuus esse de
nique Cuiacius tractatu 5 ad africanum

ibi de zetind.a l. unica C. de his quae poene
nomine ea verba expressim a Triboniano
interpolata fuisse asseruit quem sequutus
est eius ex corde discipulus Iuanis Borel
tes in d.o § fin. inst. 2a de legat. Sed nihil
nos deterreat horum authoritas ut recce
damus a diu veterata lectione quae apud
Africanum elegantem certe sententiam con
tinet huiusmodi filiofamilias vel ser
vo herede instituto in poenam patris vel do
mini quibus hereditas per filium aut ser
vum quaeritur. l. qui liberis. 8. § fin. ff. de
vulgari. l. cum filio ff. de legat. 1. l. placet
79. de acquirenda hereditate cum vulgatis
recte legari posse dum modo relictus licitas
et honestas causas contineat, itaut testa
tor illas vel probrosas non posset, quae sen
tentia evidens et praeclara est, nihilque cum Iusti
niano pugnat, qui nihil in hac specie repe
ritur cogitasse, et lege de iure veteri immutasse
ex qua convincitur in ipsius heredis instituti
poenam legare tempore Africani non potuisse
in patris domini vel poenam potuisse, si modo
licitus et honestus legatus fuit, cuius iuris
illa vera et argutior ratio est, quod in prohibiti
one legati poenalis ipsius tantum filii vel ser
vi persona considerata fuit, non eorum quibus
et iuris potestate hereditas quaeritur, qui utique
non ex iudicio defuncti, sed quadam successio
nis necessitate ad hereditates alienas ad
mittuntur d.a l. qui liberis 8. § fin. l. debitor
82. § servo alieno de legat. 2o. d.a l. qui heredi 44.

44. ff. de conditionibus et demonstratio-
nibus. l. 2. § [illegible] solus. l. primo erd. ff. sui lega-
torios nomine caueatur ergo nec quaquas
ad eos observatio penalium legatorum
debuit extendi cuius impositis etiam de
persona ad personam non [illegible]
tradita per doctores communiter in l. pen. per
text. hujus ff. de poenis et cap. in poenis de regulis
[illegible] de reg. jur. in sexto late Guerardus [illegible]
[illegible] [illegible] loco [illegible] legis larga
[illegible] 49. et 55. Donellus lib. 2. commentario-
rum cap. 23. doctores communiter in authen-
tica quas actiones C. de sacrosanctis ecclesiis
diversus est si legatus illicitus vel pro-
hibitus fuerit tunc certum nullum momen-
ti esse etiam in hac specie Africanus vel res-
pondet [illegible] qui a patre vel domina sua
sint heredes [illegible] quia omnia illa [illegible]
honestare probatur iure l. filius 15. ff. de
conditionibus institutionum. l. non omne
144. l. semper 197. ubi late doctores tractant
ff. de reg. jur. et plura causa adstruit hispanus
lib. 2. [illegible] cap. 3. [illegible] nonualt
de ablatione [illegible] tenendi in. l. heres
meus 79. § fin. ff. de conditionibus et demons-
trationibus quo exemplo [illegible]
in dictis juribus cum nouandum [illegible]
in [illegible] scripti heredis penam [illegible] lega-
ri posse [illegible] admitten-
dum in penam [illegible] [illegible] relicta
datus fuisset quam [illegible] juris inter
pretatio est quam [illegible] in [illegible]

Emanuel Costa in l. si ex toto ff. de leg. 1. n. 2. neque enim aliter ex ratione quam Africanus subiecit, quae generalis est, dici potest in persona debitoris ab eo nomine legari non posse, nam in ea ratione clausula differentiam facit praecedens secundus quem Africanus propterea dixerat videlicet ut in persona heredis scripti legari non posset, in persona vero debitoris posse, nisi illicite datum sit ipso qui paene nomen non invenit et ex specialiter quibus dare enumeratis generalis subiiciatur verbum quo specialia complectatur, ut eleganter Ulpianus scribit in l. si servus servus 27. §. et non negat ff. ad l. Aquiliam, neque sub continenti se corrigere velle censeatur l. non ad ea ff. de condit. et demonst. notant Alciatus in tractatu praesumptionibus regula 2. praesumptione 23. Menochius in eodem tractatu lib. 4. praesumpt. 140. n. 32. unde apparet diversi modo constituisse Caesarem quam Africanus

126 scripserit.

Denique ex eodem principio infertur legatum etiam si persupervenien testatoris vel gravissimas inimicitias inter legatarium et testatorem ademptum intelligi ac proinde revocatum censeri, neque ulterius legatario debentur, ut plane decisum est in l. 3. §. fin. l. ex parte 22. ff. de adimend. legat. l. si inimicitiae ff. de his quibus ut indignis ubi late prosequuntur doctores et in l. hereditas §. 4. per text. ibi cedes ff. et praeterea Jason eius tomo 1. variarum

Cap. 12. n. 56. in prin. Mascardus de probatio-
nibus volumine 2. conclusione 902. per
totam, et volumine 3. conclusione 1287. a n.
137. Mantica de coniecturis ultimarum vo-
luntatum lib. 12. tit. 5. Menochius de praesump-
tionibus lib. 3. praesumptione 37. a n. 19. et lib. 4.
praesumptione 170. Petrus Faber lib. 3. semes-
trium cap. 15. Cornelius lib. 4. commentariorum
cap. 17. et [illegible]. Cum igitur lega-
[illegible] amicitia et affectione et benigna volun-
tate inter legatarium et testatorem praesumpti[illegible]
[illegible]
[illegible] amicitia et benevolentia cessante cessa-
ret quoque [illegible] legatum [illegible]
[illegible] praesumi [illegible] omnes illi
[illegible] exbicratione
[illegible]
12. [illegible] legatum [illegible] cessante [illegible] cessaret
[illegible] legatum l. qui tutelam 20. [illegible] de testa-
mentaria tutela l. tutor 28. §. 1. [illegible]
[illegible] 32. ff. de excusationibus tutorum
[illegible] partes [illegible] ff. de legatis 1. legan-
[illegible] causa omni cessa[illegible] propter super-
venientes inimicitias [illegible]
[illegible] non [illegible] qui [illegible]
[illegible] constitissent [illegible] modi ini-
micitiae intercessissent [illegible] tutela
[illegible] 5. §. [illegible] ff. de ex-
cusationibus tutorum [illegible] propter
[illegible]
[illegible]
[illegible] in fine ff. de [illegible]

re uide Montanus in tractatu de tutelis cap.
35. regula 2. an. 162. Antonius faber in suis
praelectionibus tit. 24. prior. l. illatione ff. pagina
1130. donellus lib. 2. comentariorum cap. [illegible] litera
i. Cynaldus in deque euo a lio ad uniuersa ma-
teria lumica. l. si propter inimicitias perea lio
facias l. 2. lib. 20. tit. 6. ac proinde judicandum
nec l. filius familias 23. § 1. ff. de judiciis l. si pa
ter 9. in fine principio ff. de liberali causa cap.
secundo requiris ff. de appellationibus cap. as
[illegible] k. 34. de officio delegati et ad instar cessar
[illegible] in mandatariis in l. licet
antea 13. § nouissime ff. quemadmodum 22. § cum quidam
ff. arbitrio de extraordinariis cognitionibus l. 9. l. ob
carmen 21. § fin. ff. de testibus l. si qui testes
36. alibus 27. authentica si testes. Ceodes tit. l. com
parationes 20. § omnes. Sim. tit. C. de fide instrumen-
torum mandata et procurationes libri
et negotiorum l. si mandauero 22. § fin. lanc
tis legibus sequentibus ff. mandati l. fi
lius familias. § fin. l. si aportitere ff. de pro
curatoribus ac de negotiorum gestorum et similibus sicut
adnotarunt doctores in l. si procurator per legem
C. mandati Menochius de arbitrariis casu 121 an.
22. Crisius de fideiussoribus cap. 20. § 32. dome
nicus de [illegible] tibi libertatorum cap. 13. et ibi Hispa
nus litera f. et alia plerosque a lageno tibi 6. Comi
tus n. 2.

.n. 27. Quaeuis si adverterunt ut si postea
orta inimicitia testator codicillos fe
cerit neque inmes et prossim legatum reuo
caverit adhuc tamen non debeatur neque

oberit qd. codicilli ijs ademptus non fuerit tam re troperi nemini talia assalitis ademptus in telligatur ut non a eaqz solemni ademptione opus non sit ut signanter Jureconsultus respon det in l. pen. §. sed a ff de adimendis legatis ut ex eo Mantica et Menochius et alijs expresande tis ubi supra recte docuerunt denique non re ferre a quo inimicitie ortus habuerunt cum quomo dolibet superueniente inimicitia ipsarum quasi muta tione uolunta tis legatum extinguatur ut ueri or sententia protulit quam ex Ulacquto, Meno chio, et alijs re ctius destruit Osualdus in no tis Donelli d°. lib. 8. cap. 17. litera. C. qd qdin contrarium tentauerit Bartolus in l. cum secundis 26. §. quoniam apperte ibi ff de his quae ut indignis eumqz sequutus Simonde de tis lib. 2. de interpretatione ultimarum uolun tatum interpretatione 5. dubitatione 2.ª solu tione 4. dum scribunt inimicitias exortas absqz legatarij culpa non perimere legatum nam eas traditiones satis reprobat et impugnat Jason in l. si filiam 29. n. 2. C. de inofficioso testamento et ex alijs lata Mantica Menochius Osualdus supra.

Neqz pro Bartoli senten tia facit ad quaestionis ind° l. cum secundis 26. §. quo niam ff de his quae ut indignis neqz enim ex uer bis aut sententia Papiniani quae ex cripta est quo comprobari possit qd. ille intendit inimi citias inter legatarium et testatorem prouenien tes absqz culpa legatarij eius legatum non priua re quapropter Bartoli et aliorum interpretum de eo loco sint ea tamen tam incredibilia .n. 28.

deliramenta recte appellavit Benedictus
Pinellus lib. 2 selectarum cap. 10. in princ. est enim
eius loci sententia aut difficilis valde et a novioribus
interpretibus mire vexata ita et elegantior et
ab instituto Bartoli alienior de qua quia omnia
in praesenti excutere non vacat consulendi sunt
Cuiacius lib. 8. responsorum Papiniani et in recita
tionibus ad ff. in d. §. quoniam et lib. 5 observa
tionum cap. 6. Antonius Faber lib. 3. coniecturarum
cap. 14. Schifordegerus in comentariis ad eundem
lib. 3. tractatu 25. q. 3. cum sequentibus Merillius
lib. 3. observationum cap. 27. Dancarola lib. 2. varia
rum lectionum cap. 102. Pinellus d. cap. 18. ar. 1.
Carreates lib. 2. selectarum cap. 5. ex quorum scrip
tis omnia quae ad eius loci sensum assequendum
utilia videbuntur desumi poterunt. illud
tantum ad extremum in hac quaestione admo
nuisse oportebit quod si post contractas inimicitias
testator et legatarius in amicitiam redierint
et poenituerit testatorem prioris offensae legatum redin
tegrari ut scribit consultus in l. quod si iterum ff. de
adimendis legatis cuius sententiam elegantem ad
struit tis. in l. in principio senatusconsulti ff. fa
miliae erciscundae et Petrus Faber lib. 3. semes
trium cap. 15 nam ut nuda voluntate propter
exortas inimicitias legati ademptio intelli
gitur sic renovata amicitia federe et nova volun
tate instauratur quasi ademptionis causa cessan
te ut Baldo tradit Tiraquellus d. tractatu
cessante causa 1. p. ae 1ae n. 24. prosequuntur Mantica
Menochius et aliis in locis supra laudatis.

Cap. 2m

Legati Deff.o

ex dictis in precedenti n. 1°
Cap. satis constat legandi significationem et ge
neralem esse et specialem qualis in adoptione est
d. l. § 1. de adoptionibus donellus lib. 2 comen
tariorum Cap. 22. Carleval dorus tomo 3. differentia
95. generalis quidem omnia in testamento re
licta continet de quibus hactenus diximus
specialis autem singularia legata et fidei
commissa de quibus noster est sermo pertinet
ita docente donello lib. 8. comentariorum
Cap. 1. et in rubrica C. hoc tit. n. 2. a quo mu
tuavit preceptor Richardus in lectionibus
ad huncce tit. Cap. 1. n. 1. et Cap. 2 in princ. in
quo generale legare est aliquid testamento dona
re quo circa eius rei usus appellatio quem varias
in libris iuris legati definitiones et forsitan de
quibus illi in dictis locis pertractant et comma
nitar ordinariis interpretes in § 1. inst. de
legat. Cujacius et tuulesembechius in paratitla
ad nostrum tit. tres Cujacius in recitationi
bus ad tit. in l. 1. ad hoc tit. duarenus in paraphra
si ff. hoc tit. in princ. Valentia lib. 3. illustrium
in commentariis ad eum des Cap. 2 n. 6 et 2. Ra
dulfus fornerius lib. 1. rerum quotidianarum
Cap. 11. Carleval dorus tomo 3. differentia 1° et
alii et alio preferens Oruadus in notis donelli
d° Cap. 1 litera C. et sequentibus. quarum
prima est Modestini in l. legatum 36. de legat. 2.

ita ac non cepta legatum est donatio testamento relicta; secunda est Florentini in l. legatum 116. de legatis 1° in princ. dum scribit legatum est delibatio hereditatis qua testator ex eo quod universum heredis foret alicui quid collatum velit. tertia est Ulpiani in fragmentis tit. 24. dum tradit legatum esse quod legis modo id est imperative testamento relinquitur. postrema est notissima Justiniani definitio quae ex his omnibus ad jus quod suo tempore observabatur in hunc modum formavit in d. § 1. inst. hoc tit. his verbis legatum est donatio quaedam a defuncto relicta ab herede praestanda quas singulas optime explicuit Fornerius in lib. proxime d. cap. 11.

n. 2° Ex eis autem quae ante censores nostros frequentius ut puta elegantior Modestini definitio placuit et quae praecipuas legati essentias contineat cum tota legati natura ex eo constet quod donatio sit et quod testamento relinquatur ut ait Valentia supra d. n. 2 ideamque fore definitionem perfectam in d. § firmat Donellus d. lib. 8 cap. 1. Ceterum Justinianea a definitione Modestini non multum discrepat et jus quo post Justinianum utimur convenientior est et simul utramque explicuerimus officio functi videbimur ut fecisse videtur Cujacius in paratitlis ad nostrum titulum. aiunt itaque Modestinus et Justinianus legatum esse donationem quod verbum sibi tanquam generis loco proponitur quia praedicatur de omnibus dispositionibus lucra

tiuas causas habentibus de quibus in. tanti cas. lucratiuas. C. de imponenda lucratiua descriptione lib. 10. ubi inter reliquas legatum numeratur quod semper lucrossum esse dicit. in. l. si hereditates 32. Mandati idque commune habet cum ceteris donationibus ut ipsemet a donatione sit. l. 1. de donationibus inter uirum et uxorem. l. eadem, et quidem legatum continere in se donationem satis etiam florentini definitio expressit dum eam dixit esse delibationem hereditatis qua testator aliquid collatum uoluit nam quod conferre aliquid in alium nihil aliud quam donare significat in. l. proxime. 50. de ritu nuptiarum. l. ut heredibus 50. l. sequens 68. l. ultima 87. §. tutius titulus de legatis 2. l. 1. §. si parens sit a parente quis sit manumissus ff. 26 de criminibus stellionatus. l. si filia 20. ff. de rebus 23. C. de donationibus ante nuptias. l. si mortis 5. C. ad. l. falcidiam. l. fideicommissaria 23. §. seruus peculii de fideicommissariis libertatibus. l. 3. §. filius de administratione rerum ad ciuitates pertinentium. l. quod adipiscendae 40. juncta. l. sequenti de donationibus interuirum et uxorem legatum liberalitas dicitur in. l. utrum ex familia 67. §. si de falcidia de legatis 2. et in. l. cum non facile 6. secundum plagas quas per leges falcidias et aliis locis quos adduximus supra cap. 1. sectione 1. in principio. quia donatio ipsa liberalitas est. l. hoc jure 19. §. non potest de donationibus. l. fin. principio et in uersiculo utrum quae et uersiculo ubi autem. C. de dotis promissione quod

donationem a liberalitate distinguat Man
ticca de tacitis conventionibus lib. 23. tit.
2. n. 2.

n. 3 Resolutum vice generis in definitio
ne statuerimus donatio. Dictas discrimi
nanter ad differentias aliarum rerum quae
testamento relinquuntur ut sunt heredi
tas et fideicommissum libertas quae in quibus
constat aliquid dari nullas tamen in eis inveniri
donationis esse ut recte animadvertit
Donellus in rubr. ca. 6 hoc tit. n. 1, nam ut
de hereditate dicamus certum est eam ple
rumque nihil continere donationis ut pote
quae saepissime nihil praeterquam aes alienum
contineat ut satis constat ex his quae Jus
tinianus tradit in § 1 inst. quibus ex cau
sis manumittere non licet et in princ. inst. de
heredum qualitate et differentia, ipsique ad eorum
illustrationem scribit Antonius Faber in jurispru
dentia tit. 6. princ. 3. et 4. per totum et tamen
nonnominus hereditas est. l. hereditas 50. de
petitione hereditatis l. hereditatis 119.
de verb. sig. quod utique in ~~heredi~~ legato omni
no diversum est quippe quod nunquam dam
nosum esse potest d. l. in hereditate 32. man
data et licet adita hereditate heres dominium
rerum hereditariarum nanciscatur l. cum here
des 23. de acquirenda possessione hoc certe
per consequentiam successionis contingit in qua
commoda et incommoda hereditaria latent
ut apparent ex l. 1. l. cum sequentibus de bono
rum possessionibus et ubi hereditas aliquid aeris
alieni contineret licet plura bona haberet

non posset tamen donatio dici l. 6 si rei alie
ni 15. C. de donationibus quare definitionem
legati heredis institutioni non convenire
acriter firmant Vulteius in § 1. inst.ª hoc
tit.º n. 3. Jedeus in l. verbis legis 120. de verb. sig.
n. 2 Donellus d.º li. 8. Cap. 1. licet dissentien
te Roberto lib. 2. sententiarum Cap. 23. quem
satis refellit Osualdus in notis Donelli supra
litera Q. ipse satis evincit postrema de
finitionis apa[?] Justinianus verba ibi ab here
de prestanda que nequaquam heredis institutioni
conveniunt per quam res personali actione
ducitur dominium rerum hereditariarum d.ª l. cum
heredes legatum autem ab herede prestatur l. 1.ª
in pri.º quod legatorum l. cum res 41. de legat. 1. l. le
gatorum 33. de legat. 2.º l. non est dubium 5. C. de legat.
l. ult.ª C. de hereditariis actionibus Antonius Go
mec tomo 1. variarum cap. 12. n. 17. Peregrinus de
fideicommissis articulo 12. Donellus lib. 8. comen
tariorum Cap. 29. et Osualdus in eius notis, ideoque
plures diferentias legati ab hereditate recensit
forsterus lib. 1. de successionibus Cap. 51.

Videntur tamen eadem notta
distingui fidei commissa a legatis quia pe origi
ne fidei commissorum inspecto cuius iuris ut nullus
et necessitate non continerent in prin.º inst.ª
de fideicommissariis hereditatibus nulla unde
tarum his donatio testamentaria consistere
quam ex voluntate alterius penderet l. illa in
stitutio 32. de heredibus instituendis ut docu
erunt Donellus supra Cujacius in paratitla
hoc nostro tit.º Vulteius in § 1. inst.ª eodem n. 2 Ri
chardus in lectionibus ad hunc tit. Cap. 2. n. 4 — n. 4

quia revera eius libertas ex fideicommissi causa
relicta est non esse libertus testatoris sed heredis ma
numittentis scribunt Consulti in l. si quis 13 § 1 de
operis libertorum l. qui ex causa 29 de bonis liberto
rum, et ipse Stephanus in sing. penultima 1o de singulis
rebus per fideicommissum relictis quibus ad speciales
grauiter utitur Antonius Faber in suis praeter
tractatu 5 principio 2 illat. 8 et tit. 6 prin. 1 illat. 1 pau
lo ante finem pagina 205: Caeterum verius est ad di
ferentiam fideicommissorum non posse constare cum
fideicommissum donatio appelletur et verbis donatio
nis peragatur in l. miles 75 l. cum pater 77 § donatio
nis 26 de legat. 2 quas ad rem expendit Cravetta
in rubrica hoc tit. art. 18, quod in supra specie liberta
tis fideicommissariae animaduertere licet, nam qua
qui ex causa fideicommissi manumittit non praestat
beneficium quod coactus praestat sed testator qui
libertatem fideicommissum reliquit l. 1 C. de li
bertis et eorum liberis l. unum ex familia 67 § 1 de
legat. 2 docte eleganter Antonius Faber supra
fur(?) de alimentis tit. 8 privilegio 65 n. 47 donec
quod quia appellatione legati et fideicommissum con
tinetur l. fideicommissa 12 § si seruo l. et fideicom
missa 87 de legat. 3 l. Titius(?) 30 de pactis dota
libus et aliis locis quibus comprobat Cujacius
lib. 4 observationum cap. 23 quo circa per verbum
donationis in definitione legati non excludi fi
deicommissum rectius censuerunt Gentilis lib. 1
variarum lectionum cap. 15 Osualdus in notis Done
lli lib. 8 cap. 1 litera f.

n. 5° In libertate autem directo re
licta aliter se res habet ut donationi dici possit
na, et si manumissio dicatur esse datio libertatis

in l. 4. de justitia et jure pr. d. inst. de liber
tinis Antonius faber in jurisprudentia tit. 5. pr.
Donellus lib. 2 comentariorum cap. 11.
et tam grande beneficium ut jureconsultus appel
lavit in l. 2 de bonis libertorum quod estimationem non
recipiat. l. libertas 106. l. non est singulis 2 106.
ff. de reg. jur. cum multis quas adducit Stephanius
lib. 2 eiusdem tit. cap. 1. in pr. ad huc tamen
donatio dici non potest ut recte docet Donellus
in rubrica C. hoc tit. n. 7 ad finem, negando enim quod quas
de suo confert manumissor in servum ut datio in
tervenire dicatur sed tantum jus domini quod in ser
vum habet remittitur nunc servitus
et quo ablata libertas non ab homine sed ab
ipsa natura est ut eleganter consideravit Antonius
faber in jurisprudentia d. tit. 5. pr. 2. illatione
~~122 et ante cum ... lib. 6. declaratione 86.~~
~~et ... Donellus ... cap. 11.~~
litera f. et lib. 6 cap. 2. litera N. quod apertissime
ex eo demonstratur quod donatio non quae retinuit
~~... non patet de donatione ... l. in ...~~
~~... ff. de reg. jur. l. ...~~
C. de jure deliberandi libertas ... praestatur
praestatur qui manumissus ... titulus
~~... in l. ... C. de ...~~
~~... manumissione et ...~~
~~... Antonius faber ubi supra d. illatione~~
22. et tit. 3. pr. 2. illatione et ... in l. 1.
de regulis juris ... recitationibus ad ... C. de
~~testamentaria manumissione~~ in fine et ante
... erat in l. quod aben
ti 30 n. 3. per ... ibi de acquirenda possessione
quorum ... pluribus illustrantes adstruunt

tiraquellus de nobilitate cap. 6 n. 37. Castillo
de re frumentaria lib. 2 cap. 12 n. 10 quidquid contra
rium ac proinde servitutem voluntariam esse et re
pudiari libertatem posse levibus argumentis mo
tus contendat Vadalpius forensium lib. 4 variarum
quotidianarum cap. 3.

n. 6 Ex qua ratione illud notabi
liter fit quod cum legatum donatio sit et libertas non
habeat in se donationem, consequenter datio direc
ta libertatis in testamento non sit legatum: quod li
cet displiceat Duareno in l. 1 hoc nostro tit. et Al
varo gente lib. 1 variarum lectionum cap. 11 et
Angelo Matheacio in epitome legatorum lib. 1
cap. 1 n. 21 recte tamen defenditur a Vacono
lib. 4 declaratione 53 n. 1 et a Gobeano in l. si quis
eum 16 n. 3 de vulgari, firmissime autem pluribus
rationibus ab Alexandro Turamino in epistolis
academicis cap. 2 et in tractatu de executione
ne legatorum cap. 5 quorum sententia validiorem
placitur et propugnatur a Bosvaldo in notis Donelli
lib. 8 cap. 2 litera N. et cap. 4 litera g. pro quibus et
pendi possunt tex. in d. l. si quis eo fatum l. generali
20. l. verbis legis l. 120 de verb. sig. l. 1 Titius 39. ibi
nam inter libertates et legata quantum ad hanc
causam nihil distat, dum animus testamen
to demumque apertioris in l. plane 94 § fin. de legat. 1.

n. 7 Neque proderit contrariae
sententiae quod quas facit tex. quoniam tum Titium
§ fi. si conditionis o. § fin. de heredibus instit. ubi
libertates legari legataque dari existimant, quibus
attentius expendatur potius retorqueri potest
ut probet dationem libertatis non esse legatum
quia in eius specie servus heres institutus liber

ita testatore semet ipso accipere dicitur, cum certum sit
testatorem a se ipso legari non posse l. atquin dicta l. plane
39. § si duobus ff. de leg. 1. l. legatum 116. § 1. hac nostra ff.
donellus lib. 8 commentariorum cap. 7. e tibi hinc salibus
litera C., la ergo si libertas potest legari non po-
test illa a servus heres institutus a se ipso accipere
ne juris hec manifesta principia mutuo inter
se collidentur et implicarentur. neque huic interpre-
tationi obstant postrema testatoris verba ibi nam piacchi
legari si bene non potest, ita nec a se ad eum quorum
sensus non aliud est legari, de est libertates sibi a se
relinqui non posse pugnare tamen apertamente illis
quae continentur, ut ea compulsus servus cum ipsa dicitur
ita affirmat servus heredes instituti a semet
ipso recte libertatem accipere credendus autem
non est in continenti se corrigere voluisse l. non
ad ea 19. de cond. et de monstrat. Alciatus de
praesumptionibus reg. 2 praesumptione 18.
Menochius eodem tractatu lib. 4. praesumptione
190. n. 32. et praesumptione 163. n. 7. id ille potius
quod quae ad nostrum pertinent legatum esse et non posse a se ipso
quid accipere contrarium est pro ad mutuo contrario
sensu adest ut ergo explanat l. dolus qui facit pulc.
in inst. ea de esse illud ubi accursius animadver-
tit in inst. de societate l. et si contra ff. de vulgari l.
quotiens ... de acceptationibus l. pen. C. de so-
lutionibus cum similibus de quibus de quibus
apud Everardus in argumentis legalibus loco
a contrario in l. tuscus practicarum conclusi-
onum tomo 2 conclusione 113 et tractatu late
de interpretatione statutorum cap. 2 late
ante finem cuius interpretationem
eorum ... extendit particulariter possita

[illegible] 25

tur curatori actio non legatum iuxta senten
tiam Menochij et caeterorum ubi proxime. Id
post mortem Carilli secundum quod testamenti
definitio profertque extat in l. 1. qui testa
menta facere possint ut recte observavit Do
nellus in rubrica C. hoc titulo n. 7. et 8.

[illegible] quae fortassis ratio est
hactenus praetermissa ab omnibus cur iure
veteri legata non nisi in testamento relin
qui possent, nam cum ipsa ex voluntate testan
tis pendeant l. si mihi et tibi. 12. §. fin. in fine
ff. de legat. 1. Donellus lib. 8 commentariorum
cap. 2. in fine quae tota in testamento facit
et facto. 35. § servum ait cum Italicarum de heredibus
instituendis l. in conditionibus 19. de conditionibus
et demonstrationibus ex eorum late Mantica de
coniecturis lib. 2 tit. 2. apparet testamentum esse
voluntatis nostrae iustam sententiam de eo quod quis
post mortem suam fieri velit quemadmodum Modestino
definitus fuit in d. l. 1. qui testamenta fa
cere possint ubi passim exponunt interpretes et
in rubrica inst. de testamentis et Duarenus in
commentariis eodem titulo cap. 1. Donellus in rubri
ca C. eadem n. 2. et lib. 6 commentariorum cap. 4. et
Quesada in suis variis [illegible] Gregorius lib. 42 Syn
tagmatis cap. 2. Medices de definitionibus 2a
parte definitione 76. [illegible] in l. 1. glosa 1. tit.
4. lib. 5. recopilationis Hispanae de testamentis in
glosa rubricae 1a parte porro cum ut dixi cir
ca legata legitime conmodo elle explicari
non potuit ut substantia legatorum quae in
voluntate consistit non nisi in eius de sua volun

tatis ius tam sententia exprimeretur, ut tam con
tineretur, ita ferente rerum natura ut unaquaeque
res ad proprias suae ipsius naturam facillime revocet.
l. sumus 27. § pactus ne peteret ubi ad notarunt
plerique de pact. l. prout 80. l. penult. de solutionibus
l. nihil tam naturale 35. de reg. jur. quam pluribus
illustravit Sifanius lib. 2. ejusdem tit. cap. 14. nisi
mallis dicere cum eodem in lectura altorfina ad
tit. in l. [illegible] 25 n. 4. de mortis causa donationibus
hujus id ex hoc contingere quia legata verbis legi
timis hoc est solemnibus et directis relinque
bantur, quae verba tantummodo in testamen
tis erant recepta, ut utrumque constat ex Ulpia
no in fragmentis tit. 24. in princ. Fornerio lib.
1. rerum quotidianarum cap. 11. et ex textu in l.
quoniam indignum [illegible] C. de testamentis junc
ta l. in legatis 2. C. de legatis quam partem
dictae legis quoniam appellat Gotofredus in
eius scholiis ibi.

Quare postquam per eas leges eorum
verborum est remissa observatio accedentque per Jus
tinianei constitutiones in l. 2. C. communia de
legatis et nostra autem in Inst. de legatis ceperunt
legata ab intestato et codicillis deberi. d. § prae
terea in Inst. de fideicommissariis hereditatibus
ubi plerique ex glossographis animadverterunt .n. 11
et in l. 1. de legat. 1. praesertim Cujacius ibi qui
ideo recte monet propterea Justinianum de
finitionem pro loco illorum verborum testamen
to relicta quae erant in definitione Modes
tini reposuisse illa a defuncto relicta quia ra
tiones habens constitutionum sui temporis
cessatriam non ulterius legata ex testamento

ultimam [illegible] D. ex uoluntate relinquentis uollu-
it [illegible] predixerat Ussolgrietasibi n. 134. et
a curtius uerbo personale sen d.a l. 2. C. commu-
nia de legatis sequuntur Mesingerius n. 9. et
alii ex interpretibus in § 1. inst. de legatis
quibus annuit Regius [illegible] in l. 1. tit. 9. p.a 6.

n. 12 Que licet ita sint ego huc ego
existimo uberiori esse sensu eorum uerborum et tum
priorum modestini quibus sibrogata sunt genera-
litatis loquendi formula expressa propius retineant
ne nulla quod legata ex testamento relinqui debeant
et quia [illegible] definiendi ratio unde sensus ha-
beat ut non nisi post mortem testatoris consequi po-
ssint adita demum hereditate l. [illegible] Thomae 6.
§ cui seruus de legat. 1. cum uoluntas cuiusque [illegible]
suprema usque ex [illegible] duret. 4. de adimendis legatis l.
cuius hic status 32. § penitentia de donationibus
inter uiros [illegible] specie obseruauit Medices de defi-
nitionibus 2.a parte definitione [illegible] n. 2. elegan-
n. 13 ter Mantica de coniecturis ultimarum uolunta-
tum lib. 1. tit. 4. n. 8. quod enim tempore testamen-
ti sortitur effectus habiturus ultima est definitione
expressum est etiam l. [illegible] 96. [illegible] de heredibus
instituendis l. qui hereditatem 19. de acquirenda
uel hereditate l. 1. § 1. de legat. 3. § in extraneis
inst. de heredum qualitate et praeclare diui Pau-
lo ad hebraeos cap. 9 uers. 16. Ubi testamentum
est mors necesse est intercedat testatoris testa-
mentum enim in mortuis confirmatum est
alioquin nondum ualet dum uiuit qui testatus est
[illegible] sententias compilatis in l. 1. de heredita-
te uel actione uendita l. 6. pro herede l. 3. C.
eodem l. 2. § interdum de uulgari [illegible] ita tamen 27.

§. a patre ad trebellianum. l. donari 29. §. fin. alias l. quidam 30. de donationibus. l. fin. C. de pactis quare salvianus lib. 3. ad ecclesiam catholicam merito a variis ineptus quia illusserit et testatores qui ne sibi vivo heres bona eripere titularis tituli vivendum duxit quandoque ego ex rebus humanis decessero tunc ille mihi heres esto, sicuti adres expendit, cujacius in recitationibus ad ffa. in l. 1. qui testamenta facere possint.

Neque contrarium suadet tex. in l. quidam 28. in princ. de manumissis testamento nam quod ibi ex labeonis sententia julianus ait liberum futurum eum servum qui libere esse jusserat post mortem suam illis ex heredibus etiamsi is vivo testatore decessisset non ideo decidendum est quasi illico vivo ipso testatore libertas contingat ut male existimaverunt quidam favore libertatis recepti id enim absurdum foret et testatoris voluntati et naturam sed demum post mortem eius quo tempore testamentum esse ceperit quod certum est tacitam habere conditionem si testator mortuus fuerit ut ex supradictis apparet et recte docent cujacius in d. l. 1. et lib. 2 julianum ad urseium ferocem in d. l. 28. donellus in rubrica C. de testamentis n. 8. Ceterum dubitandi ratio quae cujacium commovit volebat quia servus inde trahit conditione defectus cum testatore vivo conditio impleta est. quasi fuerit potestativa aut promiscua juxta regulam textum in l. 2. versiculo quod dicam l. si ita facta l. 1. §. 1. in princ. de conditionibus et demonstrationibus, unde eum debuit esse nequaquam liberum futurum contrarium tamen n. 13

respondet iureconsultus quod tamen omnium ex heredibus sub cuius incerto die conditio libertatis adscripta est, magis est, ut qualiset non promiscua, que etiam a suo testatore impleri potuit, ut docent consulti in d. l. 2. in princ. l. hec conditio 20. in princ. d. l. 11. § 1. in fine l. si quis heredes 7. C. de institutionibus et substitutionibus, Donellus lib. 8. commentariorum cap. 33. Antonius Fabro mec. variarum cap. 22. n. 61. et 62. cum supra. Per elegans exemplum extat et ad speciem dicte l. 13. valde accommodatum in l. Publius 36. in princ. de conditionibus et demonstrationibus, quare non mirum si libertas seruo competat, nomine quod a suo testatore iam mortuo, ea quidem ratione caute iureconsultus scribit non verbo presentis temporis, seruus liber esse, sed futuri, scilicet post mortem testatoris, que recta eius loci interpretatio est.

n. 14 Ex qua lucem accipiunt predicta definitionis justinianeæ verba ibi *a defuncto relicta*, que difficilia uideri possent, si, in ea qualitas adiuncta uerbo, ut solet, intelligeretur secundum tempus uerbi iuxta regulam textus in l. in delictis 7. § 1. de noxalibus l. titius 25. de testamento militis l. 2. de auro et argento legato l. interuenit 24. de legatis prestandis, de qua pluribus Barbosa in axiomatibus iuris cap. 29. n. 6. nam quod proprie et pariter loquendo falsum esset intelligeam donationem testamentariam a defuncto relictam, cuius uoluntas eius morte finita est. l. 4. l. quia certum 27. uersiculo alio de eo locati. l. que si 15. § 1. qui et a quibus l. 3. de seruis exportandis

l. 1. C. de sacrosanctis ecclesiis, ne legibus aliquid in
telligi possit abesse quod in rebus humanis non est
l. 2 quis sententiam sine appellatione rescindan
tur quas illustrant Cuiacius lib. 3. responsorum
Pauli ibidem Gratianus tomo 1 disceptationum
cap. 12 art. 19. Carrotius de remediis sententia
rum exceptione 2. mediis in tractatu mon
omnia soluit 2.a parte conclusione 101. n. 285.
etsi ad mortuos scribere non valde absurdus
quibusdam exemplis contendat Pater Mendoca
in viridario suo ~~quaest~~ lib. 5. problemate 15. n.
supradicto sensu intelligeremus verba illa
habita relatione quod postquam defunctus
est testator legatum sortiatur effectum ex dic
tis juribus et textu in Cap. cum Marthae.
Caeterum de celebratione Missarum, vel
comparative ad ipsos heredes cuius statim
in ipsa definitione mentio ultim. l. 1. de
religiosis, et qui legatum praestare tenetur
defuncti, non vivi, cuius interim nec
ipse heres est, ex supra laudatis juribus et
ex elegant textu in l. 1. §. fin. de tabulis ex
hibendis, ut recte interpretatur Mendoza
d.a definitione 78. n. 5. vers. 4., idque et relin-
quendi verbis in utraque definitione posi
tis satis aperte significat, quod tantummodo
ad postremas testatoris voluntates perti
net, et ad ea quae post mortem relinquuntur
d.a l. 1. §. fin. l. cum vero 26. §. 1. de fideicom
missariis libertatibus l. ult.a pro legato l. 4.
§. si debitori ut in possessionem legatorum l. 2.
.C. de naturalibus liberis et alibi passim

nisi malluit dicere a defuncto sic scriptum a Jus-
tiniano quasi diceret a moriente, ut ita accipitur
a Papiniano in l. quae fideicommissa 19. de legat.
2. et in l. seia 42. §. ult.o in fine de mortis causa
donationibus. l. 3. § 1. ad Sillanianum, et exhaereda-
to in auth. ex testamento haeredibus et falcidia quo
sensu accipit et interpretatur Mantica
de coniecturis lib. 1. tit. 4. n. 8. et 9.

n.o 15. Super vi definitione Justinianea verba illa ab haerede
praestanda, quae omnibus interpretibus prae-
ter modernos auctoribus dictis [illegible] sapuit [illegible]
de legati definitione aliena adeo quod ut
spuria et supposititia detrahenda censent
illis quod [illegible] quaestionem moverit enixe id
contendentes Otomanus et Heginarius [illegible]
bachius et Balduinus in l. inst.a de legatis ubi
etiam [illegible] n. ult.o et in tractatione de pactis
cap. 5. n. 40. Ludovicus Vusardus et Julius Pac[illegible]
in notis ad [illegible] in l. legatum 36. de legat. 2. [illegible]
[illegible] et alii apud Bualdum in notis ad [illegible]
lib. 9. commentariorum cap. 1. litera g. et ex veteri-
ribus ante eos Jacobus de Negris n. 41. Socinus se-
nior n. 70. Socinus junior n. 47. et alii apud Bolagne-
tum in rubrica de hic n. 125. [illegible] in d. l. [illegible] n. 22.
Caldas in l. procuratores. C. de in integrum restitu-
tione verbo sine curatore n. 10 in fine, quo-
rum sententia eorum suppresso nomine magno-
pere placuit [illegible] recitationibus ad [illegible]
[illegible] l. columna 3. [illegible] et [illegible] in l.
verbis legis l. 20. n. 2. de verb. sig. [illegible]
[illegible] verba [illegible] et [illegible] exempla

ribus abesse et ad substantiam definitionis non
esse necessaria in qua exponit quod ipsa res sit non
autem a quo exequi aut prestari debeat ut in
genue fatetur Cardonellus d. lib. 8. Cap. 1. ante
finem, imo et Richardus ipse eorum verborum
aliquin prologo propugnator acerrimus in lec
tionibus ad hunc titulum Cap. 2 n. 8. et 23 in fine.

Quin vero non esse nece n. 16.
saria probant illi primo quia legata redde[n]do
mentium iuris intellectu recta iudicabantur
a testatore in legatarium non per factum he
redis ut ex parte papinianus scripsit in l. lega
tum 80. secundum vulgatam lectionem de legatis 2.
cum quo et alii iurisconsulti veniunt in l. a Ti
tio 64. de furtis l. 1. § si damnum 9. § 10. et heredi tor
de peculio et aliis locis quibus res explicans ner
vose defendit Caballos practicarum communium
q. 757. Cuiacius lib. 1 definitionum Papiniani
ad l. 80. quod necesse non est ut ab herede preste
tur legato in legato vindicationis, preceptio
nis et per sinendi modum de quibus in sequ
enti Cap. agetur. verissimum esse constat ex tra
ditis a [illegible] ab Ulpiano in fragmentis
tit. 24. Caio lib. posteriori institutionum tit. 9.
et lib. 2. tit. 5. § 2. Julio Paulo lib. 3. sententiarum
tit. 6. Antonio Fabro lib. 1 coniecturarum Cap. Donello d.
lib. 8. Cap. 3. et Oinaldo? in litera A. in quibus legata
rius propria authoritate ex concessione aut concessione
ne testatoris capiebat legatum non ab herede ut
accidit in specie text. in l. Titio 34. § 1. de legat. 2 iuncta l.
communiter recepta ibi verbo non sic et his, que per eas
tit. ad eius rei expositionem tradiderunt Jason in l.

non est dubium s. art. 2 C. de legat. Crolus in l. 1. hoc nostro tt. n. 48. gomec in l. 45. taurin. n. 133. gu tierrec in repetitione l. nemo potest de legat. 1. n. 354. Menochius de adipiscenda possessione remedio 2. art. 42. idem contingit in legato liberationis quod penes se legatarius habere dicitur in l. 1. § si debitori, ut in possessione legatoris l. 3. § nunc de effectu de liberatione legata, et in legato nominis debitoris de quo in l. ex legato 18. C. de legatis l. nomen debitoris 34. de legat. 3. 2º probant authoritate tt. in l. luttius 22. de legat. 2 l. 1. filia 11. C. de legat. 1. lex 46. secundum decursum interpretationes ibi verbo soluit de auro et argento legato in quibus ipse testator licuus prestat legatum nec amplius heres est su a legatario conveniri potest. Denique quod precipuum est fundamentum Graciani quia non tantum ab herede prestatur legatum sed etiam a legatario et a patre vel domino heredis vel legatarii l. 14. cum sequentibus de legat. 3 § 1. inst. de singulis rebus per fideicommissum relictis. Donellus lib. 8. comentariorum cap. 7. infirmi igitur necesse non est ut ab herede legatum prestatur quemadmodum justinianus in sua definitione requirit.

n. 17

Nec tamen non tadim quanto minus illas veterum ac provinciarum definitas ut fecerunt huidaciusippe sibi contrarius in paralitla ad nostrum tt. et in nottis ad dictum § 1. inst. de legat. ubi etiam missingerus art. 10. Pichardus art. 15. usque ad finem et hadices d. 2 parte difinitione tt. n. 3. et 5. versiculo 5.

Antonius faber d.º lib. 6. conjecturarum cap. 1. donellus d.º lib. 8. cap. 5. ubi d.º maldis litera g. strenue autem et eleganter in rubrica C. hoc tit. art. 9. at vide et fusfornerius lib. 1 rerum quotidianarum cap. 11. ex quorum scriptis deprehendes ea postrema ad finitionem verba utiliter, immo et necessario adiecta esse, nam ut recte donellus ubi supra considerat, aut reiiciuntur ut falsa, aut repudiantur quasi supervacua. Sed neutrum istorum continent, igitur recte et apposite sunt adiecta. Non equidem falsa sunt 1.º quia in omnibus vulgatis et florentinis, et probatissimis quibusque codicibus reperiuntur, immo fere nullus est in quo non reperiantur aut nullus aut alter est is tanti esse futurus ceterorum omnium fidem excluderet, aut abrogaret, qui in potius suspiciori aut recentiori judicio condemnandus esset, ut ille ceterorum authoritate superaretur, quaque ita recepta ~~[illegible]~~ lectionem omnino expungeret et et macularet ex ratione textu in l. si privatus lex etenim C. de fideicommissis cap. prudentiam 21. in fine de officio delegati cap. de quibus 20. distinctione.

2. quia id quod in dictis verbis justinianus expressit, aliis verbis importantibus exprimitur a florentino in sua definitione legati, quae extat in l. legatum 116. hoc nostro titulo scilicet esse delibationem hereditatis qua testator ex eo quod universum heredis foret, alicui quod collatum vellit, quae priora delibationis verba, nihil aliud significant, quam deductionem de hereditate ita factam ut

R. L.º

ad hunc hereditas integra cum pro aliquot recte
cepit Osualdus in notis Donelli d.o cap. 1.
litera D.1. et eius supresso nomine, sed ipsis
patris verbis Richardus in lectionibus ad
hunc titulum cap. 2. a n. 28. si igitur legatum
delibatur de hereditate et legatario datur,
non potest prestari, si autem diximus in de
finitionis verbis involuit Modestinus
in d.a l. legatum 36. de legat. 2. in testa
mento relicta, namque testamento re
linquitur non ab alio quam ab herede pres
tandum est. l. pa pluribus 107. l. si servus
108. §. non autem ff. de legat. 1. l. omnia 32.
l. cum ab uno 33. de legat. 2. ut igitur in defini
tione Modestini recte ponitur verbum tes
tatore relicta, quia non potuit legatum
relinqui nisi in testamento, sic in defi
nitione eius termini a recte ponitur ab
herede prestanda, quoniam non potu
it legatum relinqui nisi ab herede ut tu
utcunque bene Donellus consideravit d. n. 9.
et 10. nunc quia a legatario legari non po
test, ut expresse Justinianus nos docet
in princ. inst. de singulis rebus per fidei
commissum relictis, namque contra Cuiacius
scripsit supra advertens, tamen certi iuris
principium pecatum est nisi accipiatur nomen
de fideicommisso quo onerari legatarius
potest §. 1. eod. tit. quo casu loquuntur
tt. in l. 4. cum sequentibus de legat. 3.
advertit Richardus in d. §. 1. dicti tit. hoc
tit. n. 167. tum etiam quoniam legatum

etiam simpliciter relictus ab herede praes
tandus est ut ad legatarium perveniat,
de quo pluribus adductis latissime tomo 1. varia
nis cap. 12. n. 17. Peregrinus de fideicommissis art. 12
Donellus lib. 8. commentariorum cap. 29. et 35. ubi Osual
dus litera A. nec aliter rem contra voluntatem here
dis propria authoritate occupavit interdictum quod le
gatorum incurrat, quo si occupata revocantur
etiam si legata praeceptionis sint. l. 1. in princ. et §.
quum vero ff. ex causa quod legatorum persequuntur via
rerum, et vide idem bechius in commentariis
ad hunc titulum. Cujacius et Donellus in recitatio
nibus ad C. eodem titulo. Antonius Faber lib. 6. con
iecturarum cap. 1. Lattebus practicarum
conclusionum tomo. 5. litera L conclusione 151.
et sequentibus Menochius de adipiscenda
possessione remedio 2. et doctores omnes per
text. ibi in l. non est dubium. C. de legatis. Ergo
si Justiniani verba reddunt vel falsa, et
Modestini, et Florentini eadem ratione reci
dantur necesse est, quod absurdum est.
Ex quibus ipsis aliquid ali- n. 19.
quid apparet illa non esse supervacua, nam in
l. vindicationes dominium rei legatae recta
via ad legatarium transeat, nunquam factum
heredis, quomodo Papinianus loquitur in l. le
gatum ff. 80 de legat. 2 cum similibus de legat.
quas sic recte tradit Cujacius accipit lib. 1. de
finitionum Papiniani, et Antonius Faber
d. cap. 1 possessionem tamen eius non corpore con
sequitur, sed naturaliter comprehendi legata
rio debet exemplo heredis et hereditatis. l.

Cohaerentes 23. l. quum universas 30. § qd. per colo-
nus de acquirenda possessione à Cuius ss.
milli hic tenes [illegible] ait legatum ita
dominium rei legatae legatarii facere, ut
hereditas res singulas, ut vero heres adita
hereditate licet dominium rerum heredi-
tariarum habeat non tamen possessionem nisi
naturaliter apprehendat ex dictis juribus sic
ac rei legatae legatarius ut constat ex d.a l. qd. le-
gatorum, atque elegantiae et invulgato textu in l. per-
pro legato docent Cujacius et Fitanius in d.a l.
cum heredes Mesingerius in d.o § 1. inst.a de legat.
n. 11. Gallus lib. 2. observatione 52. n. 5. Forne-
rius 8.o Cap. 11. Donellus in d.a rubrica. C. de legat.
n. 9. et 10. quem quidem a manu heredis habere
debet a quo certe praestanda est, utque omnia
jura, et authoritates probant. Et qd. alias in
legatorum indicatione obtinere constat ex l. cum
servum 39. l. cum res 47. l. si servus 108. de legat. 1.
apertissime autem in d.a l. 1. § qui vero ex causa
in vers. idemque qd legatorum ubicumque in edicto
scripsisset consultius illud interdictum etiam ad lega-
tum praeceptionem pertinere, subiungit satis mendos
esse dicendum et ita illo genere legati legatum sit. In
quo non omnia sentior Fabro contrarium supra
scribenti, qui cuius [illegible] difficultate oppressus et
more solito suum [illegible] tribuit, cuius senten-
tia ex hijs juribus evidenter convincitur et ab
Osualdo in Donello lib. 8. cap. 1. litera g. post me-
dium. Cura autem profunda fit explicantes omnes
qd. qd. in finem [illegible] praecedentibus de interdicto
qd. legatorum scripserunt, quibus adde Richardus

Ing. l. hac lege n. 20.

Neque hunc obstabit adquas n. 20
tex. in d. l. titia 34. §. 1. de legat. 2. qui omissa
solutione Richardi ibidem n. 15 textu eius
sententias in d. §. qui vero propius accipiendus
est, ut coniunctio sive collatio utriusque statis
manifeste insinuat, nam cuius in d. §. 1. defen
dendae voluntatis testatoris causa legatarius seu
fideicommissarius sustineatur contra regulas
iuris de quibus in l. et quidem ff. l. plane 34. §. si
duobus ff. l. legatum 116. §. 1. hoc nostro tit. ut qui
libet heres institutus partem eius habeat de co
herede iure legati, partem a se ipso hereditario
iure relictam, in l. in quarta 91. ad l. falci
diam. l. eum qui 20. §. fin. de his quae ut indignis
ex quibus hic est interpretatus Cujacius lib.
20. responsorum modestini ibidem, in ea tamen spe
cie se excedit tunc regulatus in d. §. qui vero ut
qua ex causa precedentionis pro dote teneatur in
terdicta quod legatorum videlicet in ea parte
quam iure legati a coherede habet in eius
voluntate possessionem illius non possit adi
pisci et si in ea quam habet hereditario iure in
terdictum cesset, neque enim in ea aut legatarius
consideratur, sed quasi heres ut ibi Iurisconsul
tus scribit, unde est ut tias non ibi possessionem
rei legatae propria authoritate occupare pos
sit tributoriter pre tessuoran 16 adducti
male certe collegerunt.

Non obstat praeterea n. 21
exemplum legati liberationis quod et si penes se
legatarium habere dicatur in d. l. 1 §. si debitori
ut in possessionem legatorum ff. l. 3 § nunc de effectu

de liberatione legata adhuc tamen in eo est
qd. ab herede prestetur nam legata liberatione non
statim dicitur debitor liberatus ipso iure cum
civilis actio heredi testatoris supersit qua et
si ille ineffectu inquietare debitores possit ut
recte Donellus docuit lib. 16. comentariorum
Cap. 22. qd. qd. contrarium inepte heredes tra
didere tum in l. ida quid 13. ff. de verb. sig.
sed liberatur ope exceptionis qua heredes peten
tes valeat submovere d. l. 3. §. 1. et §. nunc de
effectu 1. qd. mihi 22. de liberatione legata
l. cum qui decedens 37. §. nuptura de legat. 3. l.
dolo 2. §. 1. de doli exceptione eleganter. in l.
si creditoris 17. C. de fideicommissis, quare
et ius litis atq. circuitus vitandi causa compe
llitur heres legatarius debitores per acceptila
tiones liberare vt consultum ait in d. §. nunc de
effectu §. si quis debitori 14. inst. de legat. que
solemnis liberatio acceptat testatoris legata
rio prestanda eleganter dicitur in d. l. si cre
ditoris, et cuius rei gratia simul cum superiore
exceptione etiam debitori actio in dictis iu
ribus competit que ex testamento esse nomi
natim nuncupatur in d. l. dolo §. 1. docet late
Bartolus in d. §. nunc de effectu Ulpembechi
us ad tit. de liberat. legat. n. 4. doctores commu
niter precipue Minsingerus in d. §. si quis de
bitori Brissonius lib. 3. de solutionibus pagina
450. Dualdus in notis Donelli d. cap. 22. litera
D. quibus iunges que circa huius modi legatum
plene tradiderunt Gomez tomo 1. variarum
Cap. 12. n. 82 Mantica de coniectur. lib. 9. tit.
8. Menochius lib. 4. presumptione 164. partolas

secundum quod legatum liberationis habere
de praestari, ac proinde sub illius diffinitionis ver-
bis contineri non improprie affirmari poterit.
Denique non obstat quod inter n. 22
dictum testatoris [illegible] legati praestetur in d. l.
titius 22. de legat. 2. cum similibus adductis
supra n. 16. ante finem, quippe ut legato inter cu-
ius [illegible] alii in l. 2. columna 3. ad medium hoc nos-
tro [illegible] qui re praesentat re qua legat alias
non legat. sed donat [illegible]
[illegible] in l. [illegible]
[illegible] de legat. 1. nam [illegible]
testatore praestatur legat [illegible] natura [illegible]
tione [illegible]
[illegible] Bartoli quem
[illegible] in l. legatum 56. [illegible] de le-
gat. 2. [illegible]
[illegible] in d. l. [illegible]
quo [illegible] in l. 67. [illegible] n. 86 [illegible]
bus sequitur [illegible]
22. [illegible] lectioni [illegible] ad hunc [illegible] cap. 2. n. 24.
[illegible] in d. l. [illegible]
sequentibus Gratianus tomus disceptatio-
num forensium cap. 910. a n. 6. et 24. denique
Radulfus Fornerius lib. 1. rerum quotidiana-
rum cap. 11. [illegible]
Donelli lib. 8. cap. 2. litera [illegible]
eruditi adverterunt ut [illegible] nulla est hereditas
ita nec legatum in quod [illegible]
[illegible] Florentinus loquitur de [illegible]
[illegible] in l. quae de tota [illegible]
propter necessitatem [illegible] testatore [illegible]
in alias naturas transeat: [illegible]

sententia praecedere ubi testator implicite
nulla facta commemoratione praecedentis
dispositionis legatum tradidit hunc etenim ordi-
natum inter vivos praeiudicabitur iuxta text. in
d. § [illegible] servi non absolute [illegible] ratione me-
moratione legati traditio facta tali nexu sequi-
ne per [illegible] postremam voluntatem adhuc eiusdem na-
turae retinebit et irrevocabile maneat iuxta sen-
tentiam observandam [illegible] in l. 45 [illegible] si quis sub condi-
tione [illegible] legatum nomine [illegible] aut causa quis
decederit 37 § 1 de legat. 3 quae eiusdem Bartoli
ad speciem accommodatior [illegible] in lac. de
quibus supra frequentius et [illegible]
[illegible]
[illegible] art. 67 [illegible]
consilio 29 n. 6 lib. 2 Gratiano supra [illegible]
[illegible] conclusionibus [illegible] litera L [illegible]
[illegible] art. [illegible] ex [illegible]
Gomez [illegible] cap. 52 n. 4 [illegible] n. 11 [illegible]
n. 29 Gutierrez in repetitione legis nemo potest
[illegible] n. 257 [illegible] de iuramento
confirmatorio 1. parte cap. 12 n. 15 Molina de
primogeniis lib. 4 cap. 2 art. 49 qui aliqua referunt
[illegible] legatione hanc ad terminos legis 17 et [illegible]
Tauri [illegible] efficiunt quod adversus ea receptiorem
sententiam [illegible] ad invicem contrarii et pugnantes
contendant [illegible] armenteros [illegible]
quae iuxta haec intelligenda est, neque hinc
obstabunt nostrae definitioni verba ibi
<u>ab haerede praestanda</u>, quae ut vera reddantur
[illegible] legatum scribitur eo animo relinquatur
ut ab haerede praestetur tamen et postea mutata
voluntate illud a bonis testatoris [illegible] solvatur

utendo l. lutius, quam sic accepit Donellus de
lib. 8. cap. 1. et in rubrica C. de legatis n. 10. vers.
non obstat et Albericus gentilis lib. 1. variarum lec
tionum cap. 15. Nec idem vero obstabit Florenti
ni definitio quae cum extraordinariis pugnare licet
per diversa verba eandem sententiam justiniani
non proferat non est tamen cur ut potea benedicta
esse possit; sicut etiam illi recte observaverunt
et constat ex his quae latius ad eius expositionem
tradiderunt Cujacius in d. l. hoc nos Rottelua
tenbia in commentariis ad eundem lib. 3 illus
trium cap. 2. n. 3. et cap. 3. n. 2. Caldas in l. si cu
ratorem C. de in integrum restitutione verbo
ne curatore n. 18.

Cap. 3m.

De legatorum generibus et eorum ad invicem inter se differentiis et exsequutione et actionibus quae pro his consequendis competunt.

.n.1.

Quatuor olim fuisse gene-
ra legatorum constat, per vindicationem scilicet, et
per damnationem, sinendi modo, et per praecep-
tionem, ut docet aperte Justinianus in pr. de lat. inst.
§. sed olim in inst. 2a de legat. et in l. 1. C. communia
de legat. Ulpianus in fragmentis tit. 24. §. 2. et
sequentibus, Cajus lib. posteriorum titulorum
tit. 5. Paulus lib. 3. sententiarum tit. 6. quibus
singulis certa quaedam et propria verba assigna-
bantur per quae singula genera legatorum sig-
nificabantur ut inde Justinianus refert. Nam
quod per vindicationem his verborum formulis lega-
batur, Do, lego, capito, sumito, sive habeto.
Per damnationem autem his, heres meus dam-
nas esto dare, dato, facito, heredem meum dare
jubeo. Sinendi modo legata ita concipiebantur.
heres meus sinito, vel damnas esto sinere Lu-
cium Titium sumere illam rem, sibique habere.
Denique per praeceptionem sic legata solebant
concipi, Lucius Titius heres meus illam rem
praecipito, e medio sumito, tibique habeto,
vel ita praecipiat e medio sumat, habe-
at, vel e medio ab hereditate sumito. Sicuti
sic has legandi veteres formulas, quas Jus-
tinianus ut antiquatas auctoritate appellat
in d. l. 1. ut pote subtiles et inextricabiles
circuitus praetermissis Ulpianus et Cajus
in supra dictis locis distincte conscripserunt,
et ita exponentes plurimorum quorundam
subiectis exemplis illustrantes doctores com-
muniter, utique ordinarii interpretes, post
textus in d. §. sed olim in et in d. l. 1. ut...
Bachius in paratitla ad inst. tit. 5. n. 24. Richard.

in lectionibus ad eundem tit. cap. 2. a n. 32
Valentia lib. 3. Illustrium quaestionum cap. ult.
n. 5. Cujacius in l. 2. eod. tit. Coluntina Jud.
ciarum lib. 3. Parergon cap. 2. Donellus lib.
8. commentariorum cap. 3. elegantior Caldas
Pereira in l. si curatorem C. de in integrum
restitut. verbo in curatore n. 20. ex qui
bus colliges legata per vindicationem fuisse
quando verba ad legatarium dirigebantur ip
seque capere iubebatur, per damnationem au
tem, cum heres verbis admodum directis iubebatur
dare, legata vero sinendi modo erant ex
utroque praecedenti permixta, per praeceptio
nem denique, cum unus ex pluribus heredibus quod
prae aliis capere iubebatur quod legati genus in ple
risque iuris locis praelegatum dicitur, sicuti haec
Donellus recte ubi proxime explicat.

Qua fortassis ratione deceptus Antonius Faber lib. 6. coniectura
rum cap. 2. adversus tam manifesta iuris loca et
authorum testimonia audacter contendit, vere
ras esse duas tantum species legatorum fuisse per
vindicationem scilicet et per damnationem, — n. 2.
reliquas vero quae sinendi et praeceptionis modo
fiebant, quarum priorum specie se tam ferentias
fuisse arbitratur potius quam genera separata
et distincta, utramque praeceptionis legatum
verbis vindicationis concipi consuevisse,
neque aberat differre, nisi quod solum uni ex
heredibus legaretur, legatum autem sinendi
modo eandem formulam habuisse quam legata
per damnationem, nisi quod praeterea
verba sinendi verbis adiicerentur, cum illa
usu utilitatem dare possent ...

aliter eius, non uero rei aliena, quas tamen
si hoc uerbis affectu non fecisset heres
prestare, uel eius estimationem soluere debui
sset, iuxta uulgata per Iura in § non solum 4. inst.
de legat. l. cum aliena 10. Cod. eodem l. unius ex fa
miliarib. 114. § si rem suam de legat. 2. l. non dubium
us. 114. § fin. de legat. 3. cum mille aliis.

13. Et grauiter lap
sus est Faber Communi scholae uoto improbatus,
qui tantum sibi ex his legatis presumpsit, ut
binarum generibus distinguendis hoc se solus
uera dixisse; Justinianeus autem seculi patres
ceterisque iurisconsultis, et cum his uniuersa
interpretum schola errasse crediderit, item
quod ipso ueritatis fulgore detenebratus om
bulum perspicua omnium placita ma
nifeste calcu tasset; quare alteras sententias

14. tias eius recte damnant et reiiciunt Qual
dus in notis Donelli lib. 8 cap. 3. litera A. et
Zonon laudato Vallentino cap. ult. n. 2.
nam etsi praeceptionis legatum eo cum legato
uindicationis conueniat, ut ille legari possint res que
in uno, in altero relinqui possunt ut Ulpia
nus agnoscat tit. 24. § per praeceptionem; pro
prius tamen habet naturam et uerborum formu
la, a iuris effectu, et in personis ipsis lega
tarium a legato uindicationis distinctam
illa quidem quia a praeceptione peculiari in uerbo
praecipito cuius compositio alicuius est quasi prim
pue capito quo legatum uindicationis
concipi debuit, et heres ex qua lex seruauerit, et cons
tat ex textu in l. si filia 20. § 1. ff. familiae erciscun
dae. l. quidam 36. § 1. scripturus ... si ita pluribus 107.
l. si heres 125. de legat. 2. l. ... 10. de ali

mentis legatis l. praedia 27 § liberto de fun
do instructo l. fin. de poenalis legat. et ex aliis
iuris locis quae ad eius rei expositionem afferunt
Brissonius, Pratejus, et Calvinus in lexico vo.
Praecipere Menochius ... 96 ... n. 7. Ri
chardus ... Barladorus tomo 3.
differentia ... n. 1. iurisconsultus effectu quia diffor
miter capiebant partem quidem haereditario
pro parte iure legati ut ... ex ... in l.
in quartam 91 ad l. falcidiam l. eum qui 18 §
pro parte de his quae ut indignis l. ... 34 § 1.
de legat. 2. l. 1 § quinetiam ex causa quod legatorum

Denique in praeceptis lega . n. 4.
tariorum quia sic solis heredibus non autem aliis
legatariis relinqui poterat, ut apparet ex l.
quae si a bonis 75 fin. cum l. sequenti l. quae si hae
... § duobus de legat. 1. l. ... in princ.
et § quasi quis l. ult. § quibus de legat. 2. l. no
men 87 § unicae heredibus l. ... § fe
licissimo de legat. 3. d. l. praedia 27 § liberto
d. l. eum qui 18 § pro parte nota ... ex
... et ... lib. 3. ... cap. ...
... in l. 1. ... columna ...
... atque ita per praeceptionem legare nihil
aliud est quam extra, vel praeter partem heredi
tatis ... ut his ipsis iuribus ostenditur, et
in l. 2 l. ... 20 de ... l. ...
25 de adimendis legatis l. Sextia 32 d. l. no
men 87 § 1 de legat. 3. l. cum quidam 12 de
his qui ut indignis l. ... de
iure fisci l. ... 26 § 1 de pactis do
talibus l. ... 12 § de legat. et ...
quibus ... Brissonius de verbis lib. 14.

uerbo precepti Richardus et Parladorius
supra, tamet si heredibus et tam alijs modis legari
posset, ut constat ex d. l. 2. §. sui uero ex causa quod
legatorum. obseruant Cujacius sibi proxime Bualdus
d. cap. 3. litera A. in fine ubi eius rei exemplis
suggerit quod quidem male contrarius saltem ubi supra tra
diderit. igitur legatum precepti omnis diuersa spe
cies propria est a legato uindicationis.

15 Neutiquam feliciora
ber in legatis sinendi modo falso enim existimat
non diferre a legato damnationis, cum et tam ex legato
uindicationis mixtum atque ideo possessor fuerit ut ex
Donello supra docuimus, et non obscure liquet ex
l. 1. C. communia de legat. ubi cum legato uindica
tionis omnium gitur uel tam realis actione etiam
olim uel tibi dari ex Salomoni institutionum lib. 2 tit. 13.
probant Cujacius et Baldus in locis de quibus supra. Ex
quo quia de utriusque natura participat, ut neutrius
speciem sit. de utriusque mixtam ac nomine, et separatam constituat
necesse est ut recte Bualdus ibidem animaduertit.
similiter accidit in uulgata illa Caterium pare legandi
specie. Inst. in d. §. cum ex aliena 27. et §. si duorum 29. inst.
de acquir. rer. dominio. l. adeo 7. §. ualuntas. ff. eodem.
l. 5. §. 1. de rei uindicat. ubi uina, et melle mixtis
atque confusis, mulsum fieri dicit, et ex argento et au
ro, electrum, in quo noua ac penitus diuersa species
formari, uti improbant ubi illustrant doctores com
muniter ex his suis duarenus ad d. §. de acqui
rendo dominio cap. 7. Donellus lib. 4. commentario
rum cap. 31. et Bualdus in uarijs notis ibi hiercius
Antilli lib. 4. uariarum lectionum cap. 65. nam et
si dici regulariter mixtis sub speciebus continentur
l. sub a scripto 13. de lib. et posth. l. si ita 27. §. 1.

§. 1. l. clemens ff. de heredibus inst. l. cum ser
uus ff. de condit. et demonst. ideo neo opus erat
ut noua species in materia non constituat. 18.
ut simplicius iuris legum textus deriuentur ut
aperte colliges ex pluribus que ad rem statim tradita
tradiderunt Legerardus in margine ad legatis bus loco
ab equipolentibus n. 16. Graquellus §. 1. l. connu
biales glossa 3. art. 36. Tuscus practicarum conclu
sionibus tomus 5. litera M. conclusione 299. Barbo
sa in suis axiomata juris §. 152. Polidorus Ripa
in tractatu de nocturno tempore cap. 4. Duarenus
in l. filio test. tomus 36. de legat. 1. Pancirolus lib. 3.
uariarum lectionum cap. 1. quare nec multum in
appellatione continetur. l. si quis in usu 9. in pro. ff.
de tritico uino legato Menochius lib. 4. praesumpt. 152
n. 3. nec alec tius auri appella. tc. 14. ff. de legat. 1. Venar
dus lib. 1. uariarum cap. 19. nempe quia noua natura
uniuersa apud priores species constituendi
in d. l. juribus cauetur.

qd. ipsius in legatis inendi n° 6
modo contingit ut quia ex legatis uindicationis
et damnationis conflatus est propria et noua na
tura constitutus illis prorsus aliena non solum in
eo quod habet agnoscat differre a legato damnationis
scilicet in rebus legatis ut proprie testatoris uel
heredis essent ad locum in eo legato continerentur in
quo cum legato uindicationis conuenit uel inuendo
dus quia aliud ubi supra nominatur ut hic legitima
nec enim heredis pacienda fore tamen rebus alienis
qua non poterat tenere legatarium nec post diem
habere legatum ita eo precipuo qd. ustium m
uerat legandi modus ubi res legata a uel illa s ut
cui legabatur .: ut scite Muis in suis obseruationibus.

Id quem n. 6. in fine. Simile accidit in specie l. 1. in l. Titium 26. ad l. falcidiam l. lutius 36. in princ. de legat. 2. l. 1. § illud tenendum 13. qd legatorum quo casu et tempus fortasis uera esse potest traditio Acur. Ss. ubi plerumque ... fines ... l. 1. C communia de legat. quem sequitur ... n. 3. et in l. 1. hoc nostro tit. n. 4. ... in rubrica eodem n. 16. in fine ubi docent in hoc genere legati legatario possidenti nullas actiones. Id tantummodo exceptiones aduersus heredes molestantes dari. Denique legatum hoc propriam et specialem essentiam habuisse ex eo apparet, qd cum plerumque euenire et ut eius natura esset res legata in qua dominium non minueretur qd a testatore per uindicationem uel ab herede per damnationem in legatarium transferri posset. Id tantum possessio, uel usus fructus, aut locationis fuit, opere pretium fuit eam legati speciem introducere, quae ad haec iura legandam pertineret et per quam nec testator dominium daret, nec heredem suum dare damnaret. Id solum iuberet sinere legatarium sumere illam rem aut ea uti frui qd quidem commodissime per hoc legati genus assequutum est ut liquet ex specie l. in l. quiquatuor 30. § 1. de legat. 3. l. 2. de annuis legat. l. duo 14. l. damnas 15. de usufructu legato. l. ei cui 16. de liberat. legata ex quibus singularis differentia et qualitas huius legati satis aperte colligitur cum missis omnibus de locatione aut usufructu uel legata habitatione tractetur ut docte obseruauit Valentia lib. 3. illustrium ad puncti 7. cap. ult. n. 6. et ante eum Cujac. in recitationibus ... in d. l. 2. in princ. et in d. l. duo ante fines qui per ... iuribus uariarint ea, seu

per missio heredis protradit. habet l. 3. in pro[?] versi. Dare d. usufructu l. quo ties 20. de servitutibus l. 2 ubi doctores communiter tractant. C. eod. l. qui ad certus ff. locati l. si ego lib. § l. de Publiciana cum aliis apud Donell. lib. 14. comm. cap. 10. Cotrajas in l. pen. de servitutibus n. 10. Late Castillo de usufructu cap. 22.

Mantica ex his legata preceptionis, et sinendi modo propriam naturam habuisse a legatis vindicationis, et damnationis distinctam, et separatam ideo inde quatuor illa legatorum genera que veteres iuris prudentes agnovere non posse ad duo tantum reduci, sicuti Faber voluit, ideoque sententiam eius proprius repudiandam esse. quod adeo verum est, ultima sit, quia existiment quinque fore legatorum genera ac proinde quatuor superioribus aliud quintum generis addant, legatum videlicet partis hereditatis, quod portionem, vel partitionis appellatione obtinuit, ut Faber post adducti sortibus supra cap. 1. n. 13. ubi de hoc genere legati mentionem habuit que quidem sit repetare superuacuum et superfluum foret. Ceterum illius ad de[?] probantia[?] in l. nonnulli 26. § fin. de leg. 1. l. fita relictum ff. de legat. 2. l. quae concubinae 29. § l. de legat. 3. l. fin. de usufruct. legato. l. Paulus ff. ad Trebell.

De quo genere legati preter ibi adducto ad videndus aliorum doctores communiter inst. de quibus heredes vers. post qd. S. C. per l. l[?] in inst. de fideicommissariis hereditatibus videntur Justinianus huius legati nomen et naturam expressit. Cujac.

n. 7.

in recitationibus ad nostrum tit. C. Columna. 6. in fin.
et in recitationibus ad ff. d. in l. nomen filiarum 109.
§ portionis de leg. 3. et late agentes Antonius Fab.
lib. 18. coniecturarum cap. 18. Donellus lib. 8.
Comm. cap. 19. ex quo non laudato pleraque sumens
latius tractavit Valentia lib. 3. illustrium iuris trac
tatuum cap. 1. a n. 17. usque 31.

58. Itaque legatus hoc quintus
generis legatorum constitutus reliquis quatuor
distinctius acriter contendit firmatque Alex
ander Turaminus in tractatu de exequat.
legatorum cap. 2. a n. 7. cum sequentibus ex Theo
philo lib. 2. Inst. tit. 20. § 10. quia heredes et Ulpiano in frag
mentis tit. 24. § sicut singula, eorum senten
tias sibi iure non displicare scribit, quas
in nostro Donelli d. lib. 8. cap. 11. litera S. qui,
praeter Ulpiani et Theophili authoritatem, qui
bus maxime nititur, illas duplici argumento
probant. 1o quia cum Iustinianus omnium
legatorum differentias sustulerit atque illis
unam eandemque naturam tribuerit in l. 1. a
C. communia de legat. § nostra autem inst.
de legat. hoc tamen particulari non videtur [illegible]
[illegible] neque in usu esse desiisse, aut sicut lega
ta ceterorum [illegible] tot locis pandec
tarum mentio extet, de quibus supra a d. cap.
1. n. 13. neque rursus sub generali exequatione
legatorum et fideicommissorum comprehen
di, de qua in l. 2. C. eodem, quia si exequaretur
fideicommisso universali quarta trebelliani
ca detraheretur, quod falsum est. l. mulier 22.
§ fin. ad trebell. non fit tamen exequatio cum
particulari fideicommisso, quia exequatio illa

tantus superquatuor illis legatorum gene
ribus facta est a quibus hoc distinctius esse con
tendunt. 2° id probant quia huius modi legata
rius partitionis pro ea parte hereditatis quae legata
est onera hereditaria subit. l. si quis per rerum d.
§. fin. l. cum filius 76. §. l. de legat. 1. 2. quod quidem
alienus a natura caeterorum legatorum est. l. ulta.
C. de hereditariis actionibus. l. e. rispaliene §. C. de
donationibus. l. quae dar. §. l. ff. de edendo. de
nique pro firmamine, et ossua tis sententiae
fortius extringit... ab illis Justinianus nequa
quam perpensus in d°. vers°. post... C. titi, quae spe
cies legati partitio vocabat. quia cum herede legatarius
partiebat. hereditatem, ubi duo expendenda sunt,
1.us quod Justinianus partitionem propriam speciem
legati facit dum ita illam appellat et Ulpianus in
d°. §. sicut singula, 2.us quod in hoc legato legata
rius partitur hereditatem cum herede, quod secus
in ceteris legatis, atque ideo ab illis prorsus distinctus
videtur.

Verum enimvero licet haec speciosa et
arguta sint mihi tamen probari non possunt n° 9
ne a legatorum genus legatorum constituant
et quatuor tantum fuerint a Justiniano ce
terisque iure consultis tradita: contra praecepta
principia quae iuris non minus in excessu, quam
in defectu et diminutione peccat. secundum
commune filosoforum placitum a prudentibus iuris
admissum in. l. qui non facit 121. de reg. iur. l. bona
fides 31. depositi. l. 2. si voluntate §. ubi cunctis his, quae
in ibi notaverunt doctores. C. de rescindenda ven
dit. de jure... gio... legans... in. l. 16. tit°. 11. p. 7.
quore specialiter fa... opinio fabri de brabante

sic et turam omnibus agentibus, nec tamen credendum est
tantus jureconsultus qualis tribonianus fuit, sicu
ti eum multis et magnis laudibus extollit Cujacius
in recitationibus ad tit. C. de bonis libertorum in pro.
et in l. ultima in princ. C. de jure dotium in re[illegible]
et nota lapsus et oblitus fuisse, ut si parti[illegible]
cum genus legatorum constitueret illud inter re
liqua praetermisisset, nam et si omnium habere
memoriam et penitus in nullo peccare divinita
tis sit magis quam mortalitatis, ut ipse signanter
scripsit in l. 2 § sed quia autem in tanta C. de vet. jur.
enucle. et ex eo glossa in cap. porrecta 6. verbo non
credamus de confirmat. utili, vel inutili: verisimile
non est in d. § postquam 1. C. de fidei com. here[illegible]
immemores extitisse eius certe, et enumerante
legatorum divisionis quas in titulo nostro dubio tan
tum mediis interiectis paulo ante tradiderat, tex
receptas in terpretes in l. peregrinus ff. [illegible]
de acquir. poss. quas multis illustrant Thomas Cardus
de probationibus volumine 3. conclus. 1128. meno
chius de arbitrariis lib. 6. praesumpt. 32. et de arbi
trariis casu 26. &c.

:n. 10.

Denique legatus hoc a reliquis quo a
tuor non fuisse distinctum, ex eo evidenter apparet
quod plerunque formula legati per damnationem con
cipiebatur, sic, meum heres meus cum titio he
reditatem meam partito, dividito, ut ex Ulpiano con
tat in d. § sicut singula ex quo retulerunt, et affir
marunt Cujac. in d. l. nomen filiarum 164. de verb.
Muretus lib. singularium observationum. cap. 13, vel his
verbis: quantacumque heres habebit tantum titio
heredi meo dare volo, ut jureconsultus ex
prescribit in d. l. si ita relictum ff. in princ. et § 1 de

legat. 2. quequidem utraque formula vba jussionis vel damnationis esse nemo est qui non videat quibus heres damnatur iubeturve partes hereditatis legatario dare, vel cum illo partiri, idem enim est quod erat nello supra hoc cap. R.L. in fine docuimus legatum per damnationem esse cuius solvendi dirigitur ad heredem, at non potest non esse legatum damnationis qd. ubi ij. eclis receptum est, nam cui conveniunt vba mentis et juris dispositio secundum regulam vulgatam in l. qd. si tulum 21. de testam. milit. l. 4. §. toties de damno infecto de qua plura tradit quellus in l. si unquam C. de revoc. donat. [illegible] ad libertatem. 2. huius tomo 8. littera U. Concludendum itaque et si legatum partitionis etiam vindicationis [illegible] posse [illegible] affirmet his vel dicit, [illegible] heres habeat tantum titulo do, lego, sequitur [illegible] sonius lib. 5. de formulis pagina [illegible] 351.

Quomodocunque autem formatum sit non in alio ab aliis legatis hoc legati species differt quam in eo qd. ubi [illegible] §. ult. supra scribit qd. sicut singularis legari possunt ita universitas quoque, id omnia, qd. in hoc legato partitionis contingit ut sub iudice exemplo exponit et forte ab eo mutuatus donell. [illegible] lib. [illegible] comentariorum cap. 14., non qd. ita fit ut dicatur vel legatum universale, et sit successio juris universi quemadmodum hereditas est, pugnarent enim aperta juris principia quibus ostenditur in legatis non juris universales successiones sed tantum singulares rerum adquisitiones [illegible] inst. [illegible] nostro tit. §. fin. inst. per quas personas cuique acquiritur, legatarii, l. [illegible] de testam. tut. [illegible] l. quedam §. 1. [illegible] ad leg. falcid. l. 47. §. ult. [illegible] l. mulier 22. §. fin. ad trebell. -R.LL

cum similibus quibus recte adspectam adstruit
valentia lib. 3. illustrium tractat. cap. 1. n. 3. et 18.
ad medium cum sequentibus, in quo mihi exercitabantur
tur tiraquellus et romaldus supra qui in hoc sen
su legatum universale capiente [illegible] universale
universale de hereditate et inepte contendunt [illegible] quia
universitas rerum et corporum imo etiam jurium aliorumque
incorporalium recta legari potest sicut res singulae possunt
ut ulpianus ait et donellus d. lib. 8. cap. 1. ut in legato
peculii et penus, supellectilis et gregis, ac denique fundi
instructi cernimus. at nemo tamen dicet horum lega
torum universales juris successores esse, sed universarum
rerum corpus atque quasi aggregatum. quandam legatam
fore qua legatarius hereditatem petit. l. vindicatio 56.
de rei vindicat. elegans textus in l. scire debemus 29. vers.
stipulantes de verb. oblig. nec legatarium juris suc
cessorem facit ut diximus, unde in l. corpus 29. in prin.
de legatis 3. jureconsultus scribit quod si chorus aut fa
milia legetur perinde esse quasi singuli homines
legati sint quia universitas in legato partitionis
hereditatis legata repetitur, ut ex ulpiano in spec
to partis bonorum legata videatur ut ulpianus ait
et justinianus d. § postea d. senatus consul
tum, tamen inter legatum partis bonorum et par
tis hereditatis differentias quandam extare sen
bant consulti in l. si quis servum § 1. § fin. juncta
l. sequenti de legatis 1. et ex his late exponentes do
nellus d. lib. 8. cap. 19. valentia d. cap. ult. a n. 6.
at ea quae differunt secundum plus et minus, non di
fferunt in genere seu specie ex placito dialecticorum
quod juris auctores probant in l. finali de fundo
instructo. l. legatum generaliter 37. de legatis 1.
bartolus n. 9. ant. fernez at jaso n. 67. in l. 1. de
acquirenda possessione lopius de jure universitatis

tertia parte capite 13. numero 7. Lara de capellanijs libro 2. cap. 8. a n. 4. Gratianus tomo 4. disputationum capite 752. n. 90. ut tam necesse fateri legatum hoc a latere non differre.

n. 12.

neque quod legati species ab illis piano et justiniano dictiorem quas adversus hec facit, caute enim par titem specierum legati vocaverunt non genus qua illa legandi species est non genera quomodo cetera legata appellant. in d. § 13. olim ins. t. hoc tit. ...
et expensus supra hoc cap. n. 2. scripsit legata (...) captionis et per simile modus legatorum... et damnat. species et differentia esse potius quam genera separata et distincta (...) legatus partitionis ... species et differentia potius est quam genus ab illis separatus aut diversa natura ...
quippe que ad modus si testator heredes ... in favorem cuiusdam legatarij damnasset, heredem tam quam legatario tradere iussisset, hec procul dubio species legati per damnationem erat, sic ...
iussit, damnavit ... hereditates ...
partirentur, nec qua ratione una specie ab alia distinguatur video capitur ... sub damnationis legato tanquam species sub genere contineat. sicuti dolo et fraus ... l. iuris gentium 7. § sed si fraudandi 10. de pactis in simul, et pene in l. aliud est fraus 131. de verb. sig. fructus usus l. per servum 14. § 1. de usu et habit. l. si ... in prin. de usufructu, ...
acta prio. inst. de servitutibus, toto pars l. in toto 113. de reg. jur. cap. in toto 80. eodem tit. in sexto. l. si quis 7. de except. rei jud. fundo usufructus l. sicut argentius 21. § pen. eodem tit. l. quinque fructus ... de verb. oblig. l. si ... de usufructu legato et talibus juris

exemplis quibus illustrant Everardus in nargu
tis legalibus loco a genere ad speciem et a specie
ad genus, Bertrandus in d. cap. in toto. Ve
rus fere alii quam doctores in l. semper §. 7. de reg. jur.

n. 13

quibus sic recte consti
tutis atque perceptis ex eis velut quatuor mihi et principal
fundamentis facile diluentur quae sane leviora
sunt ut nos in scrupulus inducere coegissent,
et a firmissimis praeceptis juris auctoritate
et iis de stradictionibus deviare. non quidem
locus Theophili in d. §. 18. quia in inst. de fideicommissa
riis hereditatibus ubi licet expressim parti
tiones hereditatis quintum genus legati faciat
eius tamen tanta non est authoritas ut tam receptas
traditas elementaque juris possit in dubium
revocare, qui vix privati juris consulti nomen aut vo
cem meretur, cum per manus traditum sit eum post
cursum nostrum scripsisse quae plerumque sic ita solet
imitari ut multis in locis verbis eluctiuo exprimat
ut tamen non sit causa cur ei plus quam ipsis auctoribus locum
desumpsit, sicuti hac de Theophilo prodidit memoriae Cu
iacius in §. eque stagat inst. de actionib. Conanus
lib. 2. comm. cap. 15. n. 13. et lib. 9. cap. 7. n. 4. A
ruerius Gentilis lib. 5. de nuptiis cap. 11. et alii
apud Fontanellam in notis Donelli lib. 26. cap. 2. lite
ra A. columna 2. in fine ubi hunc nequaquam
fuisse illum Theophilum qui locum Tribonianum
fuit scribunt tanta quam audacia ut sapissime negat quod
Justinianus post veteres affirmet ut in illo frequenter
deprehendit Fontanus lib. 2. d. successionis cap. te
prio ex quo quantum illi deferendum sit satis liquet.

n. 14

ex his etiam appare
bit quantum momenti habeat quod Loramenus, et aliqui
alii circa exequationem huius legati cum ceteris tradiderunt

duxillam factam negant in l. 1. C. communia de legat. nam cum partitionis legatum species sit legatorum, damnationis et uindicationis ut dixi omnis et illa exequata per eam constitutiones fuerint, non potest in illis exequatum non esse id quod satis indicat Iustinianus in l. ult. § sin autem tibi condit. eod. tit. in illis uerbis legatum uel fideicommissum communeritatis uel speciale quod q. illis dubitare ma fuerint, nam a quo remouetur genus, remouebur et qualibet eius species ex ss. glossa, ita pro reminiscit in l. 1. C. causa cognita 33. part. 6. ibi l. de transactionibus § quod quaesitos inst. de success. cognatorum cum aliis quibus comprobat Euerardus in argument. legalibus loco a genere ad speciem. n. 1. neque quod cum legati tot codicis pandectarum mentio exstet quod quam facit ut exequatum uel obliteratum non intelligatur, nam similiter uidemus ea legata uindicationis et damnationis causa tertii fuisse exequata et tamen eorum in pandectis innumera remanserunt uestigia quae partim refferentes testantur ita Cuiac. in l. 2. ante finem hoc nostro tit. Merillus lib. 6. observat. cap. 32. et 33. Iusfanius in comm. d. l. 2. Columna 3. eiusdem editionis est quod illi adferunt exequationi huius legati cum fideicommissis quam fidem negant fieri in l. 2. C. communia de legat. nam cum hoc legatum etiam sit uniuersitas rerum nomine tenetur ut ex Ulpiani ss. demonstrauimus reuera, et et in hoc et effectu juris inspecto sit singularem nihil tamen a ceteris distans non potest cum illis in simul etiam fideicommissis singularibus exequatum non esse minime q. d. l. 2. quarat. exequatum dicimus non posse fideicommissi uniuersalibus quibus ex ea constitutio legata et fideicommissa singularia non parent exequata sed adhuc inter differunt ut ibidem recte des [illegible] [illegible] summa 6. in fine at post [illegible]

in fine glosse sue in d. l. hoc nostro tit. ibidem communis doctorum schola tenuit, ut constat ex Alciato et Duareno ibi Jasone n. 30 et 71 cum sequentibus, Lacio n. 13. Basiladoro tomo 3 differentia 17 n. 6. Deoque in l. mulier 22. § fin. ad Trebell. rectissime responsum est ex eo legato, nec restitutionem ex illis enatis intelligi, nec quartam Trebellianicam retineri quem decimum, to admonstrandum Accursius ubi proxime senten manifeste hoc legatum partitionis esse in effectu singulari, neque fideicommisso universali exsequatur.

n. 15 falsum etiam est quod illi ipsi interpretes docent legatarium partitionis pro ea parte hereditatis, que legata est onera hereditaria mero jure subire, atque ex tali ratione hereditario quasi heres obligari ex d. l. si quis servum 8. § fin. l. cum filius 76. § 1. de legat. 2. quo contendunt huiusmodi legatum a ceteris omnino non diversum esse, quorum nature non convenit, ut ea onera hereditaria subeant. l. 2. l. fin. C. de hereditariis act. ut diximus supra n. 8. post medium, nam et si communiter ante ipsos etiam veteribus quibusdam interpretibus placuerit in d. l. 8. § fin. per tex. ibi ut Bartolo, et Castrensi, Alberico, et immo ei ibidem imo et Jasone, ut Accursius in fine glosse magne refert, atque etiam novioribus ut Petro Peralta in commentariis eius tit. lect. 2. et Sarmiento ibidem in proemio Selectarum, ac denique magno prae domino Ludovico Moline lib. 1. de hispanorum primogeniis cap. 10. art. 6. ubi predicti tit. authoritate imo Lusitanis et expressis ceteris loquens in eo qui legatarium partis hereditatis loco heredis universalis haberi censuit, in eumque onera hereditatis tam activa quam passiva transire, eo adeo sibi persuasit ut hanc esse veram, et textualem esse, et a bea neminem nunquam discrepasse affirmat: pace tamen tantorum virorum tenere salva juris ratione nullo modo potest, ut evidentissime

eiusdem rationibus, atque argumentis ... ut demonstrant Ant. Fab. ... lib. ... cap. ... Donellus lib. ... comment. cap. 19. et ab eis hauriens et fusè tractans Valencia libro 3. illustrium sub hoc titulo capite 1. art. 27. cum pluribus sequentibus eleganter et disertè Marcus Antonius Muretus dicto libro singulari obseruationum capite 13. ... signaliter et ... animaduertit ... gerus in §. sed quia heredes inst. de fideicommissariis hereditatibus n. 15. ... legatarius ... ante eos ... licet ab aliis repulsus ... rat Accursius in principio glossae magnae in dicta l. 8. §. finali, sequuntur ... in fine ... l. cum autem sequenti, ... parcendum sit modestissimo alioquin ... iuris consultissimo uiro qui ... interpretum authoritate deceptus quae ab aliis tradita sunt ingenuo animo ... uerissima esse, ... asseuerauerunt.

Ceterum ... n. 46.

neque eos nequaquam ... textus in dicta l. 8. §. finali in ... intelligentia utriusque sententiae assertores ... tam ... legatarius partis hereditatis quasi heredem esse ... proinde ... oneribus hereditariis obligatum docuerunt, quam illi qui ... iure ab eis ... immunes fore ... asseruerunt singuli ... respectu ... quidem ... tradiderunt ... legatarium ... alieno hereditario ... approximum esse, ... qui ... contrarium ... hereditatis portionem ... legatario, ... mere

penes haeredes remanente: Cui tamen textus
de aere alieno penitus non loquatur, sed tantum
de funeris impensis, et de pretiis manumissorum
quae non esse deducenda ex huiusmodi legato ex
Adriani rescripto Paulus respondet, atque ita
impensas funeris ~~[illegible]~~
vel aes alienum pro ipsa contractum, ac pre
tia manumissorum ad omne aes alienum he
reditarium nimis divinatione protraxerunt.
fefellit fortasse ipsos quod viderent potuerunt im
pensas funeris in ius impensas aere alieno con
iungi ac plerumque comparari in. l. 1. §. finali
ad legem falcidiam §. finali ubi Richardus
n. 4. animadvertit, instituta eodem. l. Papinianus
8. §. quarta de inofficioso. l. finali §. in com
putatione C. de iure deliberandi immo interim
ante eam in. l. et si quis. 14. §. 1. l. penultima
de religiosis et sumptibus funerum. l. quaesi
tum. 1. de rebus authoritate iudicis possidendis
alias est lex. 2. de privilegiis creditorum et
apud Paulum lib. 1. sententiarum titulo ulti
mo §. 9. l. 12. titulo 13. partita 1.a l. 9. titulo 3. et
l. 30. in fine titulo 13. partita 5. quadere a alio
qui parvuli et quotidiana copiole lata agentes
Assiminus in d.a l. penultima Garzia de expen
sis cap. 8. Petrus Gregorius libro 2. sintagma
tis cap. 14. art. 3. Fachineus libro 12. controver
siarum capitulo 9. Mantica de tacitis conven
tionibus libro 11. titulo 23. a n. 23. Donellus lib.
14. commentariorum capite 7. et libro 23. capi
te 15. et tincius noster in aldus litera. e. et
h. ubi late explanat, et Richardus quem
ubi supra, itaque servorum manumissorum

prelia dicto § finali inst. de lege falcidia
l. si is ab eo 39. ff eodem non solum eorum qui
proprii fuerint testatoris a quo libertatem
meruerunt ut in d. l. 39. et in l. in ratione
44. § si servus testamento. l. in quantita
te 73. § sed et si legato vel fideicommisso eius gene
ris eodem titulo, sed etiam eorum qui proprii he
redis fuerint quos rogatus est manumit
tere. l. sed si non servus 96. § si vero heres
eodem titulo, ac denique eorum quicumque alieni
essent testator precepit redimi et manu
mitti ut in eadem l. 36. § 1. l. eius servi 37.
§ 1. eodem titulo quod ad speciem madavit Accursius
in l. cum aliter quod verbo manumissorum
C. de legatis 2. cum quibus aequalis [illegible]
[illegible] [illegible] 96. § finali nona
ro 2. quorum omnium pretia in dictis iu
ribus pro re aliena reputantur.

Itaque eorum — n. 17.
omnium interpretibus error [illegible] quidem adhaese
runt quas qui [illegible] circa [illegible] in d. l. 2. § finali
in duplici [illegible] consistit prima in eo quod ab
solute crediderunt illius loqui de re aliena
hereditaria cum non loquatur quam in [illegible]
[illegible] ubi [illegible] de re aliena
tractat. Secundus in modo deductionis quia [illegible]
a vere Bartolus, Castrensis et reliqui [illegible] senten
tiae sectatores constanter affirmaverunt [illegible]
[illegible] legati [illegible] pretio
correspondente in [illegible]
[illegible] deductioni ab herede integram
[illegible] legatario [illegible]
hereditarius pro portione [illegible]

hisserunt in dicto [illegible] possideant. Alii vero [illegible]
[illegible] conjuncti sunt [illegible]
viri heredi [illegible] legatarii, [illegible]
hereditario in [illegible]
litarum [illegible] l. finali. C. de hereditariis
actionibus [illegible] petatur. l. [illegible]
lis. C. de donationibus [illegible] cap. [illegible]
ad [illegible] habentibus [illegible]
ab hereditati [illegible] hereditatis 32. [illegible]
mandati l. more [illegible] hereditati
te [illegible] a proinde [illegible]
in ea deductione [illegible] legata
rio ab herede, qui [illegible]
[illegible] testatori [illegible]
ita ut relictum fuerat praestaret [illegible]
[illegible] in ea deductione [illegible] por
tione hereditatis relictae, nec [illegible] ut
testator iusserat cum legatario partiretur argu
mento textus in l. non possumus. 7. [illegible]
hereditatis petatur: sed tamen quia [illegible]
foret heres [illegible]
quartam pro portione hereditatis [illegible]
re et effectu heres tantum ex parte [illegible]
legatarius pro rata nihil solvere [illegible]
[illegible] cautionalis stipulationis de qua statim
infra posse sibi [illegible] quarta ratione sic
in hac sententia [illegible] Muratus [illegible]
13. et eo non laudato [illegible]
[illegible] ad hunc [illegible] d. cap. 2. n. 26. [illegible]
[illegible] deducit [illegible] arcet [illegible]
[illegible] part. 3. heredit. [illegible] et [illegible]
[illegible] legatario [illegible]
onerari [illegible] solvat, [illegible] n. minima [illegible]
utrumque falsum est.

ff. ut demonstret, et men[s]
iureconsulti in l. ... 16. § fin. verbis satis obscuris doc
toris autem ... ex pretationibus magis ... ...
apertissime ... interpreta[..] ... done ...
utilius verissima ... interpretatur. ...
... proxime ... ante finem ... humus ...
... est iure ... in legato partis hereditatis ...
... ceteris legatis heredis ipso iure dominia
integra onera hereditaria ... nec creditoris
hereditarios illa ... adversus huiusmodi lega
tarium habere ... et enim legatarius ...
... singularis successor est ... ...
... ex iuribus adductis supra n. pre
cedenti ... vers. 2. nam licet portio heredita
tis legata fuerit ... legato differentia l.
quod ... § quod ... ad l. falc. non tamen
potest legatarius partiarius legati ...
... legatarius ... onera hereditaria sustine
re ... obligari ex eodem ... postquam
placuit ... portione hereditatis ...
legari in l. ... 22. § fin. ad trebell. l. ab omni
bus 104. § fin. de legat. 1. l. ... ex filio 39. de ...
cum similibus adductis a nobis supra hoc capit.
... et cap. 1. n. 13. cum legatum hoc ... substantia
... ceteris legatis ... ut ostensum est supra
hoc capit. ... ex eo manifeste probatur ...
in ... legatum heres ... hereditates ... pro
inde ... effectus dominium bonorum heredi
tariorum ... cum legatario partitur ex ...
... supra adductis ...
aliis ... potest ...

florentini que extat in l. legatum 116. hoc nostro tit.
de leg. 1. ait esse delibatio hereditatis qua testator ex eo
quod universitatis heredis foret alicui quid collatum vellet,
ut eleganter consideravit Antonius faber de [illegible] lib. 18.
[illegible] cap. 12. columna 5. ad medium: at vero quis
ra neget definitionem hanc caeteris legatis convenire
nire praeter formam admodum [illegible] quae ad aliis ex posit[illegible]
fusse supra lat. a praecedenti tradidimus.

84 Ex quo ipso altitudine ejus
de re evidens argumentum resultat nempe
legatum hoc ut reliqua non aliter deberi aut consi
stere posse, nec ti [illegible] praedicta definitioni ubi
ibi ex eo quod universitatis heredis foret vera redditur
quaestio ab herede ex testamento adita hereditas fue
rit l. si nemo 9. de testamentaria tutela l. servum
44. § 1. l. si tibi 86. § cesterum hoc tit. l. si patro
ni 55. § quintae dimissae ad trebell. l. si pupe[illegible] 13. de
pignoratibus l. eas quas 4. de [illegible] ubi autem
hereditas adita est ita definita est [illegible]
[illegible] proprium patrimonium heredis cujus [illegible]
[illegible] ut praedicta [illegible] praesent[illegible]
[illegible] in l. [illegible] plures 10. § [illegible] vulgari l. pupilli
59. de acquirenda hered. l. [illegible] praeterea 22 de [illegible]
rationibus [illegible] l. [illegible] 67. n. 2. de
major. etiam exiunt aliis cum quibus [illegible]
[illegible] ante finem
antonius faber [illegible] 6. p. n. 5. in
initio Benedictus [illegible] lib. 1. [illegible] cap.
13. n. 47. et 59. [illegible] hereditatis [illegible]
[illegible] praedicta [illegible] non
hereditatis [illegible] quasi [illegible]

dari [illegible] detracta [illegible] heredis [illegible] in
[illegible] faber [illegible] Cap. [illegible] columna 2. ante finem
[illegible] authent. [illegible] quatenus heredi
[illegible] et successio et nomen [illegible] in l. nihil
aliud 24. [illegible] hereditatis [illegible] l. 119. [illegible] pecuniae [illegible]
[illegible] bonorum 20. [illegible] l. hereditas [illegible]
hered. [illegible] bonorum possessionibus. [illegible]
doctores [illegible] de acquir. hered. duarenus
ad [illegible] Cap. 1. Donellus lib. [illegible] ment. Cap. 2
[illegible] fab. [illegible] lib. 2. prio. [illegible]
3. [illegible] lib. 2. [illegible] Cap. [illegible]
de heredes [illegible] et [illegible]
[illegible] sufficient [illegible] nihil [illegible]
[illegible] l. mores [illegible] hered. 20. [illegible]
[illegible] de acquir. hered. l. si hereditatis 32 man
[illegible] liberis qui solvendo 36. [illegible]
3. in prio. de bon. possessionibus l. 3. [illegible] in quibus [illegible]
[illegible] in poss. [illegible] l. 2. [illegible] hereditatem
[illegible] de [illegible] et [illegible]
[illegible] lib. 7. ment. Cap. [illegible] per [illegible]
[illegible]
consultat. 52. [illegible] l. hered. 59. et l. [illegible]
[illegible] 62. de [illegible] l. heredes 22 de usucapionibus l. [illegible]
[illegible] de fideicommissis [illegible]
[illegible] authentica de [illegible]
[illegible]
[illegible] Cap. [illegible] Valentia [illegible] capite primo nu
mero decimo octavo ante finem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

decision. d. § fin. l. mulier 22 § fin. ad Trebell. necessum
ut ~~[illegible]~~ eius realiter teneatur legatariis quoniam
ibus huiusmodi implicatur.

n. 20

Quod mihi [illegible] pro
bat [illegible] in iure locus ab [illegible] hu
ius § 1. nullo modo animaduersus [illegible]
tus [illegible] de fideicommissariis hereditatibus
ubi Justinianus expressim respondet post S. C. Pe
gasianum quo heredibus legatis restituere heredi
tatem detentio quartae partis ad exemplum legis
falcidiae permissa est, ipsis heredes solum onera
hereditaria sustinere, eum uero qui ex fideicommisso
recipiebat partem hereditatis legatarii partiarii
loco esse, id est eius legatarii cui pars hereditatis lega
ta est, quam legati speciem Justinianus [illegible]
appellari scribit, de quorum verborum [illegible]
[illegible] supra n. 2. Caeterum ea apertissima [illegible]
[illegible] adonea hereditaria non teneri nam
[illegible] finem spectat illis paratis [illegible]
[illegible] arios et demonstret hunc [illegible]
[illegible] non teneri quia [illegible]
[illegible]
non [illegible]
ubi cautionales stipulationes quae partis et pro parte vo
cantur quibus adversus legatarios partiarios cave
[illegible] et providebat ut oneribus hereditariis
pro rata obligarentur uti [illegible] solite inter
[illegible] commissarium et heredem
[illegible] legatarium partis [illegible]
[illegible]
[illegible] Maiorag [illegible]

[illegible] in advertentia [illegible] l. nomen [illegible] 67. [illegible] dicta.

[illegible] n. 21.

[illegible] tradi [illegible] imperio [illegible] supra [illegible] expresse [illegible] in l. [illegible] reservare [illegible] non potest [illegible] nihil [illegible] [illegible] secundum posteriores [illegible] sententia quas [illegible] obligatus. pro rata [illegible] partibus [illegible] authoritate [illegible] communi iure concessus est. l. [illegible] in fin. ad municipalem. Imperatores [illegible] authent. [illegible] alias ut l. [illegible] de privilegiis [illegible] quibus non obicitur longi temporis praescriptio. l. unica. [illegible] de thesauris lib. 12. [illegible]

[illegible] regerentes [illegible]

[illegible]

re[illegible]erint ubi vestigatis hanc ad terminos pe
[illegible] l. 17. ettiss. tam in utilitate effi[illegible]unt [illegible]
[illegible] receptores sententias a [illegible] contra
[illegible] pugnantes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] l. [illegible] qui [illegible] intelligen
[illegible] neq. [illegible] nostra [illegible]
[illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible]
tur sufficit ut [illegible] legatus [illegible]
[illegible] qualitate ad heredem [illegible] tamen si
postea mutat a voluntate [illegible]
[illegible] solvatur [illegible] l. [illegible]
cipit Donellus de [illegible] lib. 8. cap. 1. [illegible] l. de le
gatis 2. n. 12. vers. non obstat [illegible]
[illegible] variarum lectionum cap. 15. nec [illegible]
obstabit [illegible] [illegible]
[illegible] supra licet [illegible] sentan
tia [illegible] proferat [illegible]
[illegible] aliena [illegible] recte
[illegible] constat [illegible]
[illegible] expositis [illegible]
l. [illegible] ualentia in commentariis [illegible]
[illegible] sub lib. [illegible] cap. 2. et cap. 3. n. 2.
Baldus in l. si curatores C. de [illegible]
[illegible] ub. sine [illegible] n. 18.

n. 22. Ceterum [illegible]
[illegible] alieno [illegible]
legata cum [illegible] effectu [illegible]
[illegible] pro [illegible] nihil [illegible]
[illegible] in [illegible] modo [illegible]
[illegible] post vero [illegible] naturale
[illegible] permittere [illegible] videt
[illegible] l. [illegible] aequit. de [illegible]
l. 1. §. 1. de [illegible] except. l. [illegible]

praedictae stipulationis partis et pro parte intraducta sunt
qui interpositis legatarius cavebat haeredi defensum
iri, si traditis ex his heredes hereditario[s] partes
vel heredi. pro rata portionum et solutionum
alter antea cogebat haeres legatis praestare legatario
quemadmodum stipulationibus interpositis tenebatur
... 2. de legat. 1. cum pater ... men
... de legat. 2. notante Cujac. lib. 1 respons. Pap.
in l. cum filius 76. § 1 de legat. 2. et ... in
in fragmentis tit. 24. ... parte ad exemplum ...
... legati inquo ... in l.
si servo ... de ... legat. l. 1. § ita heres in fine ...
actio de peculio ... stipulationis ...
... formulae interpositae ... ind. post
... exponentes Theophilus et ...
a n. 26 Ulpianus in fragmentis tit. 25 et ex ...
... lib. 4 sententiarum tit. 3 § 1. ... + Cap
... epistola 11. Item J. Muretus ... lib. singu
lari observationum cap. 13. Cujacius in tractatibus ad ...
in l. nomen filiarum 164. de V. S. paulo post ...
speciem propositam ... resolvuntur
... non laudatis Valent. tract. ... cap. 1 n. 26
ante finem.

non tamen inde ... quod ...
aliquando ... idem ... n. 23.
... quod et Faber ... cap. 18 ... fuerat
heredem in hac specie ... alterum here
ditarium antequam legatum tradat deduc
ere non posse ... licet ... pro
hereditaria partionem legati ...
... contra dispositionem testam

testantibus uideratur prestitisse id non
aperte factum est, primo narratur
superioribus sequitur heres ad dictam hae
re ditate ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ omni bonorum
hereditaria mero iure [illegible]
quia propter eum [illegible] potentem
[illegible] a creditoribus hereditarijs
conueniri, sed quia ille stipulatio
nibus consequitur ultra [illegible]
[illegible] quia illa stipulationibus [illegible]
[illegible] proportione [illegible]
[illegible] actionibus [illegible]
[illegible] ex possessionibus [illegible]
[illegible] in toto hereditariis [illegible]
[illegible] ubi proxime [illegible] nec
[illegible] principalis [illegible]
[illegible] hereditariis [illegible]
[illegible] et postea [illegible]
[illegible] hereditatis [illegible]
[illegible] particularis [illegible]
tur, ut in pari forma exemplo stipulationum
emptae et uenditae hereditatis latius animad
uertitur de quibus Mysingerus in c. 90. sub
n. 3. [illegible] hereditariis
[illegible] lib. 2 obseruat. [illegible] Cap. 30. pre
[illegible] in l. hereditates
ff. de donationibus et l. 2. C. de hereditate
[illegible]
[illegible] 3. et 30. [illegible]
[illegible] hereditas [illegible]

heres posse [illegible] tanquam legatus prestet
[illegible] manifeste [illegible]
[illegible] pecuniam ex hereditate [illegible]
[illegible] solvendum [illegible] quamquam
[illegible] creditoribus [illegible]
[illegible] legatarii [illegible]
[illegible] ut [illegible] traditur est in l.
[illegible] 3. de compen
[illegible]
[illegible] et heres [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] quia [illegible] creditoribus [illegible] .n. 24.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
et potissimum legatarius [illegible]
[illegible]

his solus heres subiicietur, ut ad speciem nostram recte considerauit ornatiss. inrebus donellus lib. 8. cap. 19. littera B. atque ratione magno beneficio legatarius satisfaciet, nullum oneribus maioribus uexetur, quia alioquin per[illegible] fortassis erroganda [illegible] longiores cum hereditariis creditoribus lites, iuxta [illegible] in l. minoribus §. de minoribus. et l. dein officio a l. qd. debet. 51. de peculio. l. [illegible] ad trebell. [illegible] [illegible] denique in multis immoremur hanc [illegible] [illegible] [illegible] l. cogi 16. §. in [illegible] [illegible] [illegible] ab omnibus 104. §. [illegible] [illegible] 2m. aliuerci intellectum ibidem [illegible] [illegible] specie illud [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cap. 27. et [illegible] nostra esse ex estimaremus [illegible] adhuc [illegible] [illegible] [illegible] nempe [illegible] lex si quis seruum d. §. [illegible] de legat. 2. quae [illegible] [illegible] et [illegible] causa est in cuius [illegible] per exemplum [illegible] ex legato parti [illegible] [illegible] duo tantum modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligeremus [illegible] [illegible] non posse, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] donell. lib. 8. [illegible] cap. 19. paulo post principium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2m. [illegible] [illegible] [illegible] 2. de iud. [illegible] [illegible] 8. [illegible] postulando [illegible] 7. §. [illegible] de minoribus [illegible] Barbosa [illegible] [illegible] cap. 120. [illegible] [illegible] [illegible] aliqui [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] testamento [illegible]

fierius de aliquo partis integrum legatum, ita ut relictum
non praestaturus haerede nasceret eleganter jure accrescendi
[illegible] in d. l. cap. q. inde quaeritur in hoc spectaculi ubi ipsa
maneat [illegible] superest ex legato partis haereditatis,
quae [illegible] ipsa haereditatem ex legato [illegible] integrum
[illegible] tractet prestare [illegible] haeres [illegible] rogatus facit [illegible]
esset, cum [illegible] probat. eleganti Ulpiani responsum in
l. mulier 22. cum proponeretur ad S. C. ad Trebell. [illegible]
[illegible] non posset facere ne legi [illegible] hanc ha-
berent mixtam in l. maritum [illegible] hoc [illegible] he-
redi l. [illegible] cum [illegible] non potuit [illegible]
deduci [illegible] probat. heredem [illegible] habere
ut [illegible] in l. q. bonis [illegible] l. [illegible] ad Tre-
bell. atque [illegible] ex certo [illegible] eximiam.

qd. [illegible] et [illegible] n. 25
[illegible] ex [illegible] probat [illegible] in d. l. 86. [illegible]
de legat. 2. [illegible] difficultas [illegible] hanc [illegible]
[illegible] et rationis [illegible] propter [illegible]
[illegible] specie [illegible] alienum partis [illegible]
legati deducere [illegible] potuisse [illegible]
[illegible] parte [illegible] parte [illegible] supra
n. 20. et 22. [illegible] deducere [illegible] ex re alienae [illegible]
[illegible] funeris et [illegible] pro rata ex legato partis
haereditatis [illegible] deducere posset [illegible] deduct. non [illegible]
[illegible] tamen cautione [illegible] interpositis [illegible] conabat.
legatarius pro rata in eas [illegible] debere [illegible]
portionem [illegible] plus portionem minueretur
[illegible] decederet quam [illegible]
[illegible] necessaria [illegible] testamento
[illegible] legati morabat. [illegible]
[illegible] in funeris [illegible] impensa
qd. eas impensas ex haereditate deducat. [illegible]
eleganter [illegible] in l. 2. [illegible] l. si funere 17. de heredit. vendita

quoniam ut legantur scriptus est in l. 1. cod. de [illegible] de relig. [illegible]
[illegible] in fine [illegible] aliquid [illegible] hereditati non [illegible] herede [illegible]
[illegible] habere [illegible] [illegible] ne [illegible]
[illegible] legatarii parte [illegible] hereditatis posse [illegible]
[illegible] [illegible] locum habeat l. [illegible]
[illegible] l. [illegible] [illegible]
non obtinet [illegible] l. pen. et l. [illegible] 18.
[illegible] de religiosis [illegible]
[illegible] [illegible] facta [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] quia pro [illegible] habent [illegible]
[illegible] legatarium [illegible] debent [illegible]
[illegible] herede [illegible]
[illegible] Menoch. [illegible] post [illegible] et [illegible] tomo 3.
[illegible] n. 2. et 18. qui eo sumptus [illegible] legatarii
[illegible] parte [illegible] [illegible]
[illegible] l. [illegible] ab herede [illegible]
[illegible] inermem [illegible] [illegible]
n.26. [illegible] legatarium [illegible]
[illegible] negabat [illegible]
[illegible] [illegible]
ex tempore mortis et [illegible] hereditatis [illegible]
[illegible] heredis pertinere l. scriptus [illegible] sepulcra [illegible]
[illegible] l. et si quis [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] in [illegible]
[illegible] hereditat. 50. [illegible] hereditatem [illegible]
[illegible] familiae [illegible] herede [illegible] acquirit hered.
[illegible] l. [illegible] tradunt latè [illegible] 12. [illegible]
[illegible] l. 14. [illegible] fin. [illegible] lib. 7. [illegible] cap. [illegible]
lib. 2. [illegible] Iuris [illegible] n. 3. [illegible]
de funeribus romanorum lib. 2. cap. 8. [illegible]
[illegible] de iure manium lib. 3. cap. 2. et 18. et [illegible]
ob eas causas [illegible] intelligi
licet post aliquod tempus [illegible]

elegantera pireȝ pultaberi p[illegible] l. si ex re. ff. §. fin. de[illegible]
pullat. generoruȝ et arnarco Barrone lib. 4. de[illegible] qualat.
na quirentuȝ hunc ad[illegible] ontrariȝ funiȝ preceptuȝ. [illegible] praiȝ
referteitet Papinianus insinuat in d. l. 50. §. l. ruffin.
[illegible] hereditatem juncti[illegible] quaggo. Gotofreduȝ in scholiis
[illegible] in d. §. fin. quarat. neq[illegible] heres ipse neq[illegible] familia
[illegible] pote [illegible] ad[illegible] admittere poterat, nec
explaret. uel luctuȝ publicu minueret. quare referenda est
[illegible] in l. [illegible] §. l. ex quibus causis infamia
irrogetur. [illegible] ea cuȝ quibus illustrant [illegible] lib.
l. uariorum cap. [illegible] Guermanus de funeribus lib. 2.
cap. 22. et lib. 4. cap. 12. Carranza de partu cap. 13. a n.
32. [illegible] qua [illegible] §. unico [illegible] ficiarem [illegible]
non nisi [illegible] atq. ueste, neq. funere aut
morte [illegible] tractari fas [illegible] ut [illegible]
eleganset inuulgatus [illegible] in l. pergit. §. uerss. [illegible]
[illegible] Theodosiano de sepulcro uiolato et [illegible] probat
Brissonius lib. l. de formulis pagina 7. et sequentibus.

Accursius [illegible] funeris [illegible] et causa [illegible] -n. 27.
[illegible] hereditatis ante aditam hereditatem [illegible] bona hereditaria
deminueret alias non liceret utissime [illegible] docet in
l. alt. [illegible] §. [illegible] uerss. [illegible] singulares
et obseruandus [illegible] de jure de[illegible] Papinianus scri
bat in l. 11. [illegible] de relig. [illegible] propter publicam utilita
tem, ne insepulta cadauera iacerent, stricta [illegible]
superhaberi [illegible] in l. qui [illegible] 27. [illegible]
institutum ualde laudat [illegible] heres
[illegible] non [illegible] secundum [illegible]
[illegible] memoria humanae [illegible] sepul
[illegible] tradi [illegible] juxta [illegible] in d. l. et
[illegible] 7. [illegible] §. [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible]

gratiae allegarat, l. observandum quod ille d. l. c. notabiliter scribit [illegible] poenas in quas heredes statuta [illegible] esse, cuius corpus [illegible] ex ratione et [illegible] tradit [illegible] testamentum [illegible] habet, ea quod nova et vera [illegible] quem non excusat quod mereat heres qui probavit [illegible] quas [illegible] funerationi [illegible] pertineat [illegible] nerit et [illegible] l. in [illegible] eodem tit. de religiosis, [illegible] lungens [illegible] [illegible] ad tit. 22. de inofficioso [illegible] impune [illegible] prohibet lex [illegible] quodammodo [illegible] praeinserta propositione [illegible] regulas [illegible] in l. 3. de iust. et iur. cum similibus [illegible] ad [illegible] [illegible] dicto decisio [illegible] in l. 3. non perpetua sepulcro [illegible] l. heres 12 [illegible] legato [illegible] [illegible] in l. 2. et 42. C. de transactionibus late [illegible] arbitrariis [illegible] 27. [illegible] sepulcrorum [illegible] hereditate [illegible] quasi [illegible] remaneant. l. quia 42. § 1. [illegible] [illegible] nec ignorare [illegible] l. § et l. [illegible] 34. de religiosis l. sepulcrum 4. l. ius familiarium l. ius sepulcri 13 [illegible] doctant [illegible] ratio [illegible] l. 2. [illegible] de hereditate vendita donell. lib. 7. [illegible] cap. 2. [illegible] litera l. mantica de tacitis [illegible] conventionibus lib. 4. tit. 22. n. 6. [illegible] cap. 2. n. [illegible] prosequitur [illegible] lib. 1. cap. 24. n. 5.

n. 24. [illegible] non potest [illegible] debere, neque [illegible] funerari [illegible] planus [illegible] lib. [illegible] l. 3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quaest. 2. [illegible]

cujus ratione oneratus et obligatus sit heredi in aurum ... propter
hoc jure legi ... habeat, ut praedicare ... praesen
tis et ad ... ex ... Rafael ... in dicto ... §. fi.
n. 2. ... supra a n. 13. a parte
... legatarius partis hereditatis quem ... legatarius
esse ... illud ... legata
... contineantur: nam quod dicitur ...
funeris semper ex hereditate deduci ... l. penul
tima ... funeris enim non
eo pertinet ut legatum partis hereditatis minuat
... hereditatem ... bona quae ...
... habiturus est heres onerat ... ad compu
tationem ... falcidiae ... ut
scriptum est in §. finali ... de lege
falcidia ... l. 1a §. finali ...
respectu creditorum quibus omnibus
antefertur, ut expresse ... Martinus
tradit in dicta l. penultima Ulpianus
dicta l. 14. §. 1. et ... n. 13. parte 1a
... mandaverunt
Garcia ... cap. 8. n. 13. et 23. Faquineus lib. 12. ...
... cap. 49. et ...
... lib. 23. cap. 25. litera L. et h. ...
legatum partis hereditatis ... non est
... Adrian ... in d.
l. 8. §. finali ...
Martinus in dicta l. penultima ... ex
... legato ... manie
festam ...
...
... falli.

fº 29

[illegible]

sup. Benearam in praestando legato. quibus substi
tutionibus flegatarius par stantibus ab eodem
testatore relictum. Et hominem ad earum subs
[illegible] redeundi [illegible] cum Dd. in l. cum fin.
[illegible] et n. [illegible] mentem legat.
.2. [illegible] in expressione in [illegible] Dd. [illegible]
[illegible] 1. 3. cap. [illegible] num.
bis stante alegatione

bus pateriis ps parti [illegible] in [illegible] gam
controversia exortae fuit in qua que [illegible] quia
consultus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex. [illegible]
[illegible] §. fin. pro legatario sentit [illegible]
responsis [illegible] impensas funeris [illegible]
praesertim [illegible] partis [illegible]
[illegible] adducenda ut [illegible]
minuatur ut [illegible] hereditatis
[illegible] et rationibus [illegible]
adversus [illegible] et [illegible] Pauli [illegible]
dendis [illegible] quia [illegible] rationibus
heredis prae [illegible] quia [illegible]
probabilis [illegible] necessa
rius fuit iuxta [illegible] tradita supra n. 24.
quae [illegible] et perpetuo servanda
interpretatio est [illegible]
interpretes, qui [illegible] legem [illegible]
[illegible] extra [illegible] Abbat
prae [illegible] et [illegible] interpretatio [illegible]
epis. l. [illegible] supra n. 25. In [illegible] per
[illegible] hereditatis, ad impensas funeris et praestationem
[illegible] tenere [illegible]
[illegible]
quae [illegible] ex [illegible]
[illegible] transferendo

n.º 31

tractaverunt tanquam de bonis suis, et non pro re aliena.

Quibus tamen nequaquam obstabit textus ab illis in ea parte relatus, in princ. ff. [illegible] in l. [illegible] 75 § [illegible] de legat. 2. atque ea ius [illegible] argum. et authoritatibus [illegible] ex [illegible] mant. [illegible] eadem [illegible]

n.º 33 [illegible] legata semper [illegible] probabilissimum, quamvis [illegible] et in certe pro prius [illegible] [illegible] [illegible] quae tradidimus supra n. 28. [illegible] legatarius eadem onera suscepturus quae manerant heredi [illegible] [illegible] [illegible] praestanda [illegible] quae praestanda erant non eius [illegible] [illegible] [illegible] heredi [illegible] iura in legatarios transeant, neque tenetur [illegible] successio hereditatis fideicommissi universalis [illegible] [illegible] [illegible] sit ea quae [illegible] iura et act. [illegible] [illegible] in [illegible] texto [illegible] fidei commissi [illegible] 42. per [illegible] in l. [illegible] [illegible] heres [illegible] [illegible] trebell. [illegible] [illegible] act. [illegible] legatarius [illegible] extranslat. [illegible] heredi [illegible] legatarius [illegible] [illegible] quorundam [illegible] [illegible] [illegible] 22 [illegible] l. 2 de legat. 3. [illegible] resolvimus supra n. 20 et 22 ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] n. 22 [illegible] [illegible] de legat. 2

[illegible] de [illegible] legis [illegible] nam quia [illegible]
[illegible] legatum [illegible] per [illegible] [illegible]
[illegible] omnis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] convenienti [illegible] legatarius [illegible] possit
quibus certe [illegible] ut legatum [illegible] lucro
[illegible] [illegible] [illegible] comme[illegible]
[illegible] in l. [illegible] legata [illegible] potest
[illegible] tunc [illegible] possit [illegible]
[illegible] legatum [illegible] [illegible] et ex
eo observat [illegible] [illegible] [illegible] 129. et
in [illegible] [illegible] 5 [illegible] [illegible]
tomo [illegible] [illegible] a l. 32. [illegible]
[illegible] in l. [illegible] 12 [illegible] [illegible]
[illegible] legati [illegible] [illegible] qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Cap. 4. Aperte dixi ex precedentibus mutatio juris circa naturam et differentias Legatorum modus et locus operis sequendus exponitur

[illegible] [illegible] [illegible] n. 2.
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hay dic. aqui
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

in nequaquam [illegible] inter quae [illegible] differentia [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible]
differentia [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] confirmationis, certum [illegible]
[illegible] lateris [illegible]
[illegible] l. 1. et 2. C. commun. de legat. [illegible]
[illegible] parum tamen [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] in l. 1. [illegible]
[illegible] lib. 8. [illegible] cap. 1. [illegible]
[illegible] [illegible] 3. [illegible] lib. 8. [illegible]
cap. 3. [illegible] l. 1. et 2. C. commun.
de legat. [illegible] Valentia lib. 3. [illegible]
[illegible] 3. et 23. novissime [illegible] lib. 6. [illegible]
cap. 32. et 33. et quidem [illegible] formal.
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
esse [illegible] l. [illegible] 2. [illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible]
Triboniano [illegible] Justiniano
Codice [illegible]
[illegible]
[illegible] verborum
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] principibus [illegible]
[illegible]
[illegible]

rum supra [illegible] et solemnita-
tis eorum verborum statim institutum heredum
quam in legatis et fideicommissis ab illa fuisse
recessum constitutione [illegible] species
et differentia legatorum est sublata.

Ex quibus evidenter n. 2
tum apparet quod aetate Iustiniani inter species
legatorum genera et formas et solemnitates [illegible]
non esset discrepantia et diversitas quae [illegible]
gibus inextricabiles lites circuitus generabat
ut Iustinianus enarrat in d. l. 2 in princ. C. commu-
nia de legatis. Super enim verba antiqua [illegible]
que in legatis vel fideicommissis non esse necessariam
verborum observantiam statuit ut quibuscumque verbis
relicta sint rata et rata habeantur. Ceterum quia ea
institutio verborum differentias subtilitatem manen-
tibus [illegible] omnibus potentibus legatorum for-
mis et differentiis imperfecta videtur fuisse et
inopinatum nova [illegible] lites excitavit,
quas postea ipse in cumulo medendo idem Iusti-
nianus in d. l. 2 et in d. § nostra autem [illegible] sa-
tio prorsus omnes species et differentias lega-
torum sustulit ita ut omnibus legatis una
esset natura et eisdem actionibus peterentur vi-
delicet per actionem personalem, rei vindicationem
et actionem hypothecariam, quas d. l. [illegible]
[illegible] expressit et illustravit prosequuntur [illegible]
Donell. [illegible] in commentariis ad leges [illegible]
post veteres interpretes ibi, Hodie [illegible]
ante finem [illegible]
[illegible]
[illegible] Marthea [illegible]
[illegible] l. 1 [illegible] commentariorum cap. 25.

Nota

et quod aliud si meliusque notissime talis ex infra transferen-
dis ex quibus apparet a jure quantum notabili tam in
potestate in bonis testatoris heredibusque favore lega-
torum fuisse indulta de qua fortius latius
infra preferactis personalis actionis legatorum
omnibus legatis in distinctis ... lex.

n. 3

hic tamen obstare valde
creditur difficilla Papiniani responso per jus in l.
cum filius 76. § vanissimo ff. de legat. 2. presertim
... in l. huiusmodi ff. § fin. l. dubius
... 61. l. si servus § ... cum homo
de legat. 1. l. qui legatum ... 3. C. de legat.
quibus omnibus simul junctis probabilius
... personalis ... realis et hipo-
tecaria ... ceterorum legatorum
pro legatorum ... competisse ... malum
et indulgentius ... adrogasse

[illegible]
... respondere potest ... 3 ...
[illegible]
... respons ... actionum ...
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
... petat ...
[illegible]
[illegible]
... peratoret
... ex
... legitimis ...
... omnibus legatariis permit-

[illegible] eligere [illegible] quae fuerat [illegible]
[illegible] poterit, ut dixerit [illegible] [illegible]
[illegible] regula [illegible] est quod
[illegible] de [illegible] nomine [illegible]
[illegible] bet. [illegible] 43. § 1. [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] 2. eiusdem [illegible] Cap. 13. [illegible]
[illegible] Cap. 30. [illegible]
[illegible] 27. [illegible] 21. Lambert.
Cap. 5. et [illegible] litera D. [illegible]
[illegible]
[illegible] est actionem [illegible]
[illegible] in lega
[illegible] actionem [illegible]
[illegible] propter tran
[illegible] dominus rei [illegible] in [illegible]
legatum [illegible] in legatarium [illegible]
[illegible] de furtis, l. legati [illegible]
de legat. 2. [illegible] practicarum [illegible]
q. 157. et [illegible] passim [illegible] traditionem.
[illegible] vero huiusmodi [illegible] actionis [illegible]
[illegible]
[illegible] explicandum [illegible]
[illegible] de [illegible] obli. [illegible]
[illegible]
[illegible] fructus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] in l. 2. [illegible]
[illegible] oblig. [illegible] l. [illegible]

. n. 7.

[illegible] commend[illegible]
legat[illegible] et ante [illegible]
[illegible] de sacrosanctis ecclesiis.
[illegible]
quas pro legato [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cap. ult.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 26. [illegible]
[illegible] 22. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

pro [illegible] alte parte [illegible] per [illegible]
[illegible] hoc [illegible]
[illegible] in pignus ex [illegible] 25.
[illegible]
[illegible]
[illegible] sic pro [illegible]
[illegible]
generaliter [illegible] nos
[illegible]
[illegible] pro
[illegible] iustiniano [illegible]
[illegible] pignori [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] realiter et personaliter [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] super [illegible]
[illegible] negare [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hipotecam [illegible]
[illegible]
[illegible] in
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ... 5. [illegible] ... 10.
[illegible] ... 5. [illegible]
[illegible] ... tomo [illegible] ... 8. 7.
[illegible] ... communi [illegible] ... 109. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ... 26. [illegible]
[illegible] ... 17. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ... lect. [illegible]
[illegible] ... 5. [illegible]
tomo 2. [illegible] ... 9.
27. [illegible]
[illegible]
[illegible].

Ex quo [illegible] 16.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ... per
[illegible]
[illegible] ... tomo 1. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ex [illegible] et [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible] Gregor. Lopez [illegible]
[illegible] observat. [illegible] n. [illegible] opinio [illegible]
d. cap. 52. n. 14. et tomo 7. [illegible] cap. 25 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] prac. [illegible] [illegible] determinan [illegible]
[illegible] n. 37. et [illegible] n. 57. [illegible] in praxi. 1. tomo
[illegible] cap. 1. n. 19. et. 20. Farinacius [illegible]
[illegible] cap. fin. [illegible] p. [illegible] 9. a. n. 3. [illegible]
[illegible] 1. tom. 2. p. [illegible] n. 2. et [illegible]
relato [illegible] cap. 5. a. n. [illegible] tamen [illegible]
[illegible] in [illegible] ex [illegible]
ex [illegible] in [illegible]
[illegible] n. 97. [illegible] executiv. [illegible]
cap. 7. n. 92. [illegible] cap. 31.
et [illegible] referunt [illegible]
[illegible] n. 237. [illegible]
[illegible] 24. [illegible] n. 20. [illegible]
[illegible] tomo 1. [illegible] cap. 1. n. 1. [illegible]
[illegible] quest. [illegible] hanc [illegible] putat.
[illegible]
[illegible] etiam [illegible]
[illegible] ex [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] testamento [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] hered. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
executiva [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
certo, Altra de l. Angela [illegible]
[illegible] legata, [illegible] qui possessor [illegible]
iudicii [illegible] ponenda [illegible]
satisfaciat legatario, quia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 7. [illegible] qui interueniente [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] .§. 7.

[illegible]

[illegible] 2

[illegible]

[illegible]

ex apotecarii [illegible]

[illegible]

[illegible] cap. 15. [illegible] cap. 35. [illegible]

[illegible] cap. [illegible]

[illegible] cap. 7. [illegible]

[illegible]

Caput 5. De fide [illegible]

[illegible]

[illegible] ... necessitate [illegible] ...

[illegible] ... humana [illegible] ...

[illegible]

[illegible] cum [illegible] et praecept[illegible]
[illegible] adstringere [illegible] de precatiuis quibus
[illegible] lingua [illegible] debantur [illegible]
[illegible] 19 [illegible]
[illegible]
pro [illegible] 2. [illegible]
[illegible]
legato quibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
pro [illegible]
precatiua [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cap. 2. [illegible]
[illegible] lib. 1. [illegible] 4. 9. [illegible]
[illegible]
cap. 9. [illegible] lib. [illegible] cap. 12. [illegible]
[illegible] 2 [illegible]

183. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cap. 25. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pro
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

... nostrates ... [illegible]

... tempora ... [illegible] ... lege ... [illegible]

[illegible]

... tractatu ... [illegible]

... Mantica ... [illegible]

... [illegible] ... uerba autem ... [illegible]

... [illegible] ... testimonia ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible] ... verius ... [illegible]

... [illegible] ... seu libri ... vel lingua poterant ... [illegible]

... [illegible] ... verbo obliquo ... [illegible]

... [illegible] ... veritate testatoris ... [illegible]

[illegible]

[illegible] Donell. lib. 7. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] Cap. 28. [illegible] [illegible]
lib. 4. [illegible] [illegible]
n. 3 [illegible] [illegible].

Itaque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
dei [illegible] infirma fuerunt et tantum ex voluntate et pudore heredum, qui rogati erant, [illegible]
rependebantur [illegible] Justinianus [illegible] narrat [illegible] princ.
inst. de fideicommissariis hereditatibus, [illegible]
[illegible] exponens Donellus [illegible] lib. 7. Cap. 25. [illegible]
[illegible] quo circa [illegible] fideicommissis [illegible]
[illegible] et fin. l. [illegible] nono [illegible]
[illegible] unde [illegible]
[illegible]
[illegible] hereditas [illegible]
[illegible]
[illegible] in. [illegible] nono. 9. [illegible]
[illegible]
[illegible] lib. 7. cap. [illegible] Cujacius [illegible]
[illegible] in princ. inst. de fideicommissariis hereditatibus [illegible].

n. 4 Caeterum [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] pedit [illegible] vendicaverant [illegible]
[illegible], postea [illegible] Claudii [illegible]
[illegible]
[illegible] 2. capta
32. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
. 6. [illegible] lib. 7. cap. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] que [illegible] historia [illegible]
[illegible]
[illegible] actio [illegible] inst. [illegible]
[illegible] que [illegible]
[illegible] extraordinaria [illegible]
[illegible]
[illegible] lib. 2. [illegible]
cap. 9. [illegible] cap. 2. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 2. [illegible]
[illegible]
[illegible]

Caput. 6. [illegible]

quando legatorum et fideicommisso-
rum quaestio tollitur. l. 2. hoc
nostro tit. ut [illegible] 2. C. communia
de legatis et alterius generis

n. 1.

difficilis et prolixa est quaestio
de huius inscriptione tractatoque omnis aetatis
iur. ter profusi sunt, exarunt ingenia, ut constat ex iis, qui
doctrinae exantlaverunt qui [illegible] omnes studuerunt praeci-
pue Cujacio qui omnium scripta et commentaria digessit
atque recensuit in d. l. 2. hoc nostro tit. ex doctoribus
Duarenus et Cujac. ibidem, Cujacius, Donell. et [illegible]
[illegible] in d. l. 2. C. communia de legat. Donell. lib. 8.
comment. cap. 2. in cuius notis [illegible] recentiorum omni-
um [illegible] cumulavit et [illegible] in nostris Richar. in elect-
[illegible] 3. cap. 3. Valentia lib. 3. illustrium [illegible]
[illegible] 3. cap. ult. Amaya lib. 2. observationum cap. 3. ubi non omni-
[illegible] praecipuas legatorum et fideicommissorum differen-
tias recensuerunt. Propter quas difficilis et obscura nimi-
mis illis omnibus visa fuit Ulpiani [illegible] l. quando
et per omnia exaequata esse legata fideicommissis au-
tor [illegible] differentiae inter ea adhuc agnoscun-
tur. Differunt enim in nomine ut constat ex copula
et, quae inter diversa apponi solet, ut constat ex [illegible]
[illegible] per doctores [illegible] de iuris et facti ignorantia
ex pluribus adductis a Barbosa [illegible]
[illegible] cap. 57. ex quibus [illegible]
[illegible] de codicillis. Differunt [illegible]

substantia autem eorum in fine tituli demonstrabimus, quae
cap. praeced. intelligi supponimus per universas has trac-
tationes digestas sunt. Differunt etiam in forma
relinquendi, nam legata directis, fideicommissa preca-
riis verbis relinquuntur, ut nuper ostensum est, unde
Cujac. in notis ad Ulpianum in fragm. tit. 24. ad-
notavit quod cum legata imperativis verbis relinquantur, non
[illegible] opus est verbis, [illegible] in fideicommissis in quibus
spectatur voluntas admittuntur. l. cum proponatur
67. ff. de legat. 2. l. fin. C. de [illegible] ac proinde [illegible]
relinqui possunt [illegible] lib. [illegible] docuimus ex
l. nihil 21. de legat. 3. l. et nepotibus 22. C. de fidei-
commissis, item fideicommissum graecis verbis scriptum valet,
cum tamen legatum graeco sermone conceptum non susti-
neatur. l. fideicommissa 11. de legat. 3. l. fin. C. de testamen-
taria tutela. l. haec consultissima 21. § fin. C. de testamen-
tis. l. directas 14. C. de testamentaria manumissione.

Differunt etiam quia le-
gata nonnisi testamento aut codicillis testamento confirmatis relin-
quuntur. l. legatum 36. de legat. 2. fideicommissum vero etiam
in codicillis [illegible] ab intestato relinqui potest. l. liberta-
tes [illegible] de manumiss. testam. § praeterea inst. de fideicom-
missariis hereditat. § non tantum inst. de codicillis. Paulus
lib. 4. sent. 3. tit. [illegible] ex quo etiam illud quod legata
non nisi ab herede relinquuntur § 1. inst. hoc tit. non ve-
ro a legatario, pr. inst. de singulis rebus per fideicommissum,
fideicommissa vero ab herede, legatario, fideicommissario
et omnibus ad quos ex morte relinquentis aliquid per-
venturum est [illegible] certo [illegible]
tur. l. 1. § secundum de legat. 3. l. si pecunia 67. in [illegible]
[illegible] l. [illegible] de [illegible]
[illegible] de singulis rebus per fideicommissum relictis

n. 2

Deinde differunt etiam in effectu, nam ut Paulus scribit lib. 4. sententiarum tit. ult. iusiurandum fideicommissi non vindicatur sed petitur, constitutu iam sententia advertit quod legata vindicantur. l. si ita homo. 86. § si ex servis infra hoc nostro tit. l. legatum 30. de legat. 2. l. actio 66. in fin. de furtis, quae in aliis [illegible] habuisset. ex alia tit. 67. eodem tit. fideicommissa autem petuntur, semper persequi [illegible] ntur. l. mulier 22 § non est dubium ad treb. [illegible] l. post aditam 78.

+ § — § actionis verbis de vero sig. ubi glossa in verbum fructus menti pro 25 [illegible] demissa, quae petat aliis legatis et fideicommissis differentiis post accep. et [illegible] vetat et [illegible] omnes interpretes ind. l. l. recon

siderantibus Duarenum et Cujac. Donell. et Quad. 19. et aliis quos in initio huius capitis retulimus.

n.º 3 — Id cum ita sit, at hae differentiae inter legata et fideicommissa repentinae non videntur, tamen posse quod Ulpianus in l. 1. hoc nostro tit. scribit per omnia exaequata esse legata fideicommissis, pertinentia ad dec. ciss. [illegible] l. 2. C. communia de legat. quae trans posita fuit ex Theodoriano in § sed non usque. inst. hoc tit. ex quibus statim imperatores Justinianus [illegible] nuaij ex aequitionis auctor esse, cuius testimonio nimis subtiliter falsa esse Ulpiani iis in propor tione [illegible] tatem dicit. Cuius [illegible] in verbo per omnia [illegible] de media iurisprudentia obtinere procedere scribit, per quas supradicte differentiae quae remanserunt [illegible] sublatae fuerunt multos [illegible] Bartolus ibid. n. 4. l. [illegible] 18. Jaso. n. 42. et cum aliis Covarrubias [illegible]

rationibus §. 6. n. 2 dicti, sed nunc ad exposi-
tionem haec quia tempore iurisconsultorum media
iurisprudentia vocatur, quae media inter leges
decemvirales et Justiniani successit, supradicta differentia
inter legata antiquitus ex iuris supradicti ultimi constat et
ex Ulpiani fragmentis tit. 24. ex quibus deprompta sunt.
Praeterea hoc tollit difficultates aliquorum qui
oriebantur ex tit. in d. l. 2. C. communia de legatis §. sed
non usque, si quidem per mediam iurisprudentiam
et [illegible] quae Ulpianus hic tractat fuis-
set [illegible] inutilis esset contrarium [illegible] l. 23. falso
quod Justinianus affirmasset a se ipso novo iter
inductam fuisse [illegible] absurdum [illegible] agere ut
[illegible] observant in l. servo manumisso §. [illegible]
ibidem [illegible] in dicta aetate ad eius interpreta-
tionis Sarmientus lib. 2. selectarum cap. 2.

quod ita idem Cuiacius
ibidem [illegible] difficultates [illegible] tentat aperire n. 5.
aperiens in d. l. Ulpiani [illegible] tamen aequitate
tam iure consulti [illegible] fuerunt [illegible] firman-
tes et probantes [illegible] ex omnibus supra laudatis
iuribus constat, in quo opinionum et sententia-
rum conflictu Justinianus in d. l. 2. Ulpiani
[illegible] approbavit, quia propriam vocat, quoniam
eius [illegible] imperatoriam auctoritatem iuxta [illegible]
in l. 2. vers. omnia C. de veteri iure enucleando
et in qua [illegible] nonnulli [illegible] laudati
Bartholus supra et sequitur [illegible]
[illegible] cap. 47, [illegible] repugnant verba [illegible] l.
2. qua [illegible] [illegible] ex qq [illegible]
Justinianus ibi [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible]

exequat. confirmare t. narrat. dicentur
sequasse cuius l. causa ad ius sit denominandus
Vitantas 12. ad macedonianum. l. 1. siquis pom
ponius. l. 3. et §. si seruus. 30. de posit. l. si procu
ratores. 8. in pnc. mandati cuius simul cuius atq.
negotium exequationis exequutor quasi contra
tor pressus esse videretur ut recte consideraverunt ripa
socinus iunior et alij in d. l. 1. quare clausa
Acursij et aliorum omissis interpretationibus
que literas tollunt in d. l. 1. et inscript. §. et ius
a parte uiolarunt in his scholis recepta non fuit tam
dicta interpretatio cuiacij lib. 8. observationum cap. 7.
et in pre citatibus dictis d. l. 1. l. 3. et in n. monte lan
ad. l. 2. C. communia de legat. qui ex inscript. d. l.
tenim +. l. illa intelligit ut [struck] se habet ut tribuatur
ulpiano lib. 67. ad edictum quo iura consultus ille
interdictum quod legatorum interpretabatur ut
constat ex d. l. l. quod legatorum quo cabebatur ut qui
qui legatorum nomine non ex voluntate he
redis occupaverit id heredi restituat ob. l. 3. falc. cum
principaliter ratio habebatur in eo interdicto de
l. 1. l. §. siquis ex mortis causa. uni. C. cadem et cum edic
torum verba stricte accipiantur l. 1. ait pretor 23.
§. hec verba de negotijs gestis uide l. nonpo
sse pertinere interdictum ad ea que fideicommi
ssorum nomine occuparentur maxime cum ex
legatis non ex fideicommissis quarta deducit ut
falc. voluerunt l. l. ad l. falc. pro. inst. eodem.
quem secuuturus nonobstante etiam pro fideicommissis
que non ex voluntate heredis occuparentur inter
dictum competere ulpianus scribit non obstante falci
solis in legatis et tamen dictum ius

fideicommissa ab intestato relicta porrexit filiusfamilias l. 18. ad l. falc. et ita similiter I.C. Regassianus illas ad fideicommissa extendit que intestato relicta proponerentur l. 18. hodie sicut plus quam per l. falc. l. successores C. ad l. falc. §. 1. ... secundo inst. de fideicommissariis hereditat. unde cum precipua causa interdictis fuerit retentio quarte que ex dictis juribus capitan fideicommissis procederet ... ex se quata esse legata fideicommissis hoc est interdicto qd. legatorum utque de legatis pretor interdicta ... de fideicommissis interdicta ... que ... que primus duarenus ... in ... l. 1. et lib. 2. disputat. 5. cap. 9. sequentur ... lib. 3. ... cap. 5. Ant. Fab. lib. 6. ... cap. 3. et ... lib. 8. cap. 2. litera L.

Ceterum licet hec expositio ad literam — n. 5 et ult.º
l. 18. ind. l. 2. commoda et amicabilis videatur per illas tamen ... priora eiusdem l. 18. ita ibi per omnia ... que non bene ... tur neq. satis facile ... Bolognet ... ibidem n. 38. universales dispositio ... et voluntate ... non potest procedere in specie d. l. 2. ... non potest ... retenta ... que ... fideicommissa ...

a dedicta [illegible] iurandi [illegible] remittit iuramentum [illegible]
[illegible] vel [illegible] dicta [illegible] si quis commissa causa testamenti
[illegible] verbis [illegible] l. [illegible] §. in
fideicommissis [illegible] autem §. ad. [illegible]
quasi ex legato [illegible] si quis commissa causa testamenti
in quo edicto causa legati [illegible]
[illegible] l. 2. [illegible] l. 12. [illegible] §. 2. [illegible]
[illegible] 12. [illegible] l. 6. [illegible]
§. ad [illegible] l. [illegible] 22. §. [illegible] falsis
et in edicto [illegible] fideicommissorum
[illegible] §. [illegible] legatorum et in
edicto cautionis eorundem legatorum [illegible] l. 12. §. [illegible]
[illegible] ut legatorum [illegible]
[illegible] et in constitutione [illegible]
[illegible] eorundem [illegible]
[illegible] hoc nostra [illegible] l. [illegible] 6. §. [illegible] de legatis 2
[illegible] quasi ad species
de legatis [illegible] lib. 3. [illegible]
[illegible] cap. ult. n. 25. ut [illegible]
[illegible]
[illegible] legata [illegible] fideicommissi [illegible] nomine
omnibus [illegible] ex [illegible]
[illegible]
[illegible] l. 2. [illegible] 3. differentia
[illegible] ipsa lex 2a [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] constitutionis [illegible]

partibus ista tex. §. sed nonnisi [illegible]
[illegible] nec imprimis inst.a hoc tit. quae res longe
diversa est ab ea qua [illegible] d. l.
6a. ut rectissime [illegible] et Donellus in
commentariis d. l. 25. dixerunt, quibus
ea difficultas solvitur et nostrum [illegible]
[illegible]
1647 [illegible]
[illegible] mare [illegible] propria [illegible] 1647
[illegible] romani [illegible]
[illegible] nec non [illegible]
[illegible] mare ac sancta romana ecclesia

D. [illegible]

Ad titulum De Re judicata et De effectu sententiarum et De interlocutionibus

Scholia methodice digesta universi operis

Antiloquium

Titulus de re judicata et de effectu sententiarum et interlocutionibus quem in praesentiarum nobis interpretandum nostrae universitatis verbis institutis et habet plenum auro et honore ex[illegible] Bartolus, Alexander, Jason in praesenti [illegible] renunt ibidem cujusquidem utilitatem [illegible] in scholis quasi in tribunalibus nam est qui non agnoscat [illegible] legis et juris [illegible] commentatorum [illegible] a probis legis [illegible] stabilita prodesset [illegible] in numeraremedia a solemnes [illegible] formulas in condendum [illegible] [illegible] efficerent, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quibus supremas

reipublicae salutem consistere Solon
dicebat, si res judicatae et sententiarum
effectus deficerent, in his tanquam in portu
navigantibus salvis litigantibus secura
tranquillitas constabit. nostra l. 1.
ibi finem controversiarum ff de re judicata
l. qualis 19. § dicere l. dies 27. § ex talis ff de
receptis arbitris l. si fideiussor 29. § in
omnibus ff mandati l. servo invito 55. §
ait praetor ff ad S.C. trebellianum conducunt
illa verba elegantissima theologici regis
apud Cassiodorum lib. 6. epistola 50 ultimus enim
inter lites praecedas sententia invenitur
portus quas si hominis ferunt voluntate
praeteriant, in undosis mergis semper perorra-
bunt atque ergo magistratus in republi-
ca constituti, nisi quae prolata sunt, interri-
tantes firmarent. l. 2. § post originem ff
de origine juris l. si cuius 13. § 10. si interdum
ff de usufructu l. 1. § inde quaeritur ff de no-
vi operis nuntiatione l. non ex singulis 166. ff
de reg. juris ob id ergo huius rei tractatio altio-
res exigit indagationes, et non vulgares ti-
bus videasque universa principiis generalibus
constituta et ex his illationibus deductas
quaestiones et legum huius litteras inter-
praetationes absolvere duxi et iidem convi-
nuat per sitas methodus non displicebit.

Cap. LXI. de exthica tes. leges

ff de re judicata

Res quid res judica-
ta? definiens Modestinus in sua ratione nostra
l. 1. illa verba proposuit, res judicata
dicitur quae finem controversiarum pronun-
tiatione judicis accipit, quod vel condemnatione
vel absolutione contingit, quae verba et libra-
rii verborum cortice involuta ansam prae-
buere interpretibus et rixas inter se parare,
et longa commentaria confecere, ut constat
Bartolo, Alexandro, Jasone, et aliis antiqui-
oribus in praesenti, et ex nostris Duarenus, Hugo
Donello lib. 27. commentariorum in nostra l. 1.
Cuneo ... eodem lib. cap. 2. Faquineo lib.
11. controversiarum cap. 16. Petro Gregorio lib.
50. Syntagmatum cap. 1. Antonio Fabro de erron
bus pragmaticorum decade 66. errore 1. cum aliis
quos congerit doctor Valentia ad nostrum tit. in prae-
ludio ... tamen lucida descriptio Modesti-
ni breviter restituenda erit, si notemus
verbum res judicata locum generis imita-
ri, tam propter universalitatem huius verbi
res quod tanquam terminus transcendentalis, ut
referunt logici, omnes res comprehendit,
l. res. § 1. l. rei appellatione 23. ff de verb. sig.
l. 1. § 1. ff de rei vindicatione l. 1. ff de usu-
fructu legato l. 1. in fin. ff de rebus credi-
tis, pluribus congestis a scribentibus in dicta
l. rei appellatione, quam propter verbum judica-
ta, quo usus est Modestinus, ut aliis in re
judicata, quae finem controversiarum judicis
pronuntiatione non accipiunt, ratio con-
veniunt ea quae a consilio proponuntur

in presenti quales sunt judiciis inter
locutionis quae etiam res judicatae statae et
sententiae appellantur ut notarunt Ducarenus, Donellus et omnes supra relati et
tamen [illegible] controversiarum judi
ciis promunciatione minime accipiunt
cum possit ab eodem judice pro im pensommu
tatione principale negotium perimere
valeant. l. qd iussit 14. l. ad tuo pio 15.
§ in venditione ff. hoc tit. d.a l.
quales 19. §. ultº ff. de receptis arbi
tris. l. quasi 19. ff. de rebus eorum qui bus
sub l. matus §. 18. qd pro [illegible] the
bus causa l. si opus 16. ff. de novi ope
ris nunciatione. l. 2. §. fin. l. praeses 10.
ff. de pretoriis interrogationibus. l. 2.
tit. 22. partita 3ª. docent ultra
omnes repetentes in d.a l. qd.
jussit Maranta de ordine judicio
rum parte 6.ª tit. de sententia inter
locutoria art. 20. Gerardo Broncoso con
tra [illegible] acertione 19. Menochius
de adipiscenda possessione remedio 4.
n. 92. cuius equaliter aliis leteraver ver
ba quae in nostra definitione continen
tur ferendo differentes proponuntur si
mulque et in illis modus et forma sen
tentiae proferendae, constituit de quibus
infra propriis locis.

Illatio 1.ª ex Dictio 1.º

Ex hoc ergo prin
cipio infertur primo quod licet iudex
res propter suas generalitates omnes
comprehendat in nostra definitio
ne tantum lites sive causas aut
controversias judicij pronuntiatio
ne decisas et extinctas demonstrat
quidem in alio id agit praetor tribu
nali praeest et sententiam pro
fert qua lites judicata manent
finiat litibus et controversijs fi
nes imponendo dicta. l. 4. § in
de quaeritur digestis de novi
operis nuntiatione cum supra
relatis nec novum est in jure
ut iudex res ita sive controver
sias praeferat elegantissime in l. solet
3. digestis de ferijs et dilationibus
l. divus antoninus contra digestis de
in integrum restitutione l. papi
nianus. §. si quis post res digestis
de inofficioso testamento. l. rursus 22.
digestis de rebus creditis. l. id. simili
3. § in hac actione digestis commodati
l. in omnibus digestis de praetorijs sti
pulationibus docent ultra duarenus
et donellus in praesenti an
tonius faber in d. l. papinianus
paragrapho si quis post remen
jacius libro 8 pauli ad edictum in l. hoc jure
ff. de solutionibus sic thomas in p... de procurato
ribus in l. si procurator 28. — ex quibus discernitur ve
ra differentia inter res judicatas ~~[illegible]~~
et ipsam judicij pronuntiationem

s[illegible] judicata illa est quae per judi-
cis pronunciationes fines controversiarum
accipit pronuntiatione [illegible] sententia judicis dicitur
quaestio terminatur vel ex integro [illegible] et omnino
fines controversiis imponit unde [illegible] distinguitur
res judicata a causa ab effectu vel ab instru-
mento ab opere vel ut logice dicam vel ut [illegible]
causa ab agente nam [illegible] instrumentum est quo
reperitur judicatarum sententiae judicatae est quae ex-
tinguitur et deciditur mediante ipsa judicis
pronuntiatione [illegible] sicut actio est de jure actionis
litis quatenus unus est causa et alius effectus
intelligendus est Ulpianus in l. 1. [illegible] est autem
res ipsa justitia appellata l. 1. ff de pact. [illegible]
[illegible] Antonius Faber in jurisprudentia papi-
niana[illegible] l. prior l. forcadulus in commen-
tariis ad tit. de justitia et jure [illegible] l. 1. et ad
[illegible] Otomanus de verbis juris
verbo res ipsa et lib. 2. observationum cap. 9. Petrus
Faber in d. l. 1. res judicata ff de reg. jur.
Ita habetur ex prior. l. ad inf. ex
[illegible] cum prolatis 32 in initio [illegible]
[illegible] quidem judicatis [illegible] l. 1. § 2 et 3.
De executione rei judicatae
2.° ex eo des prior. in [illegible] interpre-
tatio ad id quod [illegible] docet in l. cum prola-
tis 32. ff de re judicata [illegible] finalibus ver-
bis duo affirmat res judicatas tandem ipsa et si-
militer ad id quod imperatores [illegible] referuntur in
l. si causa ff. 2 et in l. ordo ff. de executione rei
judicatae [illegible] docet res judicatas [illegible] provinciae
capti pignoribus ad et [illegible] hypotheca
[illegible] quae [illegible] necessario sunt intelligenda

nam de res judicata ut potius dessi a judice pro
lata habui enim parendum est ~~[illegible]~~ et similiter
bancae executioni mandare debet pres ies
nas rei judicatae hoc est litis actio contra uer
sionem est parendum nec similiter negotium
iam decissum aut controuersia iam extincta
est, illa quae exequi tuu a magistratibus ip
sam sententiam quae eam ex tunc sit ab re remit
it ad ius possidendi in prioris loco. unde falso mo
destinus affirmat res judicatas finem contro
uersiarum accipere cum res judicata sit ipsa
quae non accipit controuersiarum finem. id po
tius ipsa tanquam agens seu instrumentum
finem imponit quibus quidem facit et satisfacier
dis ex [illegible] res judicata sit effectus, si uero sit causa
ex qua res judicata producitur non sit, ut uero uarijs autoribus
ad [illegible] seu effectus causa prae omnibus quam id ea res judi
cata pro se accipit in ultimo statu ut tempore ex l. 1. C. de re ju
dicata. l. 1. C. quibus res judicata non nocet
... en ita cuius in pr... l. Bar ... n. 2. Jason
~~[illegible]~~ Cumanus et [illegible] cum alijs antiquioribus
duarenus ad hoc eodem tit. in prin. Donellus in mo
tra l. 1. Mendoca controuersiarum utriusque juris
tit. Cap. 35. n. 2. joannes Robertus lib. 4. senten
tiarum Cap. 23. Cujacius in Cap. 1. extra de re judi
cata, et alijs relatis a Bolognino lib. 27. commen
tariorum Donelli Cap. 2. litera f. = et si aliquis
non insubtiliter inquirat quare nam ratio potuit
mouere Modestinum ut potius definitionem rei
judicatae quam sententiae proposuisset presertim
cum sententia sit causa et instrumentum quo
res judicata oritur et tanquam principalis causa
definienda erat principaliter a Modestino ipsum

deduxerit cum donello supra relato ideo prin
cipaliter definita fuisse res judicata accep
tus quia ipse sedulus fuit ordinis et formae
edicti perpendere judicato quod fuit tali
simus fuit consulti qui edicta praetoris
interpretantur arg. tex. in l. 1. ff. de re-
bus creditis ubi de petentis notat tex.
expressus in l. cum igitur 2. ff. de statu homi
num in edicto ergo de re judicata illa verba
primo prolata erant a praetore res de qua
agitur ab eo cuius de ea re jurisdictio est ju-
dicata esse dicetur quorum verborum vestigia
remanent in l. ait praetor 5. ff. hoc nostro tit.
et cetera verba restituit donellus in prae-
sentia et in d. l. ait praetor meritoque hodie
[illegible] ex ampluse edicti praetoris ampla ex
posuit res ipsas judicatas quas sententias
definitivas cum rei judicatae mentio primum
in edicto praetoris fiat docet donellus in prae-
sentia et in d. l. ait praetor ff. de re judicata
et plura congessit ad propositum in commen
tariis ad tit. de rebus creditis in l. 1.

Illatio 3. ex primo ad interpre-
tationem tex. in l. post rem judica-
tam 56. cum aliis ff. hoc nos-
tro tit. de re judicata.

Infertur 3. ex eodem princi-
pio vera resolutio ad illas quaestiones an res
judicata tamen sit modo appelletur post tempus
appellationi concessum an vero tamen intra
illud tempus quo possit appellari res judicata debeat

nuncupari etiam primus intimire huius
questionis illud notatu esse putavi quod partibus
in causa propria biduum indultum esse ad in-
terponendam appellationem a sententia prolata
quando nunc autem causa triduum fuerat concessum l. 1.
§ biduo vero et § in primis quando appellandum
sit et l. qui suspectas 20. § 1. ff. de appellationibus
et l. eos 6. § per. C. de appellationibus postea autem
et iure canonico et constitutionibus nostris
decem dies tempus extimulit termini item illud
tempus extensum fuit usque ad decem dies
ut constat ex authentico hodie C. de appella-
tionibus et cap. quia ad consultationem extra
de appellationibus l. 22. tit. 22. p. 3. denique
novissimo iure regio nostro pro quo hodie extimar
quinque dierum spatium ad appellandum tantum
concessum est ut constat ex l. 1. tit. 18. lib. 4.
nova compilationis ubi Acevedo qui plura
refert in verbo. cinco dias. Didacus Perez
et alii in dicta l. 1. Docent Andreas Gail lib. 1. prac-
ticarum cap. 139. Menchaca de successionum
creatione tomo 1. § 7. n. 7. Maranta de or-
dine iudiciorum parte 6. tit. de appellationibus
Donellus lib. 28. commentariorum cap. 6. Joannes
Gutierrez de iuramento confirmatorio
3.a parte cap. 5. n. 5. quibus ita suppositis in
questione proposita tres diversae inter pro-
bitas sententiae inveniuntur Duarenus ubi
supra post Donellum in nostra l. 1. et alii vel alii
ab Alciato in d. lib. 27. commentariorum cap. 2.
existimaverunt ipsi dicta proposita dici
duobus temporibus tam tertio quo
prolata est sententia a iudice etiam in tertiam

appellationis quas ex tempore quo is a quo ab
ipso non possit appellari vel quia terminus
appellationis lapsus est vel quia appella-
tioni renunciatum fuerit quorum sententias
[illegible] sunt
judicata finem controversiarum non accipiat
cum possit revocari apud eum superiorem l. [illegible]
cum alius ab appellatione [illegible]
[illegible] sententia [illegible]
[illegible] judicis [illegible]
judicata [illegible] finem controversiarum
accipiat cum judicis mens et proposita sit
ne in controversiis imponere et [illegible] controversia
litigantes removere ut de sententia
arbitri [illegible] consultum l. qualis 19. §. di-
cere [illegible] arbitris praeterea juvatur per
Duarenum et Vanellum sententia ex tum in l. litiga-
toribus C. de appellationibus [illegible]
[illegible] tribus [illegible]
[illegible] ut una voce appellare quod res judi-
cata [illegible] constat ergo eisdem textibus judi-
catam esse etiam si ab ipsa appelletur [illegible]
sententia [illegible] in praesenti relata d. Bartolo
[illegible] a opinione Duareni et Vane-
lli [illegible] et quod res judicata intra tempora appe-
llationis [illegible] appelletur [illegible]
tertia interpretatio sententia existimanti-
um res judicatas tantum nunc appellari quotiens
ab ipsa sententia appellari non possit vel quia
lapsus terminus appellationis fuerit lapsus vel quia
[illegible] ad implementum
sententias hunc enim finem controversia-
rum accipit et de hac loquitur Modestinus

in nostra l.l. et consultus in l. res judicata
207. de regulis juris juncta l. ingenuum
25. ff. de statu hominum, hanc ultimam sen-
tentiam tenentur Bartolus in preallegata l. 2.
Angelus consilio 97. ... n. 26. in
fine n. 8. sequuntur communiter omnes, latino
rum ... extra de sententia et re
judicata ... lib. 5. in
... cap. 2. ... in cap. fin. de re ju-
dicata ... in d. l. res judicata 207.
ff. de reg. jur. Covarrubias practicarum quaes-
tionum cap. 15. n. 3. et hanc ultimam sen-
tentiam ... admittimus plus ... quando
et pluribus ... lib. 27. commenta-
riorum cap. 2. litera g. ideo quod ad firmandum est
res judicata tunc tantum esse post quam nullo
remedio ... ad appellationis revocari
potest de qua quidem ... modestum
credendum est ... finem controversia-
rum accipiat pro qua vera ... doctrina non
... solidissima fundamenta primum pro
... ex eo quod sententia a qua adhuc appella-
ri potest non valet efficere rem judicatam
... contentus ... proposita appe-
llatione ... suspenditur
idem quod ... effectum operatur sententia
ac si ipsa prolata non esset pro qua doctrina ...
jura in l. ... 6. § 1. ff. de his qui notantur infa-
mia l. ... 13. § ult. ff. de testa-
mentis ... lib. 6. ... ff. ...
l. 2. § fin. ff. de penis ... appe-
llatione pendente ...
... appellatione pendente ... cap. 12.

artic. 113 q[uo]d ejusdem [illegible] in eadem de se
questione Andreas Gail in lib. observationum
cap. 147. Supplementum congestis a Richardo in
manuductione ad praxim 9 parte pro concl.
et sequentibus [illegible] sententia a qua appellari
possit nec finem litibus imponat nec rem judi-
catam constituat necessario fatendum est istud
in tanto tempus rei judicatae nomen minime
sortiri [illegible] consequenter [illegible] q[uo]d
sententia postquam prolata est intra tempora
appellationis pronuntiata autem sententia sive
etiam per mediationem ut supra diximus res judi-
cata dicitur [illegible] termino appe-
llationis post quam nullo remedio revocari potest
sententia in res judicatas transire dicimus
quasi in aliquid [illegible] notarunt Canonistae
in d. cap. quod ad consultationem 15. Hostiensis in cap.
cum dilectus de electione et hoc tempore rei
[illegible] res judicata vere et perfecte finem con-
troversiarum accipit nec amplius sententiae
aut pronuntiationis nomen [illegible] cujus
sententia per translationem in rem judi-
catam fuerit [illegible] recte [illegible]
Corrasius in d. l. ingenuum 25. ff. de statu hominum
pro qua doctrina expendendum [illegible] relata [illegible]
[illegible] Doctore Melchiore [illegible]
[illegible] dignissimo senatore ubi supra tex.
in d. l. [illegible] ubi consultus judicis pronun-
tiationes sententias appellari intra tempora
ad appellandum lapsi tamen eo termino non
amplius sententiae sed res judicata appe-
llavit [illegible] juris canonici professores
hanc translationem inducentes ejusdem nullam

reddi deberint rationes, et tamen maturius per
pensa et ut scribunt iurisprudentes non in
commode illa ratio reddi potest quod in iudicio quasi
contrahitur mediante litis contestatione l. 3.
§ idem scribit ff de peculio ob idque antiquae obliga
tionis contractus sive delicti novatio celebratur
quam quidem consulti necessariam appellarunt
l. 1. de legatis [illegible] l. alias 29. ff de novationibus
l. singulas 89. ff de verb. oblig. l. solutione
23. ff de solutionibus l. non solet 86. ff de reg.
iur. l. 3. C de novationibus et ornat Donellus
lib. 16 commentariorum cap. 14. cum pluribus
congestis ab Osvaldo ibidem Duarenus et Tuve
sem Bechius ad tit. de novationibus Pe
trus Faber in d. l. non solet Antonius Faber
lib. 16 coniecturarum cap. 14. Petrus Gregorius
lib. 21 sintagmatum cap. 20. unde nascitur
ad prolatam sententiam adhuc pristina actio
contractus duret. Ceterum postquam iam sententia
elapso termino appellationis transierit in rem
iudicatam pristina actio quae antea erat extin
guitur et mediante novatione transit
in actionem iudicati l. si se non obtulit in princ.
et § si quis condemnatus l. miles 6. § ultimo
cum aliis hoc tit. l. tutoris ff. si quis cautionibus.
ideoque sententiam in rem iudicatam transire dicimus
quasi in aliud diversum cum pristina actio in diver
sam actionem iudicati transeat velut [illegible]
fit in omnes innovationes l. 2. ff de novationi
bus et contentiones in aliud nomen contractus
in l. 1 in fine et in l. iurisgentium in princ. ff de
pactis docent [illegible] Iasones et alii Cuja
cius Petrus Faber [illegible] Gregorius et omnes

supra relati.

Ex hac quidem 3a illatione subinfertur vera interpretatio ad Ulpiani responsum in l. eleganter 23 § si quis post rem judicatam ff. de condictione indebiti ubi proponitur consultus quidam post rem judicatam transegisse et pecuniam ex causa transactionis solvisse et quaesitum est an pecuniam tamquam indebite solutam repetere potuisset et respondet Ulpianus recte pecuniam repetendam ab eo qui solvit et hoc idem Imperatores Antoninus cum divo patre suo rescripsisse refert consultus cuius responsi ratio ex nostra illatione dependet nam transactio non aliter fieri potest quam si de re dubia et lite incerta nec finita interponatur et hanc differentiam inter pactum et transactionem agnoscit consultus in l. 1 ff. de transactionibus juncto Paulo lib. 1 sententiarum tit. 1 quod pactum de re certa et indubitata interponatur transactio vero de lite si vere incerta neque finita fiat docent Duarenus et Villasembechius ad tit. de transactionibus unde venientes cum in d. l. eleganter § si post rem judicatam transactio interponeretur post rem judicatam quo tempore jam lis est finita et controversia finem accepit nec amplius revocari valet recte Ulpianus docet transactionem nullius momenti esse pecuniamque eo nomine solutam repetendam explicat Bartolus, Angelus in d. § si post rem judicatam Antonius Faber in rationalibus eodem § ff. si vero ab hac ipsa sententia fuerit appellatum vel incertum sit an fuerit judicatum vel dandum aliquid remansus superfit quo revocari valeat transactio jam statuitur ab Ulpiano quinimo transactionem

temporis facta efectus sortietur cum de re du
bia et incerta litis fuerit interposita et si
quod eo nomine solvatur repetitioni non erit
locus obstante quippe naturali obligatione
quae ex ipsa transactione validaoritur d. l. 2.
l. 1. post rem judicatam ff. de transactionibus
l. si causa cognita 32. C. eodem tit.

Deinde ex hac
eadem illatione venit lucidandus ju
reconsultus in l. post rem judicatam 56. hoc
nostro tit. ubi enim proponitur post res judi
catas vel jurejurando decisas vel confessio
nes in jure factas nihil amplius queri post
orationem divi Marci quia in jure confessi
pro judicatis habentur quod quidem responsum
intelligendum est de re judicata ad tempore
quo iam amplius rescindi minime valet
appellatione vel nullitate interposita
tunc enim ad elargiendas actiones judica
ti illud tantum inspicitur an judicatum sit
non an debeatur ut liquido constat ex ver
bis edicti pretoris de quibus supra et plu
ra congessit donellus in d. l. ait pretor
§. si. Balduinus ad leges romuli in l.
eris confessi et ideo quamvis ex l. duodecim
tabularum simul quoque et pretorum edictis ju
dicati actio nasceretur directa equidem
est non utilis in factum ut post eadicemus
et hoc nomine judicati actio a consultis de
monstratur l. si se non obtulit § in priore et §
si quis condemnatus l. miles 6. § judicati
l. commodis 40. l. in judicati 61. cum aliis hoc
nostro tit. l. si pretor 75. § fin. ff. de judiciis l. si

procurator 28. ff. de procuratoribus l. hoc jure 36. ff. de solutionibus l. fin. C. de usuris rei judicatae, ad exemplum ergo huius judicati actio nis inducta est alia in factum ex interpretat. prudentium quae ex jurejurando resultat, ad quam quidem elargiendam illud solum intuendum docet Ulpianus in d. l. post rem judicatam an juratum sit non an debeatur. l. non erit 5. §. dato ff. de jure jurando l. qd. si deferente 21 ff. de dolo. l. actoris C. de rebus crediti et de jurejurando §. item si postulante l. inst. de actionibus similiter et hanc eandem actionem in factum ex confessione in judicio facta post orationem divi Marci oriri fatetur idem Ulpianus in l. certum 6. §. 1. et sequentibus ff. de confessis quae quidem oratio ad eas actiones inducendas necessaria fuit cum nec ex l. duodecim tabularum nec ex prudentum interpretat. possit ex capite tali oriri ex l. de re multiplex confessio in jure sit, ut cognito ut observat Balduinus in hi proxime. id. ex pulsis regibus et eorum leges ex quo levarunt, ut docet Pomponius l. 2 §. exactis ff. de origine juris, refert Titus Livius lib. 1 Decade 2 et. quin demum esse sensum eorum verborum nihil queri hic post orationem divi Marci in d. l. post rem judicatam et ipsi immo licet Baldamirior nullam ex his quos viderim assequutus qui alius plura valentiori quiores fuit multa hereditatis, Duarenus ad nostras titulum praelectione Bir. dicta l. post rem judicatam Donellus libro 24. commentariorum capite 14. ultimum in dicto §. item si postulante numero 2 et 3. Cart falsorum lib. 2 rerum quotidianarum cap. fin. §. §. 10 et 12.

Denique ex his pro ultima
jubillatione extendi huius ad jurisconsulti Pauli
decisionem in elegan. l. jusjurandum 2. ff de jure
jurando quod loci decisum est jusjurandum speciem
transactionis continere maiorem que habere au
thoritatem quam res judicata quae quidem per verba
ultima difficilima videtur, nam si jusjuran
dum maximum remedium est litium expedienda
rum et ex eo litigantium controversiae deciduntur
ut Gaius docet in l. 1. ff de jure jurando cur etiam
et hec eadem authoritas non erit tribuenda rei
judicatae a Paulo in d. l. jusjurandum 2. potius ergo
contrarium statui debes docet maiorem autho
ritatem jusjurandum habere quam res judicata
quae difficultas adeo gravis fuit sapientis interpretibus
ut eos a recto egerit in varia exempla quae hanc
maiorem authoritatem jusjurandi demons
trat ut constat ex Accursio in praesenti Bartolo
et Jasone ibidem Antonio Fabro 3. tomo rationa
lium in rationali ad eundem textum Cujacio lib. 18.
Pauli ad edictum in d. l. 2. Id. pro diluenda propos
ta difficultate plures causae proponuntur ab Accur
sio et antiquioribus et similiter ab omnibus
modernis in quibus jusjurandum maiorem autho
ritatem habet quam res judicata 1.a equidem et prin
cipalis in eo consistit quod a sententia prolata pote
st appellari l. 1. et toto tit. ff de appellationibus
a jurejurando minime quidem appellatur nec
rescindi debet l. qui sedem tenet ... 21 ff de do
lo ibidem quod existimant tres alii interpretes juris
consultum Paulum maiorem authoritatem jure
jurando quam sententiae tribuisse quod equidem

exemplum est uerissimum, si non potest ta-
men ex eo adaptari iuramentum in d. l. 2. cum in eo
loquatur de re iudicata quae iam rescindi non
ualet, eo quod sententia in rem iudicatam transisse
translata, quod facile suadetur ex comparatio-
ne iusiurandi et sententiae, nam sicut iusiuran-
dum speciem transactionis continet, litesque omnino
extinguit, sic similiter et res iudicata quae amplius
rescindi non ualet, atque oties iusiurandum et res iudi-
cata simul coniunguntur de re iudicata quae amplius
rescindi non potest, uerba sunt intelligenda. d. l.
post rem iudicatam 56. ff. hoc nostro tit. quare hoc exem-
plo omisso dicendum est caetera relata a supradictis
interpretibus uerissima esse, et in his omnibus ma-
iores authoritates habere iusiurandum quam res iu-
dicata ob diuersas assumptiones, nam maior authori-
tas tribuitur iuriiurando quam sententiae, quia plus
est aliquem suo consensu damnari quam inuitum. l. 1. ff. d.
et ea 35. cum l. sequenti ff. de legibus. similiter eo
plus authoritatis habet quod iusiurandum tollit ipso
iure naturalem obligationem eius consensus habe-
at. l. item si iurenus 27. §. pactum ne peteret ff. de pactis.
l. stichus 95. §. naturalis ff. de solutionibus. quod quidem
sententia seu res iudicata nunquam operari potest.
l. Julianus 60. ff. de condictione indebiti. prosequun-
tur caetera exempla ultra omnes repetentes in d.
l. 2. Cuiacius d. lib. 20. ad edictum Pauli. Antonius
Faber 3. tomo rationalium in rationalia ad pandec-
tas legem et de erroribus pragmaticorum decade 29. erro-
re 5.

Illatio 4a. ex d. l. 2a. ad in-
terpretationem nostri tituli

q. ad duel absolutionem uel condem nationes singulatem in l. in sententiis § 1. in princ. aut aliis tertium loco

Denique ex eadem principii inferi
tur, si communiter iudicatum sine certa quantitate ac
dispereptio condemnationis uel absolutio in senten
tia a judice prolata fuerit, praxa alioquin nemi
ne neque judicata erit neque pro sententia autem le
gitima habebitur, ut docent in supradicto in l. praeses
3 C. de sententiis et interlocutionibus, dicta ferunt
praesides provinciae non ignorare definitivas senten
tias quae condemnationem uel absolutionem non conti
nent pro justa non haberi et haec eadem doctrina propo
nitur a Modestino in praesenti in illis verbis qua uel
absolutione uel condemnatione contingit, et similiter
probatur ex titulo in l. sententiis § 1 in princ. hoc in tit.
l. si praetor § 5 in princ. ff de judiciis l. qui tamen
21 § 11 arbiter ff de receptis arbitris l. si ita bonu
dictum 27 ff familiae erciscundae l. 2 § 2 ff ad S.C.
turpillianum l. quero § 8 ff de aedilicio edicto l. 1
§ 1 ff ad S.C. trebellianum l. pen. et ult. C. de sen
tentiis quae sine certa quantitate proferuntur
princ. tit. de officio judicis docent et illustrant
plura congerentes ultra Bartolus, fulgosium,
Ribas et fere omnes antiquiores Ticaranus
in praesenti et in dicta l. in sententiis § 9 donellus
lib. 27 commentariorum cap. 2 ubi plures cu
mulavit Bonsalduy litera a de donellus in
nostra l. 2. Cujatius lib. 12 observationum

Cap. 32 et lib. 1 responsorum Papiniani in
l. 6 vers. quae verba 20. ff. de his qui notantur
infamia, Antonius Faber lib. 15 conjecturarum
cap. 5, Marantia disputationum n. 47, An-
dreas Gail lib. 1 observationum cap. 2, Sarmi-
ento lib. 1 selectarum cap. 13, ubi responsum
jurisconsultissima atque genuina ratio traditur a
Donello in re pensata qua acceperunt Sar-
miento supra proxime Richardus post Cujac.
de officio judicis qui, ubi in omni lite omni-
que judicialis quaestione actor intendat contro-
versiam aequalis rei parte, stilo legum aut
praestare debere aut non, et in eadem pro hac
controversia imperatores et reus in judicio deducta
non aliter posset finiri neque expediri quam si judex altero-
trum pronuntiet aut reum praestare debere aut ipsum non
debere; proinde qui pronuntiat reum debere condemnat,
qui vero pronuntiat non debere ipsum absolvit; sic fit
non posset controversia dirimi quamdiu neutrum judex
pronuntiaverit, ut eleganter decissis tit. de l. praes.
provinciae conjunctis supra relatis docet Donellus in prae-
senti lib. 27 commentariorum cap. 2 ubi O... ...
litera D. Sarmientus, et Richardus jam vel alibi.

Et licet haec doctrina congrua et
consona jurisprudentiae appareat, graves tamen
difficultates patitur ex mitt... responso relato in
l. 1. § quaeri possit ad S. C. Turpillianum, ex quo evidenter
probatur sententiam a judice prolatam viribus
subsistere etiam si neque condemnationem neque absolu-
tionem contineat, proponitur enim ibi judices per
illa verba sententiam protulisse "calumniatum te me-
re accusasse videtur". Dubitavit Papinianus in d. § non

de ualore sententie quia certi iuris est ualidam fu
isse. Sed Pamphilus clusti filius tamquam calumniator
pronunciatus iudeatur ita condemnatus legis
pena subire cogatur et respondet idem Papinianus
prolatam sententiam ueniam temeritatis con
tinere et inconsultus calores calumnie uitio lare
re ut potius absolutus quam condemnatus dicatur iu
deatur et ceteri ius fama quo ad honestos et graues
uiros quemadmodum sugillet ur et ut tenetur ca[l]ida fuit
ta hoc idem decissum est a eodem Papiniano in l. ob
hec uerba 20. ff. de his qui notantur infamia
quo loci proponit. l. e. legatus presidis prouintie senten
tia per hec uerba prolata calliditate commentoui
deris acusationis instigator dubitat Papinianus
de effectu huius sententie et ordine ea contineatur et
respondit pudores potius quam condemnati honera
ri quam ignomini maiori ferri constat ergo ex relatis
responsis sententiam que neque condemnationem
neque absolutionem continet ualidam esse et quam
gis est etiam si per hoc uerbum uideatur prolatam
qd. animi cogitatio neque solet significare non certum
et deliberatum propositum l. si quis fit in 29. ff. ad dict.
ff. ad leges Aquiliam l. falbeo 21. ff. de statu liberis
cum pluribus congestis a Bartulo in l. creditores lu
cius ff. mandati et ab Aluen. co in dictionario uerbo
uidetur. sed unius difficultatis nodum penitus dissoluat.
illud notandum oportet antiquitus sicuti nostris tempo
ribus factitatum est etiam in sententiis proferendis quas
dam formulas excogitatas ... a antiquioribus
romanis a quibus quidam recederet quia minime
licebat etiam neque condemnationem aut absolutionem
continebatur prout ea fiat refert Brissonius lib. 5

de formulis solemnibus pagina 35. Vo sinus
lib. 9. antiquitatum romanarum Clemens Alex
andrinus lib. 2. de constitutionibus apostho
licis cap. 52. Basilius magnus in epistola ad
sebastienses episcopos Carrasius lib. unico epis
tolicarum quaestionum cap. fin. Otomanus de uer
bis juris litera A. inter has quidem formulas
illa quidem erat solita ut per uerba judica
retur sententiam pronuntiare cum quasi judex
in ea proferenda animi modestiam et temperan
tiam demonstrare cuius formulae adhuc manent
uestigia in l. diui fratres 27. ff de liberali causa
l. 21. § si arbiter ff de receptis arbitris et d. l. ob
haec uerba 20. ff de iis qui notantur infamia (de
cuius conciliatione cum l. 1. § inde et ff ad S.C. turpi
lianum consulendi sunt ultra Bartolum et glos
sam in d. l. ob haec uerba Cuiacius lib. 1. responso
rum Papiniani ibidem et lib. 30. observationum
cap. 16. Antonius Faber lib. 6. coniecturarum cap. 6)
dicta l. 1. § quaeri posset ad senatusconsul
tum turpillianum refert Plini
us libro 14. naturalis historiae cap.
13. nottat Budaeus de nottationibus ad
Pandectas in dicta l. ob haec uerba
et in l. 2a uersiculo post uindicias
ff de origine juris postea in interpretatio
ne prudentium formularium observatio paulatim recessum est
et fere ab omnibus formis recessere romani cum
haec aucupatio syllabarum [illegible] superstitiosa esset ita Cicero
in oratione pro Murena dicebat et imperato
res in l. 1. C. de formulis et impetrationibus actio
num sublatis. l. omnes C. de contrahenda et com

17

142

mitenda stipullatione et de qua sententia tor
multis ... sublatis perque libet verba poterat pro
ferri dum tamen absolutionem vel condem
nationem contineat nec necesse est ut verbis
condemno aut absoluo videtur uti [illegible]
ergo ut talia verba proferat ex quibus appare
at vel alterum condemnatum vel alterum absolu
tum esse ut si dicat nihil videtur tibi deberi [illegible]
hec enim verba vim ipsa absolutione quandam
habent [illegible] Vlpianus in d. l. in senten
tiis ff. hoc tit. affirmat sufficere si ex presserit
id ex summa in sententia eius pluri que in verit
vel prestare vel [illegible] verbo hoc significare
rit et quod magis est [illegible] summa non exprima
tur in sententia vel [illegible] si iudex dixerit solue
quod petitum est valere sententiam affirmat
consultus tamen his qui petitum actorum ali
qua parte summa [illegible] praesentat alioquin enim
quasi incerta quantitate prolata senten
[illegible] ratione certitudini nulla erit [illegible]
tit. l. [illegible] sententia 3 cum l. sequentibus C. de sen
tentiis que sine certa quantitate proferun
tur eodem igitur modo et ea sermone in sententia
referendo postea recessum est [illegible]
[illegible] non aliter [illegible] decreta in corpori
debere quam si verbis latinis esset prolata ut docet
Brissonius in l. decreta ff. hoc nostro tit. quod
populus romanus ad propagandam imperii ma
iestatem simul et proprii sermonis dignitatem
omnes actus et precipue eos qui iurisdictio
nis munere expediebantur non nisi latino
sermone conscriptos habuisse ut docet Duarenus

in l. 1. § ult. ff. de verb. oblig. Rebuffa-
ber lib. 1. semestrium cap. 3. Duarenus lib.
1. variarum cap. 2. Brissonius de solutionibus
et acceptilatione pagina 212. tamen haec obser-
vatio imperio in Graeciam translato iam capitabile
re et constitutum est ab Arcadio et Honorio in l. ju-
dices 12. C. de sententiis et interlocutionibus
ut judices tam latina quam graeca lingua senten-
tias proferre potuissent. Huius responsi verissima
est interpretatio eiusdem l. dictae tal. et plura minus
feliciter communicatur Antonius Richardoinus in
dicta l. 12. instit. de verb. oblig. docet Duarenus
Brissonius et alii supra relati.

Ex hac ergo duplici profe-
renda sententiae formula condemnationem vel
absolutionem expresse vel implicite continen-
tis similiter et duplex genus sententiarum vid.
alia namque condemnatoria est, sententia alia quidem
absolutoria ex quibus quaelibet diversos juris effectus
producit. Nam ex condemnatoria actio judicati orit.
mediante quidem novatione celebrata per litis con-
testationem ut supra diximus per d. l. 3. § idem scri-
bit ff. de peculio l. delegare 11. § 1. alias 29. ff. de nova-
tionibus et haec quidem actio judicati appellatur et est
directa non vero actio in factum ut existimarunt
Accursius et alii antiquiores in l. miles 6. § 3. ju-
dicati ff. hoc tit. de capt. quidem ex imperatoris respon-
so in l. actor 8. C. de rebus creditis ubi refertur actori
delato vel relato jurejurando si juraverit vel
si remissum sit sacramentum ad similitudinem ju-
dicati in factum actionem competere quae verba false
interpretati sunt antiqui de actione judicati

ut potius sit praeferenda de actione in factum quae
ex jurejurando proficiscitur inducta ad similitu-
dinem sententiae ut supra explicuimus tenent
Duarenus in d. l. 6. § ult. Corrasius ad l. 1. ff. de
juris et facti ignorantia Barladorius lib. 2 rerum
quotidianarum cap. fin. partes § 1. cum pluribus
congestis ab Osualdo lib. 27. commentariorum
Donelli cap. 3. litera G. nec etiam praetoria est ut
ipsi interpretes nervose defendunt sed potius
civilis et perpetua ut aperta decisio est in d.
l. miles 6. § judicati qui alicet nullum fragmen-
tum ex l. duodecim tabularum supersit quo
haec actio proponatur credibile non est tamen tar-
tas et quae ad judicatorum executiones pertinebat
XII. esse omissas praecipue cum compilatius affirmet
perpetuam esse hanc actionem in d. l. miles 6. §
judicati quod de praetoria enuntiari non poterat
praeterea hoc idem facile suadetur ex A. Gellio
lib. 20. noctium atticarum cap. 1. qui refert ex l. duo
decim tabularum judicatis ducendi vinciendique
dig. nervo aut compedibus potestatem fuisse
haec ergo potestas non aliter actori praetoria com-
petere quia persequitur actionem judicati si hac
propter condemnati inopiam expediri non potu-
isset referunt Bodinus lib. 1 de republica cap.
5. Fornerius lib. 1. selectorum cap. 6. Contius lib. 2 sub-
secivarum lectionum cap. 18. Revardus ad leges
duodecim tabularum cap. 8. Cujacius lib. 3. obser-
vationum cap. 39. Covarrubias lib. 2 variarum
cap. 1. Menochius de arbitrariis cap. 185. denique
et hoc quidem evidenter probatur ex l. 46. nomi-
nim illis verbis aeris confessi rebusque jure judicatis

30 dies iustitiuncto quibus quidem trigin
ta dierum spatium indultum est judicatis ad pe
cunias debitas conquirendas et creditoribus sol
vendas ergo necessario fatendum est iam ex
l. duodecim tabularum ac honoris judicati
adversus condemnatos profectum alioquin enim
dies triginta justi atque durant necessarii, si enim
iusti appellarentur dies ut ex Cellio jureconsulto
refert Ubaldinus in d.a l. 44. romuli quia qua
si quoddam iustitium in se comprehendebant
eo tempore cessatio esset nec posset cum judica
tis agi vel potius dicuntur justi ut cum Donello in com
mentariis ad nos lib. justit. in l. 2 qui a jure ha
beantur jure concessi sint a magistratibus inde
negabatur semper enim in suo jure et as quas justo et
legitimo legis authoritate condemnatus ha
bebit circa quorum triginta dierum spatium
plurimum romani variarunt nam l. triginta
dies fuerint constituti postea vero ab aliis impe
ratoribus laxamentum duorum mensium praesti
tum est denique ab imperatore Justiniano quadri
mestre tempus indultum est non solum reis con
demnatis verum etiam eorum fidejussoribus ac man
datoribus l. eos qui 2. l. sancimus 3. in prio. et tit.
C. de usuris rei judicatae l. ~~[illegible]~~ unica Codex
tit. C. Theodosiano. docenta laudatus lib. 1. pa
ratitlon cap. 32. Antonius Faber lib. 7. conjec
turarum cap. 1. Armenopolus lib. 1. promptuarii
tit. 3. cap. de quadrimestri quod debitoribus conceda
tur Donellus lib. 27. commentariorum
cap. 4. cum pluribus congestis a Ubaldino ibi
dem et propter eius temporis validationem

inpandectis indefinite dicatur tempus iu-
dicati vel constituti dies vel datus humani-
tatis gratia sine aliqua certa temporis pre-
finitione l. qui pro tribunali 2. l. si is non
obtulit 44. § ult. qui condemnatus l. intra dies
7. l. tempus ff. l. debitoribus 31 ff. hoc nos
trotto l. si debitori 21 ff. de iudiciis l. qui s
de commissis 3. ff. de usuris intra quod quidem
tempus licet reus condemnatus iudicati actio-
ne agi non possit tamen et si pre. nullo pote-
rit solvere creditori invito etiam simpliciter libe-
rari ab obligatione vel a debito quod constitu-
rus dierum spacium pro iudicato non con-
tra iudicatis per leges constitutus est ut
fatetur Jasius in d. l. intra dies docent dominus
Albericus de alius et alii supra relati ex quibus
passim infertur generaliter et iuramenter pre-
sta lega divo ... Papinianus docet in l. sicut
militi 16. § cum intra dies ff. de compensatio-
nibus proponitur iulius seius titio con-
demnatus cum eodem post tempora iudica-
ti concessa esset ... ergo titius seius sim-
pliciter condemnatus habet et ... hunc intra
tempora ... sequitur sententiae esse et compen-
sationes debiti ... dicere ...
at Papinianus ... constitutionum
cuius certi iuris est non posse compensari quod
in diem debetur antequam dies venerit l. quod
in diem ff. de compensationibus ... com-
pensationis ... ab petentem onerat
admittendam ... debere
debitor tantum ... dies cum non ... iudi-

cali tempora exierint quibus non refragantibus respondent Papinianus compensationes esse admittendas ita ut pecunia debita esse cogitur ea quas ipse debet illo pensetur etiam ius contribuatur nec ratio huius decisionis in obscuro est nam cum dies in iusti ex legis liberalitate humanitatis gratia talis condemnato concedantur nam minus compensatio admittatur cum pura obligatio remaneat et rei cui concedunt compensationem admittant tanquam tacite veruss ipsa obligatio ab origine dies recepisset minime admitteretur compensatio cum dies non dum venisset iuxta illos in d. l. quod in diem 7. ff. de compensationibus et hanc tandem rationes licet sub obscure tradidisset videtur Papinianus in d. l. si cum milites cum intra ibi aliud est enim diem obligationis non venisse aliud humanitatis gratia tempus indulgeri solutionis docent eleganter Bartolinus in d. l. 40. remulis Cuiacius lib. 3. quaestionum Papiniani in d. l. si cum milites cum intra et dictum est aliqui do apparet actiones hanc directas etiam competere minime quidem actiones in factum pretorias ut multi interpretes antiqui existimarunt quibus non favet titulus in d. l. si enorme bhelii et in l. ait pretor § hoc titulo quibus iuribus actiones hanc pretor appellicetur nam ut eleganter docent Duarenus Donellus et Otualdus

falsissima consequutio est actiones
aliquas praetorias sine dicari eaque porro
reconcedatur cum explorati ssimi sit juris
fuit omnes actiones etiam civiles des
criptas fuisse in albo praetoris, et ab eo
litigantibus impetrantibus, quare nec
ssa nec ob id quis quas dixerit omnes
actiones praetorias fuisse ut constat ex l.
1. C. de formulis et impetrationibus
actionum sublatis, ubi plura refert
Cujacius in commentariis ad eundem
tit. =

Usque adhuc dictum est de ss. condemnatoria
et de act. judicati quae ex ea resultat, nunc vero in
absolutoria ss. similiter etiam except. quae ex ea ori
tur paulisper immorandum est ex ss. ~~similiter~~
~~tale except.~~ equidem absolutoria actio judicati oriri
non potest, ideoque necessaria fuit exceptio rei judi
catae, haec enim datur reo absoluto adversus actorem petit
si forte de eadem re iterum adversus eum con
nam post sententiam absolutoriam adhuc reus
obligatus censetur cum pristina actio ex contractus
sententia per ... non potuisset, ideoque actori
petitio superest de eundem reum conveniendi quam
quidem opposita hac except. rei judicatae a reo
facile elidendas jura proclamant, primo textus
in l. 1. etiam l. 3. l. ubi sicut ff. de except. rei judicatae
l. 18. l. 3a ff. de popularibus actionibus l. termina
to C. de fructibus et litium expensis Paulus lib.
5. sententiarum tit. 5. referunt et exor
nant Cujacius lib. 70. Pauli ad edictum in
l. athaniam de l. 11. ff. de exceptione rei

judicatae Langlaeus libro 1° semestri-
um Cap. 2. Petrus Faber libro decimo
semestrium Cap. 21. Donellus libro 22 com-
mentariorum Cap. 5 et libro 27 Cap. 5 ubi
[illegible] illi quamplures referens hac in
aperte ostenderat genuina ratio ob quam
ex sententia absolutoria rei judicatae ex-
ceptio non actio nascatur: nam et si Bartolus
Felinus subjecta et antiquiores in dicta l. 3. sensit
postea fere ab omnibus modernis, et constat
ex Donello et Spadolino ubi supra existima-
verint ideo exceptionem rei judicatae
reo competere quia cum ipse post senten-
tiam de [illegible] obligatus remaneat neces-
sarium fuit hoc remedium si postea
ab actore conveniatur, hoc quidem nas-
citur ex authoritate rei judicatae et
judicis pronuntiatione qui sententia
sua reum absolvendum ab obligati-
one declaravit sed haec quidem ra-
tio et jucundissima sit, ad inducendae ex-
ceptionis motivum demonstret non
tamen ex ea constat ob quam causam
ex hac absolutoria sententia nascatur
actio judicati sicut proposuimus.

= Nihil Deest

+ non passi ura actio iudicati sicut profisi ejsot.
ex sententia condemnatoria illa late supra
diximus qua rebus et alijs omissis ex partibus
supra declaratis quedam memorie repetenda duxi
et precipua animadvertendus est novationes
illas quas litis contestationem interveniente
ex quasi contractu in iudicio celebrato prosicipi
diximus conditionales esse et ex sententia eventu
pendere cuius conditiones effectus in condem
natione consistit ipso iure non alias novatio fiat
quas si condemnatio sequatur et ex ipsa sententia
condemnatoria actio iudicati resultet in quam
antiqua et pristina actio contractus transfe
ratur quod proprium est novationis text. l. si prius et §.
si quis condemnatus d. l. miles §. ult. hoc titul. si
fundus 46 §. si pluris ff de pignoribus. l. minor 40.
in prin. ff de minoribus. ubi tale gantur § si dolo
l. servus 20. ff de dolo. l. ultima § 1. C de usuris rei iu
dicatae l. actori 8. C. de rebus creditis et de iure iu
rando si vero conditio non fuerit sequuta nova
tiones inutiles fore certius est llli si tit. hic us. 8.
in fine principij. l. quotiens 14. ff de novationibus
unde cum in sententia absolutoria condemnatio
non contineatur nec similiter actio iudicati na
catur novatio fieri non potuit eo quod ad essentiam
novationis necessaria est aliqua actio in quam
pristina transferatur nec conveniens erit nam ne
cessaria erat actio iudicati reo absoluto cum actio sit
ius persequendi in iudicio quod sibi debetur at ipse
nihil persequi velit sed tantum ab obligatione
qua adstrictus erat creditori liberari desiderat
quod licet non possit efficere sententia cum ea neque

induceat novas obligationes nec pristinas
extinguat naturales l. procurator 8 § 1 ff. rem
ratam haberi l. Julianus 60 ff. de conditione inde
biti docent Bartolus in d. l. 36 idem scribit ff. de
peculio Cujacius lib. 2 questionum Pauli in l.
cum putaret 36 ff. familiae erciscundae affectus
id tamen est exceptione rei judicatae proposita
qua adversus creditores si rursus conveniatur
poterit se tueri hoc enim auctoritas senten
tiae tribuitur est ~~neque~~ interest quod sit absoluto
ria aut condemnatoria cum utrique sententiae
aequalis potestas et auctoritas a lege tribuatur.
alioquin quis finis litium aut controversiarum
in republica esset? l. Illustrant Petrus Gregorius
lib. 1 semestrium cap. 21 Langlaeus lib. 5 semes
trium cap. 2 Wesembechius in paratitlis
ad tit. [illegible] n. 2 cum pluribus politioris li
teraturae congestis a Bonavaldo lib. 22 commen
tariorum Donelli cap. 5 litera B. qua ratio
ne si licet non ita excogitatas nec illius tatas
insinuasse videbatur antecessor noster doctor
Melchior de Valencia vir dominicus dignis
simus senatorum tuiderat licet lib. 2 illus
trium juris tractatu 2 cap. 9 n. 5 et finali

ex qua ratione sic explicata
venit luci restituendus elegans Julii Pau
li locus in l. cum a te 25 ff. de dolo ubi proponitur
quasdam petentas pecunias sibi debitam
deceptus ab adversario falso quod fuisse per qua
s eas pecunias servo aut procuratori solutas
obiitque absolutus reus dubitat Paulus qua actio
ne conveniatur is qui actorem decepit cum revera

soluta non esset pecunia et respondeat non esse necesse prius judicium de dolo cum aliud remedium supersit scilicet competitura pristina actione contractus ita ut ex integro causa agitetur et si datur exceptio rei judicatae obiiciat replicationes doli concedendas esse quod ergo juris rationi et solidae jurisprudentiae magis contrarium et adversum potest excogitari ita dolo non namque est basis et authoritas rei judicatae contemnitur [illegible] omnino sugillatur nam controversia quae semel judicata est rursus judicetur et post sententiam adhuc pristina actio contractus superesset quod magis est ad exceptio rei judicatae si per dolosam replicatione opposita facile elidetur et ultra citerque volo agamus et de alio diatam recontamen aut no ulas juris rationes inquirere rogamur ipsae in l. servus 20 § 1 ff de dolo docent quod si tibi ipse per suam praestatio nulla cum eo [illegible] societatem [illegible] et ob id litis absolutio sequatur non pristina actio contractus quasi constitutum inde l. cum ante id potius actio de dolo competit quae cum sit subsidiaria asserendum est nullum aliud remedium superesse l. 1 § 1 de sponponius cum sequentibus l. et eleganter in princ. ff de dolo.

Denique ut finem jam huic ultime illationi imponamus tantum superest explandum ulpiani responsum in l. si fullo 2 ff de condictione sine causa ex quo evidenter probatur etiam post sententiam condemnatoriam veterem actionem

contractus superesse unde aperte conuincitur
differentia a nobis tradita inter sententias con
demnatorias, et absolutorias itaque in prima
nouatione facta extinguatur actio antiqua
contractus, non item in secunda proponit consul
tus fullonem vestimenta lauanda conduxisse
eaque amissa fuisse, et ob id ex locato conuentus a lo
catione condemnatus a iudice pretium vesti
mentorum persoluisse posteaque dominus eadem
vestimenta inuenisse, quaesitus est qua actione
fullo quitas persoluerat, pretium vestimentorum
quae sunt penes dominum possit id pretium solutum
consequi et respondet consultus actiones ex conducto
pristinas contractus superesse, et ex sententia
Cassij etiam condictionem sine causa competere: Ex
dictis ergo iam euidenter demonstratur nullam
nouationem induci, quae possit extinguere ueteram
actionem etiamsi sententia condemnatoria
sequatur nam in relata specie fullo condemnatus
fuit unde nouatione interueniente antiquas
actiones ex contractu locationis perimi necesse
erat quas e contrario affirmat ~~fu~~ Ulpianus
fulloni competere, et eas rursus in iudicium
deducendas = quae difficultas etsi grauis appareat
facillime diluenda erit eo iuris elemento prius
animaduerso scilicet ex omni contractu ultro ci
troque obligatorio utriusque consensu interueniente
oriri duplicem obligationem et actionem unam ab
alia diuersam l. 1 § conuentionis ff de pactis l. 1
ff de constituta pecunia l. labeo 19 § contrac
tum ff de uerb. ~~signif~~ signif ubi plures omnes repe
tentes ea tamen differentia adhibita quod

in non nullis contractibus, velut in emptione,
locatione, societate, utraque actio nomen habet
et directa est in aliis vero dubitantur directae
actioni nomen est: altera contraria appellatur
ut in deposito, commodato, mandato et aliis, et
quibus omnibus duae actiones proficiscuntur,
altera quae directa nuncupatur, alia vero con-
traria ut constat ex rubrica, et toto tit. ff man-
dati vel contra, et ff commodati vel contra, et
in tit. depositi vel contra in cuius iurisdict. parita-
tis ratione reddenda licet non omnium interpre-
tum concors sit sententia ut constat ex Corrasio lib.
6. miscelaneorum cap. 6. Vultero in prio inst. a
de actionibus n. 35. Mercedio lib. 1. opinionum
cap. 23 verius tamen dicendum est ideo in empt.
locatione et societate utramque actionem di-
rectam appellari quia uterque contrahentium
a principio ex ipso contractu directo obligatur et circo
statim natas esse actiones directas, qua unusquisque
id quod sua interest consequitur quod quidem in com-
modato deposito tutela et aliis non obtinet
in his enim unus tantum ad quem res deducta in
obligationem a principio obligatur alius vero
non nisi per accidens et ex post facto obligatus est
ut in deposito nam ex ipso contractu ab initio
depositarius adstringitur ad rem depositam red-
dendam, is vero qui deposuit non aliter tenetur
quam si in rem depositam aliquid fuerit impensum
aut ex ea damnum aliquod aut detrimentum
depositario evenerit l. 4 et toto tit. ff depositi
vel contra et l. § quoque ff de obligationibus et
actionibus § [illegible]

re contrahitur obligatio referunt in hujus tractatu de contractibus, tractatu de deposito Carocius eodem tractatu, Conanus lib. 1. Commentariorum cap. 4. Petrus Gregorius 3.a p. Syntagmatis lib. 23. cap. 4. unde licet in eod. depositarius ut potea ab initio directe ex ipso contractu obligatus actione directa adstringabatur deponenti, ... non nisi vero casu de ipso ex aliquo negotio eod. postea potestate ei re obligetur non directa, id. contraria actione quasi contra adversam partem a pretore proposita teneatur, quam rationem tradunt et exornant Cujacius in §. 1. inst. de obligationibus quae ex quasi contractu nascuntur, et lib. 9. observationum cap. 2. Balduinus et Otomanus ibid. §. 1. Vuidrenus ad tit. de pon. modo loco cap. 3 et 4. Ludovicus Vitalis lib. 1. variarum lectionum cap. 3. Brisonius de verborum juris ... contraria judicia bonae fidei, tractatu de actionibus ex contractu 7. Donellus lib. 21. commentariorum cap. 2. ubi singulariter cap. 2. et sequentibus.

Deinde est illud notatu dignissimum, ut omnes hae actiones directae et contrariae sive proficiscantur ex contractu in quo ab initio utrique contrahentium obligatur, sive ex eo in quo unus tantum a principio, et postea ex post facto alius adstringitur, diversae omnino inter se esse et ad diversum finem quaslibet pertinere, l. ex empto ff. l. julianus 13. §. offerri ff. de actionibus empti, l. si quis domum q. l. quidam ll. cum aliis ff. locati, de eo cum ab quadam tanquam diversas in judicio deduci posse, et in l. et apud quem §.

ff. de positi vel contra l. [illegible] 16. contrarii ll. ff. de his qui notantur infamia et quamquam ipse talis contrarium judicium potest in judicio proponere judi-catum non [illegible] l. [illegible] 40. ff. de ne-gotiis gestis l. 4. [illegible] l. ff. de contra-ria tutelae et utili actione. Nec ponenda super judicio directo prolata judicium contrarium extin-guere potest nec finem ejus controversiae imponere et e contra cum singulae actiones singulas controversias habeant et tunc [illegible] separatim per sententiam finis imponatur nisi si omnes in una sententia quasi connexae articuli possint comprehendi l. singulis 6. ff. de exceptione rei judicatae l. qua-les 29. §. 1. l. quod tamen 21. l. labeo 25. ff. de receptis arbitris l. heredes 25. §. judex l. in hac ju-dicio 27. ff. familiae erciscundae quibus ita suppo-sitis tam consultimam solvamus dicenda l. si fullo 2. ex contractu enim locationis inter fullonem et dominum celebrato duplex actio directa cum utraque parte teneretur orta est locati actio quae competit domino et ex conducto fulloni cum ergo quaelibet sit diversa cum ad diversum finem tendat dominus aestimationis actionem sibi competentem locati in judicio proposuit ita ut eadem actio ex conducto fuisset deducta condemnatus fullo persolvit pretium ideo ex sententia condemna-toria mediante novatione extincta fuit actio locati transfusa in actionem judicati ut supra diximus reperto postea vestimento apud do-minum nullum inconveniens est quod actionem ex conducto sibi concessam in judicio deducat fullo cum ea nunquam fuerit intentata nec sententia

potuisset et de praeiudicare cum tanta superatione
locati fuisset probata et huius controversiis fines
imposuisset manente integra sibi libata actio
ne ex conducto que postea recte potuit in judicio
proponi eaque in aquis q[uae] addi ... ex
ceratur. ... non in ... actiona
hon ex ex conducto concessa fulloni sive condictio
nes sine causa a sententia cassa authoritatas
et gravitatas sententia omnimo evertere
cum directores fas judicata se expugnent ... su
pponunt vestimentorum pretium ex causa judica
ti solutum falso et indebite siquidem id per hanc ac
tionem recuperaturus fullone, cum difficultati fa
cillima responderi ... actionibus his
propositis in judicio non affirmat fullo falsa fui
sse sententiam, aut indebite solutum pretium, quoniam
imo fatetur sententiam justam eiusque eo tem
pore recte fuisset condemnatum ... vestimen
ti quae lavanda conduxerat argumento text. in l.
si incerto § nunc videndum ff. commodati
l. si ... § culpa l. ea l. ... § locavit ff. locati
tantum enim affirmat in judicio ... causas propter quas pretium erat datum finitas
fuisse et ad non justas causas vestimentis apud
dominum inventis causas ... a prio ... posse
... in ... vestimentorum
dominus et ... vestimenta et pretium ...
jacturae et detrimento fullonis habere et men
to ... competit quae non ... autho
ritatem sententiae ... consequi ... in
terest, ... et ... interpretatio
nem ... iura ...

tiruam t. in a meo dicta l. 17. § ratio 1 l. vre § 1
ff. commodati ubi tradunt Bartolus
n. 2 et in l. 1. C. de condictione indebiti fil
gesius et Faganinus Albanus ff. de condictione
indebiti et ... in tona Faber
in rationa libus ... l. 2a § et cum his simi
li et principium primum

Confutatio 1a ad 1am illa tionem

Ex his omnibus quae in
probanda et confutanda praedicta nostra in l.
in actionibus ff. de in litem jurando Vologna
ibidem Donellus lib. 26. commentariorum cap. 2.
Cujacius lib. 29. digestorum Juliani in l. si propter
ter 22. ff. de rerum amotarum actione ar-
torum Fabri 2. ... in l. sed et
si 7. in principio ff. de publiciana in rem actione
quae quidem docent quod sicut ha verba res litis
et controversia significat ut in dicta l. illa
tione 1a et hac verbis legis res in judicium de-
ductas demonstratae praesefert quam doctri-
nam probare intendunt supra relati insuper
praetextu in l. haec si res pre sens 47. ff. de rei
vindicatione l. sed et si 7. in principio ff. de pu-
bliciana l. 1. et l. tit. 13. ff. pro emptore l. 1a
et 3. cum aliis ff. de in litem jurando l. ult.
ff. de condictione triticaria l. si servus 22
ff. de evictionibus l. si propter 22. ff. de
rerum amotarum actione in quibus juribus
verba illa litis aestimatio vel litis aestimationem

intelligunt praedicti interpretes de rei quanti
in judicio deducta aestimanda quo nihil ab-
surdius et magis a bene fundata jurisprus-
dentia alienum potest excogitari nam
in dictis juribus non ipsa res tantum aesti-
matur, sed potius dolus aut contumacia
non restituentis, et ideo in litem juratur
ad litem ipsam aestimandam hoc est litis causa
dolus aut contumacia rei ut constat ex
l. in actionibus § 1. l. in instrumentis 10. cum
aliis ff. de in litem jurando docet ultra Barto-
lum Castrensem et alios antiquiores Duarenus
in commentariis ad dictam l. in actionibus
Corrasius [illegible] de pignoribus quia eius aestimandae mana-
assunt verba juris expressa primo [illegible] in
l. tutor [illegible] ff. de in litem jurando ubi tutor qui
rem pupillo restituere non [illegible] non plus con-
demnatur in vera rei aestimatione sed quanti
lis aestimatur ita ut contumacia et dolus
tutoris puniantur, ergo verbis his litis non
res deducta in judicium demonstrat. sed
negocium et causa litis hoc est dolus et con-
tumacia non restituentis, nec minus
elegans est Sabolini responsum in l. cum pa-
ter 60 § legato 1° ff. ad l. Falcidiam ubi
proponit legatum actione reali fuisse peti-
tum non personali ex testamento in qua
non juratur in litem l. alia 6 ff. de in litem
jurando et in litem juratum esse quae-
ritur est in enumeranda ratione legis Falci-
diae cuius summae ratio habeatur et respondet
non eius summae rationem habendam in qua

legata tanta assi[e]rauit [illegible] potius illius quanti
re uera fuit id quod petitum est quia quod pro herede
adcreuit in legem falcidiam non incidit constat
ergo euidentius ex Bartolo [illegible] aestimari [illegible] in litem iu-
rari non rem ipsam demonstrare [illegible]
ui doli non restituentis docent Bartolus et [illegible]
Cumanus in d. § legato, Antonius Iouannes in
commentariis ad titulum de lege falcidia in d.
l. cum pater § legato denique habet haec uerissima
doctrina plurimum firmat iuxta consultum Pauli
responsum in l. ult. ff. de fideiussoribus ubi docet
eum qui fideiussores dat rogando qui possessionem ha
bebat alicuius rei in iudicio petitae solum condem
nandum in ueram ipsius aestimationem; ceterum
ob dolum aut contumaciam rei non restituen-
tis in litem iuratum sit etiam in maiorem summam
condemnatio sequatur fideiussores minime
teneri cum dolum aut contumaciam rei conuenti
obligationes fideiussoriam non possit augere.

Confutatio 2a ad 2am illationem

2o exe [illegible] improbanda et confutanda doctrina Barto
li in nostra l. § ff. n. L. dum affirmat aliud esse rem
judicatam aliud uero rem judicantem; res judica
ta est quae finem controuersiarum accipit, res
uero judicans est ipsa judicis sententia quod quidem
omnino abhorret a juris naturalis et ciuilis princi
piis cum sententia sit instrumentum et uoratio
qua judex intentiones suas declarat ipse quidem
sit judicans publice ad munus judicandi electus

vocaca Principes vel ab alio magistratu ejus jurisdictio a quo mandata cognitio mandetur. l. unica ff. ad l. juliam de ambitu l. legatus 20. ff. de officio presidis l. 1. et l. et ff. pretor 3. ff. de officio ejus cui mandata est jurisdictio l. more s. 1. cum qui l. 15. cum aliis ff. de jurisdictione. l. qui pretor 12. s. judices l. si judex 32. l. judex datus 41. cum aliis ff. de judiciis. quod argui non videtur quasi sententiam proferens judicanti ejus sit ratio sicut anima in corpore et quemadmodum sensu et intellectu quas corpore percipitur pro qua doctrina ultra justa ja[illegible] vulgaria et gendrofredi in l. si ius pluribus ff. de aqua et aquae pluviae arcendae et pretor cui integra decernit jus reddere dicitur et similiter sententias proferre non facta relatione. Erat idque judicantes ut cui illud sit injustum nec sententia sit judicantis sed eadem quod ipse pretor qui judicat proferre debebat et hoc ettiam modo intelligendus est l. si in l. 1. licet 12. ff. de officio presidis docent Bartolus et fulgosius in dicta l. si ius pluribus, Antonius faber in rationalibus ad haec jura et in jurisprudentia Papi- neanea tit. 1. princ. 1. illatione 2.

Confutatio ulti- ma ad illationes ultimas

Denique respuenda et confu- tanda venit sententia Antonii fabri lib. 6. con- jecturarum cap. 6. qui ex istima[t] non tantum esse sententiam duplicem condemnatoriam, et ab- solutoriam ut diximus ex l. prolata. C. de sen- tentiis et interlocutionibus [illegible] et adhuc alias

genus esse sententiarum in quibus nec condem
natio nec absolutio inveniuntur sed tantum
exortatio quaedam sive monitio, quam doctrinam
probare conatur ex textu in d. l. ob illa verba 2 ff.
de his qui notantur infamia l. 1. § quem [illegible]
ff. ad S. C. Turpillianum, quam sententiam nervo
se impugnasse videtur Osvaldus lib. 18. commen
tariorum Donelli cap. 8. litera L et lib. 27. cap. 2
litera D. Itaque adferendum est duplicem tantum
esse sententiam absolutoriam, et condemnatoriam
neque obstant iura relata quia in eis licet
monitio aut exortatio comprehendantur
revera absolutio continetur cum iureconsul
tus affirmet nullas poenas aut infamiam
accusatus incurrisse, tandem nec ferenda est
eiusdem Antonii Fabri opinio lib. 15. coniec
turarum cap. 2 asserentis in actionibus re
alibus sententias iudicii nec absolutionem
nec condemnationem continere quem re
prehendit Osvaldus d. lib. 27. commenta
riorum Donelli cap. 2 litera D.

Principium
2um De litis contestatione necessa
ria ad inducendam rem iu
dicatam et valorem senten
tiae pro interpretatione
textus in l. si homo 8.
hoc nostro titulo

Non solum ea quae diximus ad efficiendam
rem judicatam, sed ulterius necesse est quod litis contesta
tio praecesserit, quae per negationem, vel exceptionem
reum in judicio introductam, eo quia modo est litis con
troversia l. argentarius 10. ff. de edendo l. 3. §. ju
lianus ff. de liberis exhibendis l. sempronio 33. §. ult.
ff. de usufructu legato. nam cum sententia sit litis, si
ve controversiae, aut certaminis extinctiva et victo
ri per eam victoria attribuatur, consequens est non
aliter ipsam victoriam vel sententiam locum habi
turam, quam si sit legitimus contradictor qui negan
do aut eximendo dubiam controversiam et certamen
constituat, cum nulla sit victoria ubi non sit conten
tio et certamen l. controversia 19. ff. de transactio
nibus. t. L. a ratione illius tit. collusione detegenda
et apertius in l. cum non justo 3. ff. eodem tit. l. unica C.
ad leg. Jul. lib. 10. juncta l. commodis praemiorum
49. ff. hoc nostro tit. quibus omnibus jungendus
est Martialis lib. 6. epigrammaton, epigramate
46. in quadrigam, qui corruptus pecunia vinci et
superari ab adversario faciebat ibi

Vapullat asidue veneti quadriga flagelo
nec currit, magnam rem Catiane facit

adeo enim litis contestatio in initio litis necessa
ria est ut ea sublata, cum fundamen
tum sit litis, judicium sublatum appellaverit Jason in l. inter
stipulantem 83. §. 1. ff. de verborum obligationibus
Baldus in l. fin. C. de litis contestatione, et
fere omnes canonistae ibidem, ob id quod nec partes
potuerunt litis contestationem remittere, cum
jure publico pro forma substantiali in judiciis
sit introducta. l. 4. C. de sententiis et interlo
cutionibus, unde si omittatur in judicio processus

nullius erit momenti ut constat ex cap. 1. de li-
tis contestatione similiter et inde hanc dicunt sen-
tentiam nullam esse si litis contestatio non prae-
cedat, docent Bandus de nullitatibus tit. de
de nullitate ex defectu processus decius consi-
lio 302 antonius faber in l. se de [illegible] 25. § sed ante ff.
de petitione hereditatis et alii pluribus congestis
ab antonio richardo in manuductione ad pra-
xim parte 1. praecepta 3. nec sufficit ad ualorem sen-
tentiae litem ab initio contestari sed praecisse etiam
requiritur quod duret et permaneat ipsa litis con-
testatio usque ad sententiam difinitiuam nam
si extincta fuerit eo quod deuenerit ad casum a quo
incipere non potuit uel quia reus accusatus est in
judicio publico ante sententiam decesserit uel
res quae petita fuit perierit, sententia prolata
nullius erit momenti nec executioni man
dari poterit. l. senatus consultus 15. § si propter
ff. ad S. C. turpillianum cum aliis infra referen-
dis. docent petrus faber lib. 2. semestrium cap.
24. mihsingerus lib. 3. obseruationum cap. 14.
uigelius de litis contestatione cap. 2. cujacius
in commentariis ad tit. C. de litis contestatione
uuesembechius in paratitlis ad eundem tit.
donellus lib. 24. commentariorum cap. ubi
osualdus illigerus qui plures congessit.

Illatio 1.a ex 2.o 2.o de judi-
ciis publicis qui morte rei
ex defectu litis contestati
onis extinguntur

Ex hoc elegantissimo juris prin-
cipio plurima suavissima et utilissima inferun-
tur, et in primis deducitur publica judicia ex-
tinguitur et omnino dissolvi si reus ante sententiam
decesserit etiam si lite contestata praecesserit, cum
non sufficiat ea a principio constitui, nisi usque
ad sententiam definitivam perduraverit
cum mortalitate rei accusati crimen extin-
guatur, et judicium dissolvatur d. l. 1. C. dicet
§. si propter ff. ad S.C. Turpillianum l. publica 3.
ff. de publicis judiciis l. ex judiciorum 20. ff. de ac-
cusationibus l. 2. et sequentibus C. si reus
vel accusator mortuus fuerit quod adeo verum est
ut nec poena confiscationis aut ademptionis bo-
norum in heredes transeat nisi vivo reo delin-
quente sententia proferatur ut in specie tex. in
l. defuncto 6. ff. de publicis judiciis docent ultra
Bartolum, Alueriam et communiter omnes doc-
tores in d. l. ex judiciorum 20. Antonius Faber
lib. 7. coniecturarum cap. 20. Cujacius ad tit.
C. si reus vel accusator mortuus fuerit. Verum
hanc illationem duo fortissima fundamenta ever-
tere et enervare videntur. Primum deducitur ex
l. filio 31. §. Seia ff. de adimendis legatis quo loci
proponit consultus Seiam testamento suo Titio le-
gasse auri pondo quinque, postea quidem ipse Ti-
tius accusavit Seiam novercam quod mandaverat pa-
trem suum interficiendum, deinde Seia post insti-
tutam accusationem codicillos confecit, nec ademit
Titio privigno suo legatum, et ante finem accusatio-
nis decessit, acta causa pronuntiatum est patrem
scelere Seiae non fuisse interemptum, responsum est

in proposita specie a Scevola allegatu institutione lic
tis ademptus censeri etiam si ab ipsa testatri
ce codicillis non fuisset ademptus qd. quidem res
ponsum quoad nostrum institutum attinet non
leuem difficultatem comprehendere uidetur
nam certi juris est necem illatam uiro ab uxore
ad legem Pompeiam de parricidiis pertinere
l. 1. et l. sciendum §. 3. ff. ad legem Pompeiam de pa
rricidiis quod crimen publicum est ut constat
ex d. l. 1. L. l. 2. §. deinde ff. de origine juris docent
Valdrinus ad leges Romuli cap. 44. Brisonius
lib. 2. de formulis pagina 155. Carolus Sigonius lib.
2 de judiciis cap. 24. Cujacius lib. 5 sententiarum
Pauli tit. 24. et hoc crimen sicut etiam cetera
crimina publica rei accusati morte extingun
tur ut in terminis probatur in l. [illegible]
8. ff. ad l. Pompeiam de parricidiis. His tamen con
traria sunt ad qd. ergo proposuit Scaevola in d. §.
Seia scilicet de parricidio accusata cum morte uxoris cona
retur ante finem accusationis decessisse, et deinde
ea mortua, causam agitatam fuisse usque ad senten
tiam definitivam, qua pronuntiatum [illegible]
mandatu ejus, aut scelere non fuisse interfectum
a parte. qd. ex hoc responso deducitur judicia publi
ca non extingui mortalitate rei accusati, et de effectu
litis contestationis que iam perseverare amplius ne
quit — uerius etiam grauis appareat hec difficultas,
difficiliorem tum exitus continet, qd 2° loco contra
nostras illationes proponitur, nam etiam in priua
tis delictis noxa, aut crimen caput delinquen
tis sequitur et cum persona extinguitur. l. 1. in
fine de priuatis delictis, idcirco q3 dum erat mortuo

reo delinquente ante sententiam difinitivam, similiter judicium solvitur et si illis fuerit contestata cum non sufficiat litem ab initio contestari, nisi ipsa usque ad sententiam difinitivam permanserit sicut diximus de publicis judiciis in hac illatione: atqui exploratissimum est judicium privatis in quo de crimine privato agitur ad heredes transferri mortuo delinquente reo dummodo lis fuerit contestata: Liquet ergo ex his, aut hoc idem esse constituendum in criminibus publicis, aut aliquas subtiles et elegantes rationes differentiae in publica et privata judicia reddendas: huius syllogismi assumptionem plurima jura testantur quibus aperte decisum est actiones ex delicto privato in heredes transire, si cum delinquente reo lis fuerit contestata etiam si ante sententiam ipse decedat. l. omnes 26. l. constitutionibus 33. l. sciendum 58. ff de obligationibus et actionibus § 1a. l. ex poenalibus 26. in fine ff de accusationibus l. unica C. ex delictis defunctorum in quantum heredes conveniantur: et his tam [?] et plura congerunt Bartolus, Fulgosius et Castrensis in d. l. constitutionibus, Antonius Faber lib. 7. conjecturarum cap. 2a Donellus, Cujacius, Giphanius in d. l. unica C. ex delictis defunctorum.

Sed his rationibus dubitandi contra nostram illationem minime refragantibus, quae potius eius germanas et genuinas rationes radicitus explanabunt, ad haec dicendum est publica judicia morte rei extingui etiam si lis cum eo fuerit contestata nec sententiam proferri posse super confiscatione aut ademptione

bonorum, quia hę pęnę sunt accessorię pęnę principalis, unde cum ea non possit locum habere mortuo reo neque illis aliquid jus deferendum erit uter allegatis juribus liquet, nec obstat primum obstaculum deductum ex dicta l. cum filio 32. §. seia ff. de adimendis legatis, cuius tanta est in hac parte obscuritas ut multi ex interpretibus dificultatem subterfugerint, Acursius ind. §. seia uerbo, acta causa, existimat, ideo fuisse prolatam sententiam in crimine publico post mortem seię acusatę, quia fisci poterat interesse ratione confiscationis aut ademptionis bonorum, quę doctrina ex dictis supra conuincitur et ex eo quia nec ratione confiscationis, nec ratione ademptionis bonorum defuncta rea seia acusata ante sententiam ut Scęuola proponit sententia potuit proferri, nam preter juris rationem tam relatam expressa probatur in l. defunctis ff. C. si reus uel acussator, docet donellus ind. l. unica ex n. 63. C. ex delictis defunctorum, nec pro doctrina acursii conducit lex ab eodem ex pensus in l. ultima §. si autem. C. si reus uel acusator mortuus fuerit ubi sententia relegationis prolata si reus pendente appellatione decesserit ratio appellationis examinabitur quia pęna quoad ademptionem bonorum fuit in herede translata quod minime obstat qui enim oedipus est si breuiter eam diximus et rursus libenter fatemur nam licet sententia in crimine publico rea ante ea defuncto sit nulla etiam quoad confiscationem et ademptionem bonorum, si tamen si post sententiam decesserit quo ad totum ualida est et licet pęna corporalis non

possit executioni mandari cum nec de poena conu-
icta sit persona in qua exerceatur confisca-
tio quidem et ad emolumentum bonorum adversus he-
redes exercebitur d. l. defuncto ff. de publi-
cis iudicijs et haec est vera species d. l. ultima
§ si autem sola illa circumstantia adiecta
quod appellatione pendente reus decessit, ideo
appellationis ratio examinabitur utrum
valeat necne particularis publicatio, quae doc-
trina manifeste adaptatur ijs iuribus omissa
omnis alia distinctione tradita a Donello valde
proxime ex n. 65. docent Salicetus, Iasonius et
Cujacius in d. l. ultima § si autem C. si reus
vel accusator mortuus fuerit, quarta vero tradita
na Cujacii praeiecta varius dicendum est Scaevola
in d. § legitimandum et intelligendum esse
de heredibus quidem defuncti accusati nolentibus
tueri ac defendere mittebantur, nam licet verum
sit iudicia publica morte rei ante sententiam
litem contestata dissolui et termino perimi, tamen
non ob id denegatur authoritas et facultas hare-
dibus delinquentis accusati si velint post
sententiam definitivam causam prosequi ad coho-
nestandam et purgandam memoriam eiusdem
quae accusatione proposita quodammodo grava-
ta et sigillata remanet apud bonos et graves
viros, in qua quidem specie Cui. in d. § leid in-
terpretatus est Aluarius ibidem Valdus in d.
l. unica C. ex delictis defunctorum at ex his plu-
rima ad praxim deduxit Antonius Gomez
3. tomo variarum cap. 1. ex n. 83. ubi etiam plenius
attingamus quae quotidiana est in tribunalibus

frequens est ultra omnes interpretes ad Iasonem
Albericum et aliorum interpretationem illud dici
mus publice ter excogitandum erit: heredes scilicet
minime causam publicam morte extinctam
in d. § si ea potuisset prosequi, impediente publici
da iuris ratione, nam si litis contestatio contro
versia est certamen supponit quod ex duobus con
tradictoribus etiam in publicis iudiciis resultat,
consequenter dicendum est non aliter iudi
cium publicum prosequi potuisse quam si litis con
testatio esset, et ubi duo contradictores existerent,
reus accusatus et accusator, quorum rixa et liti
gium sententia sopiretur et omnino extingue
retur, at certi iuris est nec reum accusatum nec
accusatorem in prosequenda causa adesse potuisse prae
cisse ergo fatendum erit heredes scilicet non potui
sse causam ad sententiam prosequi, quamvis licet
heres defuncti personam repraesentet, et omnibus
actionibus tam activis quam passivis induatur
ut ex satis vulgaribus iuribus constat, tamen
in iudiciis publicis nulla datur repraesentatio, cum
crimen sit de delictis et personalissimum, et poena
tantum illius auctores teneri debeat, nec culpa
progrediatur l. si poena 20. l. crimen 26. ff. de poenis
l. sancimus 22 C. eodem tit. nec aliquid iuris reme
dium est quo heredes ad prosequendam hanc causam
admittantur, cum nullus in iudicio possit adesse
nisi aliqua actione aut alio iuris subsidio sibi
competenti, unde sententia debet esse confor
mis libello l. ut fundus ff. communi dividundo,
cum non aliter iudex in causa procedere possit quam
iuxta partis petitiones et remedium aliarum actio
num quas sibi competere intendit. Principio

in inst.ta de actionibus notarunt omnes Prag-
matici per textum ind. l. et fundus et ex cap. licet
Heli 31 extra de simonia unde ex defectu actionis
et remedii pro expellendis heredes a causae prosequ-
tione solida juris ratio postulat, nec etiam accusator
potuit in hoc iudicio adesse nam mortuo reo delinqu-
ente ex l. ipsa inducitur aliud litigium aut accusator
immunis ita poena etiam sive ab accusatione desistat
nec sive velit iudicium iam extinctum accusando
suscitare poterit l. aut privatim 10 in princ. l. in
senatus consultis 15 § si propter fraudes ff. de turpilli-
anis l. si quis 2 C. si reus vel accusator mortuus
fuerit, idcircoque concludendum est in hac causa nec
reum accusatum nec accusatorem adfuisse, unde here-
des minime potuerunt causam prosequi ad vindi-
candam defuncti innocentiam ut alii voluerunt et
alii dixerunt quibus subtilissimis rationibus
non obstantibus attamen dicendum est heredes rec-
te potuisse defuncti innocentiam vindicando
causam usque ad sententiam definitivam prosequi
nec obstant rationes supra perpensae quibus ex
iuris principiis facillime respondendum erit nam
licet verum sit heredem nullas actiones, nec re-
media habere ad prosequendas criminis publi-
ci causas, tamen cum tali maxima ad situ ob quas
debeat admitti scilicet fama sigillata et lesa
ipsius testatoris accusatione proposita quae quo-
admodo spectat ad existimationem et verecun-
diam ipsius heredis, argumento text. in l. 2a
§ atque etsi forte ff. de iniuriis, ideo iudi-
cis officio implorato omnibus actionibus et
remediis deficientibus recte ad causae prosequ-
tionem fuit admissus nec novum est in iure ut iudex

officium suum impartiatur aliqua juxta causa publi-
cit ente argumento tex. in l. qui per collusionem 46. §.
ff. de actionibus empti. l. in causae cognitione 16. in
pr. ff. de minoribus. l. qui in bus militis [illegible] ff. de annuis
legatis. l. mevia 44. ff. de manumissis testamento
referunt plura casus in l. 1. ff. de jurisdictione Bar
tolus in l. jubere, Cavere ff. de jurisdictione, Alcia
tus lib. 2 paradoxorum cap. 4. Cujatius in notis
ad tit. inst. de officio judicis Cabrus [illegible]
nus Morla in Emporio juris tit. de jurisdictione
in premissis ex n. 35. Et ec si militer [illegible]
[illegible] deficerent in hac causa, nam judicis officium
[illegible] alium in eius locum subrogandum erit vel ipse
fisci procurator constituendus erit, ut quae causa
recte peragi valeat, ne ex defectu litis contesta-
tionis omnis controversiae et certamine judicium
subvertatur; unde haeredes ex parte rei accusati
et fisci procuratore seu alio a judice nominato
causas prosequendas mortuo reo delinquente usque
ad sententiam definitivam tribunalium praxis
usus permissit.

Super est ergo ut pro complemen-
to nostrae illationis, ut dissecandas difficultates
contra ipsas propositas ex comparatione priva-
ti criminis et publici perveniamus, cuius di-
ficultatis vera resolutio pendet ex illa inspec-
tione quam judicis deducatur in crimine publi-
co et quod etiam similiter in delictis privatis su-
pponit languatione necessaria [illegible] per litis
contestationes celebratur [illegible]
pater est [illegible] igitur in delictis publicis
semper criminaliter et extraordinarie jure
apud ipsos magistratus agitur [illegible]

nunquam vero civiliter, ut constat
ex l. 1. secunda et toto titulo ff. de publicis
judiciis, et ex tot juribus expressis in specia-
libus titulis publicorum judiciorum libro
quadragesimo octavo ff. [illegible] neque dum-
taxat quod majoribus magistratibus cri-
mina publica reservarentur, cum per-
tineant ad merum imperium, in quo
in quo gladii animadversio in facinerosos homines
consistit, l. imperium 3. ff. de jurisdictione, ubi Dua-
renus lib. 1. Disputationum cap. 53. et novissime Anto-
nius Gouveanus l. cum aliis ff. de officio ejus cui manda-
ta est jurisdictio; unde in his publicis criminibus
illud quod in judicio deducitur nihil aliud est quam pe-
na corporalis vel coercitio ipsius met delinquen-
tis, etiamsi pena pecuniaria sit. l. aliud 131. ff. de verb.
sig. cum ad emendationes hominum haec constitua-
tur. l. si pena 20. ff. de penis. l. bona fides 31. ff. depo-
siti. l. 1. C. ad l. Juliam repetundarum, nam cum ipsa
res publica quodammodo sit laesa et offensa prima-
rio delictorum publicorum excessibus, ejus maie-
stas et authoritas necessario vindicari debet, quae
in disciplina publica et facinorosorum animadversio-
ne maxime urget. l. ita vulneratus 51. ff. ad
l. aquiliam. l. in delictis 14. §. dominus ff. de noxa-
libus. l. si a reo 70. § ult. ff. de fidejussoribus. l. sti-
chus 95. in fine princip. ff. de solutionibus. l.
1. in fine ff. de penis. l. locatio § quod illicite ff.
de publicanis et vectigalibus, et inde eadem ratio-
ne credendum est, quod si lite contestata reus
accusatus de crimine publico ante sententiam
prolatam decesserit judicium omnino dissolvatur
nec ad heredes transeat, nam licet per litis con-

Contestationem in judicio quasi contrahatur
ex textu in d.a l. 3. § idem scribit ff de peculio nam
cum pluribus supra relatis et similiter nova
tio inducatur quae conditionalis est cujus
effectus ex condemnatione dependeat tunc
in criminibus publicis mortuo reo ante sen
tentiam cum res illa quae in judicio fuit deducta
desierit in rerum natura esse et . d. corporalis poe
na aut delinquentis cessatio morte novatio
ni necessario non est locus cum tempore conditio
nis hoc est tempore ipso condemnationis quae
vera conditio est, res deducta in judicio fuerit
humano commercio exempta argumen
tum hujus utilissime doctrinae simul [illegible] exem
plum ut penitius intelligatur exhibebis, no
vatio voluntaria quippe quis homo debitus
rursus novandi animo sub conditione promittat.
et pendente conditione decesserit nulla ce
lebrari novationem cum res desierit in rerum
natura esse pendente conditione juretes tan
tur in d. l. si Stichum 8. in fin principii l. qui [illegible]
8. ff de novationibus l. postquam 5. ff ut legatorum
seu fideicommissorum nomine caveatur, qua quidem
ratione licet non ita illustrata tradunt Bartolus
alueritus, et multi ex antiquioribus in d.a l. defunc
to 6. ff de publicis judiciis et in d.a l. ex judiciorum 20.
ff de accusationibus Antonius Faber de erroribus prag
maticorum decade 83, errore 5. et 6. Cujacius lib.
27. observ. Julianus in l. interdum § qui furem ff de
furtis Petrus Gregorius lib. 32 syntagmatum
Cap. 20. et lib. 47 cap. 6. nec obstabit si quis obji
ciat in publicis criminibus a matrimonii condemna

tiones que in pecuniaria pena consistit ad here
des transmittenda quia causa adsit in patrimonio
et substantia ipsius testatoris que omnia post
eius mortem permanent virtute representatio
nis qua in his omnibus que ex patrimonio et
bonis defuncti fuerint ipse ab herede representatur. l. heres 22 ff de usucapionibus. l. nouatio 24.
ff de nouationibus. l. heres 54. ff de acquirenda he
reditate cum vulgatis consequenter dicendum
erat et causas publici criminis in pena pecu
niaria saltem ad heredes transferri debere cuius
difficultatis ponderationem ex doctrina textus in
l. aliud 131. ff de verbo. sig. iuncta. l. 1. C. ad l. iuliam re
petundarum penas pecuniarias etiam introductas
fuisse ad temperandam hominum ... l. bona fides
31. ff depositi et ut ea adhibita delinquentium
utilitate merita puniatur ut maxima sit pena
egestate laborare. idem ad heredes non potest ex
tendi quia sicut delictum personalissimum fuit
ita et pena eodem modo debet esse nec debet ulterius
extendatur adeo quinon deliquerunt. l. pena
20. et l. crimen 26. ff de penis. l. sancimus 22. C.
eodem titulo. preterea est illud facit quod regulariter capi
talem penam semper confiscatio bonorum aut
ademptio committatur tanquam accessoria; unde
cum principali non possit transferri in heredem
nec similiter accessoria ut supra diximus, docent Me
nochius consilio 502. n. 12. farinacius in praxi 1.
tomo titulo 3. q. 25. julius clarus in praxi criminali
§. fin. q. 70.

que omnia in privilegiatis delictis locum
non habent nam cum his non criminaliter

sed civiliter apud judices datos plerumque agitur non
vindicta publica, aut exercitio corporalis seu judicialis
deducitur. sed potius damnum et partis interesse quod
in pecunia et re familiari consistit. l. interdum
§. ff. de publicis judiciis, idcirco si lite iam contes-
tata reus ante sententiam decesserit, nec judicium
solvitur nec in causa erit supersedendum, quin
imo proferri debet sententia definitiva cum
causa ad heredes fuerit translata, eo quod nec res
in judicio deducta desierit in rerum natura esse
dum sit res familiaris defuncti quae penes heredes
remanet nec etiam ipse heres ex delicto defuncti
tenetur immediate sed ex litis contestatione qua
si contractus inducatur, cuius causa heres qui ex
omnibus defuncti contractibus est adstrictus etiam
ex hoc quasi contractu obstringitur, alioquin si lis
non esset contestata minime teneretur, cum de-
lictum sit personalissimum, nec eius poena ad heredes
poterat extendi nisi interveniente litis contestati-
one. l. non solet 86. cum sequenti. l. omnes 139.
. l. poenalia 164. ff. de reg. jur. l. injuriarum 13. in
princ. l. injuriarum 28. ff. de injuriis d.a l. omnes
26. l. constitutionibus 33. l. sciendum 58. ff. de oblig.
et actionibus. l. unica C. ex delictis defunctorum
§. pen. inst.a de perpetuis et temporalibus ac-
tionibus, docent Accursius, Bartolus, Castrensis
et omnes antiqui in d.a l. ex [illegible] horum 2a
Fabricius, Sipharius, Donellus in d.a l. unica
cum pluribus congestis a Richardo in d.o §. pen.
sed haec quidem doctrina ita interpretanda et intelli-
genda est. siquidem in privatis delictis similiter et jure ordi-
nario ad damnum et interesse partis offensae cum

dicendum agatur aliquem si criminaliter de extra
ordinario iure aput nostros magistratus prosequenda
vindicta publica fuerit actum, hinc equidem nullas
differentias inter iudicia publica et privata consti
tuendas existimo, unde sicut publicum iudicium li
te iam contestato extinguitur mortuo reo delinquen
te, ita et privatum est lite contestata mortuo reo
extinguitur. cum sit eadem ratio in utroque iudicio
et iuxta hanc doctrinam intelligenda plurima iura
in l. interdum. 50. § qui fures. ff. de furtis. l. ulti.
ff. de iniuriis. l. 1. § generaliter. l. in servorum 20. § ulti.
ff. de penis. l. ultima ff. de privatis delictis licet ab hac
doctrina discedat Antonius Fab. in lib. 7. coniectarum
cap. 20. existimans etiam si criminaliter et extra
ordinario iure in delictis privatis agatur iudi
cium non solum mortuo reo lite iam contestata sed
in heredes transferri, movetur ex textu in d. l. ex
iudiciorum in fine, dum illa verba: Ex ceteris vero
delictis intelligit in privatis delictis quacumque
modo agatur, sive criminaliter et extraordina
rio iure, aut civiliter et iure ordinario, itaque
de quibus indistincte semper iudicium sistat mor
tuo reo li[illegible]te contestata et ad heredes transfe
ratur. que doctrina, ut ex dictis demonstratur, iu
ris principiis repugnat, nec quas prodest d. l.
ex iudiciorum, quia constitutus ibi intelligen
dus est, si in privatis delictis iure ordinario
et civiliter agatur, quo casu lite contestata iu
dicium transit in heredes mortuo reo delinquen
te, non si extraordinario iure criminali fu
erit actum in vindictam publicam, tunc enim ex
dictis iuribus supplendum est [illegible]

decissum est publica crimina mortuo reo extin
guentia lite contestata docent omnes inter
pretes supra relati et repetentes in dicta l. ex ju
diciorum 20.

Illatio 1.a ex princ.o 2.o

De criminibus publicis quae mor- tuo reo delinquente lite con- testata non extinguntur.

Deinde ex eadem princ.o infferre
non nulla crimina publica esse quae propter dictam
rationem morte rei non extinguntur. Id adheredes
judicii transferuntur, et quod magis est etiam delin
quentibus mortuis accusatio potest proponi et cau
sa prosequi usque ad sententiam definitivam, pri
mum quod crimen est lesae majestatis divinae
et humanae quod committitur dum aliquid in principem
vel rempublicam hostiliter perduellionis animo
molitur ut constat ex l. 2 et toto tit. ff. ad l. juliam
majestatis referunt plura et casus quibus
committitur hujusmodi crimen Paulus
Manutius de legibus Rom. folio 24. Otomarus
de verbis juris in verbo perduelles Palma in tracta
tu de fisco in rubrica de crimine lesae majestatis
Antonius Capicius decisione 130. Julius Clarus
lib. 5. §. lesae majestatis Antonius Gomez tomo
variarum cap. 2. n. 6. igitur hoc lesae majestatis vel
divinae vel humanae crimen etsi publicum sit ta
men mortalitate rei accusati non extinguitur
quin imo etiam post mortem ipsius delinquentis
accusatio poterit proponi, tum ad bona fisco vindicanda

quasi ad memoriam ipsius rei [illegible] damnandam ut probant jura in ead. l. ex judiciorum 20. ff. de accusationibus l. ult. ff. ad l. juliam maiestatis l. Antonius 85. §. rei perduellionis ff. de omittenda hereditate l. donationes 37. §. fin. l. post contractum ff. de donationibus l. cum filius 36. §. fin. de legat. 2. l. pen. et fin. C. ad l. juliam maiestatis l. 3. C. de bonis libertorum l. 4. C. de hereticis l. apostatarum C. de apostatis §. publica 2. inst. de publicis judiciis refferunt plura alla divinus mihi ingeris et omnes in tabularis in c. 2. simancas in catholicis institutionibus tit. 4. n. 3. joannes Roberthus lib. 1. receptae lectionis cap. 22. Antonius contius ad l. 5. C. ad l. juliam maiestatis tiraquellus de jure primogeniorum q. 31. duarenus lib. 2. disputationum cap. 27. Sarmientus lib. 1. selectarum cap. 5. antonius gomez 3. tomo variarum cap. 2. Cobarrubias lib. 2. variarum cap. 8. n. 5. cuius quidem illationis ratio non adhuc in aperto est, omnes fere interpretes ad inmanitates et atrocitates huius delicti confugiunt, ideoque existimarunt morte rei crimen hoc non extingui quia propter hoc sceleratissimum facinus multa singularia et specialia in jure sunt constituta unde et hoc similiter statutum est ut morte rei accusati crimen non extinguatur. id adhere dejs causa deferatur que doctrina licet veriss ima sit dum multa singularia in dicti huius criminis suponit tamen rationem nostre illationis non potest adaptari presertim cum in hoc eodem perduellionis scelere scriptus sit a bulpiano in l. ult. in fine ff. ad l. juliam maiestatis morte rei crimen hoc extinguit et reus accusatus liberatur nec enim [illegible] speciali que das circumst. indicates huius [illegible]

plurima selectiora sequentur viniuersa parte
quentibus conclusionibus premittenda
et ipsius dilucide explicandas curavimus, sit
aquidem l. 2. ex lussigoginis contrat et determina
ta eius species sistens nobis ex quacumque contractu
et quasi obre ut debitor tenetur et ipsa sine dolo culpa
aut mora debitoris pereunte ipso iure debitor libe
rabitur, nec ab super ea lis contestari potuit cum
nulla actio alterum edium creditoris superisset ad
provocandus debitorem in iudicio ex cuius propo
sitionis manifesta ratio deducitur ex principiis
aptissimis quia si dicit imustib. liter apud celebra etiam
contractus illius rei, que in rebus humanis non
est id est eo deg modo contractus inutilis et in
eficax redditur si postea res sine culpa et
mora debitoris decomer hoc ex tomo haec cum res
deuenerit ad eum casum a quo incipere a prio
non poterat que conclusio probatur a parte
ex l. 1. ex leg. a ticausa 23. l. si stichus 33. l. heres
tor 37. l. ij que 52. l. inter stipulantem 83. §. sichus
ff de verb. oblig. l. qui termini 5. ff de rebus cred.
l. 1. cum res 47. §. sichus fuis sequentibus ff
de legat. 2. l. si mi 92. l. penult. ff de solutioni
bus l. mortuo boue 49. ff de legat. 2. l. venditor
21. ff de hereditate vel act. vendita cum plu
ribus congestis a donello lib. 16. comentar. cap. 2.
ubi dualdus et in comentarijs ad tit. de verb. oblig.
in d. l. si ex leg. a ti causa et alijs stephanus de
Barbosa in l. si mora 10. n. 16. et sequentibus ff
solluto matrimonio Brisonio lib. 2. de solutio
nibus §. de interitu rei et haec eadem doctrina pro
cedit si post litem contestatam res debita perient
dum tamen debitor nec dolo, nec mora, aut culpa

omnis esset ex ro iusta litigandi et differendi
solutionem. Causas habere, ut ex supradictis iu-
ribus constat et etiam ex tex. in l. non dubitum quem
admissam 22 § item non est cogendus ff de recep-
tis arbitris, juncto Antonio Fabro in rationalibus
ab eo ordine sit. //

Ex his equidem iam deducitur 2a
conclusio proposita a Paulo in nostra l. si homo ff.
de re iudicata quae docet ut ergo si reus conventus
iudicialiter personaliter in mora fuerit vel dolo aut culpa
nec iustas causas differendi solutionem habuerit
et post litis contestationem responderit, ipse non de-
bet absolui nec iudicis iussu solvitur, nec litis de-
statio evanescit ideoque condemnandus erit in aesti-
mationem cum mora intercedente obligatio perpetu-
etur et hoc sine aliqua distinctione eo desinat esse
res peritura apud petitorem ut de iudiciis realibus
supra diximus quam conclusionem refferunt in-
numeras ultorum responsa 1o tex. in dicta l. ulti-
mi ff de rebus creditis dicta l. si ex legati causa 23.
cum aliis ff de verb. oblig. l. si servus [illegible] § si servus
ff de legat. 2. l. si in Asia 22 § ult. ff depositi l. ult.
pretorii § si quis particeps quae in fraudem credi-
torum l. promissor 21 l. promissor 23 de constitu-
ta pecunia l. si filio 25 § post divortium ff soluto
matrimonio, refferunt omnes interpretes
supra relati. Ex quibus ferendus non est [illegible]
chus in commentariis ad l. [illegible] de obligat. et actioni-
bus in l. [illegible] docet [illegible] ultra respon-
sum in dicta l. si homo intelligendum esse in
actione reali, ubi quidem illa ex stipulatu ex aliquo
negotio [illegible] fatetur
et inde ultima illa verba [illegible]

non ad hominem petitio sed ad fructus condemnationem
refferri secundum d. l. utiq. et dicta l. si hereditas § illud ff. de
petit. hereditatis cuius intentio praeterquam
quod videlicet ipsas res possessor restituere debeat
restituere, quod praedicta illa verba absolvitur non posse facien
da sequitur in materia hominis mortui referendum sunt
in quaquidem possessor debet de mora agere, verum
verba quae sequuntur fructus condemnationis tenentur
attribuit in quantum sint res condemnat. et ex qua
dictis late patet, docent Stephanus Gratianus et alii
in d. l. si quis ff. de obligationibus et actionibus
et in nostro casu post omnes antiquiores = Privileg. 3m.
scilicet a competenti judice pronunciata jus facere nec
amplius revocari posset, text. in l. 2 ff. hoc tit. juncta l.
res judicata 207 de reg. jur. l. judex posteaquam §§ cum
similibus hoc tit. =

Privil. 3m.

scilicet a competenti judice pronuntiatam jus

facere, nec amplius revocari posset et

text. in l. 1a ff. hoc tit. juncta l. res judi

cata 207. de R. J. l. judex posteaquam §§.

cum similibus hoc tit.

Summa vinculorum esse,
rei publicae tranquillitas in effectu sententiarum
qui in varios casus [illegible] maxime versatur,
partes esset, litigat. [illegible] finire lites
[illegible] non mandant. ut dies jud.
[illegible] Pomponius in l. 2 § post
originem ff. de origine juris juncta text. in l. [illegible]
[illegible] et jure. illustrant Joachimus Stephanus

de iurisdict. iudicum cap. 1. Godin. lib. 3. de resp. cap. 5. Francisc. de Ca. omnibus philosoph. moralis grad. 10 cap. 19. Gregor. lib. 4. de rep. cap. 5. ob id est tamen supremus imperii status qd. authoritas iis tributa est ut siue verum siue falsum sit pro ueritate habeat et ius in ea causa constituat, alioquin nemo quis litium finis, aut quomodo iurgia, et litigantium controuersiae finirentur, si unicuique prolibito ad uersus sententiam dicere liceret l. 6. §. tandem de recept. arbitr. l. si fideiussor. 29. §. in omnibus ff. mandati l. ingenui 25. de statu homin. l. seruo inuito 65. §. cum praetor ff. ad Trebell. l. 1. in fin. cum seqq. de liberis agnoscendis l. pen. de coll. dotis l. si seruus 50. §. 1. de legat. 1. l. res iudicata 207. de reg. iur. nec alias huiusmodi effectus sortitur quam si a iudice competenti pronuntietur, ab eo qui iurisdictionem aut notionem habuerit uel a Principe concessam, uel a ba Magistratu mandatam, et si in ulla potestate competens pro causis et per sonarum qualitate, ff. nomen meruit iudicis pronunciatio cuius uiribus substat, quae si a competenti iudice non, sua iurisdictio proferatur l. a iud. Prov. §. in princ. ibi Doct. l. cum qui 13. l. ult. ff. de iurisdict. l. si quis ex aliena §. de iudic. ff. l. Labeo 3. §. tractemus cum l. sequenti de recept. arbitr. l. 2. §. cum de pignor. l. unica C. si a non comp. iurisdict. toto tit. C. si a non compet. iud. ibi ultra Bartol. et Fulgosium Ludou. Romanus Castrensis in l. 1. §. 2. Decius Alexander in l. de pupil. de quo pupillo de nouo oper. nunciatione ad tex. ind. l. ult. et ind. l. si quis ex aliena et lib. in cap. 5. Fachineus lib. 1. controu. iuris cap. 9. Donell. lib. 17. comm. cap. 2. ubi plures testatur Donellus litera B. hinc autem est quod post res iudicata dicitur, siue in res iudicata transierit, uel quia non fuerit appellatum uel quia fuerit lata declarata aut deserta fuerit appellatio, in tantum ipsa sententia auctoritatem in iure habet, ut nec iudici qui pronuntiauit eam reuocare, mutare aut emendare liceat. l. si iussu 4. l. 42. l. 45. l. 55. ff. eo tit. illustrant Bartolus Fulgosius Duarenus in mat. Donellus et ipsius supra relatis Donell. lib. 27. comm. Fachineus lib. 1. Hotomann. Gotofr. praetexta C. de transact. Cujac. lib. 3. Robertus de legum l. qualis §. de recept. arbitris

Illatio 1.a ex princ.o 3. de sent.a quae jus facit et pro veritate habetur

Ex hoc tertio princ.o notissimo primo infertur sententiam sive veram sive falsam jus facere et pro veritate haberi, ex quo multis mandandum [illegible] judicata [illegible] referunt [illegible] in d.o l. ingenuum ff. de statu hominum l. 1. in pr. [illegible] liberis agnoscendis [illegible] nonnullas [illegible] l. 1. [illegible] 50 § 1. de legat. l. cum pluribus [illegible] non [illegible] aliter impugnare [illegible] jurisprudentia [illegible] quo [illegible] ars boni et aequi nec aliter propter quam [illegible] jus [illegible] cum nullum jus sit nisi [illegible] l. 1. in princ.o l. omnes populi [illegible] jus plurimum [illegible] de just.a et jur. l. bonae fidei [illegible] l. 1. in princ.o de furtis l. [illegible] 42 de [illegible] inde [illegible] error licet [illegible] opinione [illegible] jus [illegible] l. Barbarius 3. ff. de off.o Praetor. l. 1. C. de test.is § sed cum aliquis init. eo tit.o arg.o l.ae 3.e § sub. ff. de condict.e caus. data. l. f. ad Macedon. l. f. de hered. init. l. si procurator. ff. de acquir. rer. dom.o illustrant Costal. lib. singul. [illegible] juris c. 2. Conti [illegible] 1. disput. c. 2. Goveani [illegible] 1. variar. c. 6. Petr. August. Morla in Emporio juris. tit.o 2. q.e 26. per tot. cum pluribus relatis ab Ottualdo lib. 1.o comm. c. 5. lit.a A. Rich. [illegible] sed cum aliquis

1.o init.a de test.is [illegible] ut docet Aristot. l.o 3. ethicor. error injustitiam causat, et quod bonum et aequum est, obscurat, similiterque et inde nascit, quod si aliquid non ratione introducta, sed errore [illegible] deinde consuetudine fuerit obtentum, in aliis similibus casibus id non debet observari eo quod id quod sine ratione inductum est, nec propter nimiam temporis diuturnitatem potest jus constituere l. quod non ratione 39. de legibus juncto Ant.o Fabro in rationali ad eundem textum. Donell. libro 1. comm. c. 5. [illegible] Ottual. lit.a A. si quod haec omnia verissima sunt, nihil potest aliud magis adversum rationi, et jurisprudentiae excogitari, quam id quod in nostra illatione propositum est, scilicet sententiam per errorem, aut per sordes, aut per ambitionem prolatam ius facere, et pro veritate haberi.

R. qua

A. qua quidem difficultate, et si grauis appareat foeliciter liberabimur, si notemus authoritatem et potestatem tributam fuisse sententiæ, siue vera sit siue falsa propter reipublicæ securam tranquillitatem, quæ maxime in litibus sedandis, et controuersijs compescendis viget proptereaque plurima contra iuris nimis securam rationem sunt inducta argumento. L.1. ff. de usucapion. L. f. ff. pro suo. L. 1a. et tot. tit. ff. de recepti. arbitris. L.1. §. inde quæritur ff. de noui operis nunciatione. L. singulis. 6. ff. de exceptione rei iudicatæ. L. properandum. C. de iudicijs. L. terminato. C. de fructib. et litium expensis. L. magna. C. de contrahenda, et committenda stipulatione, Ideoque in caussa decisa sententia prolata per errorem, per sordes, aut ambitione ius facit, non habita relatione ad id, quod pronunciatum est, quia cum non proficiscatur ex ratione, potius iniustum, et iniquum debet appellari sed habita relatione ad id quod iudex proferre debebat, quo sensu ius appellatur, licet sit iniqua et iniusta sententia: Pro qua doctrina expendo apertissima iura: 1º textum in L. ius pluribus penult.a ibi: Prætor quoque ius reddere dicitur cum inique decernit relatione scilicet facta, non ad id quod ita Prætor fecit, sed ad illud quod Prætorem facere conuenit. ff. de iustit. et iure. Deinde hoc idem suadetur in L. si seruus. So. ibi et cum ius facit hac pronuntiatio pertinet accipi, persiz. ff. de leg. 1º.

Vbi 46.

[illegible] pro [illegible] rerum [illegible]
[illegible] in [illegible] tan [illegible]
persona [illegible] esse [illegible] ipsa
factam lat. [illegible] pronunciati [illegible]
[illegible] pronunciare debitat [illegible]
[illegible] exemplo [illegible]
exemplo [illegible] l. [illegible] licet. 2. ff. de
offo. [illegible] in [illegible]
et omnium romane magistri [illegible] et offi
[illegible] romane
[illegible]
[illegible] l. [illegible]
licet. 2. [illegible]
[illegible] l. [illegible]

[illegible]

[illegible] propositam inter
[illegible]
[illegible] primum quidem
[illegible] sententia per ignorantia
[illegible] fuisse [illegible]
et [illegible] firmandi
est [illegible] contra ipsam [illegible]
[illegible]
mediante appellatione [illegible]
et contra [illegible]
[illegible] sit [illegible]
appellationib. [illegible] hisque [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] appellat. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

appellat. infirmat. Securioris vero scrupulis
exoritur q. ss. per errorem ait per locu[m] ta[m]
aut ambitiose prolata contra legem, et sic pro
fert. atque ita. ex d. ss. quae contra leges con
stitut. sunt pro ratio ipso iure nulla est nec ab ea
est quod appellat. ab ea ab ea quae
pronunciata ut possit nulla declarari constat
q. audiens. ss. nequa et iniusta nunquam
iure constituerentur. ne pro uerita. sententia.
siue solemnitatibus quoque demonstratur. ex
tu in l. si expressim. 19. ff. de appell. et l. ubi ss. con
tra leges sententia iniusta, ubi constituit pro
ratione ipso iure nulla est, nec necessaria est appe
llatio ad ea rescindendam, cum eas illa in appe — per
llat. rescindat. quae validitatem et effectum
sortiuntur. l. fin. tit. 6. in qua ss. lib. ora. in facti
rationis, qua solum in iustitia, esse difficultas ac
in hac ipsa q. de cum ratione alias in l. praeses 27. et
in l. cum prolat. 32. ff. nova ss. coll. 1. 3. contra leges
constitut. ius prolata qualitas ipsa itaq. ne
cessario ab ea appellatum est, alioquin iudicatio ac
ta agebatur, ubi ius condemnatio. et huius pl.
actionibus maxime rationibus ad huiusmodi
conductum ss. iniquae et iniusta sufficere
et probare, aut habent causae ratio. auctoritatem ipsius
rei iudicatae, ut supra diximus, et constat de hoc
ex supra proposito deducto. d. l. 2. ss. de praetor
... ss. de ... Ex quibus ultra
... ante
... in ratione
... in l. ... est pro — + recte
... decernat ...
... incantatio ... in ratihabitione ...

et consultatio Coloritus. c. 7. recopilationis
[illegible] et ultra [illegible]. ff. [illegible] mariis
q. 3 multis [illegible] ad praxim conducente prefatum
[illegible] et [illegible] relatis [illegible]
rubias in practica cap. 25. [illegible]
ubi nullitas [illegible] integro tractatu de nul-
litatibus Mascardus de probationibus. 2. to-
mo [illegible] l. 19. Bobadilla in politica lib.
5. cap. 3. Gal. in praxi. l. tomo l. p^te. [illegible]
certo tempore ex. [illegible] quibus [illegible] madriex
[illegible] non obstat [illegible] consultis [illegible] l. [illegible] sepne
[illegible] de ver. sig. de ori [illegible]. ff. nulla est nec [illegible]
[illegible] appellatio [illegible] rescindenda quia
non [illegible] lata [illegible] tempore feriarum
quae ad colligendos fructus [illegible]
[illegible] et pronunciata quo casu per [illegible] factu per
publico non potuit [illegible] ff. [illegible]
jure nulla dicitur cui forma substantialis [illegible]
re requisita defecisset cum [illegible] perfecta [illegible]
[illegible] annulata [illegible] prolata [illegible]
lata [illegible] non obstabit si quibus [illegible]
[illegible] tempore feriatu [illegible] supra [illegible]
[illegible] in d. l. [illegible] nec [illegible]
respondendo [illegible] vide [illegible]
[illegible] qui [illegible]
[illegible] renunciant
et [illegible] prolata tempore [illegible] vendemiarum et me-
ssium facere [illegible] in favorem privatorum [illegible]
[illegible] l. [illegible] quibus
[illegible] l. [illegible] par
[illegible]
[illegible]
[illegible]

notat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible] prolata
[illegible]
[illegible] explananda [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
nulla [illegible] appellatio, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] exprimi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] proferat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] expre[illegible]
[illegible]
[illegible] expre[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] appellation[illegible]
[illegible]
[illegible]

nemo est [illegible] Bartolus [illegible]
c. 41. § [illegible] obliga[illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] lib. 22. [illegible]
Cap. 6. [illegible] 2. n. 7. [illegible]
sequentibus [illegible] 27. [illegible]
[illegible]
[illegible] per ea [illegible]
[illegible]
[illegible] exemplo [illegible]
si iudex [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible] aut [illegible]
[illegible]
[illegible] provident quando [illegible] In hoc
[illegible]
[illegible]
[illegible] si [illegible] appellat [illegible]
[illegible] ingenu [illegible] 25. § [illegible]
[illegible]
[illegible] inter primum [illegible]
[illegible]
[illegible] ordo [illegible] pronuncia [illegible]
[illegible] non est [illegible]
nulla [illegible] appellat [illegible] iudicis [illegible]
[illegible] nulla declarabitur, 2.o [illegible] error
[illegible]
[illegible] intelligitur [illegible]
[illegible]
[illegible] causa [illegible] ab
[illegible] respondendum [illegible] quam
[illegible] appellatio [illegible]

traditis per dictos usurarios in ipsum proxime not. l. L.
§. itaque pronunciatque ff. si que appellat. respondent
ergo praeterea non potuit quis reffert contra facient.
fals. et cetera tum ... ratione quae de sententia lata in
...uit ... ut ... appellatione ff. ha
nostro ... re iudicata ubi ff. prolata ... ff. hinc
... ut ... executionis
... appellatio fuerit
interposita ... quis ... ex eo procedit
quia ... pronunciatio ... non ex ...
... ut ...
... indicabat ... non ...
... pertinere ... in doctrina
... in l. pre. ... 27.
... pronunciata
... in ... usurarum
... probatum est ut ... in l. si non
... 26. ... l. placuit 29. l. ...
... l. ... 20. ff. ... l. ult. C. de
... ex quibus causis infamia irrogat.
... aperte et expresse aliquem in
... ipso iure ... nulla
... necessaria ... appellatio ... praesumpta
... iuris errore ... expresso, sin autem ... debitorem
... condemnaverit iudex non expresse in usuras ...
... in aliquam certam quantitatem quae et sortem
principalem et usurarum ... plectatur ...
... expressum ...
... in l. ... 27 ff. hoc
... l. ...
... in ... l. ... quis ... 3. ...
... Cap. 33. ... Cap. 2.
... lib. 1. ... Cap. 5. in fin. et ...

lib. 10. cap. 93. Donell. lib. 26. comment. cap. 2 et 3. ubi plures congessit quae [illegible]

Adeo tamen verum est quod [illegible] iniquae prolata sufficere [illegible] 1 [illegible] ubi forte ex causa judicati aliquid fuerit solutum quasi jure vero non debeatur [illegible] possit [illegible] per eo manumiss. [illegible] de [illegible] ff. de rejud. 24 §. in omnibus ff. mandati [illegible] putarem [illegible] tamen [illegible] erras [illegible] l. de quare ff. §. cum [illegible] l. [illegible] 2. [illegible] quaestionibus illustran. [illegible] lib. 2 quaestionum [illegible] putarem [illegible] 5 ff. [illegible] l. de quare §. cum absente ff. de judic. [illegible] in rationali [illegible] nimis verissime doctrinae [illegible] quae constat [illegible] l. si non [illegible] 25 §. si quis quasi ff. de [illegible] ubi probatur [illegible] natus ex compromisso pecuniam solutam repetere postea potuisse nam responderi [illegible] est arbitrorum non tanta esse authoritate sed licet ad instar judiciorum sint reducta in l. 1. ff. de receptis arbitris ut [illegible] impedire quia ex [illegible] arbitri seu compromissarii nulla nec naturalis nec civilis [illegible] obligatio quia privatorum [illegible] nec jurisdict. [illegible] necessitatem facere [illegible] l. 3. ff. de jurisd. [illegible] l. 3. [illegible] ab arbitro seu compromissario prolata non [illegible] impedire repetit. [illegible] solutae pecuniae [illegible]

[illegible]

[illegible] arbitro [illegible] necessaria esse a nulla [illegible] quae in hoc [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

non vis debitorum absolutus perss. [illegible] repetere [illegible]
betur, quia licet perss. absolutus [illegible]
non datur ratione exceptionis rei iudicatae quia
solutio repetitur perpetua exceptione l. 1. et 2. [illegible] de
exceptione rei iudicatae §. etenim per text. de except. [illegible] trans.
[illegible] Ang. [illegible] tamquam [illegible] affirmat
[illegible] debitorum [illegible] absolutum repetere
[illegible] pecuniam solutam per errorem habere [illegible] quia
[illegible] Bart. [illegible] et [illegible] omne
antiquiores [illegible] exceptionem [illegible]
[illegible] iudicatae [illegible] esse inductam non
in favorem rei [illegible] potius [illegible] actoris [illegible]
non potius repetere [illegible] pecuniam solutam indebite
[illegible] exceptione senatus [illegible] Macedoniani scriptum
[illegible] tom. l. [illegible] §. vel [illegible] ad S.C. Maced.
[illegible] qui except. [illegible] indebiti quae doctrina
etsi verissima sit non potest [illegible] nec nostro
proposito adaptari [illegible] inducenda vel inficienda
[illegible] indebiti repetitio [illegible] utrum
[illegible] favorabilis sit [illegible] recte [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] iurisconsultus [illegible] quia [illegible]
[illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible]
[illegible]
exceptio macedoniana quae [illegible]
[illegible]
[illegible] obligatio [illegible]

trasf.[illegible]

[illegible] exceptio rei judicatae [illegible] [illegible] actor [illegible] [illegible] [illegible] Ulalentin [illegible] Macedonianus.

Illatio 2. ex prio. 3. semel pro
lata a Judice [illegible] revocari a se
per mutationem in eodem processu

[illegible] pronunciata [illegible] [illegible] praeter [illegible] [illegible] Bartolus [illegible]

[illegible] lib. 4.
controversiarum [illegible] Menochius [illegible]
lib. 2 [illegible] [illegible]
lib. [illegible]
[illegible]
[illegible] Transpositio [illegible]
[illegible]
reperta [illegible] pronunciata [illegible]
[illegible] text. in [illegible]
[illegible] permeata [illegible]
[illegible] in fin. [illegible]
[illegible] imperatoris [illegible] hoc [illegible]
[illegible]
[illegible] per obitum [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] transpositio [illegible] dominio [illegible]
[illegible]
[illegible] ibi
proponitur matrem [illegible] impuberis [illegible]
[illegible] bo [illegible] [illegible]
[illegible] nomine [illegible]
[illegible] postis [illegible]
[illegible]
[illegible] apparuit non esse [illegible] impuberis [illegible]
[illegible] materne [illegible]
[illegible] de novo reperiri possit de nullo [illegible]
tatis filii [illegible] respondetur [illegible]
[illegible] iudicatae obstaturam [illegible] incurrendum
esse [illegible] causa [illegible] mater [illegible]
filii impuberis [illegible] [illegible]
batur. [illegible] sub specie novorum instru-
mentorum quae [illegible]

posse ea [illegible] consultanz ap volia, q. [illegible]
l[illegible]eo gravibus [illegible] fuit inter [illegible] fuerint
velint [illegible] testam[illegible]
et deo propter [illegible] pro [illegible] ep[illegible].
[illegible] 25. [illegible] que [illegible]
[illegible] a renan[illegible] Romanus [illegible]
dys[illegible] de transactionibus [illegible]
re [illegible] scorcia [illegible] t. [illegible]
q. 2.a [illegible] 15. art. 4. [illegible] doctrine [illegible]
[illegible] fragamuda [illegible] E[illegible]
[illegible] t. [illegible] ubi docet [illegible]
illius [illegible] testa[illegible] cur [illegible]
judices [illegible] neq. [illegible]
nentias de ipsis nouis [illegible] ex [illegible] profess[illegible]
[illegible] potestat [illegible] cognit[illegible]
testamenti hoc [illegible] habere [illegible]
in l. 2. § [illegible] transactio [illegible] l. [illegible]
12. de transactionibus ex q. deprom[illegible] causas
transact[illegible] [illegible] rescindi [illegible]
de nouo inuen[illegible] hanc eandem
doctrinam [illegible] in [illegible]
[illegible] re [illegible] jurando [illegible] causa de
cissa jusjurandi [illegible] retracta [illegible]
[illegible] de nouo [illegible]
fundamentis [illegible]
[illegible] nullas specie [illegible]
[illegible] in casu [illegible] aut
[illegible] in [illegible] forma [illegible]
[illegible] latas [illegible] pub-
[illegible] aut [illegible] quid [illegible]
[illegible] doctrina [illegible]
[illegible] l. 2. [illegible]

ut constat ex l. quisquis 5. C. ad l. Jul. Majest.
et ex Cicer. [illegible] lib. 3. offic. [illegible] et in oratione
pro [illegible] habitatione et ex omnibus interpretibus [illegible]
supra [illegible] quibus omnibus [illegible]
vulgare in hoc delicto speciale [illegible]
[illegible] habitationes
[illegible] et [illegible]
[illegible] et tale [illegible]
[illegible] est in cap. felicis de poenis lib. 6. et in l. [illegible] 3.
et in l. fin. [illegible] et in l. [illegible] 27 p. 2 [illegible] huius et
[illegible] non [illegible] la [illegible]
[illegible] plurimis [illegible] esse ex
[illegible]
[illegible] sicut in urbibus [illegible]
[illegible] est populi [illegible]
[illegible] l. pupillus 239. [illegible]
[illegible]
[illegible]
et de populatione [illegible] Arabice
[illegible] quae libertes per eas [illegible] causas
[illegible] quibus [illegible] quo referenda est [illegible]
[illegible] l. [illegible]
[illegible] Arabus [illegible]
[illegible] lectionum
antiquarum cap. 5. [illegible] referenda est
[illegible] quod dixit Origenes ex cap. 9. lib. Ju
dicum ubi rex Abimelec urbem Sichem [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] prona [illegible]
[illegible]
[illegible] cap. 21 [illegible] plurimas

[illegible] ex dictis [illegible] et aliis [illegible] ferat
Covarr[illegible] in part. [illegible] juris cap. 19. =

Et ex his tanquam ex
hoc articulo demonstratur vel ea minus huius
rationis ratio aliis omissis allatis repetenda
[illegible] procedat [illegible] solutis juris pru
dentiae [illegible] quia est specialiter quid-
quid est extraordinarium in hoc delicto a tempore
huius criminis non solum patrati verum etiam
cogitati ipso iure bona fisco vindicata, ideoque qua-
mlibet alienationem delinquentis interdictas
pro qua data [illegible] expendo [illegible] [illegible] quibusquis
[illegible] emancipationes, res, dotes [illegible] ubi quibus pri-
mum memorati [illegible] facta [illegible]
constaverit nullius stabilimus esse momenti
. C. ad l. Juliam maiestatis in lege l. meminisse
. 6. et l. sequenti C. eadem cap. cum sequentibus de
haereticis lib. 6. ubi per [illegible] [illegible] unde [illegible]
perduellionis [illegible] ratione huius criminis [illegible]
[illegible] vindicanda herede obligatus [illegible]
[illegible] expresse [illegible] in l. Donatio-
nes 31. § [illegible] ult. ibi [illegible] donationes [illegible]
possunt post crimen perduellionis contractus
[illegible] heredes quoque teneat, etsi nondum postula-
tus [illegible] decesserit [illegible] nationibus [illegible] l. cum
filius 10. § ult. ff. de legat. 2 cum supra [illegible] ex
quibus omnibus [illegible] aliquid [illegible] apparet, ideo crimen
hoc mortalitate non extinguitur [illegible] heredes
[illegible] quinimo accusationem mortuo [illegible]
[illegible] [illegible] quae ex tempore non solum quo
patratum [illegible] agitur [illegible] bona pertinent
[illegible] [illegible] nemini [illegible] obligata ma-
nent [illegible] post mortem rei [illegible]

cui talis magis est etiam ex morte ipsius pro poena
potentis d. l. donationes 31. §. ratas cum aliis supra illius
parte Elegantiores Donellus lib. 5. Commentar. cap. ult.
Comitibus ad l. Juliam maiestatis pagina 35. Hotomanus
in disputat. de donationibus pagina 70. Stephanus
in lectura ad tractatus de donationibus in l.
post contractum 15. Cujacius lib. 2. responsorum Papin.
in d. l. donationes §. ratas. verum etsi pro certo cons
deatur haec doctrina adhuc tamen difficultates pati
tur ex eo quod etiam in ceteris delictis publicis post illius
alienatio interdicta est ex ea tempore quo delic
tum commissum donationes factae infirmantur ut stat
d. l. post contractum 15. Sed lege [illegible] reo condemna
to non nisi quas lectura amplectuntur [illegible]
us Covarruvias [illegible] ibidem [illegible] nulla specialitas
neque singularitas debet considerari in crimine laesae
maiestatis, a quo sequens sicut crimen hoc non
extinguitur mortalitate ita et de ceteris crimini
bus publicis dicendum est, cum ex tempore commissi
delicti alienatio interdicatur delinquenti et ab
heredis districtum maneat d. l. donationes 31. §. ratas
ult. quae difficultas et ingravescit [illegible] facili
[illegible] tamen [illegible] tradunt Donellus
Covarruvias, [illegible] Stephanus [illegible] proxime, veriss
mus quod [illegible] a tempore [illegible] consummati de
licti laesae maiestatis bona delinquentis ipso
vindicantur et ex tunc alienatio quaelibet ei
interdicta d. l. qui quis 5. §. [illegible] verissi
[illegible] Cujac. [illegible] Juliam maiesta
tis [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

dominij fisci agerentur dicta l. 4. Cod. eod. l. seque.
ff. de jure fisci. l. aufertur §. in reatu ff. de jure
fisci nec quicquam interest quod donationes facte post commissum crimen revocentur dicta l. post contractum ff. de donationibus
quia id non procedit casu quo bona essent fisco vindicata
ut est delinquentibus prohibita alienatio. et ex eo potius
quod tales donationes facte post commissum delictum in fraudem
fisci collate presumuntur. adque omnia bona delinquentis
si condemnatio fuerit secuta debent pertinere
ob idque revocatur sicut omnia alienata in fraudem ipsius
fisci. l. in fraudem ff. de jure fisci docent Stephanus
Corrasius, Cujacius et alij supra relati. =

Hijs igitur cognitis non obstabit jure consulti Ulpiani decisio relata in dicta l. ult. in fin.
ff. ad l. jul. mai. ex qua probatur crimen hoc lese majestatis mortalitate rei accusati extingui, nam respondendum erit leges Juliam majestatis a Caio Julio Cesare latam 2. caput continere priorem quidem illi tantum
tenebantur qui adversus rem publicam vel principem aliquid hostiliter molitissent, et tales perdueles seu perduelliones appellantur l. quod nos 234 ff. de verb. sig. 2.º vero
capite illi obstringebantur qui non tam grave et scelleratissimum facinus misissent qualis erant ij qui
contra statua principis aliquid fecissent aut qui
in jussu principis bellum induxissent et alij relati
in l. 3 et l. non contrahit 5. et sequenti et 7. ff.
ad l. jul. mai. ad hoc enim caput pertinent horum
penas relata in dicta l. quisquis 5. cum sequentibus
C. ad l. jul. mai. 2.º caput delictum
comprehendat levior... pena puniebatur un-
de nec interdicebatur delinquenti bonorum administratio, nec eius...
crimen transit ad heredes si nondum mortuo...

ut et cetera crimina publica extinguuntur quod ingenue
reuidetur Ulpianus in dicta lege ultima in fine ibi. Ceterum
si quis ex alia causa legis Iuliae maiestatis reus sit morte cri-
mine liberatur quasi iudicium dixisset et quod si quis reus
fuerit postulatus ex iis clausulis quae ad 2 cap. legis
pertinent crimen morte extinguetur sed si ex iis
ad legem 1 cap. spectent, de quibus in hoc titulo legis de
ceterum crimen mortalitate non extinguitur et hanc
eandem doctrinam sequuntur noster Hispanus legis
lator in l. 3. tit. 2. p. 7. ubi Gregorius Lopez et ante eum tradi-
disse uidetur Hotomanus de uerbis iuris uerbo perduellis quaest.
quarta differentia et sequuntur Duarenus in paragrafo
[illegible] ad legem Iuliam maiestatis cap. 7. [illegible]
lib. 2 Comm. Donelli cap. [illegible] litera D. in fine et alii
relati a Richardo in [illegible] 2. n. 10. ex quibus ueniunt
lucis [illegible] maiora et quae simul
nostram doctrinam firmabunt relata in l. hora li-
bertorum 7. ff. de iure patronatus l. eorum 29. ff. ad l. Iu-
liam maiestatis [illegible] bona libertorum illi
[illegible] per [illegible] [illegible]
[illegible] seruari ex benignitate imperatorum Seueri
et Antonini quorum imperatorum decisio magna
[illegible] inter [illegible] praebuit occasionem, cum
eorundem aliud responsum [illegible] imperatoris
placito comprobatum referatur in l. 1. C. de bonis
libertorum [illegible] bona libertorum illius qui
perduellionis delicto damnatur non ad filios eius
[illegible] potius ad fiscum pertinere in quorum [illegible]
interpretatione uarie torquentur interpretes
quorum [illegible] referre et refellere nec
[illegible] [illegible] caromi
[illegible] tamen sunt [illegible]
[illegible] ad l. Iuliam maiestatis cap. 7.

Tiberius Decianus lib. 7 tractatus criminalis cap. 41. Cujacius lib. 6. observationum cap. 23. Julius Pacius Centuria 6. q. 64. quibus omnibus valde apertissimus est textus in dicta l. jura libertorum ff. de jure patronatus juncta l. eorum ff. referendum esse ad secundum caput legis Juliæ majestatis, nimirum quod delictum seu est non magni momenti, ex quo casu ex benignitate imperatorum Severi et Antonini bona libertorum rei damnati non ad fiscum, sed ad filios pertinent, at vero textus in dicta l. 2. C. de bonis libertorum referri etiam ad primum debet, ad hoc caput legis Juliæ quo atrocius et enorme delictum committitur quod mihi facile suadetur ex dicta l. 2. ibi: hostis publica, quo demonstratur crimen commissum a Sabiniano gravissimum fuisse et ad rempublicam aut principem spectasse primario et directe, ideoque ad primum caput legis Juliæ pertinuisse, neque huic obstat textus in dicta l. jura libertorum ibi: vel perduellionis damnatus, quod ad hostes reipublicæ et eos qui in principem et rempublicam aliquid sunt moliti spectat, ut supra diximus, quia respondendum est cum Osualdo lib. 2. commentariorum Donelli cap. 9. littera B. dubium non esse improprie positum esse illud verbum in dicta l. jura libertorum eadem ratione qui leve delictum proditionis pertinens ad caput 2um legis Juliæ commiserunt etiam rempublicam aut principem licet non tam atrociter offendisse videntur, docent Hottomanus, Duarenus, Osualdus et alii supra relati.

Præterea et alia sunt crimina publica quæ morte non extinguuntur, sed ad heredes transferuntur et accusatio delinquentibus defunctis proponi potest, quale est crimen repetundarum, Venuleius l. 2. ff. ad l. Juliam repetundarum, l. in senatus consultis § ... in accusat... ff. ad S. C. Turpillianum, deinde et crimen peculatus et delicti illius qui mortem

sibi consciuit, et denique factus cuiusque qd. ipso iure punit.
eandem naturam sortiuntur, nec morte delinquentium
finiuntur. Id ad heredes transeunt, et eis de huiusmodi bo-
nis criminum accusatio potest in iudicio proponi
[illegible] super ipsis criminibus sententia definitiua proffe-
ri. l. fin. ff. ad l. iuliam peculat. l. fin. ff. de bonis eorum
qui ante sent. mortem sibi consciuerunt. l. missa ff.
ff. de publicanis et uectigalibus. Docent [illegible] iacius
56. [illegible] in d. l. ulta. ff. ad l. iuliam pecu. stephanus
in lectura altorfina in d. l. post dictum 15. ff. de donat. an-
tonius fab. lib. 7. coniectur. Cap. 22. Farinac. [illegible]
in pract. n. 241. Antonius gomez 3. tom. ouariar. cap. 1.
n. 80. gregorius lopez in d. l. 16. et seqq. tit. 1. p. 7. Idem enim
in his criminibus iudicium mortem [illegible]
quia in peculatus et repetundarum delictis et in ceteris
velati de publica vel principis pecunia tractatur.
l. fin. ff. ad l. iul. pecul. [illegible] causa privilegiata est.
[illegible] tenet [illegible] Donatus 34.
5. rate, ult. [illegible] stephanus [illegible]
stracham [illegible] ff. ad l. iul. peculat.
[illegible] potest [illegible]
l. missa ff. de publicanis et uect. [illegible]
[illegible] tributis [illegible]
publica pecunia [illegible] tempore [illegible] missa [illegible]
ipso [illegible] acquiral. [illegible]
[illegible] et [illegible] vel locare [illegible] conpul
[illegible] responsum [illegible] lege iulia. [illegible]
ulta. ff. ad l. iul. pecul. [illegible] crimen pecu-
latus [illegible] per [illegible]
[illegible] Adriani [illegible]
[illegible]
facultate [illegible]
que [illegible] publica

vel res ad ipsas pertinentes publicè nuncupantur l. bona §. 1. cum sequentibus ff. de V. S. l. 3. §. si nihil de suspectis fure fisci §. tesauro, inst. de rer. divis. ff. quod peculatus crimen non pertineat ad pecuniam publicam, idemque crimen hoc morte tam fatali, rei accusati, exstinguitur, cum nulla peculatus [illegible] in pecunia publica privilegio ipse [illegible] [illegible] ut [illegible] exemptus quia plurimum difficultas extat in [illegible] obpecuniam l. Bl. [illegible] tamen de [illegible] in [illegible] l. lege Julia §. [illegible] pecul. oppositor [illegible] ob pecuniam [illegible] subtractas actionem furti non crimine peculatus teneri qua quidem difficultate [illegible] fragarentem [illegible] mandum est pecul. crimen morte rei accusati non extingui sed ad heredes transire [illegible] publica pecunia agitur quae privilegiata est in jure neque obstat [illegible] in l. [illegible] pecul. [illegible] quae adeo grave difficultatem [illegible] l. ob pecuniam contractus seu de turbitorum [illegible] interpret. [illegible] diversas solutiones inquirere conveniunt, ut videre licet ex tradit. [illegible] lib. 15 [illegible] [illegible] cap. 29. litera [illegible] et [illegible] deinde [illegible] inst. de oblig. [illegible] lib. 3. observat. cap. fin. n. 20. quibus omissis et omissa [illegible] Alciati lib. [illegible] dispunctionum cap. 3. quas reprobat [illegible] Robertus lib. 2 [illegible] cap. 2. [illegible] [illegible] interpretationum [illegible] ff. ad l. Juliam pecul. cap. 2. et lib. 1. disputationum cap. 26 [illegible] interpretationum [illegible] Petrus Faber lib. 2. semestrium cap. 22. [illegible] lib. 2 selectarum cap. 22. quia [illegible] asserunt legem Juliam peculatus tantum pro rebus reipublicae romanae prolatam esse non vero de rebus [illegible] civitatis [illegible] [illegible] peculatus [illegible] actio [illegible] [illegible] civitates privatas [illegible] romana publica [illegible]

3. ex hoc 2 prin. infert qd. si
cut publica judicia morte delinquentis, seu de facto
litis contestatis extinguuntur, ita similiter et ju
dicia civilia re in judicio deducta ante lit. peren
pta ex eo deffectu litis contestationis finiantur de
ideo statim reus absolui debeat. l. si plures 14. §. sive
ante ff. depositi. Cuius contrarium aperto marte
docet Paulus in nostra l. si homo d. ff. hac tit. de rei vind.
quae quidem questio nobilis et subtilitate diversorum
responsorum subtilitate in jure celebratissima
necessario duplicem illatem. exigit ut radiatus expla
netur ne diversarum rerum varietate huius resoluti
oni per illas obumbretur, nam res in judicium deducit.
et a nobis peti potest vel act. reali proposita, velut
nostra, aut personali tamquam nobis debita, de sin
gulis separatim agendum est, ac primum de act. reali
Igitur si res nostra a mala fide possessore vindicetur
et post lites contestatas extincta sit judicium non di
solvitur quinimo reus non erit absolvendus. sed po
tius in aestimat. rei pena. condemnabit. ad quas

iuris partas pertinent pura in l. itaque si causa excepti. 14.
§. quatenus vers. cum si homo ff. quod metus causa l.
illud. 40. ff. de petit. hered. l. 1. §. rectissime. l. pen.
ff. de vi et vi armata. l. 1. C. de his quae vi metusve cau
sa fiunt, cuius conclusionis ratio in aperto est, nam
quotiens res aliqua in iudicium deducitur, et eius
aestimatio deducta intelligitur, lis semper in re ipsa
eiusque valore et pretium adsit arguto. text. in l. si ita stip. 2
ff. de fideiussoribus. l. tantum. 80. alias l. prope modum
ff. de V. S. l. 2. C. de veteris numismatis potestate lib. 11.
unde recte ab Aristotele lib. politicorum cap. 6. ethic. 5. etc.
communiter dictum est omnes res pecunia aestimari, illustrant
Petrus Gregorius lib. 36. syntagmatum cap. 2. Otomanus
lib. 4. antiquitatum cap. 7. Cufalis [illegible] relatis ad [illegible] in
rossinus lib. 7. cap. 31. inde quia accidit ut re [illegible]
[illegible] aestimatio in locum rei succedat, nec peremptare
molestiae possessor possit liberari cum semper fuisset ista
[illegible] in mora qui obligatus per [illegible] constituit neque
[illegible] ista [illegible] resolvisset, hoc est pretium in
locum rei subrogatur arguto. text. in l. si ex legati causa 23.
[illegible] ult. l. si servus 91. §. sequitur [illegible] ver
bis ff. de verb. oblig. l. in re furtiva 8. l. ult. [illegible]
[illegible] docent Bartolus Alexander Angelus et Jason
in l. [illegible] [illegible] Donellus [illegible]
ind. l. si ex legati causa.

Sit [illegible] 2. [illegible]
[illegible] bona fide possessor [illegible] actione in re proposi
ta et ipsa post litem contestatam ante [illegible] periculi bonae
fidei possessor absolvendus est [illegible] extingua
tur [illegible] [illegible] modo [illegible]
[illegible] causam litigandi habuerit, et ex aestimandi
re [illegible] pertinere quo casu [illegible] mora non [illegible]
[illegible]

succedit, et tantum post lit. contest. intercedente termino
requisitionem mora potest imitari ab eo qui restitutionem
illam opposita aliqua exceptione in judicio defendit, &
ut de bal. in l. i. C. de alien. jud. mut. caus. fact. num.
illa quae in rem suam periculum ... tam libere
... per ... nec ... ab ... mora
... quae legant
... perpetua ... et tra
... lit. cont. placuit
quam proposita q. inter se dissentientes part. in d. l. illud
ff. de pet. hered. docet Cujac. lib. 2 ad Afric. tract.
illud d. l. illud Antonius Faber in rationalibus ad eundem
tex. = quae quidem sententia, nisi fallor, et juris principiis ratio
... tamen est ... quemadmodum ... ex
ex notissimo juris principio de quo in l. sed et si lege 25
§. si ante ff. de pet. hered. l. bonae fidei emptor ff. de usur. §. in
contrarium ff. de acquirendo rerum dom. quibus juribus
cautum est bonae fidei possessorem tantum ante litis contesta
tionis effectum suscipere mala fide possessores cum ex eo
tempore omnes possessores quoad fructus pares fiant
clarius; necessario quod dicendum non est, periculum
rei extinctae post litis contestat. ante lit. ad eum qui ante
perimere nec judicatum solvendo potuisse debere damna
tum in pretium ipsius rei, quod in rei locum subrogatur, cum ra
tio malae fidei a litis contestat. illi tribuat, et in mora qua
perpetuatur obligatio, ut tum praediximus in l. ... =
Clarius difficultatem illam solvit Antonius Fab. in ration.
ad l. d. in d. l. sed et si lege §. si ante tradit ... dicen
dum est regulam illam quae docet post litis contestat. om
nes possessores pares esse et bonae fidei possessores effec
tos esse malae fidei intelligendam esse quoad fructus
percipiendos post litis contest. non quoad praestandum pretium
extinctae periculum eorundem fructuum qui ... sunt.

[illegible] per singula
momenta et non solum pro bona fide possidente l.
qui bona fide 23. in princ. ff. [illegible] l. bonae fidei emptor ff.
de [illegible] l. bonae
fidei emptor ff. de usurp. [illegible] Bartolus [illegible]
[illegible] Cujac. lib. 20. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ubi proponit quod
dam hominem in fundo [illegible] fuisse [illegible] qui quidem decessit
post litem contestatam ante sententiam prolatam dubitatur
[illegible] an [illegible] possit proferri, et respondet necessario pro
ferri debere propter fructus, et partus, et stipula
tiones de evictione, et certum est in [illegible] fuisse
in hac specie de homine petito a bonae fidei possesso
re, et ideo quae post litem contestatam decessit aliquin
sententia non solum propter fructus partus, et
stipulationes de evictione [illegible] propter [illegible] ho
minis propter [illegible] propter pretium
et aestimationem [illegible] ma
lae fidei possessore [illegible]
[illegible] extra [illegible] l. [illegible]
et Cujac. lib. 21. Pauli ad edictum [illegible]
respondendum [illegible] in [illegible] specie [illegible] ho
mo petitus a bonae fidei possessore [illegible]
[illegible] post litem contestatam [illegible] necessarium
esse sententiam [illegible] respectu hominis [illegible]
[illegible]
a bonae fidei possessore [illegible]
[illegible] post litem contestatam
possessor bonae fidei [illegible] malae fidei [illegible] fruc
tus [illegible]
[illegible] fructus [illegible]

fuisse libri servabitur, sin vero non mentio habetur super petitione ipsi fructus restituendi erunt d. l. qui scit
25. §. bonae fidei possessores ff. de usuris d. l. illud cuiusque et
extraneis partibus si fuerit tamen litis contestatio similiter ss.
debet praestari quia licet partes adnumerentur fruc
tibus l. illus tressimi ff. ff. de aedilicio edicto. l. vetus
60. ff. de usufructu. l. in pecudum 28. ff. de usuris cum
pertinens inst. de rer. divis. tandem cum sint causae et ac
tiones iure suo constitutae in hac quaestione, deinde
et propter causam et actionem in d. l. utique et hac mortuo
homine ss. praestari debet nam supponimus fuisse
petitionem commissam litis praestatione actione et posse
ssor habebit actionem contra venditorem cum tractavero si
possessionis fuerit declaratum l. si servum ff. ff. de judicatis
solvi. l. 2. et l. eremum ff. ff. de evictionibus
referunt Ant. Fab. et Lucacius. =

Dein quaestio est inter ac
tum in proposita quaestione relinquamus sit 3. statu
ta conclusio quod si res non petatur a bonae fidei
possessore, postea malae fidei possessore effecto et ipso
ante postquam lite contestata perierit, et quamvis dicatur
tamen non teneri ad ementanda (?) quod si possessor ipsum contrac
tum et pretium lucratus sit itaque aput aut res non
perisse possessor deterior haberetur nec judicium
solvatur. Sed in ultima conclusione condemnatur tertium
(?) modo apud ipsum petitoreque et pertinentia
haec reus possessor litem habitam neque ad ultimam conclusionem te
netur ad quas conclusiones sunt referenda jura in
1a. et 2a. vulneratus 15. §. quod si homo ff. de rei vindicatione
et 1o. d. l. si plures 14. §. si vero ante ff. de positi quam
ut tractat ejus et Bartolus in d. l. Item ubi d. l.
[illegible] Fulgosius (?) sub dignis (?) l. sic ex
[illegible] cuique (?) libr. 20. [illegible]

de aedilicio

ind.a l. illud Ant. fab. in r. Donatia ... et in d. l. ita vulneratus §. qui sic homo ff. de rei vindicatione

Illatio ult.a

ex Princ.o 2.o De Judiciis personalibus et an re in Judicio deducta extinctae ex defectu litis contestationis ipsae extinguantur

Denique ex eodem princ.o infertur etiam judicia personalia in quibus actio personalis proponitur non ad rem nostram vindicandam sed potius ad rem nobis debitam consequendam extingui et omnino dissolvi si res in judicium deducta ante lit. cont. perit ex defectu litis contestationis quasi ... voluntaria sit res ante ... interveniente ... nulla mora interveniente ... consistere non potest d.a l. si stichus ff. in princ.o l. quoties ... ff. de novationibus l. cum quis §. ... ff. de verb. oblig. l. postquam ... ff. ... [illegible] ... necessaria ... in judicio ... [illegible] ... ex ... ante ... solvitur nec ... proferri ... [illegible] propter plurima ... defect ... et propter ... [illegible] ... ampliationes et limitationes ... [illegible] ... vat tamen pro ... temporis angustia ... [illegible]

termo lastra quantq. [illegible] l. imperatores
ff. [illegible] trocas [illegible]
[illegible] lib. 27. 3mentariorum. [illegible]
[illegible] ne [illegible] in d. l. [illegible] materi. [illegible]
De except. rei iudicatae, luego [illegible] faciendo
[illegible] influencia [illegible]
antiquorum [illegible] que de la firmeza [illegible]
[illegible] paterna [illegible]
[illegible] por [illegible]
[illegible] que [illegible] obtenta [illegible]
agitatur. sed potius [illegible] causa [illegible]
[illegible] iudicatum [illegible]
[illegible] argumento [illegible] in l. [illegible] 12. [illegible]
[illegible] except. rei iudicatae in [illegible]
[illegible] hereditate filij [illegible] pater [illegible]
petierat propter etiam [illegible] quae qui
de iudicata fuit postea [illegible]
instruere [illegible] non agatur [illegible]
sed potius [illegible] patre et [illegible]
[illegible] haberet illa difficile [illegible] Ulpian. [illegible]
l. 1. in materia [illegible] ex causa [illegible]
et que [illegible] causa [illegible]
[illegible] l.
[illegible] 2. [illegible] except. rei iudicatae [illegible]
[illegible] heredi [illegible] l. 15. ff. de obligat. et act. [illegible]
[illegible] causa [illegible]
[illegible] decisa [illegible]
[illegible] 2a iudicata [illegible]
[illegible] l. 8. ff. [illegible]
[illegible] quia [illegible] here [illegible] l. 15. ff. de obligat. et act. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 12. [illegible]

transactionibus quibus omnibus [illegible] docha-
nadone [illegible] lib. 27. [illegible] in peritorum
respondebant. fab [illegible] 1. 3. 5.
[illegible] transactione transactionem [illegible]
[illegible] instrumentum [illegible]
[illegible] nec [illegible] nectem-
pore transactionis [illegible]
minima rescinditur [illegible]
[illegible] ex instrumentis illis postea repertis [illegible]
eadem quibus partes [illegible] transacti-
[illegible] in qua [illegible] inte-
lligendum [illegible] 1. 3. 5. [illegible]
transactio [illegible] D. [illegible]
[illegible] transactio [illegible]
[illegible] licet illa [illegible]
si postea appareat [illegible] instrumen-
[illegible] postea repertis transactio bo-
na fide facta rescindi non debet. l. sub praetex-
tu 19. C. de transactionibus [illegible] 5. vi-
de [illegible] ad. [illegible] trebell. [illegible]
[illegible] probata decisa [illegible]
procedit magis [illegible] instrumenta [illegible]
[illegible] reperiuntur [illegible]
[illegible] mortua erat. [illegible] minime
rescinderetur, si vero [illegible] instrumen-
ta [illegible] reperiantur [illegible]
[illegible] potius [illegible]
[illegible] ex instrumentis de novo per-
[illegible] resp.

tata [illegible]

[illegible] malores [illegible] facultate [illegible]
[illegible] l. [illegible] C. [illegible] ubi probatur se
[illegible]

[illegible] Deinde postea pro alijs tabulis [illegible] refert [illegible]
in repulsa [illegible] Imperatores [illegible]
[illegible] obtentu [illegible] postea
reperiret [illegible] rescindi [illegible]
tandem [illegible] retractant et rescind [illegible] proinde postea
tabul [illegible] ex nova causa [illegible]
[illegible]
[illegible] quae [illegible]
[illegible] ex [illegible] tribus [illegible]
[illegible] iusiurandum maior
[illegible] admonendus [illegible] in fine [illegible]
[illegible] dicendum est [illegible] causa [illegible]
[illegible] obtentum [illegible] instrumentorum [illegible]
retractationem [illegible] probata [illegible] authoritate rei
iudicatae finibus poterit etiam [illegible] nova
rum instrumentorum retractationem [illegible]
[illegible] responsa [illegible]
Menochius lib. 2 [illegible] imperatores
quaequidem assertio [illegible] causis [illegible]
qui in iudicio obtinuit sine dolo malo [illegible] causa
[illegible] falsum [illegible]
[illegible] enim in casu [illegible]
[illegible] qui sine dolo malo [illegible] in iudicio obtinuit
[illegible] instrumenta [illegible]
[illegible] authoritate [illegible]
instrumentorum quae de novo reperiuntur [illegible]
tractari, 2° [illegible]
est [illegible] exempla [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

retractam nec [illegible] in [illegible] tibi
bueru ad afferre [illegible] praedatas
refferunt imperatores in d. l. ult. [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] supra //

Ex his uero etiam quasi manu ducimur
ad pures [illegible] possessio. in l. admonendi 31. in princ.
ff. de iureiurando quo loci docemur interdum etiam
post ius iurandum exactum permitti [illegible]
principium ex iustis causis agi si postea no-
ua instrumenta inuenta [illegible] falso igitur su-
pra diximus l. ff. semel pronunciatas non esse
retractandas [illegible] nouorum instrumentorum
- quae difficultas adeo grauis est ut [illegible]
[illegible] coegerit duas [illegible]
- re ad d. § 9 leg. admonendi [illegible] Barb. [illegible]
et [illegible] omnibus
scriptis breuiter res ita temperanda est [illegible]
proffer [illegible] ex legitimis cognitis et [illegible] pro
bationibus. minime [illegible]
si instrumenta fuerint [illegible]
si propter inopiam et defectum probationum [illegible]
mentorum a parte exactor [illegible]
nt si postea reperti sint instrumentis [illegible]
[illegible] rescindendas [illegible]
hoc necessarium [illegible]
[illegible] ex probationibus [illegible]
[illegible] potest [illegible] probata
[illegible]
[illegible]
[illegible] Couarruvias [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] relatis a [illegible] in proximi [illegible]
[illegible] q. [illegible] neq. hac doctrina [illegible]
[illegible] obstat [illegible] l. admonendi in fine
quia [illegible] de iuramento voluntario et
iudiciali [illegible] rei [illegible] nec potest
retractari propter instrumenta de nouo reperta l.
in duobus [illegible] §. exceptio ff. de iureiurando [illegible]
[illegible] facit [illegible]
in d. l. admonendi. n. 2. [illegible]
[illegible] n. 2. [illegible]
[illegible] lib. 2. [illegible] cap. [illegible]
[illegible] relatis [illegible]
[illegible] Fab. de erroribus pragm. [illegible]
errore [illegible] lata probationibus
[illegible] iuramentum [illegible]
[illegible] retractetur si postea instrumen
ta de nouo reperiantur [illegible] et dolus
aduersarii [illegible] instrumentis
[illegible]
[illegible]
[illegible] retractanda [illegible]
[illegible] l. si praetor [illegible] 75. ff. de iudiciis [illegible]
[illegible] 133. ff. [illegible] l. [illegible] ff. de admon
[illegible] tenent [illegible] in d. l. admonen
di [illegible] n. 13. Cuiac. lib. 22. obseruationum cap. 35.
et [illegible]
[illegible] supra relatis

Ratio 3.a et Vltima ex principio [illegible] sen
tentiam [illegible] deberi a [illegible]
[illegible] commentati

Denique ex eodem principio infertur sententiam ut [illegible] iudica
ta authoritatem obtineat [illegible] ab eodem iu
dice

dice qui ea protulit, pronuntiare n. nihil aliud est quã aliqd pala, et aperta voce, ministerio sermonis exprimere L. ex empto. 11. §. qui autẽ ff. de act. empt. L. 4ª. in prin. §. qd si nolit. 31. §. 1. ff. de adilit. edict. L. pronuntiatio 193. ff. de V. S. referunt Prateis. Brisonis, et alij de Vbis Juris. Vbo pronuntiare: Antiquitus n. non aliter sentª vires obtinebat, quã si a Judice in libello scriberetur, postea ex eodẽ pala, et aperta voce, ministerio sermonis litigantibus pronuntiaretur. L. 1. et 2. cum seq. C. de sentent. ex libello recitand. ob idq. quælibet sentª judicis pronuntiatio dicit, ut constat ex n. L. 1ª ex alijsq. quã plurimis docent Salicetus, et Gilquennis in d. L. 1. C. de sent. ex libell. recit. Cujac. et Gifanius ibidẽ. Alciatus L. 1. disjunct. c. 21. Ex qq colligitur vera ratio ad Ctti responsum in L. cum pretor. 12. §. natura. ff. de judicijs, ubi docemur mutum judicẽ esse non posse; qd quidem ex eo procedit, nã sent pala, et aperta voce a judice qui ea protulit pronuntiari debeat, consequens est mutũ judiciario munere fungi non posse, cum sentª ministerio sermonis pronuntiari minime possit; quã ratẽ apertius expressit Legislator Hispanus in L. 4. tt. 4. partt. 3. in illis Vbis: ni dar juicio por palabras: docet Cujac. L. 17. Pauli. ad edict. in d. L. cum pretor. §. natura: Ant. Fab. in ration. ad eundẽ Ctũ; quæ omnia iã jure nostro regio novissimo aliter sunt constituta; nã licet voce propria judicis sentª prolata Valet, et tenet, ut sufficiat a Tabellione pronuntiare ut constat ex L. 10. tt. 17. L. 4. novæ recopilat. Vbi plura referunt Villadiegus, et Azebedo.

Nec sufficit ad valorẽ sent, ipsã aperta Voce recitari a Judice, qui eã protulit, sed necesse est etiã qd judex omni respectu sit competens, tã ratᵉ ætatis quam rerum causæ, quæ in judicio deducit. ob idq; sent a Judice, qui adhuc impubes est prolata rei judicatæ auctoritatẽ obtinere non potest, cum natura ex defectu judicij impubes

a Iudiciario munere arceat l. 2. de R. J. l. cum praetor. 12.
§. natura. de iudiciis. l. quidam. 57. ff. h. tit. referunt
Petr. fab. in l. 2. de R. J. Ant. Fab. in d. l. cum praetor. 12
§. natura. goueanus in comment. ad tit. de iurisdict. in
d. l. 2. Petrus Gregor. 47. syntagm. c. 9. Donell. 17. comm. c. 24
sed huic equidem D. relato a l. quidam. 57. h. tit. n. lenite
bitaae videt . . . responsum in l. cum lege. 41. de recept. ar-
bitr. ubi refert caput legis Iuliae: quo cautum erat ne minor
20 annis iudicare cogetur. ideoque nemini licitum esse mino-
re 20 annis compromissarium Iudicem eligere, quod adeo verum
affirmat . . . ut si forte sententiam dixerit nullo modo poe-
na committatur, contra id omne quod constitutum est ab Ulpiano
in d. l. quidam consulebat. . . docet Aequissimum esse . . . sen-
tentiam a minore dictam, nisi minor decem et octo annis sit: si
ante 20 annum recte proferre sententiam iudex valebit; pro cuius
difficultatis . . . multi ex antiquioribus existi-
marunt differentiam esse constituendam inter sententiam prolatam a iudice
compromissario ab arbitris partibus electo, et inter eam quae pro-
fertur ab aliquo iudice ordinario sive delegato, quam doctrinam re-
fert, et refellit Ant. Fab. in ration. ad d. l. cum lege. 41. de
recept. arbitr. . . .
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ff. de postulando, d. l. hec doctrina aperte insinua-
tur ex d. l. quidam 57. ex qua probatur post deci-
mum 7. aetatis annum posse quem judicem dari et tra-
nerit ex dictione Capitolin. 52. et ex Suetonio in Augusto
cap. 32. Petrus Gregorius, Petrus Fab. Ant. Iouianus
et alii supradicti interpretes quare hisce talibus [illegible]
[illegible] decimus 8. annus
posse quem judicem dari ita ut illius ff. [illegible] d.
l. quidam 57. ceterum licet ante 20. annum nollet ju-
dex compromissarius ff. proferre minime ante
eam aetatem cogendus erat a praetore quia leges juberet
capite ita cavebatur [illegible] l. cum lege
[illegible] ff. de arbitris [illegible] ma-
gistratibus eligendis quibus maior rei publicae [illegible]
[illegible] in quo nec tamen ante 25. annum
nemo poterat admitti ad magistratus provinciales
l. non tantum 14. §. 1. ff. de decurionibus l. ad rem-
publicam 8. ff. de muneribus et honoribus quam-
[illegible] praetura ret
quo modo intelligendus est hic alias difficilis
in l. 2. ff. de minoribus et licet aliquando minores 25.
annis decurionatus munere a principe honoraren-
tur tamen non aliter in curia ad suffragium feren-
dum admittebantur quam si 25. annum attigerint
l. ~~[illegible]~~ spurii 6. §. minores l. penultima §. 1. ff.
de decurionibus docet Cujacius lib. 2. responsorum
Papiniani in d. l. spurii §. minores at vero in re-
publica romana [illegible]
[illegible] minores 25. annis magistratus poterant [illegible]
[illegible] ex textu in l. [illegible] unica §. ult. ff. de off.
[illegible] l. prorogatis 20. §. [illegible]
[illegible] in dicta [illegible] minores [illegible]
tandi ff. jus habebant d. l. quidam 57. hoc notto.

hodie ut ex lege nostri regni novissimis juribus sali
ter decissum est nam jure quo utimur nemo potest esse
judex nisi fuerit maior anno 26. et per decem
annos in scholis publicis juris civilis et canoni
ci operam dederit et plurimis in regni legibus
sese exercitatus sit ut patet ex l. 2. tit. 9. lib. 3. nove
compillationis sub Alvaro quam plurimas quo ipsa
to talamo reffert Antonius Gomez in l. 2. Tauri
~~fi. vale~~ // Denique non aliter
q. valebit atque effectus rei judicatae sortiri pote
rit quam si a competenti judice et eo cui jurisdictio
fuerit concessa proferatur. l. ait praetor. § hoc neg
tio. l. fin. ff. de jurisdictione omnium judicum
l. 2. § ult. ff. de penis. l. 1. C. cum sequentibus. C. si a non com
petenti judice decent Bartolus ubique et om
nes antiqui in d. l. ult. ff. de jurisdictione
Menesses in l. 1. C. de juris et facti ignorantia
Antonius Faber in rationalibus ff. in d. l. ult.
ff. ad Tessaloniam ut licet hodie jure nostro regio
non possit allegari de nullitate sicut supra diximus
post tempus 60 dierum quia pertransiit tempus
+ spatium intra quod litigantes id acquievisse et nulle
tatem renuntiasse, tamen id effectus a nullita
te naturali ex judicis incompetentia semper et indistincte
potest opponi etiam elapso termino proportionis quia ipsi
non possunt in jurisdictionem praestare, ut supra
praelatae diximus et docent Azevedus in l. 2. tit.
17. lib. 4. novae compillationis Rodericus Suarez in
l. 2. tit. de los emplazamientos lib. 2. fori Cova
rrubias in practicis cap. 25. n. 4. et haec de hoc capite
[illegible]
[illegible]
[illegible] + spatium

Visto e revista
De Paz

Materiarum index

10
230
590

P